

RRT

LIETUVOS RESPUBLIKOS
RYŠIŲ REGULIAVIMO
TARNYBA

2020
METŲ

VEIKLOS ATASKAITA

IŽANGINIS ŽODIS	4
1. RYŠIŲ REGULIAVIMO TARNYBOS MISIJA IR STRATEGINIAI TIKSLAI	5
2. RYŠIŲ REGULIAVIMO TARNYBOS VEIKLA	7
3. PAGRINDINIŲ RRT VEIKLOS RODIKLIŲ (KPI) REZULTATAI 2020 M.	8
4. RYŠIŲ REGULIAVIMO TARNYBOS 2020 METŲ VEIKLA SKAIČIAIS	12
5. VEIKLA COVID-19 PANDEMIJOS METU	13
6. SEKTORIŲ APŽVALGA	15
6.1. ELEKTRONINIŲ RYŠIŲ SEKTORIUS	16
6.2. PAŠTO SEKTORIUS	20
6.3. GELEŽINKELIŲ SEKTORIUS	22
7. KONKURENCIJOS SKATINIMAS ELEKTRONINIŲ RYŠIŲ IR PAŠTO SEKTORIUOSE	23
7.1. KONKURENCIJA ELEKTRONINIŲ RYŠIŲ SEKTORIUJE. RINKŲ TYRIMAI	24
7.2. ELEKTRONINIŲ RYŠIŲ KODEKSO PERKĖLIMAS Į NACIONALINĘ TEISĘ	24
7.3. ES REGLAMENTO DĖL TARPTAUTINIŲ SIUNTINIŲ PRISTATYMO ĮGYVENDINIMAS	25
7.4. ŪKIO SUBJEKTAMS NUSTATYTŲ ĮPAREIGOJIMŲ VYKDYMO PRIEŽIŪRA	26
7.5. TELEFONO RYŠIO NUMERIO PERKĖLIMO PASLAUGA	27
7.6. ELEKTRONINIŲ RYŠIŲ IR PAŠTO VEIKLĄ VYKDanČIŲ ŪKIO SUBJEKTŲ VEIKLOS PRIEŽIŪRA	28
7.7. GINČŲ TARP ŪKIO SUBJEKTŲ SPRENDIMAS RRT GINČŲ KOMISIJOJE	28
8. VARTOTOJŲ TEISIŲ IR TEISĖTŲ INTERESŲ APSAUGA	30
8.1. ELEKTRONINIŲ RYŠIŲ PASLAUGŲ GAVĖJŲ PRAŠYMŲ (SKUNDŲ) NAGRINĖJIMAS	31
8.2. PAŠTO PASLAUGOS NAUDOTOJŲ PRAŠYMŲ (SKUNDŲ) NAGRINĖJIMAS	32
8.3. GINČŲ NE TEISMO TVARKA NAGRINĖJIMAS	33
8.4. GINČŲ TARP GALUTINIŲ PASLAUGŲ GAVĖJŲ IR ELEKTRONINIŲ RYŠIŲ PASLAUGŲ TEIKĖJŲ NAGRINĖJIMAS	34
8.5. GINČŲ TARP NAUDOTOJŲ IR PAŠTO PASLAUGOS TEIKĖJŲ NAGRINĖJIMAS	35
8.6. TARPTAUTINIO TARPTINKLINIO RYŠIO PASLAUGŲ PRIEŽIŪRA	37
8.7. RYŠIŲ PASLAUGŲ KOKYBĖS UŽTIKRINIMAS	38
8.7.1. ELEKTRONINIŲ RYŠIŲ VEIKLĄ VYKDanČIŲ ŪKIO SUBJEKTŲ SARAŠAS	38
8.7.2. UNIVERSALIŲ ELEKTRONINIŲ RYŠIŲ PASLAUGŲ TEIKIMO PRIEŽIŪRA	38
8.7.3. VIEŠŲJŲ RYŠIŲ TINKLŲ VIENTISUMO UŽTIKRINIMAS	39
8.7.4. ELEKTRONINIO RYŠIO PASLAUGŲ KOKYBĖS MATAVIMAI	40
8.7.4.1. Viešojo mobiliojo telefono ryšio paslaugų kokybė	40
8.7.4.2. Mobiliosios interneto prieigos paslaugų kokybė	41
8.7.4.3. Interneto prieigos spartos matavimo sistema „matuok.lt“	42
8.7.5. UNIVERSALIOJI PAŠTO PASLAUGA	43
8.7.5.1. Universaliosios pašto paslaugos pašto tinklo charakteristikų priežiūra	43
8.7.5.2. Universaliosios pašto paslaugos tarifai ir sąnaudų apskaita	43
8.8. ĮRENGINIŲ PRIEŽIŪRA	44
8.8.1. RADIO RYŠIO ĮRENGINIŲ BEI ELEKTRINIŲ IR ELEKTRONINIŲ APARATŲ RINKOS PRIEŽIŪRA	44
8.8.2. RRT VEIKLA UŽTIKRINANT LAISVĄ ĮRENGINIŲ JUDĖJIMĄ IR TIEKIMĄ RINKAI	47
8.9. PATIKIMUMO UŽTIKRINIMO PASLAUGŲ PRIEŽIŪRA	48
9. INVESTICIJŲ SKATINIMAS IR PAŽANGIŲ IRT PLĖTRA	50
9.1. JUDRIOJO RADIO RYŠIO PLĖTRA	52
9.2. SKAITMENINĖ TELEVIZIJA IR RADIJAS	54
9.3. FIKSUOTASIS RADIO RYŠYS	55
9.4. PALYDOVINĖ TARNYBA	56
9.5. RADIO MĖGĖJAI. LAIVŲ IR ORLAIVIŲ STOČIŲ NAUDOTOJAI	57
9.6. RADIO SPEKTRO STEBĖSENA	57
9.7. RADIO RYŠIO TINKLŲ IR STOČIŲ INSPEKTAVIMAS	59
9.8. RADIO TRUKDŽIŲ ŠALINIMAS	59
9.9. KITŲ IŠTEKLIŲ VALDYMAS	60
9.9.1. TELEFONO RYŠIO NUMERIŲ VALDYMAS	60
9.9.2. INTERNETO ADRESAI	61
10. INTEGRACIJA Į ES IR TARPTAUTINĘ REGULIAVIMO ERDVĘ IR EFEKTYVI RRT VEIKLA	62
10.1. TARPTAUTINIS BENDRADARBIAVIMAS	64

10.1.1. TARPTAUTINĖ TELEKOMUNIKACIJŲ SĄJUNGA (ITU)	64
10.1.2. PASAULINĖ PAŠTO SĄJUNGA (UPU)	65
10.1.3. EKONOMINIO BENDRADARBIAVIMO IR PLĖTROS ORGANIZACIJA (EBPO)	65
10.1.4. SKIRTŲJŲ VARDŲ IR NUMERIŲ INTERNETO KORPORACIJOS (ICANN) VYRIAUSYBIŲ PATARIAMASIS KOMITETAS (GAC)	65
10.1.5. TARPTAUTINĖ INTERNETO KARŠTŲJŲ LINIJŲ ASOCIACIJA INHOPE	66
10.2. ES BENDRADARBIAVIMAS	66
10.2.1. RYŠIŲ KOMITETAS (COCOM)	66
10.2.2. RADIO SPEKTRO KOMITETAS (RSCOM) IR RADIO SPEKTRO POLITIKOS GRUPĖ (RSPG)	67
10.2.3. ES TARYBOS DARBO GRUPĖSE SVARSTYTI DOKUMENTAI	67
10.2.4. EUROPOS ELEKTRONINIŲ RYŠIŲ REGULIUOTOJŲ INSTITUCIJA (BEREC)	68
10.2.5. EUROPOS PAŠTO REGULIUOTOJŲ GRUPĖ (ERGP)	69
10.2.6. RYTŲ PARTNERYSTĖS ŠALIŲ EL. RYŠIŲ REGULIAVIMO INSTITUCIJŲ TINKLAS (EaPeReg)	69
10.2.7. EUROPOS PATIKIMUMO UŽTIKRINIMO PASLAUGŲ TEIKĖJŲ PRIEŽIŪROS INSTITUCIJŲ FORUMAS (FESA) IR eIDAS REGLAMENTO 19 STRAIPSNIO DARBO GRUPĖ	70
10.3. REGIONINIS BENDRADARBIAVIMAS	71
10.3.1. EUROPOS TELEKOMUNIKACIJŲ IR PAŠTO ADMINISTRACIJŲ KONFERENCIJA (CEPT)	71
10.3.2. ŠIAURĖS–BALTIJOS ŠALIŲ EL. RYŠIŲ REGULIUOTOJŲ TINKLAS	72
10.4. LINESIS INFORMACINĖ SISTEMA	73
10.5. TARPTAUTINIAI PROJEKTAI	73
10.5.1. SKAITMENINIŲ SPRENDIMŲ KONKURSAS „NAUJASIS KNYGNEŠYS 2020“	73
10.5.2. PROJEKTAS „SAUGESNIS INTERNETAS“ IR INTERNETO KARŠTOSIOS LINIJOS „ŠVARUS INTERNETAS“ VEIKLA	74
10.5.3. PROJEKTAS „PRISIJUNGUSI LIETUVA: EFEKTYVI, SAUGI IR ATSAKINGA LIETUVOS SKAITMENINĖ BENDRUOMENĖ“	76
10.5.4. DVYNIŲ PROJEKTAS UKRAINOJE (2019–2021)	76
10.6. RRT VALDYMAS	77
10.7. RRT PERSONALO VALDYMAS IR STRUKTŪRA	77
10.7.1. RRT DARBUOTOJŲ KVALIFIKACIJOS KĖLIMAS	79
10.8. VISUOMENĖS INFORMAVIMO PRIEMONĖS	80
11. ĮPAREIGOJIMŲ VALSTYBĖS GYNYBOS, NACIONALINIO SAUGUMO IR VIEŠOSIOS TVARKOS PALAIKYMO SRITYSE VYKDYMAS	82
12. VEIKSMINGOS KONKURENCIJOS SKATINIMAS GELEŽINKELIŲ TRANSPORTO PASLAUGŲ RINKOJE	83
12.1. KONKURENCIJOS PRIEŽIŪRA GELEŽINKELIŲ TRANSPORTO PASLAUGŲ RINKOJE	84
12.2. GELEŽINKELIŲ TRANSPORTO PASLAUGŲ RINKOS DALYVIAMS NUSTATYTŲ REIKALAVIMŲ VYKDYMO PRIEŽIŪRA	84
12.3. PAREIŠKĖJŲ SKUNDŲ NAGRINĖJIMAS IR RRT INICIATYVA ATLIKTI TYRIMAI	85
12.4. NEPRIKLAUSOMŲ GELEŽINKELIŲ TRANSPORTO RINKOS REGULIUOTOJŲ GRUPĖ (IRG-RAIL)	87
12.5. EUROPOS GELEŽINKELIŲ TRANSPORTO RINKOS REGULIUOTOJŲ TINKLAS (ENRRB)	87
13. ATLYGINIMO UŽ DOKUMENTŲ TEIKIMĄ IR DUOMENŲ REGISTRAVimą APSKAIČIAVIMO PRIEŽIŪRA	88
14. 2021 M. RRT PRIORITETAİ	91
15. 1 PRIEDAS	96
RYŠIŲ VALDYMO IR KONTROLĖS PROGRAMOS TIKSLŲ IR UŽDAVINIŲ VERTINIMO KRITERIJŲ VYKDYMAS 2020 M.	96
16. 2 PRIEDAS	102
GELEŽINKELIŲ TRANSPORTO RINKOS REGULIAVIMO PROGRAMOS TIKSLŲ IR UŽDAVINIŲ VERTINIMO KRITERIJŲ VYKDYMAS 2020 M.	102
17. 3 PRIEDAS	103
ATLYGINIMO UŽ REGISTRO OBJEKTO REGISTRAVimą IR DOKUMENTŲ TEIKIMĄ DYDŽIŲ APSKAIČIAVIMO PRIEŽIŪROS PROGRAMOS TIKSLŲ IR UŽDAVINIŲ VERTINIMO KRITERIJŲ VYKDYMAS 2020 M.	103
18. 4 PRIEDAS	104
RRT 2020 M. FINANSINĖ ATASKAITA	104
19. 5 PRIEDAS	107
2020 M. PRIIMTI RRT DIREKTORIAUS ĮSAKYMAI	107

IŽANGINIS ŽODIS

Mielieji,

Visų mūsų planus pernai iš esmės koregavo pasaulinė pandemija. COVID-19 įtaką jautėme visose srityse. Kartu įsitikinome, kokį kartinį vaidmenį mūsų gyvenime vaidina elektroniniai ryšiai. Patikimos komunikacijos priemonės tapo garantu, kad gyvenimas Lietuvoje nesustotų – veikty pagrindinės paslaugos, moksleiviai tęstų mokslus, galėtume dirbti ir pramogauti virtualiai, o svarbiausia – palaikyti ryšį su mums brangiais žmonėmis. Ryšių sektorius įrodė savo brandą ir pasirengimą kritinėms situacijoms, nes sugebėjo be didesnių trikdžių užtikrinti išaugusius ryšių technologijų poreikius tiek Lietuvos gyventojams, tiek verslui. Tarnybos atlikti matavimai parodė, kad paslaugų kokybė išliko pakankamai aukšta, o tinklų vientisumo pažeidimų skaičius buvo net mažesnis nei 2019 metais.

Su pandemijos poveikiu susidorojo ir pašto rinka. Kai daugelyje kitų sektorių fiksuotas pajamų ir veiklos apimčių kritimas, pašto sektoriaus bendrosios pajamos augo 12 proc. daugiau nei prieš metus. Tai lėmė gyventojų polinkis per pandemiją apsipirkti elektroniniu būdu ir dėl to stipriai išaugęs pašto siuntinių skaičius, kaip logiškas elektroninės prekybos augimo rezultatas.

Pandemija iš esmės pakeitė Tarnybos veiklos sąlygas – turėjome greitai perorientuoti savo vidinius procesus, kartu užtikrinti veiklos tęstinumą ir kokybiškas Tarnybos teikiamas paslaugas. Naujos realybės iššūkius sugebėjome paversti naujomis galimybėmis. Greitai prisitaikėme dirbti nuotoliniu būdu, maksimaliai „įdarbinome“ turimus IT išteklius, išmokome lanksčiai ir kūrybiškai organizuoti savo veiklą. Būtent šie išryškėję įgūdžiai leido mums sėkmingai tęsti darbus ir net tarptautinius projektus su užsienio partneriais. Dideliu savo laimėjimu laikome nenutrūkusį Dvynių projektą Ukrainoje, nes buvome vieni pirmųjų Europoje greit išsprendę visus administracinius klausimus ir perkėlę projekto veiklas į virtualią erdvę.

Nenutraukėme tarptautinės veiklos ir kitais formatais. Svarų Tarnybos indėlį atstovaujant Lietuvos interesams įrodė tarptautinių organizacijų, kuriose aktyviai dirbame, ir joms parengtų dokumentų skaičius. Kad tarptautiniu mastu esame aukštai vertinami kaip gerasis reguliavimo praktikos pavyzdys, liudija kelintus metus iš eilės Lietuvos užimama aukšta vieta Tarptautinės telekomunikacijų sąjungos (ITU) pasauliniame reguliavimo aplinkos reitinge. Pernai paskelbtoje „ICT Regulatory Tracker“ ataskaitoje Lietuva užėmė trečiąją vietą kaip viena iš geriausiai atitinkančių reguliavimo kriterijus valstybių informacinių ryšių technologijų (IRT) srityje.

2020 metais ieškojome būdų pritaikyti technologines naujoves savo darbe. Todėl noriai dalyvavome „GovTech laboratorijos“ iniciatyvoje viešajam sektoriui ir pateikėme idėjas, kaip startuolių sprendimai padėtų aptikti draudžiamą interneto turinį ir vykdyti patikimumo užtikrinimo paslaugų priežiūrą. Tęsėme bandymus, kaip pritaikyti bepiločius orlaivius (dronus) antenų diagramų bei sunkiai pasiekiamų radijo signalų šaltinių parametrų matavimams. Tikimės jau artimiausioje ateityje pradėti naudoti dronus elektromagnetinio suderinamumo ir radijo dažnių naudojimo sąlygų laikymosi kontrolei. Mūsų EMS laboratorija pernai sulaukė neįprastų bandymo objektų, vienas jų – lietuviškas, iš perdirbto plastiko pagamintas elektrinis autobusas. Ši laboratorija nustebino ir pasiektu rekordiniu bandymų skaičiumi.

Tačiau vienu didžiausių pasiekimų 2020 m. galima įvardyti labai palankų Tarnybos įvertinimą tarp jos darbuotojų. Vidaus reikalų ministerijos tyrimo rezultatai parodė, kad darbuotojai pasitenkinimą darbu vertina daug aukščiau nei vyriausybinių sektoriaus vidurkis (7,62 balo palyginti su 5,96 vidurkiu), o net 83 proc. siūlytų įsidarbinti Tarnyboje.

Tarnybos laukia intensyvūs metai. Šiemet minėsime Tarnybos įkūrimo dvidešimtmetį, tad bus gera proga įvertinti nueitą kelią. Tačiau laukia ir nemažai svarbių darbų. Turime tinkamai pasirengti ir organizuoti radijo dažnių, reikalingų naujosioms technologijoms vystyti, aukcionus. Taip pat privalome užbaigti Europos elektroninių ryšių kodekso perkėlimo darbus – kai tik bus priimta reikalingus pakeitimus įtvirtinanti Elektroninių ryšių įstatymo redakcija, turime pristatyti poįstatyminius teisės aktus, kurie labai svarbūs rinkai. Be to, minėto įstatymo projekte numatytas ir Tarnybos valdymo modelio keitimas. Tad mūsų laukia pokyčiai.

O dabar norėčiau išsamiau pristatyti, kuo gyvenome pernai, kokie pasiekimai mus džiugino ir kas svarbaus mūsų laukia artimiausioje perspektyvoje.

Pagarbiai
Feliksas Dobrovolskis

1.

RYŠIŲ REGULIAVIMO TARNYBOS MISIJA IR STRATEGINIAI TIKSLAI

MISIJA

Užtikrinti veiksmingą konkurenciją, investicijas, inovacijas ir patrauklių paslaugų įvairovę elektroninių ryšių, pašto, geležinkelių transporto, patikimumo užtikrinimo paslaugų srityse, taip pat atlyginimo už registro objekto registravimą ir dokumentų teikimą dydžių pagrįstumą.

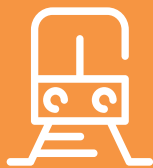
STRATEGINIAI TIKSLAI

1 strateginis tikslas

RYŠIŲ VALDYMAS IR KONTROLĖ

Didinti veiksmingą konkurenciją elektroninių ryšių ir pašto srityse, užtikrinti efektyvų elektroninių ryšių išteklių naudojimą ir apsaugoti informacinių ir ryšių technologijų (IRT) ir pašto paslaugų naudotojų teises, taip spartinant skaitmeninės visuomenės plėtrą.

2 strateginis tikslas

GELEŽINKELIŲ TRANSPORTO RINKOS REGULIAVIMAS

Siekti, kad būtų sudarytos veiksmingos konkurencijos geležinkelių transporto paslaugų rinkoje sąlygos ir būtų užkirsta galimybė viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojui, geležinkelių paslaugų įrenginių operatoriams piktnaudžiauti savo įtaka geležinkelių transporto paslaugų rinkoje.

3 strateginis tikslas

ATLYGINIMO UŽ REGISTRO OBJEKTO REGISTRAVIMĄ IR DOKUMENTŲ TEIKIMĄ DYDŽIŲ APSKAIČIAVIMO PRIEŽIŪRA

Užtikrinti, kad atlyginimo už registro objekto registravimą ir dokumentų teikimą dydžiai būtų apskaičiuoti pagrįstai ir teisingai.

RYŠIŲ REGULIAVIMO TARNYBOS VEIKLA

reguliavimo sritys

ELEKTRONINIŲ
RYŠIŲ SEKTORIAUS
REGULIAVIMAS

PAŠTO SEKTORIAUS
REGULIAVIMAS

GELEŽINKELIŲ
TRANSPORTO RINKOS
REGULIAVIMAS

PATIKIMUMO
UŽTIKRINIMO
PASLAUGŲ TEIKĖJŲ
PRIEŽIŪRA

ATLYGINIMŲ UŽ
VALSTYBĖS DUOMENIS
SKAIČIAVIMO
PRIEŽIŪRA

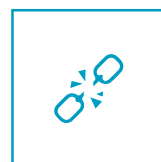
veiklos kryptys

ELEKTRONINIŲ RYŠIŲ
IŠTEKLIŲ VALDYMAS
IR PRIEŽIŪRA

RADIJO SPEKTRO
PRIEŽIŪRA

TINKLŲ VIENTISUMO
PRIEŽIŪRA

VARTOTOJŲ TEISIŲ
IR TEISĖTŲ INTERESŲ
APSAUGA

APARATŪROS IR
ĮRENGINIŲ
PRIEŽIŪRA

TARPTAUTINIS
BENDRADARBIAVIMAS

ŽALINGO
INTERNETO TURINIO
PREVENCIJA

2001
STEIGIMO METAI

5
REGIONINIAI
PADALINIAI

~170
DARBUOTOJŲ

www.rrt.lt

PAGRINDINIŲ RRT VEIKLOS RODIKLIŲ (KPI) REZULTATAI 2020 M.

1 strateginis tikslas

Didinti veiksmingą konkurenciją elektroninių ryšių ir pašto srityse, užtikrinti efektyvų elektroninių ryšių išteklių naudojimą ir apsaugoti informacinių ir ryšių technologijų (IRT) ir pašto paslaugų naudotojų teises, taip spartinant skaitmeninės visuomenės plėtrą.

RYŠIŲ VALDYMO IR KONTROLĖS PROGRAMA

Skirta 1 strateginiam tikslui įgyvendinti. Programa pradėta vykdyti 2001 m.

2020 M. REZULTATAI: EFEKTO VERTINIMO KRITERIJAI IR JŲ VYKDYMAS

E-01-01 Namų ūkių, turinčių galimybę naudotis 30 Mb/s ir spartesnio duomenų perdavimo paslauga, teikiama naudojant belaidžio ryšio technologijas, dalis (proc. dalis nuo visų namų ūkių) – leidžia įvertinti didelės duomenų perdavimo spartos belaidžių radijo ryšio tinklų plėtrą Lietuvoje ir parodo šių tinklų prieinamumą visuomenei.

Atsižvelgiant į tai, kad 2020 m. 5G diegimas Lietuvoje neprasidėjo, operatoriai sparčiau vykdė 4G tinklų plėtrą, koncentruodamiesi į bazinių stočių talpos didinimą, ir tai turėjo įtakos duomenų perdavimo spartos didėjimui.

**Planuota reikšmė – 90 proc., pasiekta reikšmė – 93 proc.
Kriterijus įvykdytas 103,3 proc.**

E-01-02 Aktyvių judriojo ryšio galutinių paslaugų gavėjų (skaičiuojant SIM kortelėmis), kurie naudojami duomenų perdavimo LTE tinklu paslaugomis, dalis (proc. nuo visų aktyvių judriojo ryšio galutinių paslaugų gavėjų, kurie naudojami duomenų perdavimo paslaugomis, neįskaitant M2M paslaugų gavėjų) – parodo Tarnybos veiksmų efektyvumą, užtikrinant pažangių elektroninių ryšių paslaugų įperkumą ir leidžia Tarnybos veiklą nukreipti į sritis, kurios padidintų paslaugų prieinamumą.

Paslaugų gavėjų, naudojančių LTE ir spartesnį duomenų perdavimą užtikrinančias technologijas, skaičius augo 10,8 proc. (2020 m. vartotojų buvo 2,7 mln., 2019 m. – 2,4 mln.).

**Planuota reikšmė – 77 proc., pasiekta reikšmė – 82,6 proc.
Kriterijus įvykdytas 107,3 proc.**

E-01-03 Namų ūkių, besinaudojančių 30 Mb/s ir spartesne interneto prieiga, teikiama fiksuotojo ryšio technologijomis, dalis (proc. dalis nuo visų namų ūkių) – parodo, kaip diegiami naujos kartos interneto prieigos tinklai, kuriais būtų galima užtikrinti spartų interneto ryšį. Kriterijumi siekiama Informacinės visuomenės plėtros 2014–2020 metų programoje „Lietuvos Respublikos skaitmeninė darbotvarkė“ įtvirtinto tikslo – užtikrinti geografiškai tolygią sparčiojo plačiajuosčio ryšio infrastruktūros plėtrą ir skatinti naudotis interneto prieigos paslaugomis, taip pat sudaryti sąlygas, kad iki 2020 m. 100 proc. namų ūkių turėtų galimybę prisijungti prie 30 Mb/s ir spartesnės interneto prieigos.

Bendras plačiajuosčio interneto prieigos, teikiamos naudojant fiksuotojo ryšio technologijas, paslaugų gavėjų skaičius 2020 m., palyginti su 2019 m., išaugo 0,6 proc. ir siekė 796,8 tūkst. (2019 m. – 791,8 tūkst.). Tarnyba prisidėjo prie LR skaitmeninėje darbotvarkėje įtvirtinto tikslo siekimo, skatinant visuomenę naudotis interneto prieigos paslaugomis, teikiamomis fiksuoto ryšio technologijomis, o tai yra integrali tikslo sudedamoji dalis. Namų ūkių, besinaudojančių 30 Mb/s ir spartesne interneto prieiga, teikiama fiksuotojo ryšio technologijomis, 2020 m. buvo 651 719 vnt. (2019 m. – 616 989 vnt.), namų ūkių 2020 m. buvo 1 311 779 vnt. (2019 m. – 1 350 326 vnt.).

**Planuota reikšmė – 46 proc., pasiekta reikšmė – 48,3 proc.
Kriterijus įvykdytas 105,0 proc.**

E-01-04 Pašto paslaugos rinkos augimas pagal pajamas (proc., palyginti su ankstesniais metais) – parodo, kaip kinta pašto paslaugos rinka, vertinant ją pagal pajamas. Kriterijumi siekiama skatinant skaidrią ir efektyvią konkurenciją pašto paslaugos rinkoje užtikrinti pašto paslaugos teikėjams galimybes skaidriomis ir nediskriminacinėmis sąlygomis naudotis AB Lietuvos pašto valdomu tinklu.

Dėl pasikeitusių vartojimo įpročių vis daugiau prekių įsigijama internetu, dėl COVID-19 pandemijos įtakos didėjo pašto paslaugų poreikis, gyventojai daugiausiai naudojo siuntinių siuntimo ir gavimo paslaugomis, taip pat gerėjant pašto paslaugų pasiekiamumui stebimas pašto sektoriaus pajamų augimas. 2020 m., palyginti su 2019 m., pajamos augo 12,1 proc. ir siekė 214,2 mln. Eur (2019 m. – 191,1 mln. Eur). Lietuvos didžiuosiuose miestuose paštomatų tinklas augo 51,8 proc. (nuo 550 vnt. 2019 m. iki 835 vnt. 2020 m.), per 2020 m. įrengti 285 nauji paštomatai (2019 m. – 336 nauji paštomatai).

Planuota reikšmė – 8 proc., pasiekta reikšmė – 12,1 proc.

Kriterijus įvykdytas 151,3 proc.

E-01-05 Patikimumo užtikrinimo paslaugų teikėjų sudarytų kvalifikuotų elektroninio parašo sertifikatų skaičiaus augimas (proc., palyginti su ankstesniais metais) – parodo Lietuvos patikimumo užtikrinimo paslaugų teikėjų sudarytų kvalifikuotų elektroninio parašo sertifikatų skaičiaus pokytį per ataskaitinius metus.

Bendras Lietuvos gyventojams sudarytų kvalifikuotų elektroninio parašo sertifikatų skaičius padidėjo 36,5 proc. (2019 m. – 1 555 048, 2020 m. – 2 122 822). 2020 m. 68,9 proc. visų Lietuvos gyventojams sudarytų kvalifikuotų elektroninio parašo sertifikatų sudarė Estijos bendrovė „SK ID Solutions“. Šios bendrovės su SIM kortelėmis ir Smart-ID programėle sudarytų sertifikatų skaičius padidėjo 66,7 proc. (2019 m. – 877 031, 2020 m. – 1 462 371).

Planuota reikšmė – +2%, pasiekta reikšmė – –2,6%.

Kriterijus nepasiektas, nes rinkoje konkuruojant Lietuvos ir kitų ES šalių paslaugų teikėjams, Lietuvos teikėjų sudarytų kvalifikuotų elektroninio parašo sertifikatų skaičius sumažėjo 2,6 proc. (2019 m. – 678 017, 2020 m. – 660 451), nors bendras gyventojų naudojimas e. parašo sertifikatais ženkliai išaugo.

2 strateginis tikslas

Siekti, kad būtų sudarytos veiksmingos konkurencijos geležinkelių transporto paslaugų rinkoje sąlygos ir būtų užkirsta galimybė viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytoji, geležinkelių paslaugų įrenginių operatoriams piktnaudžiauti savo įtaka geležinkelių transporto paslaugų rinkoje.

GELEŽINKELIŲ TRANSPORTO RINKOS REGULIAVIMO PROGRAMA

Skirta 2 strateginiam tikslui įgyvendinti. Programa pradėta vykdyti 2017 m.

2020 M. REZULTATAI: EFEKTO VERTINIMO KRITERIJAI IR JŲ VYKDYMAS

E-02-01 Geležinkelių transporto rinkos augimas pagal pervežtų krovinių kiekį (proc., palyginti su ankstesniais metais) – parodo geležinkelių transporto rinkos kitimą pagal pervežtų krovinių kiekį ir suteikia galimybę įvertinti geležinkelių transporto rinkos būklę ir tendencijas.

Planuota reikšmė – 1 proc., pasiekta reikšmė – –3,2 proc.

Kriterijus neįvykdytas dėl 2020 m. kilusios pasaulinės COVID-19 pandemijos sumažėjusio geležinkelių transportu pervežtų krovinių kiekio.

3 strateginis tikslas

Užtikrinti, kad atlyginimo už registro objekto registravimą ir dokumentų teikimą dydžiai būtų apskaičiuoti pagrįstai ir teisingai.

ATLYGINIMO UŽ REGISTRO OBJEKTO REGISTRAVIMĄ IR DOKUMENTŲ TEIKIMĄ DYDŽIŲ APSKAIČIAVIMO PRIEŽIŪROS PROGRAMA

Skirta 3 strateginiam tikslui įgyvendinti. Programa pradėta vykdyti 2018 m.

2020 M. REZULTATAI: EFEKTO VERTINIMO KRITERIJAI IR JŲ VYKDYMAS

E-03-01 Išvadų, pateiktų dėl atlyginimo už registro objekto registravimą ir dokumentų teikimą dydžių pagrįstumo sąnaudomis bei apskaičiavimo teisingumo, dalis (proc. nuo pateiktų prašymų) – leidžia įvertinti Tarnybos pateiktų išvadų dėl atlyginimo dydžių pagrįstumo sąnaudomis dalį, lyginant su bendrai pateiktų prašymų pateikti išvadą skaičiumi.

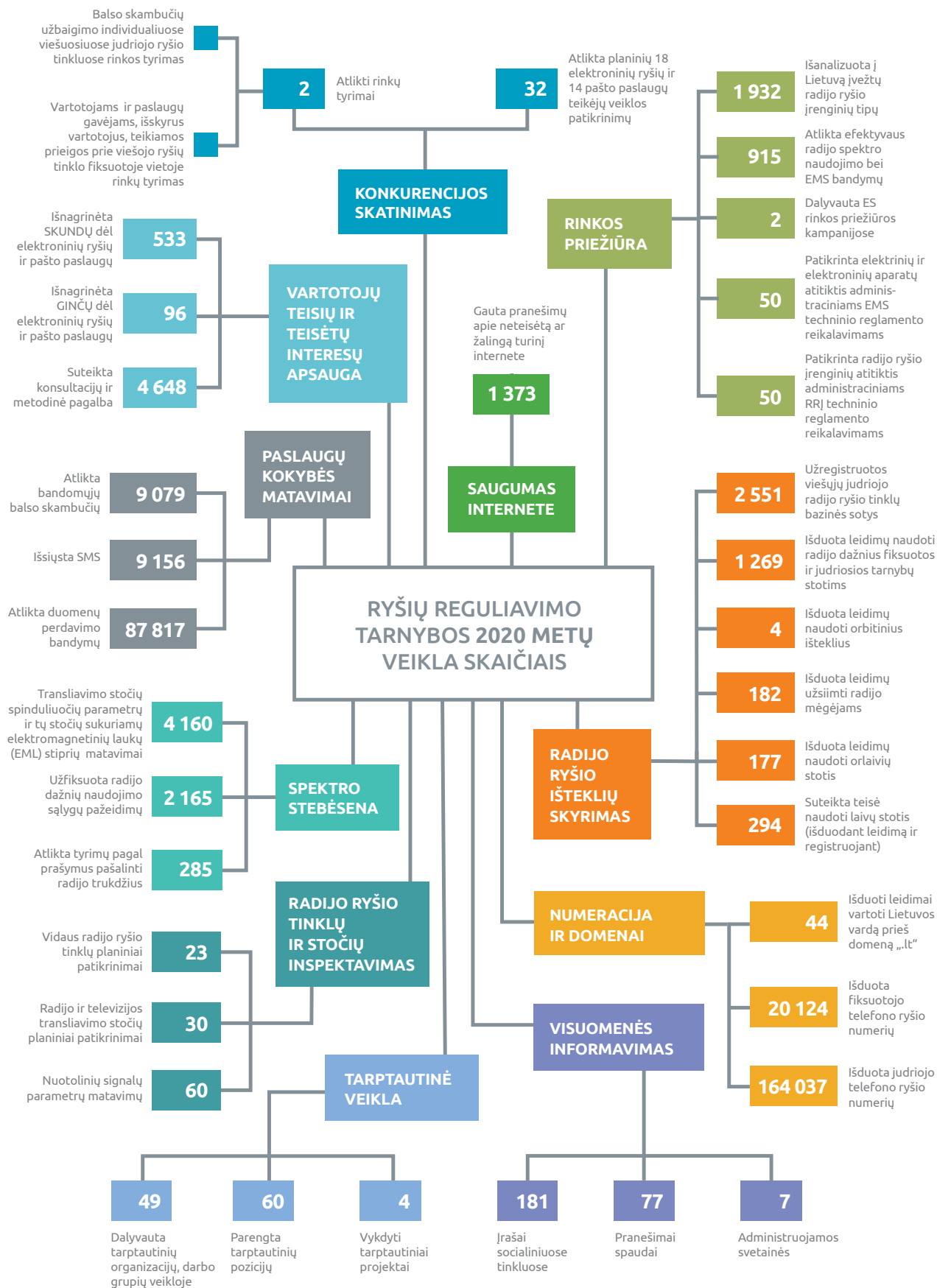
Parengta teigiama išvada dėl VĮ Registrų centro atlyginimo už registro objekto registravimą ir dokumentų teikimą dydžių pagrįstumo sąnaudomis bei apskaičiavimo teisingumo.

Planuota reikšmė – 100 proc., pasiekta reikšmė – 100,0 proc.

Kriterijus įvykdytas 100 proc.

RYŠIŲ REGULIAVIMO TARNYBOS 2020 METŲ VEIKLA SKAIČIAIS

4.

5.

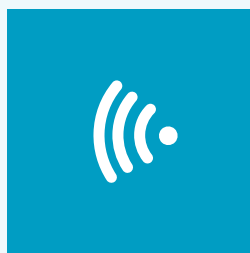
VEIKLA COVID-19 PANDEMIJOS METU

Augant elektroninės prekybos mastui, 54,0 proc. išaugo pašto siuntinių skaičius.

COVID-19 metu išaugus mobiliojo ryšio tinklų apkrovai, vartotojams buvo užtikrinama kokybiška interneto prieiga visų operatorių tinkluose.

COVID-19 situacija neturėjo įtakos mobiliojo telefono ryšio kokybei, kokybė skambinant ar siunčiant SMS žinutes visų operatorių tinkluose nepablogėjo.

Atliktas rekordinis skaičius efektyvaus radijo spektro naudojimo bei elektromagnetinio suderinamumo bandymų.

Pandemija paveikė praktiškai visas RRT reguliuojamas sritis, tik ne visur poveikis buvo vienodas.

RRT duomenys rodo, kad Lietuvoje per 2020 m. labai išaugo naudojimas mobiliojo ryšio paslaugomis. Mobiliojo ryšiu perduota 60 proc. daugiau duomenų nei 2019 m., o skambučių mobiliojo ryšio tinklais trukmė išaugo 16,6 proc. Tiesa, paslaugų apimtį augimas taip pat reikšmingai pajamų iš šių paslaugų teikimo nepadidino: už mobiliojo interneto paslaugų teikimą gauta 16,6 proc. daugiau pajamų nei 2019 m., o pajamos už telefono ryšio paslaugas nedidėjo. Tai galima paaiškinti tuo, kad Lietuvoje paslaugų gavėjai dažniausiai naudojami neribotų pokalbių planais, standartiniuose pasiūlymuose už tą pačią kainą siūlomas vis didesnis duomenų kiekis, taip pat vis populiarėjančiais viskas įskaičiuota planais.

Pandemija 2020 m. lėmė ryškius pokyčius e. komercijos srityje, o kartu ir pašto sektoriuje, kuris yra esminė prekių pristatymo grandis. Augant elektroninės prekybos mastui, 54,0 proc. išaugo pašto siuntinių skaičius. Tai augino ir pašto sektoriaus pajamas – per metus bendrosios pašto pajamos išaugo 12,1 proc.

Krovinių pervežimui svarbiame geležinkelių transporto sektoriuje 2020 m. pervežtų krovinių kiekis sumažėjo 3,2 proc., bet tai ne toks didelis kritimas, kaip keleivių segmente. Dėl ekstremalios situacijos sumažėjus keliaavimo galimybėms, geležinkelių transportu 2020 m. buvo pervežta beveik 40 proc. mažiau keleivių, panašiai sumažėjo ir keleivinių traukinių eismas.

Lietuvos Respublikos Vyriausybės sprendimu 2020 m. kovo 16 d. Lietuvos Respublikos teritorijoje paskelbus karantiną, RRT tęsė savo veiklą. Prioritetą teikiant RRT darbuotojų saugumui, visos veiklos, kurios gali būti vykdomos nekontaktiniu būdu, perkeltos į nuotolį, įskaitant klientų aptarnavimą. Skubiai išsprendus darbo organizavimo klausimus ir reorganizavus tam tikrus procesus, užtikrintas visų RRT funkcijų vykdymas ir paslaugų kokybė, kai kuriais atvejais RRT net didino savo pajėgumus.

Atlikti e. ryšių tinklų kokybės įvertinimo matavimai. RRT, siekdama išanalizuoti ir įvertinti karantino metu išaugusios tinklų apkrovos ir padidėjusio interneto prieigos paslaugų poreikio, pvz., nuotoliniam darbui ar mokymuisi, galimą poveikį mobiliojo ryšio tinklais teikiamų paslaugų kokybei, nuo 2020 m. kovo mėn. pabaigos atliko tikslinius kokybės įvertinimo matavimus pasirinktuose Lietuvos miestuose. Matavimų rezultatai parodė, jog, nepaisant karantino metu išaugusios mobiliojo ryšio tinklų apkrovos, vartotojams buvo užtikrinama kokybiška interneto prieiga ir mobilusis telefono ryšys. Be to, nepaisant 20–30 proc. išaugusių duomenų srautų, tinklų vientisumo sutrikimų skaičius neišaugo – 2020 metais RRT gavo 10 pranešimų (2019 m. – 14) apie įvykusius viešųjų ryšių tinklų vientisumo pažeidimus.

Visą karantino laikotarpį Akredituotas RRT Aparatūros ir įrenginių elektromagnetinio suderinamumo kontrolės skyrius vykdė darbą įprastu režimu ir netgi pasiektas devyniolikos metų veiklos rekordinis bandymų skaičius – RRT laboratorijoje 2020 m. atlikta 915 bandymų.

Atsižvelgiant į ekstremaliąją situaciją pasaulyje dėl COVID-19 pandemijos, nuo 2020 m. vasario mėn. vidurio buvo atšaukti visi fiziniai ES institucijų ir organizacijų bei tarptautinių organizacijų renginiai, posėdžiai, susitikimai ir konferencijos. 2020 m. I ketv. sudalyvauta 33 fiziniuose susitikimuose, vėliau visi renginiai buvo perkelti į virtualią erdvę. Į virtualią erdvę persikėlė ne tik renginiai, bet ir tarptautinių projektų vykdymas. RRT su partneriais vykdomas Dvynių projektas Ukrainoje – vienas pirmųjų iš tuo metu įgyvendinamų Dvynių projektų be trukdžių ir laiko pertraukos sklandžiai pradėtas įgyvendinti nuotoliniu būdu.

2020 m. RRT teikė informaciją apie situaciją Lietuvos elektroninių ryšių tinkluose COVID-19 sąlygomis Europos elektroninių ryšių reguliuotojų institucijai (BEREC). Pagal šią informaciją BEREC reguliariai rengė ir skelbė ataskaitas apie interneto tinklų pajėgumų būklę, reguliavimo ir kitas priemones COVID-19 krizės metu Europoje. Taip pat RRT pateikė informaciją apie taikytas priemones Tarptautinės telekomunikacijų sąjungos „Reg4COVID“ platformoje.

RRT rengė ir skelbė svarbią, su COVID-19 susijusią informaciją savo interneto svetainėje, kitose priemonėse, rengė rekomendacijas nuotolinio mokymosi, saugaus naudojimosi internetu, taupaus elektroninių išteklių naudojimo, elektroninių ryšių paslaugų nenutrūkstanto teikimo užtikrinimo ir kitais aktualiais klausimais. Apie RRT parengtą ir viešintą informaciją, taip pat daugiau apie COVID-19 įtaką konkrečioms veiklos aspektams rasite tolesniuose ataskaitos skyriuose.

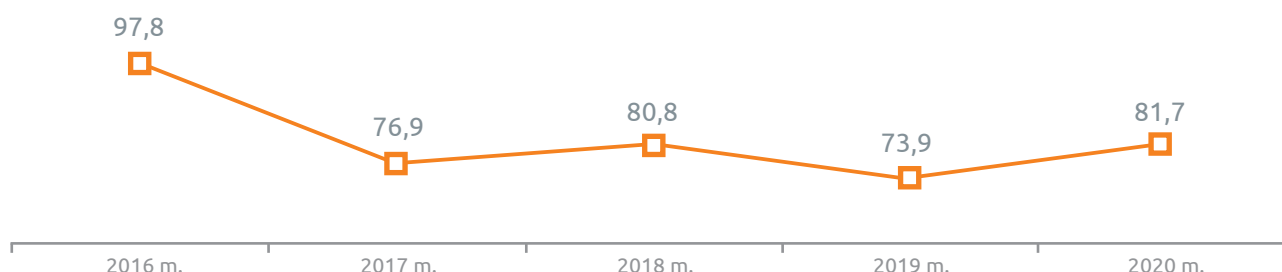

6.

SEKTORIŲ APŽVALGA

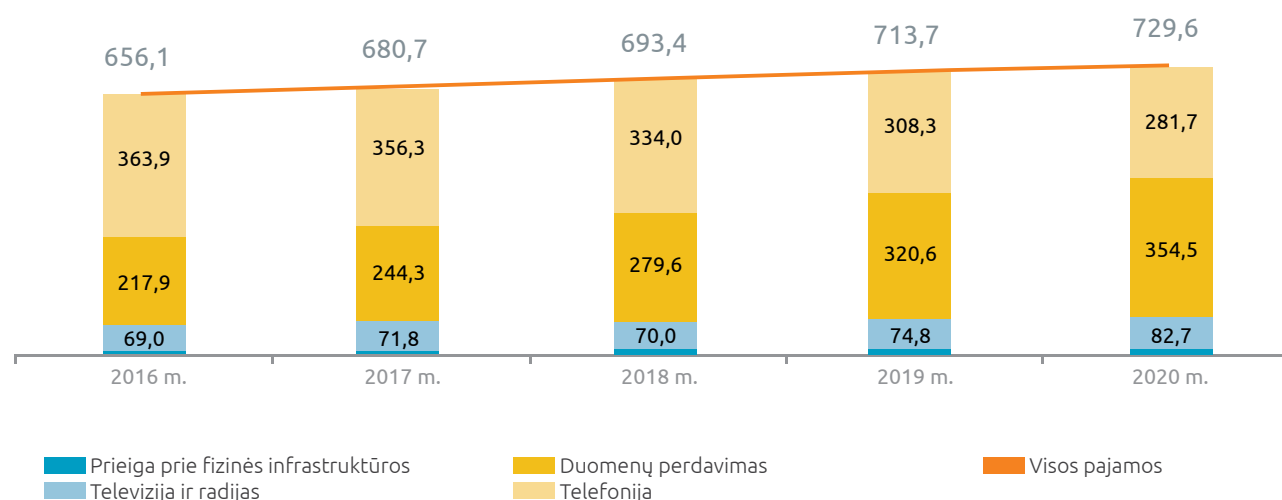
6.1. ELEKTRONINIŲ RYŠIŲ SEKTORIUS

2020 m. pabaigoje elektroninių ryšių veiklą vykdė 127 ūkio subjektai (2019 m. – 121 ūkio subjektas). 2020 m. elektroninių ryšių rinkos dalyviai į elektroninių ryšių tinklo infrastruktūrą investavo 81,7 mln. Eur ir, palyginti su 2019 m., investicijos išaugo 10,5 proc. (žr. 1 pav.). Daugiausia buvo investuojama į plačiajuosčio ryšio tinklus: į judriojo ryšio 4G tinklus (angl. *Long Term Evolution, LTE*) ir į šviesolaidinių ryšio linijų tinklus. 38,1 proc. (31,1 mln. Eur) visų investicijų sudarė investicijos į judriojo ryšio tinklo infrastruktūrą.

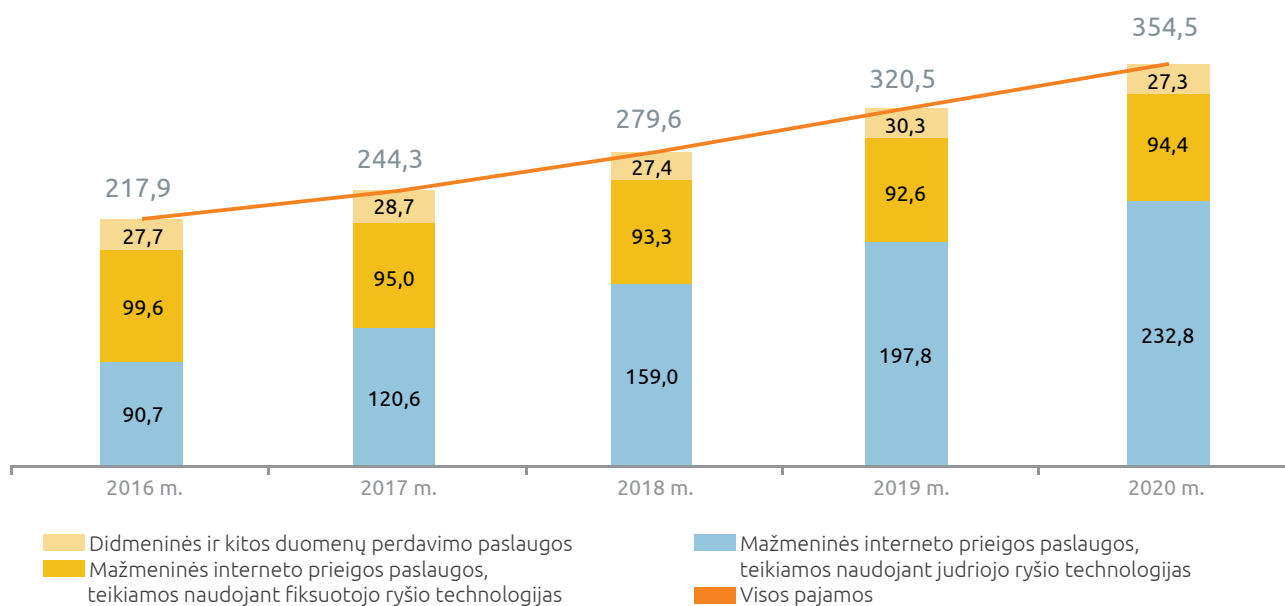
1 pav. Investicijų į elektroninių ryšių infrastruktūrą dinamika, mln. Eur, 2016–2020 m.

2020 m. bendrosios elektroninių ryšių sektoriaus pajamos buvo 729,6 mln. Eur ir, palyginti su 2019 m., padidėjo 2,2 proc. arba 15,9 mln. Eur (žr. 2 pav.). Šios pajamos augo visu 2016–2020 m. laikotarpiu. Didžiausią elektroninių ryšių sektoriaus pajamų dalį (48,6 proc.) sudarė pajamos, gautos iš duomenų perdavimo paslaugų teikimo, o pajamos iš telefonijos paslaugų teikimo sudarė 38,6 proc. 2019 m. šios pajamos sudarė atitinkamai 44,9 proc. ir 43,2 proc. Pajamos, gautos teikiant televizijos ir radijo paslaugas, sudarė 11,3 proc., o teikiant prieigos prie fizinės infrastruktūros paslaugas – 1,5 proc.

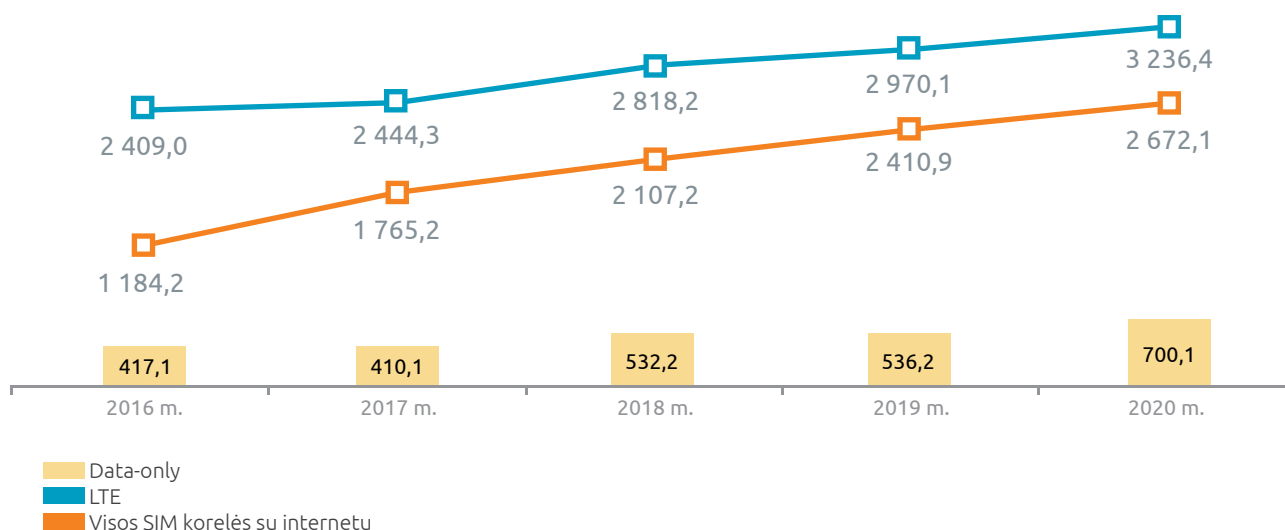
2 pav. Elektroninių ryšių sektoriaus pajamų struktūra, mln. Eur, 2016–2020 m.

Duomenų perdavimo paslaugos. Duomenų perdavimo veikla yra viena iš svarbiausių elektroninių ryšių sektoriaus sudedamųjų dalių. 2020 m., palyginti su 2019 m., pajamos iš duomenų perdavimo paslaugų teikimo padidėjo 10,6 proc. ir sudarė 354,5 mln. Eur (žr. 3 pav.). Duomenų perdavimo paslaugas (mažmenines ir didmenines) galima suskirstyti į interneto prieigos paslaugas ir kitas duomenų perdavimo paslaugas. 2020 m., palyginti su 2019 m., mažmeninių interneto prieigos paslaugų teikimo pajamos padidėjo 12,7 proc. ir siekė 327,2 mln. Eur, o pajamos iš didmeninių ir kitų duomenų perdavimo paslaugų teikimo sumažėjo 9,8 proc. ir siekė 27,3 mln. Eur.

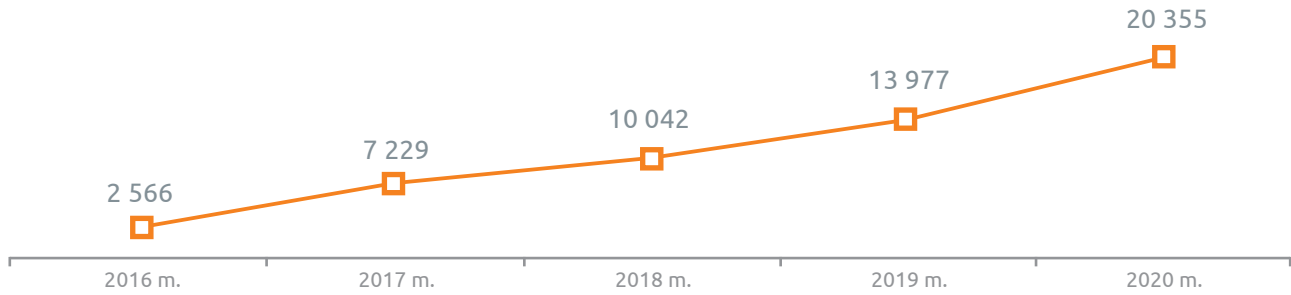
3 pav. Pajamos, gautos už duomenų perdavimo paslaugas, mln. Eur, 2016–2020 m.

Vertinant mažmenines interneto prieigos paslaugas, 71,1 proc. arba 232,8 mln. Eur iš jų sudarė pajamos už interneto prieigos, naudojant judriojo ryšio technologijas, paslaugas. 2020 m., palyginti su 2019 m., šios pajamos padidėjo 17,7 proc. arba 35,0 mln. Eur. Pajamų augimą atspindi ir didėjantis aktyvių SIM kortelių, naudojamų interneto prieigai teikti, ypač LTE paslaugoms, skaičius (žr. 4 pav.). Per metus aktyvių SIM kortelių, naudojamų interneto prieigos paslaugoms teikti, skaičius išaugo 266,2 tūkst. arba 9,0 proc., o naudojant LTE technologijas – 261,2 tūkst. arba 10,8 proc. 2020 m., palyginti su 2019 m., sparčiausiai augo mažmeninių interneto prieigos paslaugų, teikiamų naudojant judriojo ryšio technologijas (internetu prieigos paslaugų teikimo planą „Data-only“), aktyvių SIM kortelių skaičius – 30,6 proc. arba 163,8 tūkst.

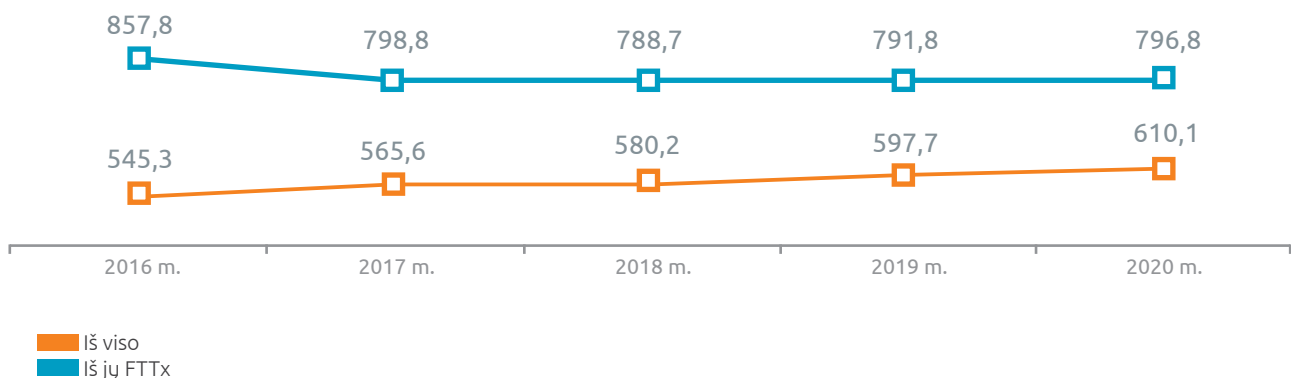
4 pav. Interneto prieigos paslaugų, teikiamų judriojo ryšio technologijomis, abonentių skaičius, tūkst., 2016–2020 m.

Internetu prieigos, teikiamos naudojant judriojo ryšio technologijas, paslaugų augimą parodo ir 59,5 proc. augęs bendras Lietuvoje per 2020 m. perduotų (išsiųstų ir priimtų) duomenų kiekis, kuris siekė 734 972 TB. 2020 m., palyginti su 2019 m., 45,6 proc. išaugo vieno paslaugų gavėjo perduotų duomenų kiekis per mėnesį, kuris sudarė 20 355 MB (žr. 5 pav.).

5 pav. Vieno paslaugų gavėjo per mėnesį išsiųstų ir priimtų duomenų kiekis, MB, 2016–2020 m.

Augantis judriojo ryšio technologijos (LTE) naudojimas turėjo įtakos interneto prieigos abonentų, naudojančių fiksuotojo ryšio technologijas, skaičiui. 2020 m., palyginti su 2019 m., plačiajuosčio interneto prieigos paslaugų, teikiamų fiksuotojo ryšio technologijomis, abonentų skaičius nežymiai augo – 5,0 tūkst. arba 0,6 proc. (žr. 6 pav.). 2020 m. šviesolaidinės ryšio linijos (FTTx) Lietuvoje išliko pagrindinė interneto prieigos paslaugų, teikiamų fiksuotojo ryšio technologijomis, teikimo technologija. Abonentų, kuriems interneto prieigos paslaugos buvo teikiamos FTTx linijomis, skaičius 2020 m., palyginti su 2019 m., augo 2,1 proc. arba 12,5 tūkst. ir pasiekė 610,1 tūkst.

6 pav. Interneto prieigos paslaugų, teikiamų fiksuotojo ryšio technologijomis, abonentų skaičius, tūkst., 2016–2020 m.

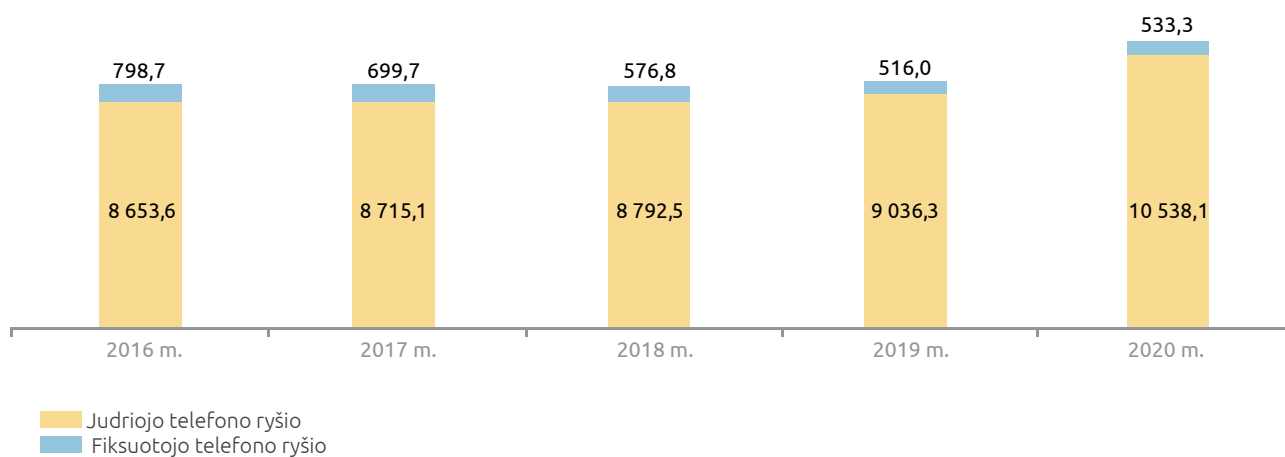
Vertinant abonentų struktūrą pagal naudojamas technologijas, 76,6 proc. interneto prieigos paslaugų abonentų naudojo šviesolaidines ryšio linijas. Šios technologijos rinkos dalis per metus padidėjo 1,3 procentinio punkto. xDSL technologija, kuri yra antroje vietoje pagal populiarumą, teikiamų interneto prieigos paslaugų abonentų dalis sumažėjo 0,6 procentinio punkto ir siekė 15,1 proc. (120,2 tūkst.). Belaidžio ryšio technologijomis teikiamų interneto prieigos paslaugų abonentų dalis sudarė 5,4 proc. (43,0 tūkst.), kabelinės televizijos tinklais – 2,5 proc. (19,9 tūkst.).

30 Mb/s ir didesnės spartos interneto prieigos paslaugos buvo teikiamos šviesolaidinėmis ryšio linijomis (FTTx), kabelinės televizijos tinklais, naudojant DOCSIS 3.0 technologiją, ir kitomis linijomis (vietiniais tinklais LAN). 81,8 proc. fiksuotojo plačiajuosčio ryšio abonentų naudojo 30 Mb/s ir didesnę interneto spartą. Per metus abonentų, kuriems užtikrinama 30 Mb/s ir didesnė duomenų perdavimo sparta, skaičius padidėjo 5,6 proc. ir 2020 m. pabaigoje siekė 651,7 tūkst. 50,0 proc. fiksuotojo plačiajuosčio ryšio abonentų naudojo 100 Mb/s ir didesnę interneto spartą – per metus šių abonentų skaičius padidėjo 3,5 proc.

Telefono ryšys. Viešųjų fiksuotojo telefono ryšio paslaugų gavėjų skaičius 2016–2020 m. laikotarpiu mažėjo. Per 2020 m. šis skaičius sumažėjo 12,5 proc. arba 45,9 tūkst. ir 2020 m. pabaigoje siekė 321,9 tūkst. Aktyvių abonto identifikavimo kortelių (SIM kortelių), naudojamų viešosioms judriojo telefono ryšio paslaugoms teikti, skaičius¹ per 2020 m., palyginti su 2019 m., sumažėjo 32,3 tūkst. arba 0,9 proc. ir 2020 m. pabaigoje buvo 3 672,0 tūkst.

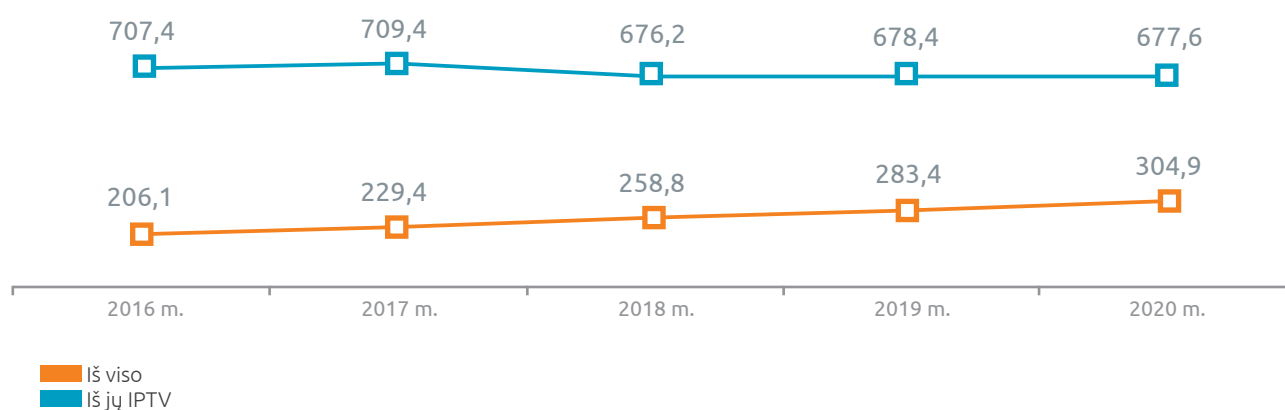
¹ | Šį skaičių nėra įtrauktos SIM kortelės, naudojamos interneto prieigos paslaugoms teikti, kai taikomas ne viešųjų judriojo telefono ryšio paslaugų, o interneto prieigos paslaugų mokėjimo planas, taip pat SIM kortelės, naudojamos tik M2M paslaugoms teikti.

2016–2019 m. mažėjusi viešuosiuose fiksotojo telefono ryšio tinkluose inicijuotų skambučių trukmė 2020 m. augo 3,2 proc. ir buvo 16,3 mln. min ilgesnė negu 2019 m. (žr. 7 pav.). Viešuosiuose judriojo telefono ryšio tinkluose inicijuotų skambučių trukmė tiek 2020 m., tiek visą nagrinėjamą laikotarpį augo – per 2020 m. šiuose tinkluose inicijuotų skambučių trukmė padidėjo 16,6 proc. ir buvo 1 501,7 mln. min. ilgesnė nei 2019 m.

7 pav. Inicijuotų pokalbių trukmė, mln. min., 2016–2020 m.

Televizija. 2020 m. pabaigoje mokamos televizijos abonentų skaičius nežymiai sumažėjo (per metus sumažėjo 0,1 proc.) ir siekė 677,6 tūkst. (žr. 8 pav.). Kabelinės televizijos tinklais teikiamas televizijos paslaugas 2020 m. rinkosi 46,2 proc. visų mokamos televizijos abonentų arba 313,0 tūkst., tačiau per metus jų skaičius sumažėjo 5,8 proc. arba 19,2 tūkst. 2020 m. pabaigoje IPTV (angl. Internet Protocol Television) abonentų skaičius sudarė 45,0 proc. visų mokamos televizijos abonentų arba 304,9 tūkst. – per metus jų skaičius augo 7,6 proc. arba 21,5 tūkst. 5,4 proc. visų IPTV paslaugų buvo teikta naudojant judriojo ryšio technologijas.

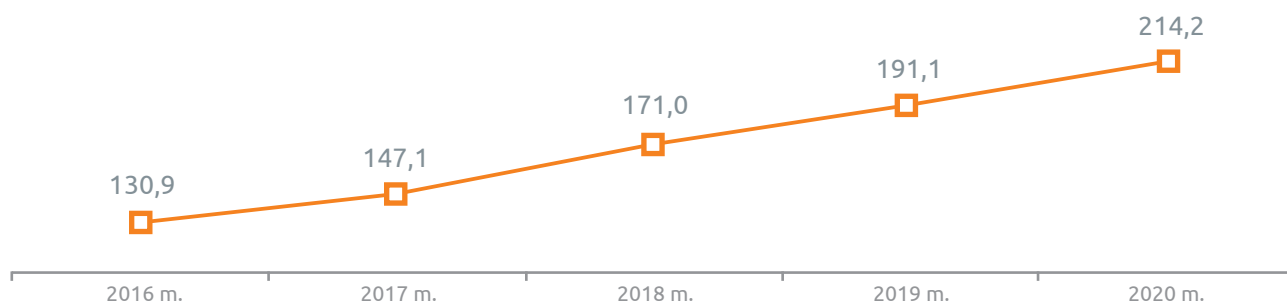

8 pav. Mokamos televizijos abonentų skaičius, tūkst., 2016–2020 m.

6.2. PAŠTO SEKTORIUS

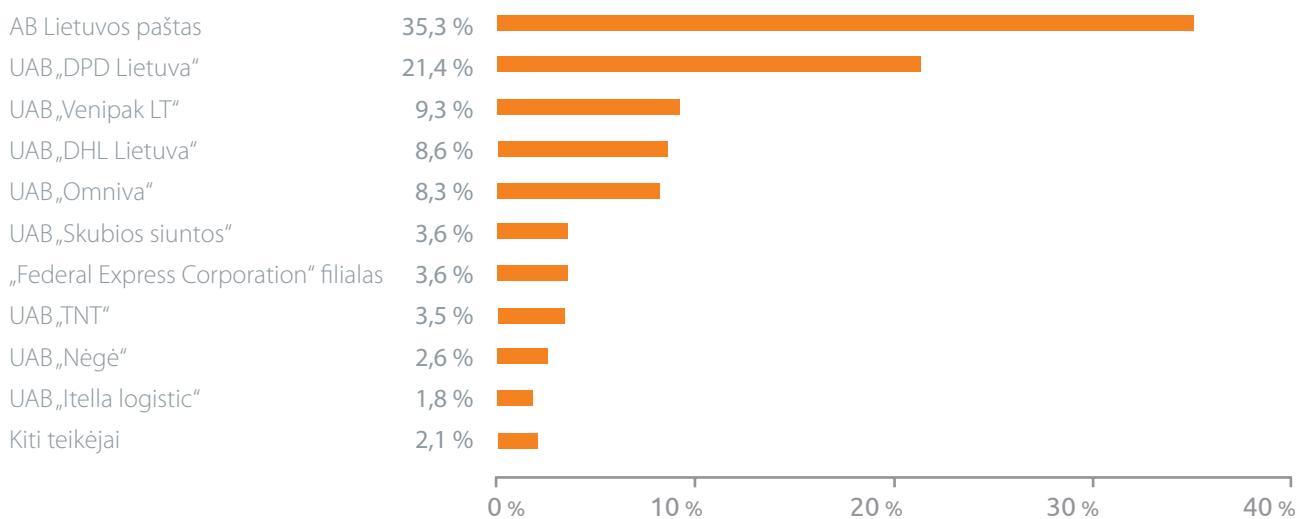
2020 m. pabaigoje pašto paslaugas teikė 51 juridinis asmuo, t. y. 3 pašto paslaugos teikėjais daugiau nei 2019 m. pabaigoje.

Bendra pašto rinka apima korespondencijos, pašto siuntinių siuntimą ir pristatymą bei kitas pašto paslaugas. Vertinant pagal pajamas, palyginti su 2019 m., 2020 m. bendroji pašto rinka išaugo 12,1 proc. (23,1 mln. Eur) ir pasiekė 214,2 mln. Eur (žr. 9 pav.). Šios pajamos augo visu 2016–2020 m. laikotarpiu.

9 pav. Pajamos, gautos už pašto paslaugos teikimą, mln. Eur, 2016–2020 m.

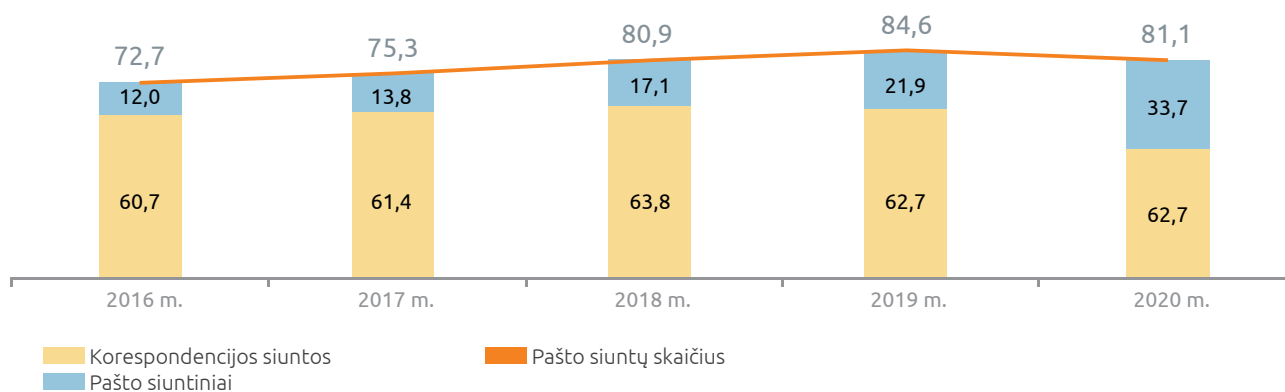
Didžiausią pašto rinkos dalį, vertinant pagal pajamas, užėmė AB Lietuvos paštas (žr. 10 pav.). Jo rinkos dalis per metus sumažėjo 1,0 procentiniu punktu.

10 pav. Pašto rinkos dalyvių užimamos rinkos dalys vertinant pagal pajamas, proc., 2020 m.

Siekdami suteikti naudotojams kuo aukštesnės kokybės paslaugas, pašto paslaugos teikėjai investavo į pašto tinklo, ypač į siuntų savitarnos terminalų (paštomatų), plėtrą ir modernizavimą, inovatyvius logistikos programinės įrangos sprendimus. Investicijos 2020 m., palyginti su 2019 m., išaugo beveik du kartus ir sudarė 22,4 mln. Eur.

Pastaruoju metu tiek šalies viduje, tiek ir tarptautiniu mastu sparčiai auga elektroninė prekyba, kuri tiesiogiai susijusi su pašto siuntinių skaičiaus augimu. Pašto siuntinių skaičius per 2020 m. išaugo 54,0 proc. arba 11,8 mln. vnt. Pastaraisiais metais matoma tendencija, kad siuntiniai sudaro vis didesnę visų pašto siuntų dalį (2018 m. – 21,1 proc., 2019 m. – 25,9 proc., 2020 m. – 41,6 proc.). 2020 m. korespondencijos rinka, vertinant pagal siuntų kiekį, sudarė 58,4 proc. visų pašto siuntų. Per 2020 m. korespondencijos siuntų skaičius sumažėjo 24,5 proc. arba 15,4 mln. vnt. Pašto siuntų skaičius 2020 m., palyginti su 2019 m., sumažėjo 4,2 proc. arba 3,5 mln. vnt. (žr. 11 pav.).

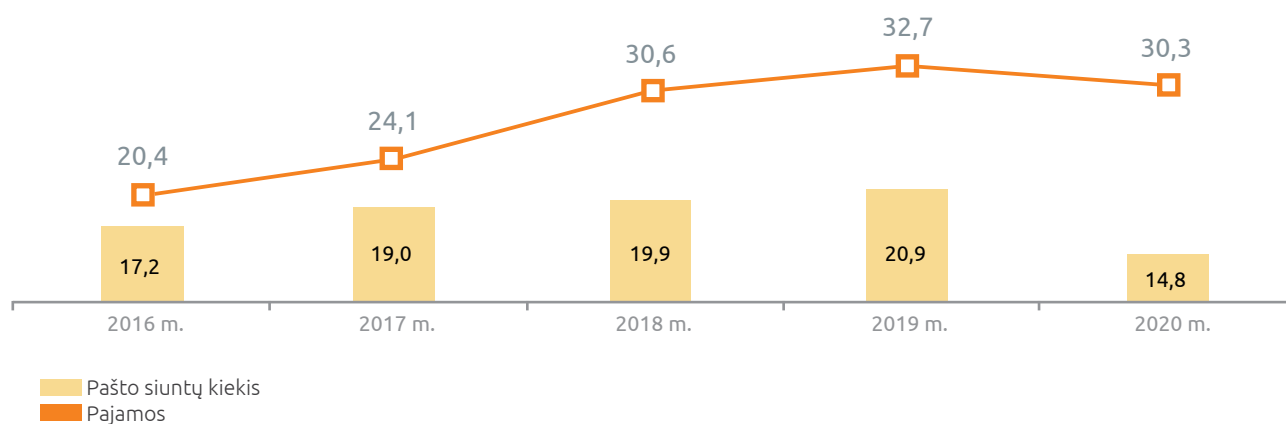
11 pav. Bendras pašto siuntų skaičius, mln. vnt., 2016–2020 m.

Tarptautinių siuntų kiekis 2020 m. sudarė 32,7 proc. visų pašto siuntų arba 26,5 mln. vnt. Korespondencijos siuntos sudarė 58,5 proc. visų tarptautinių siuntų arba 15,5 mln. vnt. ir, palyginti su 2019 m., jų mastas sumažėjo 25,1 proc. arba 5,2 mln. vnt. Tarptautinių pašto siuntinių skaičius 2020 m., palyginti su 2019 m., išaugo 57,2 proc. arba 4,0 mln. vnt. ir siekė 11,0 mln. vnt. Vidaus siunčiamųjų siuntų kiekis sumažėjo 4,1 proc. ir siekė 54,6 mln. vnt. Korespondencijos siuntos sudarė 58,4 proc. visų vidaus siunčiamųjų korespondencijos siuntų arba 31,9 mln. vnt. ir, palyginti su 2019 m., jų sumažėjo 24,2 proc. arba 10,2 mln. vnt. Vidaus siunčiamųjų pašto siuntinių skaičius 2020 m., palyginti su 2019 m., išaugo 52,6 proc. arba 7,8 mln. vnt. ir siekė 22,7 mln. vnt.

Daugiausia (43,8 proc.) Lietuvos teritorijoje siųstų korespondencijos siuntų 2020 m. buvo įdėtos į gaunamųjų laiškų dėžutes, 28,6 proc. – atsiimtose pašto skyriuose, 23,7 proc. – įteiktose gavėjui jo gyvenamojoje ar buveinės vietoje. Daugiausia (55,5 proc.) Lietuvos teritorijoje siųstų pašto siuntinių buvo įteikti gavėjui jo gyvenamojoje ar buveinės vietoje, 42,6 proc. – atsiimti pašto siuntų savitarnos terminaluose.

Universaliojo pašto paslaugą Lietuvoje teikia AB Lietuvos paštas. Ši paslauga itin svarbi atokių gyvenamųjų vietovių gyventojams, kuriems suteikiama galimybė siųsti ir gauti įvairius pašto siuntinius ar korespondencijos siuntas.

Universaliosios pašto paslaugos kiekis. 2020 m. buvo išsiųsta ir gauta 14,8 mln. universaliosios pašto paslaugos vienetų ir tai buvo 29,2 proc. mažiau nei 2019 m. (žr. 12 pav.). Korespondencijos siuntos sudarė 98,5 proc. visų universaliosios pašto paslaugos vienetų arba 14,6 mln. vnt. ir, palyginti su 2019 m., sumažėjo 29,6 proc. arba 6,1 mln. vnt. Tarptautinių siuntų kiekis 2020 m. sudarė 81,3 proc. visų pašto siuntų universaliosios paslaugos segmente arba 12,0 mln. vnt. ir, palyginti su 2019 m., sumažėjo 29,5 proc. arba 5,0 mln. vnt.

12 pav. Suteiktos universaliosios pašto paslaugos mastas, mln. vnt., ir pajamos, mln. Eur, 2015–2019 m.

Pajamos. Pajamos iš universaliosios pašto paslaugos teikimo 2020 m. siekė 30,3 mln. Eur ir, palyginti su 2019 m., sumažėjo 7,3 proc. arba 2,4 mln. Eur. Pajamos už korespondencijos siuntų siuntimą sudarė 90,5 proc. visų universaliosios pašto paslaugos teikimo pajamų arba 27,4 mln. Eur.

6.3. GELEŽINKELIŲ SEKTORIUS

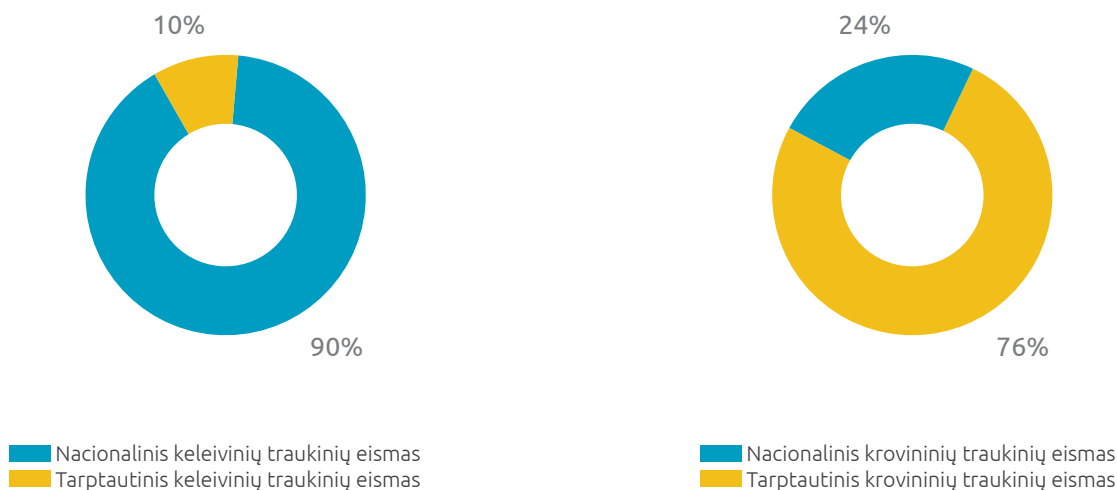
2020 m. pabaigoje geležinkelio kelių ilgis buvo 1911 km, iš kurių 152 km sudarė elektrifikuoti keliai.

COVID-19 pandemija padarė didelę įtaką keleivių pervežimo geležinkelių transportu sektoriuje. 2020 m. pervežtų keleivių skaičius sumažėjo 39,4 %, o pervežtų krovinių kiekis sumažėjo 3,2 % (žr. 13 pav.).

13 pav. Pervežtų keleivių skaičiaus ir krovinių kiekio dinamika 2018–2020 m.

2020 m. keleivinių traukinių eismo, kuris, palyginti su 2019 m., sumažėjo 45 %, didžiąją dalį sudarė nacionalinių keleivinių traukinių eismas, o krovinių traukinių eismo, kuris, palyginti su 2019 m., sumažėjo 2 % – tarptautinis krovinių traukinių eismas (žr. 14 pav.).

14 pav. Keleivinių ir krovinių traukinių eismo pasiskirstymas nacionaliniu ir tarptautiniu mastu 2020 m.

A low-angle photograph of a modern building's facade, featuring a large, dark, cantilevered rectangular structure. The building's surface is composed of light-colored panels with a fine, diagonal ribbed texture. Overlaid on the right side of the image is a grid of colored squares in shades of green, yellow, teal, and orange. In the top right corner, a solid blue square contains the white text '7.'. The bottom third of the image is a solid blue band containing white text.

7.

**KONKURENCIJOS SKATINIMAS
ELEKTRONINIŲ RYŠIŲ IR PAŠTO
SEKTORIUOSE**

7.1. KONKURENCIJA ELEKTRONINIŲ RYŠIŲ SEKTORIJE. RINKŲ TYRIMAI

RRT atliekamų rinkų tyrimų tikslas – įvertinti, ar konkurencija tam tikroje elektroninių ryšių rinkoje yra veiksminga, ir jei ji nėra veiksminga, neleisti susidaryti galimybėms piktnaudžiauti įtaka toje rinkoje.

Tiek pabaigta rinkos tyrimų 2020 m.

Pabaigtas **Balso skambučių užbaigimo individualiuose viešuosiuose judriojo ryšio tinkluose** rinkos tyrimas. Tyrimo metu nustatyta, kad ūkio subjektai „Telia Lietuva“, AB, UAB „Bitė Lietuva“, UAB „Tele2“, UAB „CSC Telecom“, UAB „Ecofon“, UAB „Mediafon carrier services“, UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ savo viešuosiuose judriojo ryšio tinkluose teikia balso skambučių užbaigimo paslaugas ir turi didelę įtaką rinkoje. Ūkio subjektams „Telia Lietuva“, AB, UAB „Bitė Lietuva“ ir UAB „Tele2“ galios įpareigojimas suteikti prieigą, nediskriminavimo bei skaidrumo įpareigojimai, taip pat kainų kontrolės įpareigojimas. Ūkio subjektams UAB „Mediafon Carrier Services“, UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“, UAB „CSC TELECOM“ bei UAB „ECOFON“ galios įpareigojimas suteikti prieigą ir kainų kontrolės įpareigojimas. Visiems operatoriams nustatytas kainų kontrolės įpareigojimas siekiant įgyvendinti nuostatą, reglamentuojančią, kad skambučių užbaigimo kaina nuo 2021 m. sausio 1 d. neturi būti didesnė nei 0,76 euro cento už minutę. Rinkos tyrimo rezultatai skelbiami RRT interneto svetainėje.

Pabaigtas **Vartotojams² ir paslaugų gavėjams, išskyrus vartotojus, teikiamos priegios prie viešojo ryšių tinklo fiksuotoje vietoje** rinkų tyrimas. Tyrimo metu nustatyta, kad vartotojams ir paslaugų gavėjams, išskyrus vartotojus, teikiamos priegios prie viešojo ryšių tinklo fiksuotoje vietoje rinkų charakteristikos nepateisina įpareigojimų, nurodytų Lietuvos Respublikos elektroninių ryšių įstatymo 17 straipsnyje, taikymo. Rinkos dereguliuotos.

2020 m. parengti **Didmeninės aukštos kokybės priegios fiksuotoje vietoje** rinkos tyrimo ataskaitos ir kitų susijusių dokumentų projektai, kurie paskelbti viešajai konsultacijai iki 2021 m. sausio mėn.

7.2. ELEKTRONINIŲ RYŠIŲ KODEKSO PERKĖLIMAS Į NACIONALINĘ TEISĘ

2018 m. gruodžio 11 d. buvo priimta Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2018/1972, kuria nustatomas Europos elektroninių ryšių kodeksas. Europos elektroninių ryšių kodeksas konsoliduoja ir pakeičia iki šiol galiojusias keturias ES direktyvas, kurios nuo 2002 m. buvo baziniai ryšių sektoriaus dokumentai Europoje. Tai atlikta siekiant efektyvesnio teisinio Europos elektroninių ryšių rinkos reguliavimo, kuris atitiktų šiuolaikinių technologijų ir rinkų ypatumus, sparčiai augantį internetinių paslaugų ir didelio pralaidumo 5G ryšio tinklų poreikį.

2020 m. RRT vyko intensyvūs Europos elektroninių ryšių kodekso perkėlimo į Lietuvos Respublikos nacionalinę teisę darbai. Didžiausias dėmesys skirtas elektroninių ryšių reguliavimo pagrindą sudarančio Lietuvos Respublikos elektroninių ryšių įstatymo (toliau – ERĮ) naujos redakcijos tobulinimu ir derinimu.

Dėl ERĮ ir susijusių įstatymų pakeitimų projektų 2020 m. buvo ne kartą viešai konsultuojamasi su ministerijomis, rinkos dalyviais, kitais suinteresuotais asmenimis. Dėl šių projektų nuo 2020 m. pavasario intensyviai diskutuojama su Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos ekspertais, ministerijų atstovais tarpinstituciniuose pasitarimuose. Lygiagrečiai buvo rengiami ir Kodeksą perkeltantys ERĮ įgyvendinamieji teisės aktai.

² Vadovaujantis Lietuvos Respublikos elektroninių ryšių įstatymu, vartotojas – fizinis asmuo, kuris naudojasi ar pareiškia norą naudotis viešosiomis elektroninių ryšių paslaugomis nesusijusiems su jo amatu, verslu ar profesija tikslams, tai yra vartotojo asmeniniais, šeimos ar namų ūkio poreikiams tenkinti.

7.3. ES REGLAMENTO DĖL TARPTAUTINIŲ SIUNTINIŲ PRISTATYMO ĮGYVENDINIMAS

12

Tiek Lietuvos pašto paslaugos teikėjų turi vadovautis Reglamento nuostatomis.

5,3

Tiek karto daugiau gauna siuntinių Lietuvos vartotojai iš užsienio šalių, nei kad išsiunčia patys (2019 m. statistika).

RRT yra atsakinga už Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2018/644 „Dėl tarptautinių siuntinių pristatymo paslaugų“ (toliau – Reglamentas) tam tikrų nuostatų įgyvendinimą bei vykdo priežiūrą, kaip siuntinių pristatymo paslaugų teikėjai vykdo pareigas, numatytas Reglamente.

Esminiai Reglamento tikslai:

- paskatinti e. prekybą ES bendrojoje rinkoje;
- sumažinti tarifus, taikomus asmenims ir mažoms įmonėms, bei nepagrįstus jų skirtumus tarp ES valstybių narių;
- didinti tarptautinių siuntinių pristatymo tarifų skaidrumą ir suteikti galimybę palyginti kainas visoje ES.

Reglamento nuostatos taikomos siuntinių pristatymo paslaugų teikėjams: skubių siuntų ir kurjerių paslaugų teikėjams, taip pat tarpininkams, paslaugų teikėjams, kurie įsisteigę daugiau kaip vienoje ES valstybėje narėje. Reglamentas netaikomas teikėjams, kurių darbuotojų skaičius mažesnis nei 50, išskyrus atvejus, kai paslaugų teikėjai veikia daugiau nei vienoje ES valstybėje narėje.

RRT Reglamentu įpareigojama stebėti rinką, rinkti iš siuntinių pristatymo paslaugų teikėjų statistinę informaciją, pagal objektyvius kriterijus vertinti universalųjų pašto paslaugų teikėjo – AB Lietuvos pašto – tarifų prieinamumą bei pateikti vertinimą EK.

2020 m. RRT nustatė 12 pašto paslaugos teikėjų, kurių vykdoma pašto paslaugos teikimo veikla patenka į Reglamento priežiūros sritį.

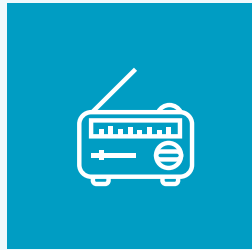
2020 m. sausio 31 d. siuntinių pristatymo paslaugų teikėjai RRT pateikė Reglamento 5 straipsnyje nurodytą informaciją apie tarifus. RRT, įvertinusi tarifų atitiktį Reglamento numatytiems reikalavimams, informaciją apie tarptautinių siuntinių tarifus 2020 m. vasario 28 d. pateikė Europos Komisijai. Siekdama tarifų skaidrumo, Europos Komisija paskelbė visų ES šalių siuntinių pristatymo paslaugų teikėjų tarifus savo svetainės EUROPA specialiojoje dalyje https://ec.europa.eu/growth/sectors/postal-services/parcel-delivery/public-tariffs-cross-border_en.

RRT, įgyvendindama Reglamento 4 straipsnio reikalavimus, iš siuntinių paslaugų teikėjų 2020 m. surinko duomenis apie tarptautinių siuntinių pristatymo rinką už 2019 m. **Remiantis paslaugų teikėjų duomenimis, bendras į Lietuvą iš užsienio šalių atsiųstų siuntinių skaičius 2019 m. buvo 18 092 tūkst. vnt., o bendras išsiųstų į užsienio šalis siuntinių skaičius – 3 445 tūkst. vnt.** Surinkti duomenys atskleidė, kad Lietuvos vartotojai 5,3 karto daugiau gauna siuntinių iš užsienio šalių arba siunčia daiktus į Lietuvą, nei kad išsiunčia iš Lietuvos į kitas šalis. Gaunamų siuntinių iš ES ir iš trečiųjų šalių apyvarta 2019 m. sudarė – 37 629 tūkst. Eur, išsiunčiamų siuntinių į ES ir į trečiąsias šalis apyvarta – 40 398 tūkst. Eur. Asmenų, dirbusių siuntinių pristatymo paslaugų teikėjams skaičius, 2019 m. buvo 5 617.

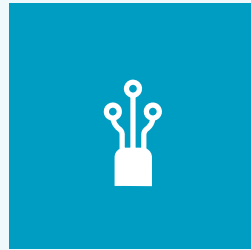
7.4. ŪKIO SUBJEKTAMS NUSTATYTŲ ĮPAREIGOJIMŲ VYKDYMO PRIEŽIŪRA

Atlikti „Telia Lietuva“, AB, ir AB Lietuvos radijo ir televizijos centro 2019 m. sąnaudų apskaitos sistemų ir apskaitos atskyrimo auditai.

Patikrinta, ar AB Lietuvos radijo ir televizijos centras, teikdamas paslaugas VŠĮ Lietuvos nacionaliniam radijui ir televizijai, laikėsi teisės aktų reikalavimų.

Atliktas VŠĮ „Plačiajuostis internetas“ teikiamų viešųjų didmeninių sparčiojo plačiajuosčio ryšio paslaugų tarifų patikrinimas.

„Telia Lietuva“, AB, atsižvelgdama į RRT nurodymą pakeisti didmeninės centrinės prieigos paslaugų kainas, nuo 2020 m. spalio 1 d. atnaujino šių paslaugų standartinį pasiūlymą.

2020 m. RRT, skatindama konkurenciją, vykdė didelę įtaką atitinkamoje rinkoje turintiems ūkio subjektams nustatytų įpareigojimų laikymosi priežiūrą³. 2020 m. buvo **atlikti „Telia Lietuva“, AB, ir AB Lietuvos radijo ir televizijos centro 2019 m. sąnaudų apskaitos sistemų ir apskaitos atskyrimo auditai**.

„Telia Lietuva“, AB, audito rezultatai. Auditorius audito išvadoje pateikė sąlyginę nuomonę dėl tam tikrų nustatytų neatitikimų: 1) „Telia Lietuva“, AB, sąnaudų centrų sukūrimas ir pavadinimų bei kodų pakeitimas sąnaudų apskaitos sistemoje prieštarauja Sąnaudų apskaitos pagal visiškai paskirstytų sąnaudų metodą taisyklių⁴ 7 punkte bei Apskaitos atskyrimo taisyklių ir su apskaitos atskyrimu susijusių reikalavimų⁵ 39 punkte nurodytiems palyginamumo, pastovumo ir skaidrumo principams; 2) techninių galimybių tyrimo darbo laiko normatyvų perskaičiavimas yra atliekamas nepakankamu dažnumu; 3) atskaitinio laikotarpio pajamų, gautų už tam tikras paslaugas, paskirstymas sąnaudų centrams vykdomas netinkamai; 4) dėl duomenų trūkumo nebuvo galimybės tinkamai įvertinti apsauginių vamzdelių sąnaudų atskyrimo nuo ryšių kabelių kanalų sistemos sąnaudų.

AB Lietuvos radijo ir televizijos centro audito rezultatai. AB Lietuvos radijo ir televizijos centro audito auditoriai pateikė besąlyginę išvadą, kad ūkio subjekto parengtos 2019 m. sąnaudų apskaitos ir apskaitos atskyrimo ataskaitos visais reikšmingais atžvilgiais atitinka teisės aktų reikalavimus. Auditoriai pateikė pastabą dėl neapibrėžtumų, susijusių su beta skaičiavimo metodikos taikymu (AB Lietuvos radijo ir televizijos centras, apskaičiuodamas vidutinės svertinės kapitalo kainos (angl. Weighted Average Cost of Capital, WACC) dydį, naudojo JAV rinkos beta dydį, nors AB Lietuvos radijo ir televizijos centro verslas vykdomas Europos rinkoje), bei pakartotinę pastabą dėl neefektyvios vidaus kontrolės, rankiniu būdu suvedant duomenis į sąnaudų apskaitos sistemą (buvo identifiкуotos duomenų perkėlimo klaidos).

Atsižvelgdama į atliktų auditų rezultatus, RRT kreipėsi į abu ūkio subjektus su prašymais pašalinti auditų metu nustatytus trūkumus. Audito išvados **skelbiamos RRT svetainėje**.

VŠĮ „Plačiajuostis internetas“ patikrinimo rezultatai. 2020 m. RRT įvertino VŠĮ „Plačiajuostis internetas“ valstybės plėtojamų viešųjų didmeninių sparčiojo plačiajuosčio ryšio paslaugų, teikiamų vietovėse, kuriose kitos sparčiojo plačiajuosčio ryšio infrastruktūros nėra arba nėra konkurencijos teikiant šias paslaugas, tarifus. Nustatyta, kad šie tarifai atitinka Valstybės plėtojamų viešųjų didmeninių sparčiojo plačiajuosčio ryšio paslaugų, teikiamų vietovėse, kuriose kitos sparčiojo plačiajuosčio ryšio infrastruktūros nėra ar nėra konkurencijos teikiant šias paslaugas, tarifų apskaičiavimo metodikos reikalavimus. Išvada pateikta Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijai.

„Telia Lietuva“, AB, standartinio pasiūlymo atnaujinimas. RRT, atlikdama „Telia Lietuva“, AB, nustatyto⁶ nediskriminavimo įpareigojimo laikymosi priežiūrą, perskaičiavo didmeninės centrinės prieigos paslaugų (toliau – DCP paslaugos) kainas. RRT nurodė „Telia Lietuva“, AB, atnaujinti DCP paslaugų standartinį pasiūlymą. Atsižvelgdama į RRT nurodymą,

³ RRT tikrino ir vertino, kaip didelę įtaką atitinkamoje rinkoje turintys ūkio subjektai vykdo jiems nustatytus skaidrumo, nediskriminavimo, prieigos suteikimo ir kainų kontrolės įpareigojimus.

⁴ Patvirtintos RRT direktoriaus 2005 m. gruodžio 28 d. įsakymu Nr. 1V-1164 „Dėl Sąnaudų apskaitos pagal visiškai paskirstytų sąnaudų metodą taisyklių patvirtinimo“.

⁵ Patvirtintos RRT direktoriaus 2006 m. birželio 14 d. įsakymu Nr. 1V-738 „Dėl Apskaitos atskyrimo taisyklių ir su apskaitos atskyrimu susijusių reikalavimų patvirtinimo“.

⁶ RRT direktoriaus 2019 m. liepos 19 d. įsakymu Nr. 1V-766 „Dėl ūkio subjekto Telia Lietuva, AB, turinčio didelę įtaką Didmeninės centrinės prieigos fiksuotoje vietoje masinės rinkos produktams rinkoje“ 4.2 papunktis.

„Telia Lietuva“, AB, atnaujino standartinį pasiūlymą, o jame nurodytos DCP paslaugų kainos įsigaliojo nuo 2020 m. spalio 1 d. „Telia Lietuva“, AB, iniciatyva pakeistos DCP paslaugų kainos įsigaliojo nuo 2020 m. gruodžio 1 d.

RRT, atsižvelgdama į kainų spaudimo testo lentelę⁷, patikrino, ar DCP paslaugų, kurias „Telia Lietuva“, AB, pakeitė savo iniciatyva, kainos yra nediskriminacinės, ir nustatė, kad jos atitinka šiai bendrovei nustatytus įpareigojimus.

7.5. TELEFONO RYŠIO NUMERIO PERKĖLIMO PASLAUGA

Telefono ryšio numerio perkėlimo paslauga Lietuvoje teikiama jau 16 metų – nuo 2004-ųjų. Kiekvienais metais augantis numerio perkėlimų skaičius parodo šios paslaugos naudingumą vartotojui. Ši paslauga suteikia vartotojams laisvę rinktis, galimybę pakeisti paslaugų teikėją, atsižvelgiant į teikiamų paslaugų kokybę ir įvairovę, kainas, lojalumo programas, aptarnavimo patrauklumą ir kt. svarbius paslaugų parametrus.

Iki 2020 m. gruodžio 31 d. numerio perkėlimu buvo pasinaudota 2 071 776 kartus.

RRT duomenimis, nuo numerio perkėlimo paslaugos teikimo pradžios (2004 m.) iki 2020 m. gruodžio 31 d. numerio perkėlimu buvo pasinaudota (t. y. migruota į kitą paslaugų teikėjo tinklą) 2 071 776 kartų, iš jų 1 964 888 kartus judriojo telefono ryšio numeriai ir 106 888 kartus fiksuotojo telefono ryšio numeriai buvo perkelti į kitą tinklą. Numerio perkėlimo paslauga jau yra pasinaudoję apie 41 proc. visų aktyvių telefono ryšio paslaugų abonentų.

2020 m. numerio perkėlimo paslauga buvo pasinaudota 166 494 kartus (judriojo telefono ryšio numeriai buvo perkelti 157 330 kartų, fiksuotojo telefono ryšio numeriai – 9 164 kartus).

Reikia pastebėti, kad bendras pasinaudojimo numerio perkėlimo paslauga skaičius dar nereiškia, jog tiek numerių ir buvo perkelta į kitą tinklą, mat tas pats numeris gali būti perkeltas į kitą tinklą daug kartų. Todėl aktualu atsižvelgti į numerio perkėlimo dažnumo statistiką, kuri parodo, kaip dažnai vartotojai naudojo Lietuvoje numerio perkėlimo paslauga per 16 metų. T.y. kiek kartų tas pats numeris buvo perkeltas į kitą tinklą (žr. 1 lentelę).

1 lentelė. Numerio perkėlimo statistika („dažnumas“ parodo, kiek kartų konkretus numeris buvo perkeltas į kitą tinklą)

Dažnumas	Numerių skaičius	Dažnumas	Numerių skaičius
1	1132919	9	8
2	292881	10	4
3	59402	11	3
4	13899	12	3
5	2867	13	1
6	683	15	2
7	171	16	1
8	29	35	1

Kaip matyti iš 1 lentelės, yra ir tokių abonentų, kurie numerio perkėlimo paslauga naudojo ypač aktyviai: per 16 metų yra perkėlę naudojamą numerį 16 ar net 35 kartus. Abonentų, kurie nuo 2004 m. pasinaudojo numerio perkėlimo paslauga 10 ir daugiau kartų, yra 15.

⁷ Ten pat, 4.2.2. papunktis.

7.6. ELEKTRONINIŲ RYŠIŲ IR PAŠTO VEIKLĄ VYKLANČIŲ ŪKIO SUBJEKTŲ VEIKLOS PRIEŽIŪRA

18

Tiek atlikta planinių elektroninių ryšių paslaugų teikėjų patikrinimų.

14

Tiek atlikta planinių pašto paslaugos teikėjų patikrinimų.

2020 m. atlikti 32 planiniai patikrinimai (iš numatytų 35). Dėl COVID-19 pandemijos paskelbto karantino neatlikti 3 teikėjų planiniai patikrinimai, kurie yra perkelti į 2021 m.

2020 m. atlikta 18 planinių **elektroninių ryšių paslaugų teikėjų** patikrinimų (2019 m. – 15). Patikrinimų metu nebuvo nustatyta teisės aktų, reglamentuojančių elektroninių ryšių paslaugų teikimo veiklą, reikalavimų neatitikimų. Vidutinė elektroninių ryšių paslaugų teikėjų planinio patikrinimo vietoje trukmė – 66 min. Palyginti su 2019 m. (84 min.), ji sutrumpėjo sumažėjo 21 proc.

2020 m. atlikta 14 planinių **pašto paslaugos teikėjų** patikrinimų (2019 m. – 15). Patikrinimų metu nebuvo nustatyta teisės aktų, reglamentuojančių pašto paslaugos teikimo veiklą, reikalavimų nesilaikymo atvejų. Vidutinė pašto paslaugos teikėjų planinio patikrinimo trukmė – 44 min. Palyginti su 2019 m. (60 min.), patikrinimo laikas sutrumpėjo 27 proc.

2020 m. RRT, siekdama išsiaiškinti paslaugų teikėjų nuomonę apie RRT vykdomą ūkio subjektų veiklos priežiūrą, išsiuntė 32 apklausos anketas ir gavo 31 atsakymą. Apklausa parodė:

- 57 proc. apklaustųjų pašto paslaugos teikėjų ir 71 proc. elektroninių ryšių paslaugų teikėjų teigė, kad pasinaudojo galimybe susipažinti su dokumentais RRT interneto svetainėje.
- 100 proc. apklaustųjų pašto paslaugos teikėjų ir 88 proc. elektroninių ryšių paslaugų teikėjų teigė, jog klausimai, kurie pateikti kontroliniame klausimyne, yra aiškūs ir suprantami.
- 71 proc. apklaustųjų ūkio subjektų teigė nežinantis, kad RRT interneto svetainėje skelbiamas išsamus administracinės konsultavimo paslaugos aprašymas. Po apklausos ūkio subjektai buvo informuoti apie galimybę, kur rasti informaciją.
- 93 proc. apklaustųjų pašto paslaugos teikėjų ir 82 proc. elektroninių ryšių paslaugų teikėjų teigė, kad planinio patikrinimo atlikimo procedūrų reglamentavimas ir nustatytų reikalavimų nesilaikymo pasekmės yra aiškios.
- 100 proc. apklaustųjų ūkio subjektų RRT įgaliotųjų pareigūnų darbą vertina gerai.

7.7. GINČŲ TARP ŪKIO SUBJEKTŲ SPRENDIMAS RRT GINČŲ KOMISIJOJE

4

Tiek ginčų RRT Ginčų sprendimo komisija gavo 2020 m.

2020 m. RRT Ginčų tarp ūkio subjektų ir ginčų tarp pašto paslaugos teikėjų sprendimo komisija (toliau – Ginčų sprendimo komisija) gavo keturis prašymus išnagrinėti ginčus tarp ūkio subjektų.

Ginčų sprendimo komisija gavo prašymą išnagrinėti ginčą, kilusį tarp AB Lietuvos radijo ir televizijos centro ir UAB „Bitė Lietuva“ dėl įpareigojimo pateikti pasiūlymą dėl prieigos. AB Lietuvos radijo ir televizijos centras prašė Ginčų nagrinėjimo komisijos įpareigoti UAB „Bitė Lietuva“ pateikti AB Lietuvos radijo ir televizijos centrui pasiūlymą ir sutarties projektą dėl prieigos prie UAB „Bitė Lietuva“ judriojo ryšio tinklo, sudarant galimybes AB Lietuvos radijo ir televizijos centrui veikti kaip virtualiam nepriklausomam operatoriui UAB „Bitė Lietuva“ judriojo ryšio (2G, 3G ir 4G) tinkle.

Rezultatas: AB Lietuvos radijo ir televizijos centras atsisakė savo reikalavimų, Ginčų sprendimo komisija patvirtino atsisakymą ir nusprendė teikti RRT direktoriui priimti sprendimą nutraukti ginčo nagrinėjimą.

Ginčų sprendimo komisija gavo prašymą išnagrinėti ginčą, kilusį tarp UAB „CSC Telecom“ ir „Telia Lietuva“, AB, dėl didmeninės plačiajuosčio ryšio prieigos nutraukimo. UAB „CSC Telecom“ prašė įpareigoti „Telia Lietuva“, AB, vykdyti didmeninės plačiajuosčio ryšio prieigos paslaugų teikimo sutartį, įskaitant naujų paslaugų užsakymų priėmimą ir vykdymą. Taip pat prašyta įpareigoti taikyti paslaugoms nuolaidas ir akcijas, analogiškas taikomoms pagal didmeninės plačiajuosčio ryšio prieigos paslaugų teikimo sutartį arba taikomoms pagal naująją didmeninės plačiajuosčio ryšio prieigos paslaugų standartinį pasiūlymą.

Rezultatas: Ginčų sprendimo komisija išnagrinėjo ginčą ir priėmė sprendimą netenkinti UAB „CSC Telecom“ prašymo.

Ginčų sprendimo komisija gavo prašymą išnagrinėti ginčą tarp UAB „Consilium optimum“ ir „Telia Lietuva“, AB, dėl didmeninės plačiajuosčio ryšio prieigos nutraukimo. UAB „Consilium optimum“ prašė įpareigoti „Telia Lietuva“, AB, vykdyti didmeninės plačiajuosčio ryšio prieigos paslaugų teikimo sutartį ir teikti paslaugas tiek esamiems, tiek naujiems UAB „Consilium optimum“ užsakymams. Tai pat prašyta įpareigoti „Telia Lietuva“, AB, sąžiningai derėtis su UAB „Consilium optimum“ dėl didmeninės plačiajuosčio ryšio prieigos paslaugų sutarties pakeitimo ar naujos sutarties sudarymo.

Rezultatas: Ginčų sprendimo komisija išnagrinėjo ginčą ir priėmė sprendimą iš dalies tenkinti UAB „Consilium optimum“ prašymą: įpareigojo ginčo šalis derėtis dėl didmeninės plačiajuosčio ryšio prieigos paslaugų teikimo sutarties pakeitimo ar naujos sutarties sudarymo.

2020 m. lapkričio 5 d. Ginčų sprendimo komisija gavo prašymą išnagrinėti ginčą, kilusį tarp UAB „Init“ ir UAB „Cgates“ bei UAB „Pašilės tinklas“ dėl magistralinio optinio kabelio tinklo pardavimo. UAB „Init“ prašė, kad RRT atliktų Ukmergės rinkos tyrimą, nustatytų, kad UAB „Cgates“, veikdama savo tinkle ir iš UAB „Pašilės tinklas“ įsigytame tinkle, tampa didelę įtaką Ukmergės rinkoje turinčiu ūkio subjektu, ir įpareigotų UAB „Cgates“ nenutraukti UAB „Init“ prieigos prie optinio kabelio tinklo Ukmergėje.

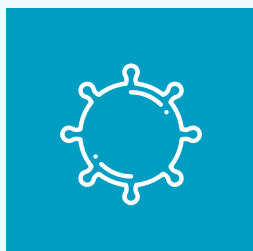
Rezultatas: Ginčų sprendimo komisija atsisakė priimti ginčą (analogiškas ginčas tuo metu buvo nagrinėjamas teisme).

8.

VARTOTOJŲ TEISIŲ IR TEISĖTŲ INTERESŲ APSAUGA

8.1. ELEKTRONINIŲ RYŠIŲ PASLAUGŲ GAVĖJŲ PRAŠYMŲ (SKUNDŲ) NAGRINĖJIMAS

COVID-19 pandemijos metu elektroninių ryšių paslaugų teikėjams parengtos rekomendacijos, siekiant užtikrinti nenutrūkstamą paslaugų teikimą.

410

Tiek išnagrinėta skundų dėl elektroninių ryšių paslaugų.

145

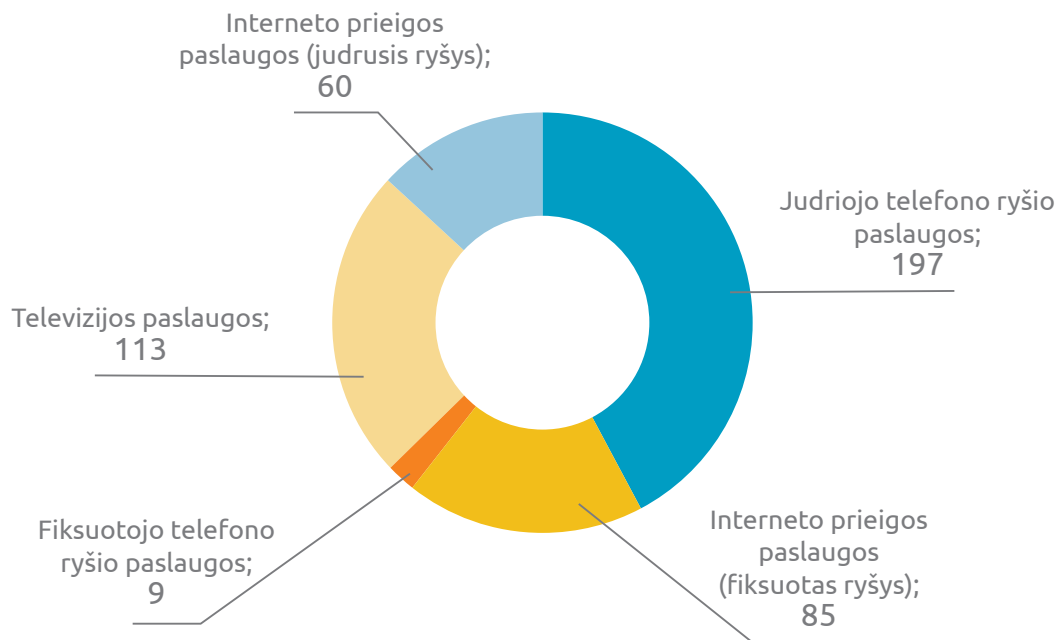
Tiek skundų buvo išspręsta taikiai.

7

Tiek peržiūrėta elektroninių ryšių paslaugų teikėjų tipinių sutarčių.

2020 m. RRT išnagrinėjo 410 pareiškėjų prašymų ir skundų (toliau – skundai) dėl elektroninių ryšių paslaugų teikimo: 369 skundai buvo gauti iš fizinių asmenų ir 41 skundas buvo pateiktas juridinių asmenų (2019 m. RRT išnagrinėti 405 skundai).

Daugiausia skundų 2020 m., kaip ir 2019 m., kilo dėl judriojo telefono ryšio paslaugų (197) bei televizijos paslaugų (113) teikimo. Mažiausiai skundų (9) sulaukta dėl fiksuotojo telefono ryšio paslaugų (15 pav.).

15 pav. 2020 m. skundai pagal paslaugų rūšis, vnt.

Daugiausia skundų 2020 m. buvo gauta dėl aplinkybių, susijusių su paslaugų teikimo sutarčių nutraukimu, įskaitant nutraukimo pasekmes (136 skundai), taip pat dėl užmokesčių už paslaugas (90) bei paslaugų kokybės (72) (2 lentelė).

2 lentelė. 2020 m. skundų priežastys, vnt.

Priežastys*:	Vnt.
Dėl sutarties nutraukimo aplinkybių	136
Dėl užmokesčių už paslaugas	90
Dėl paslaugų kokybės	72
Dėl sutarties sąlygų keitimo	39
Dėl sutarties vykdymo	20
Dėl tarptautinio tarptinklinio ryšio paslaugų	7
Dėl telefono ryšio numerio perkėlimo	3
Dėl kredito limitų	2
Kita	102

*Skunde galėjo būti nurodytos kelios nusiskundimų priežastys.

145 atvejais (apie 35 proc.) skundus pavyko išspręsti taikiai. 5 atvejais buvo nustatytas teisės aktų nesilaikymas ir paslaugų teikėjams suteikta metodinė pagalba. 11 atvejų RRT gautus skundus (ar dalį juose keliamų klausimų) persiuntė nagrinėti kitoms institucijoms pagal jų kompetenciją. Vidutinis skundo nagrinėjimo laikas – 14 darbo dienų.

Vykdydama galutinių paslaugų gavėjų teisių ir teisėtų interesų pažeidimų prevenciją bei gaudama pasikartojančius paklausimus, RRT elektroninių ryšių paslaugų teikėjams papildomai teikė tiek rašytines konsultacijas (rekomendacijas), tiek rekomendacijas el. paštu, telefonu ir susitikimų (organizuotų ir RRT, ir paslaugų teikėjų iniciatyva) metu dėl sutarčių sudarymo nuotoliniu būdu, dėl paslaugų teikimo sutarčių sąlygų (mokėjimo planų, kainų) keitimo, dėl netesybų taikymo galutiniams paslaugų gavėjams nutraukus sutartis anksčiau termino, dėl atsakymų galutiniams paslaugų gavėjams pateikimo tvarkos ir kt.

COVID-19 pandemijos metu, 2020 m. pradžioje, RRT, remdama ir skatindama visų Lietuvos elektroninių ryšių paslaugų teikėjų socialiai atsakingą ir rūpestingą požiūrį, parengė elektroninių ryšių paslaugų teikėjams išsiuntė ir RRT interneto svetainėje paskelbė rekomendaciją „Dėl elektroninių ryšių paslaugų nenutrūkstamo teikimo užtikrinimo karantino metu“.

RRT, vykdydama elektroninių ryšių paslaugų teikimo stebėseną, 2020 m. peržiūrėjo 7 paslaugų teikėjų standartines elektroninių ryšių paslaugų teikimo sutartis, patikrindama, kaip jos atitinka Elektroninių ryšių paslaugų teikimo taisyklių reikalavimus. Įžvelgusi neatitiktis ar galimą riziką dėl teisės aktų nesilaikymo, teikė pastabas, konsultacijas ir rekomendacijas elektroninių ryšių paslaugų teikėjams dėl jų sutartinių dokumentų.

8.2. PAŠTO PASLAUGOS NAUDOTOJŲ PRAŠYMŲ (SKUNDŲ) NAGRINĖJIMAS

123

Tiek išnagrinėta skundų dėl pašto paslaugų (dvigubai daugiau nei 2019 m.).

19

Tiek skundų buvo išspręsta taikiai.

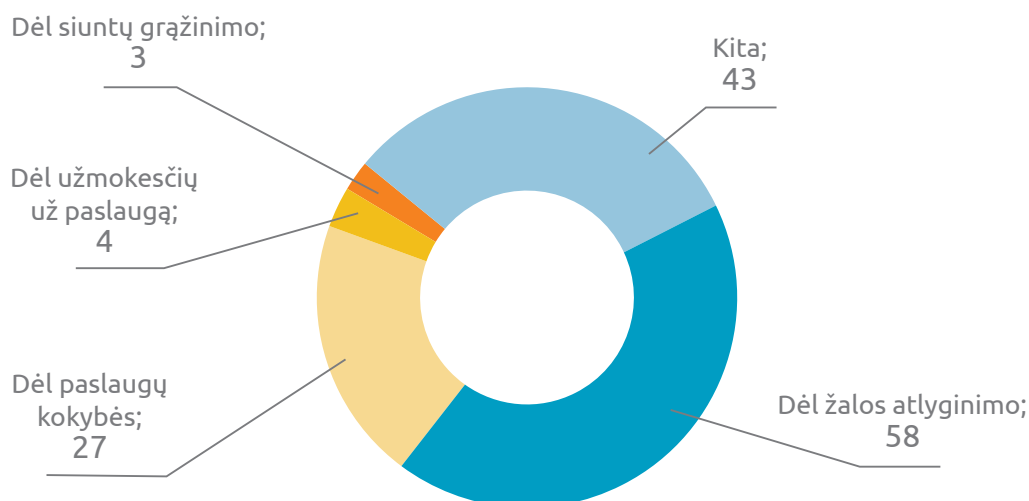
2

Tiek kartų teikta metodinė pagalba, kai buvo nustatytas teisės aktų nesilaikymas.

2020 m. RRT išnagrinėjo 123 skundus dėl pašto paslaugos teikimo – beveik dvigubai daugiau nei 2019 m. (65 skundai), iš kurių 115 – fizinių asmenų skundų, 8 – juridinių asmenų skundai. Darytina prielaida, kad COVID-19 metu, padidėjus nuotolinės prekybos užsakymams, daugiau naudotasi pašto paslaugomis, o tai lėmė ir tam tikrus siuntų pristatymo nesklandumus.

Daugiausia skundų 2020 m. gauta dėl AB Lietuvos pašto teikiamos universaliosios pašto paslaugos – išnagrinėti 65 skundai. Dėl AB Lietuvos pašto teikiamų kitų pašto paslaugų (išskyrus universaliąją pašto paslaugą) išnagrinėti 7 skundai, dėl kitų pašto paslaugos teikėjų veiksmų išnagrinėti 38 skundai, o 13 atveju pareiškėjai kreipėsi dėl klausimų, susijusių su situacijomis, kilusiomis ne iš pašto paslaugos teikimo, o iš kitų atlygintinų paslaugų teikimo, taip pat vežimo bei prekės pirkimo–pardavimo sutartinių teisinių santykių.

2020 m. daugiausia nusiskundimų buvo sulaukta dėl aplinkybių, susijusių su žalos atlyginimu (16 pav.).

16 pav. 2020 m. pašto skundų priežastys, vnt.

19 skundų buvo išspręsta taikiai. 2 kartus nustatytas teisės aktų, kurių laikymosi priežiūrą atlieka RRT, nesilaikymas ir suteikta metodinė pagalba paslaugų teikėjams. 11 atvejų RRT skundą persiuntė nagrinėti kitoms institucijoms pagal kompetenciją. Vidutinis pašto srities skundo nagrinėjimo laikas – 13 darbo dienų.

Skirdama dėmesį teisės aktų laikymosi priežiūrai bei vartotojų teisių apsaugos užtikrinimui ir prevencijai pašto srityje, RRT papildomai suteikė 5 rašytines konsultacijas (rekomendacijas) pašto paslaugos teikėjams, taip pat juos konsultavo tiek telefonu, tiek el. paštu, siekdama nurodyti probleminius klausimus ir rasti jų sprendimo būdus.

2020 m., palyginti su 2019 m., žymiai išaugo pašto paslaugos naudotojams suteiktų konsultacijų elektroniniu paštu skaičius – atsakytą į 158 pašto paslaugos naudotojų paklausimus, pateiktus elektroniniu paštu, dėl su pašto paslaugos teikimu susijusių klausimų, o 2019 m. buvo suteiktos tik 48 konsultacijos. Telefonu pašto paslaugos naudotojai konsultuoti apie 300 kartų.

8.3. GINČŲ NE TEISMO TVARKA NAGRINĖJIMAS

Kilus ginčui tarp šalių, interesų pusiausvyrą atkurti galima keliais būdais, vienas iš jų – vadinamasis **alternatyvusis ginčų nagrinėjimas**.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymu⁸ (toliau – VTAĮ), Lietuvos Respublikos elektroninių ryšių įstatymu (toliau – ERĮ), Lietuvos Respublikos pašto įstatymu (toliau – Pašto įstatymas), RRT neteisimine tvarka neatlygintinai sprendžia ginčus tarp galutinių paslaugų gavėjų⁹ ir elektroninių ryšių paslaugų teikėjų bei ginčus tarp naudotojų ir pašto paslaugos teikėjų.

⁸ Vadovaujantis VTAĮ 22 straipsnio 1 dalies 1 punkto, ERĮ 8 straipsnio 2 dalies 2 punkto ir 36 straipsnio, Pašto įstatymo 13 straipsnio nuostatomis, RRT yra įgaliota neteisimine tvarka spręsti ginčus tarp galutinių paslaugų gavėjų ir elektroninių ryšių paslaugų teikėjų bei ginčus tarp naudotojų ir pašto paslaugos teikėjų.

⁹ Galutinis paslaugų gavėjas – paslaugų gavėjas, kuris neteikia viešųjų ryšių tinklų ar viešųjų elektroninių ryšių paslaugų (ERĮ 3 straipsnio 23 dalis). Tai gali būti tiek fiziniai, tiek juridiniai asmenys.

8.4. GINČŲ TARP GALUTINIŲ PASLAUGŲ GAVĖJŲ IR ELEKTRONINIŲ RYŠIŲ PASLAUGŲ TEIKĖJŲ NAGRINĖJIMAS

55

Tiek išnagrinėta ginčų
dėl elektroninių ryšių.

20

Tiek kartų kreiptasi
išnagrinėti ginčą dėl
judriojo telefono ryšio
paslaugų.

2020 m. išnagrinėti 55 ginčai tarp galutinių paslaugų gavėjų ir elektroninių ryšių paslaugų teikėjų. Didžiąją dalį išnagrinėtų prašymų (76 proc.) pateikė fiziniai asmenys – vartotojai, besinaudojantys elektroninių ryšių paslaugomis asmeniniams, šeimos ar namų ūkio poreikiams tenkinti, likusius – juridiniai asmenys. 2020 m. vidutinė ginčų dėl elektroninių ryšių paslaugų nagrinėjimo RRT trukmė buvo 52 dienos (teisės aktuose numatytas 90 dienų ginčo išnagrinėjimo ir sprendimo dėl jo priėmimo terminas).

3 lentelėje pateiktas ginčų pasiskirstymas **pagal paslaugas**¹⁰. 2020 m. galutiniai paslaugų gavėjai dažniausiai (36 proc.) į RRT kreipėsi dėl judriojo telefono ryšio paslaugų.

3 lentelė. Ginčai 2020 m. pagal paslaugų rūšis, vnt.

Dėl judriojo telefono ryšio paslaugų	20
Dėl TV paslaugų	16
Dėl interneto prieigos paslaugų (fiksuoju ryšiu)	14
Dėl interneto prieigos paslaugų (judriuojamais ryšiais)	5
Dėl fiksuotojo telefono ryšio paslaugų	1

4 lentelėje pateiktas ginčų pasiskirstymas **pagal ginčų pobūdį**¹¹. Daugiausia (59 proc.) prašymų išnagrinėti ginčą buvo susiję paslaugų teikimo sutarčių nutraukimo pasekmėmis (netesybomis, nuostoliais ir kt.).

4 lentelė. Ginčai 2020 m. pagal ginčų pobūdį, vnt

Dėl sutarties nutraukimo pasekmių (netesybų, nuostolių, kt.)	33
Dėl užmokesčių už paslaugas	10
Dėl sutarties nutraukimo	5
Dėl tarptautinio tarptinklinio ryšio paslaugų	3
Dėl žalos atlyginimo	3
Kita	15

5 lentelėje pateiktos ginčų dėl elektroninių ryšių paslaugų sprendimo **baigtys**¹². Pažymėtina, kad daugiau nei pusė (59 proc.) ginčų buvo išspręsti galutinio paslaugų gavėjo naudai (ginčai išspręsti taikiai ir prašymai tenkinti ar tenkinti iš dalies).

¹⁰ Kai kuriuose prašymuose buvo nurodomos kelios elektroninių ryšių paslaugos.

¹¹ Kai kuriuose prašymuose buvo nurodomos kelios kreipimosi priežastys.

¹² Buvo kompleksinių sprendimų.

5 lentelė. 2020 m. ginčų nagrinėjimo baigtis, vnt.

Ginčas išspręstas taikiai	23
Prašymas netenkintas	17
Prašymas patenkintas ar tenkintas iš dalies	13
Ginčo nagrinėjimas nutrauktas (išskyrus taikos sutartį)	4
Ginčas paliktas nenagrinėtas (išskyrus ginčus, išspręstus taikiai)	0

DĖL TELEVIZIJOS ARCHYVO PASLAUGOS – APGINTAS VARTOTOJAS

Ginčas kilo tarp palydovinės televizijos paslaugų gavėjo ir teikėjo. Vartotojo teigimu, jis gavo nekokybišką televizijos archyvo paslaugą, todėl siekė nutraukti palydovinės televizijos paslaugų sutartį be netesybų. RRT konstatavo, kad televizijos archyvo paslauga, kuri leidžia „prasukti“, pakartotinai peržiūrėti televizijos programas, yra laikytina palydovinės televizijos paslaugų dalimi (išmanioji televizija). Televizijos archyvui veikti reikalingas hibridinis imtuvas ir interneto prieigos paslauga.

RRT nustatė, kad vartotojas į teikėją dėl televizijos archyvo paslaugos veikimo sutrikimų kreipėsi 15 kartų (per 1 m. 2 mėn. laikotarpį). Vartotojui buvo pakeistas imtuvas, taip pat suteikta vienkartinė kompensacija. RRT pripažino, kad aplinkybė, jog televizijos archyvo paslauga nėra atskirai apmokestinama, neturi įtakos teikėjo atsakomybei dėl palydovinės televizijos paslaugų kokybės. Be to, teikėjas kartu su sutartimi vartotojui suteikė imtuvą ir maršrutizatorių, taip pat teikė interneto prieigos paslaugas, kurie reikalingi televizijos archyvo paslaugai gauti. Tai suponuoja teikėjo atsakomybę dėl palydovinės televizijos paslaugų kokybės. Atsižvelgiant į šias aplinkybes, buvo pripažinta vartotojo teisė nutraukti sutartį be netesybų dėl teikėjo kaltės.

8.5. GINČŲ TARP NAUDOTOJŲ IR PAŠTO PASLAUGOS TEIKĖJŲ NAGRINĖJIMAS

41

Tiek išnagrinėta ginčų
dėl pašto paslaugos.

29

Tiek ginčų išspręsta
taikiai.

2020 m. RRT išnagrinėjo 41 ginčą tarp naudotojų ir pašto paslaugos teikėjų. 88 proc. prašymų pateikė fiziniai asmenys – naudotojai, besinaudojantys pašto paslauga asmeniniams, šeimos ar namų ūkio poreikiams tenkinti. 2020 m. vidutinė ginčų dėl pašto paslaugos nagrinėjimo RRT trukmė buvo 49 dienos, kai teisės aktuose numatytas 90 dienų ginčo išnagrinėjimo ir sprendimo dėl jo priėmimo terminas.

6 lentelėje pateiktas ginčų dėl pašto paslaugos pasiskirstymas pagal paslaugų pobūdį. Net 93 proc. ginčų kilo dėl universaliosios pašto paslaugos teikimo.

6 lentelė. 2020 m. ginčų paskirstymas pagal paslaugas, vnt.

Universalioji pašto paslauga	38
Kita pašto paslauga	3

7 lentelėje pateiktas ginčų pasiskirstymas **pagal ginčų pobūdį**. 2020 m. visuose prašymuose išnagrinėti ginčai buvo reikalauja atlyginti žalą dėl prarastų, apgadintų pašto siuntų.

7 lentelė. 2020 m. ginčų paskirstymas pagal pobūdį, vnt.

Dėl žalos atlyginimo	41
Dėl paslaugų kokybės	0
Dėl užmokesčių už paslaugas	0
Dėl siuntų grąžinimo	0
Kita	0

8 lentelėje pateiktos ginčų dėl pašto paslaugos sprendimo **baigtys**.¹³ 2020 m. beveik pusė (42 proc.) ginčų dėl pašto paslaugos buvo išspręsta taikiai.

8 lentelė. 2020 m. ginčų nagrinėjimo baigtis, vnt.

Ginčas išspręstas taikiai	29
Prašymas netenkintas	39
Ginčo nagrinėjimas nutrauktas (išskyrus taikos sutartį)	1
Prašymas patenkintas ar tenkintas iš dalies	0
Ginčas paliktas nenagrinėtas (išskyrus ginčus išspręstus taikiai)	0

DĖL DRAUDŽIAMŲ SIŪSTI DAIKTŲ

Vartotojas kreipėsi į RRT su reikalavimu, kad teikėjas atlygintų žalą dėl prarastos pašto siuntos, kurioje **buvo siūsta auksinė grandinė**. Pašto įstatyme nustatyta¹⁴, kad pašto paslaugos teikėjai neatsako ir žalos neatlygina, jeigu „prarasti draudžiami pašto siuntose siūsti daiktai (prekės)“.

Teikėjas savo interneto svetainėje skelbia pašto siuntų pristatymo taisykles. Jose pateikiamas draudžiamų siūsti daiktų sąrašas, tarp kurių nurodyti „*didelės vertės daiktai (juvelyriniai papuošalai, meno kūriniai, antikvariniai daiktai, taurieji metalai, brangakmeniai)* <...>“. Pats siuntėjas yra atsakingas, jei siunčia uždraustus daiktus, už visus iš to kylančius padarinius, taip pat turi atlyginti nuostolius teikėjui, jei tokių atsiranda.

Nustačiusi, kad pašto siuntoje buvo siunčiamas draudžiamas siūsti daiktas – juvelyrinis papuošalas (auksinė grandinė), RRT konstatavo, kad nėra pagrindo įpareigoti teikėją atlyginti vartotojo patirtą žalą dėl prarastos siuntos.

¹³ Buvo kompleksinių sprendimų.

¹⁴ Pašto įstatymo 12 straipsnio 9 dalies 1 punktą.

8.6. TARPTAUTINIO TARPTINKLINIO RYŠIO PASLAUGŲ PRIEŽIŪRA

RRT yra atsakinga už Reglamento (ES) Nr. 531/2012 ir Reglamento (ES) 2016/2286 priežiūrą. Reglamente (ES) Nr. 531/2012 nustatyta, kad nuo 2017 m. birželio 15 d. tarptautinio tarptinklinio ryšio paslaugų teikėjai, teikdami paslaugas ES ir Europos ekonominės erdvės (toliau – ES/EEE) šalyse, negali taikyti jokių papildomų mokesčių ir privalo savo paslaugų gavėjams taikyti tokią pačią kainodarą kaip ir Lietuvoje (toliau – „mokėk kaip namie“ kainodara).

Tiek RRT gavo prašymų leisti taikyti papildomą mokestį už tarptautinio tarptinklinio ryšio paslaugas ES/EEE šalyse.

Vis mažiau Lietuvos operatorių taiko papildomus mokesčius keliaujantiems paslaugų vartotojams, o dar taikoma mokesčiai nuosekliai mažėja.

RRT atliekant stebėseną, nustatyta, kad ne visiems mokėjimo planams buvo taikoma „mokėk kaip namie“ kainodara, o kai kuriems vartotojams nebuvo užtikrinta tinkama tarptautinio tarptinklinio ryšio paslaugų kokybė.

2020 m. RRT gavo 2 paslaugų teikėjų prašymus¹⁵ leisti taikyti papildomą mokestį už tarptautinio tarptinklinio ryšio paslaugas ES/EEE šalyse, atsižvelgiant į įvertintus pagrįstus prognozuojamus nuostolius. RRT, atlikusi pateiktos informacijos detalų patikrinimą ir įvertinusi pagrįstą prognozuojamą nuostolių dydį, nustatė maksimalius papildomus mokesčius, kuriuos paslaugų teikėjai gali taikyti 12 mėnesių laikotarpiu (žr. 9 lentelę). Pažymėtina – ar taikyti papildomus mokesčius ir kokio konkrečiai dydžio jie turėtų būti, neviršijant nustatyto maksimalaus leistino, sprendžia patys paslaugų teikėjai.

9 lentelė. RRT nustatyti leistini taikyti maksimalūs papildomi mokesčiai

	Nuo 2020-06-15 iki 2021-06-14 leistinas maksimalus papildomas mažmeninis tarptinklinio ryšio mokestis*	
	UAB „Bitė Lietuva“	UAB „Teledema“
Skambučiai (skambinimas)	Netaikoma	0,70 ct/min.
Skambučiai (atsiliepiamas)	Netaikoma	0,70 ct/min.
SMS	Netaikoma	Netaikoma
Duomenų perdavimas	0,82 Eur/GB	1,64 Eur/GB

Pastabos. Mokesčiai pateikiami be PVM.

* Šie maksimalūs papildomų mokesčių dydžiai buvo patvirtinti RRT, atsižvelgiant į operatorių prašymuose nurodytas paslaugų teikimo sąlygas, kurios buvo taikomos prognozuojamiems nuostoliams apskaičiuoti. Keičiantis šioms sąlygoms, RRT turi teisę pareikalauti iš operatorių perskaičiuoti taikytinus papildomus mokesčius arba nutraukti jų taikymą.

Nauji mokesčiai, pradėti taikyti nuo 2020 m. vidurio, buvo mažesni, nei galioję prieš metus. Vis mažiau Lietuvos operatorių taiko papildomus mokesčius keliaujantiems paslaugų vartotojams, o, jeigu jie yra taikomi, stebimas nuoseklus papildomų mokesčių mažėjimas: UAB „Bitė Lietuva“ nustatyti maksimalūs papildomi mokesčiai už duomenis, palyginti su praėjusiu 2019–2020 m. laikotarpiu, mažėjo nuo 1,03 Eur/GB (be PVM) iki 0,82 Eur/GB (be PVM), UAB „Teledema“ – nuo 1,95 Eur/GB (be PVM) iki 1,64 Eur/GB (be PVM). Kiti Lietuvos judriojo ryšio operatoriai papildomų mokesčių nebetaiko.

¹⁵ Siekiant subalansuoto „mokėk kaip namie“ kainodaros įgyvendinimo ir nacionalinių paslaugų kainų stabilumo, Reglamente (ES) Nr. 531/2012 ir Reglamente (ES) 2016/2286 numatyta išimtis bei sudaryta galimybė paslaugų teikėjams kreiptis į rinkos reguliuotoją su prašymu įvertinti nuostolius ir leisti taikyti papildomą mokestį už tas tarptautinio tarptinklinio ryšio paslaugas ES/EEE šalyse, kurios būtų teikiamos nuostolingai.

Atliekant Reglamento (ES) Nr. 531/2012 įgyvendinimo stebėseną, 2020 m. buvo nustatyti keli šio reglamento reikalavimų nesilaikymo atvejai. Pavyzdžiui, ne visiems mokėjimo planams buvo taikoma „mokėk kaip namie“ kainodara, kai kuriems vartotojams nebuvo užtikrinta tinkama tarptautinio tarptinklinio ryšio paslaugų kokybė, nesąžiningo naudojimo stebėseną buvo atliekama trumpiau, nei nustatyta Reglamente (ES) 2016/2286, ir kt. Stebint Lietuvos operatorių teikiamas tarptautinių skambučių paslaugas vartotojams, 2020 m. dažniausiai buvo nustatyti Reglamento (ES) Nr. 531/2012 reikalavimų nesilaikymo atvejai dėl netinkamai taikomų mokesčių, netinkamo vartotojų informavimo mokėjimo planų klausimais ir kt. Visus RRT nustatytus pažeidimus paslaugų teikėjai nedelsdami pašalino.

8.7. RYŠIŲ PASLAUGŲ KOKYBĖS UŽTIKRINIMAS

8.7.1. ELEKTRONINIŲ RYŠIŲ VEIKLĄ VYKLANČIŲ ŪKIO SUBJEKTŲ SĄRAŠAS

Bendrųjų vertimosi elektroninių ryšių veikla sąlygų apraše¹⁶ nustatytos 4 elektroninių ryšių veiklų, apie kurių pradžią asmenys turi pranešti RRT, kategorijos:

1. Viešojo fiksatoriaus ryšio tinklo, naudojamo viešosioms fiksatoriaus telefono ryšio paslaugoms teikti, ir (arba) viešųjų fiksatoriaus telefono ryšio paslaugų teikimo;
2. Viešojo judriojo ryšio tinklo, naudojamo viešosioms judriojo telefono ryšio paslaugoms teikti, ir (arba) viešųjų judriojo telefono ryšio paslaugų teikimo;
3. Viešojo ryšių tinklo ir (arba) viešųjų elektroninių ryšių paslaugų teikimo, naudojant ryšių elektros perdavimo linijomis sistemas;
4. Viešojo palydovinio ryšio tinklo ir (arba) viešųjų palydovinio ryšio paslaugų teikimo.

2020 m. viešąsias fiksatoriaus ryšio paslaugas teikė 60 (2019 m. – 53), o viešąsias judriojo telefono ryšio paslaugas teikė 48 ūkio subjektai. Palydovinio ryšio veikla vertėsi 7 ūkio subjektai, 4 ūkio subjektai vertėsi elektroninių ryšių paslaugų teikimu, naudojant elektros perdavimo linijų sistemas.

Per 2020 m. gauta 12 naujų pranešimų apie pradedamą elektroninių ryšių veiklą (2019 m. – 10), 2 ūkio subjektai buvo išbraukti¹⁷ iš besiverčiančių elektroninių ryšių paslaugų ir (ar) tinklų teikėjų sąrašo (2019 m. – 9).

8.7.2. UNIVERSALIŲJŲ ELEKTRONINIŲ RYŠIŲ PASLAUGŲ TEIKIMO PRIEŽIŪRA

Lietuvoje, pagal Elektroninių ryšių įstatymą (toliau – ERĮ), turi būti užtikrinamos šios universaliųjų elektroninių ryšių paslaugos:

1. Prisijungimo prie viešojo ryšių tinklo fiksatoriaus vietoje ir viešojo telefono ryšio paslaugų teikimas;
2. Viešojo telefono ryšio paslaugų teikimas taksofonu ir (arba) kitose viešai prieinamose viešojo telefono ryšio paslaugų teikimo vietose;
3. Informacijos apie viešojo telefono ryšio paslaugų abonentus teikimo paslaugų teikimas;
4. Taip pat turi būti sudaryta galimybė naudotis universaliosiomis paslaugomis neįgaliesiems šių paslaugų gavėjams.

Taksofonų skaičius sumažintas iki 213
(2014 m. iš viso buvo 1021 taksofonų – šis skaičius
nuosekliai mažėjo per visą laikotarpį iki 2020 m.).

Įsigaliojus naujai Universalųjų elektroninių ryšių paslaugų teikimo taisyklių redakcijai¹⁸, universalųjų paslaugų teikėjas nustatomas pagal atskirą tyrimą, o ne pagal įpareigojimus Vartotojams ir paslaugų gavėjams, išskyrus vartotojus, teikiamos

¹⁶ RRT direktoriaus 2005 m. balandžio 8 d. įsakymas Nr. 1V-340 „Dėl Bendrųjų vertimosi elektroninių ryšių veikla sąlygų aprašo patvirtinimo“.

¹⁷ Vadovaujantis Bendrųjų vertimosi elektroninių ryšių veikla sąlygų aprašo nuostatomis, ūkio subjektai išbraukiami iš elektroninių ryšių paslaugų ir (ar) tinklų teikėjų sąrašo, jeigu, pateikę pranešimą apie veiklos pradžią, nutraukia veiklą arba ilgiau nei metus nepradėjo verstis pranešime nurodyta elektroninių ryšių veikla.

¹⁸ RRT direktoriaus 2018-11-12 įsakymas 1V-1113 „Dėl Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos direktoriaus 2011 m. rugsėjo 20 d. įsakymo Nr. 1V-889 „Dėl universalųjų elektroninių ryšių paslaugų teikimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo“.

prieigos prie viešojo telefono ryšio tinklo fiksuotoje vietoje rinkoje. Atsižvelgdama į tai, kad 2019 m. pabaigoje RRT negavo nė vieno viešųjų elektroninių ryšių paslaugų teikėjo pageidavimo teikti universaliąsias elektroninių ryšių paslaugas be kompensacijos, RRT inicijavo tyrimą, siekdama nustatyti teikėją, atitinkantį didžiausias Universaliųjų elektroninių ryšių paslaugų teikimo taisyklėse apibrėžtas kriterijų vertes, kuris gebėtų geriausiai užtikrinti universaliųjų paslaugų teikimą. RRT, atsižvelgdama į tyrimo metu nustatytas reikšmingas aplinkybes, 2020 m. liepos mėn.¹⁹ įpareigojo „Telia Lietuva“, AB, užtikrinti universaliųjų elektroninių ryšių paslaugų teikimą visoje Lietuvos Respublikos teritorijoje.

Įvertinusi mažėjantį naudojimąsi taksofonų paslaugomis ir tai, kad taksofonų skaičius yra nuolat mažinamas, RRT 2020 m. įpareigojo „Telia Lietuva“, AB, užtikrinti, kad taksofonų ir (arba) kitų viešai prieinamų viešųjų telefono ryšio paslaugų teikimo vietų Lietuvos Respublikoje skaičius būtų ne mažesnis nei 213 (2019 m. – ne mažesnis nei 392).

8.7.3. VIEŠŲJŲ RYŠIŲ TINKLŲ VIENTISUMO UŽTIKRINIMAS

10

Tiek pranešimų gauta apie viešųjų ryšių tinklų vientisumo pažeidimus.

Dėl COVID-19 pandemijos įtakos išaugus viešųjų elektroninių ryšių tinklų apkrovai, viešųjų ryšių tinklų vientisumo sutrikimų nepadaugėjo.

Šiuolaikinių valstybių gerovė yra glaudžiai susijusi su elektroninių ryšių tinklų egzistavimu, sklandžiu jų veikimu ir tinklais teikiamų paslaugų įvairove. Elektroninių ryšių paslaugų teikimo kokybės svarba ypač išaugo Lietuvai įvedus karantiną, kai didelė dalis įmonių turėjo pergalvoti sprendimus ir daugumai darbuotojų užtikrinti nuotolinio darbo galimybę.

Vadovaujantis ERĮ 421 straipsnio 1 dalimi, viešųjų ryšių tinklų teikėjai privalo įgyvendinti tinkamas technines ir organizacines priemones savo teikiamų viešųjų ryšių tinklų vientisumui užtikrinti, kad šiais tinklais būtų nepertraukiamai teikiamos viešosios elektroninių ryšių paslaugos. Įvykus vientisumo pažeidimui²⁰, paslaugų teikėjas privalo informuoti RRT.

2020 metais RRT gavo 10 pranešimų iš keturių viešųjų ryšių tinklų teikėjų apie įvykusius viešųjų ryšių tinklų vientisumo pažeidimus (5 pranešimai apie jų mobiliojo ryšio tinkluose įvykusius pažeidimus, 5 pranešimai dėl vientisumo pažeidimų fiksuotojo ryšio tinkluose). Pagrindinės viešųjų ryšių tinklų vientisumo pažeidimų priežastys nurodytos lentelėje 10 lentelėje.

10 lentelė. Pranešimų apie viešųjų ryšių tinklų vientisumo pažeidimus 2019–2020 m. statistika

Viešųjų ryšių tinklų vientisumo pažeidimų priežastys	2019 m.		2020 m.	
	Pranešimų apie pažeidimus kiekis	Galutinių paslaugų gavėjų skaičius, kuriems turėjo įtakos vientisumo pažeidimai	Pranešimų apie pažeidimus kiekis	Galutinių paslaugų gavėjų skaičius, kuriems turėjo įtakos vientisumo pažeidimai
Elektros energijos tiekimo sutrikimai	4	50 676	1	1 000
Kabelio nutraukimas, remontas	2	62 270	1	16 419
Tarptinklinio ryšio paslaugų sutrikimai	-	-	-	-
Tinklo įrangos gedimai*	8	105 045	8	~1 000 000
Iš viso	14	-	10	-

* 2020 m. buvo pranešta apie keletą atvejų, kai judriojo ryšio tinkle buvo paveikti visi arba 40 % vartotojų, tačiau ne visos paslaugos buvo nutrauktos, pvz., veikė 4G technologija teikiamos interneto prieigos paslaugos arba tik daliai vartotojų duomenų perdavimo paslaugos sutriko, todėl nurodyti skaičiai preliminarūs.

¹⁹ 2020 m. liepos mėn. 14 d. direktoriaus įsakymas Nr. 1V-729.

²⁰ ERĮ 421 straipsnio 4 dalyje yra numatyta, kad įvykus vientisumo pažeidimui, kuris turėjo didelę įtaką viešojo ryšių tinklo veikimui arba viešųjų elektroninių ryšių paslaugų teikimui, viešųjų ryšių tinklų ir (arba) viešųjų elektroninių ryšių paslaugų teikėjas privalo nedelsdamas apie šį vientisumo pažeidimą informuoti RRT.

RRT, atsižvelgdama į nustatytą tarpinstitucinį reagavimo į svarbiausių infrastruktūrų sutrikimus modelį, apie tris didelio masto vientisumo pažeidimus, kuriuos sukėlė trumpalaikiai tinklo įrangos gedimai, pranešė Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijai, Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentui prie Vidaus reikalų ministerijos, Lietuvos Respublikos valstybės saugumo departamentui ir Nacionaliniam kibernetinio saugumo centrui prie Krašto apsaugos ministerijos. Visi šie atvejai buvo fiksuoti COVID-19 pandemijos metu paskelbto pirmojo karantino pradžios laikotarpiu (2020 m. kovo 16 d. ir 2020 m. balandžio 25 d.). Tačiau **palyginus su situacija 2019 m., matyti, kad pandemijos metu ženkliai išaugęs naudojimasis elektroninių ryšių paslaugomis reikšmingai nepadidino viešųjų ryšių tinklų vientisumo sutrikimų skaičiaus.**

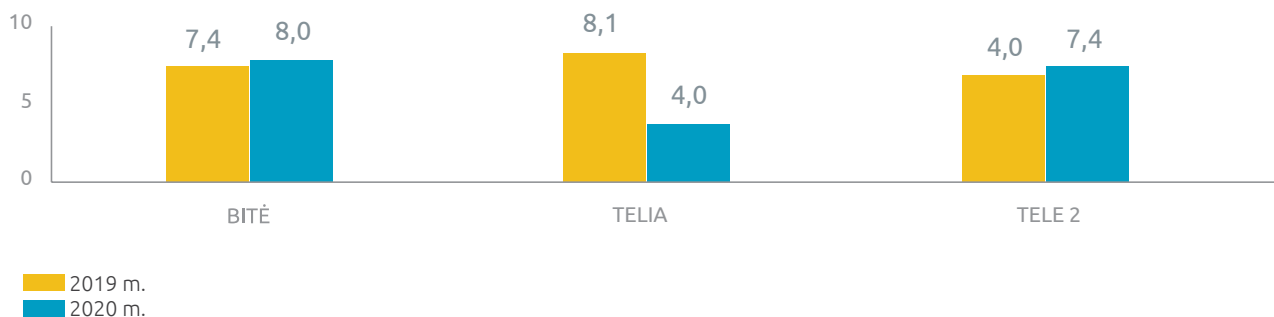
Apibendrinant 2020 m. viešųjų ryšių tinklų vientisumo situaciją, matomą iš RRT gautų paslaugų teikėjų pranešimų apie vientisumo pažeidimus, ir įvertinus RRT specialistų nuolat atliekamus viešųjų elektroninių ryšių paslaugų spartos ir kokybės matavimus, prieita prie išvados, kad Lietuvos viešųjų ryšių tinklų pajėgumai buvo ir yra pakankami – viešųjų ryšių tinklų teikėjai juos nuolat didino, siekdami patenkinti pandemijos metu smarkiai išaugusį poreikį.

8.7.4. ELEKTRONINIO RYŠIO PASLAUGŲ KOKYBĖS MATAVIMAI

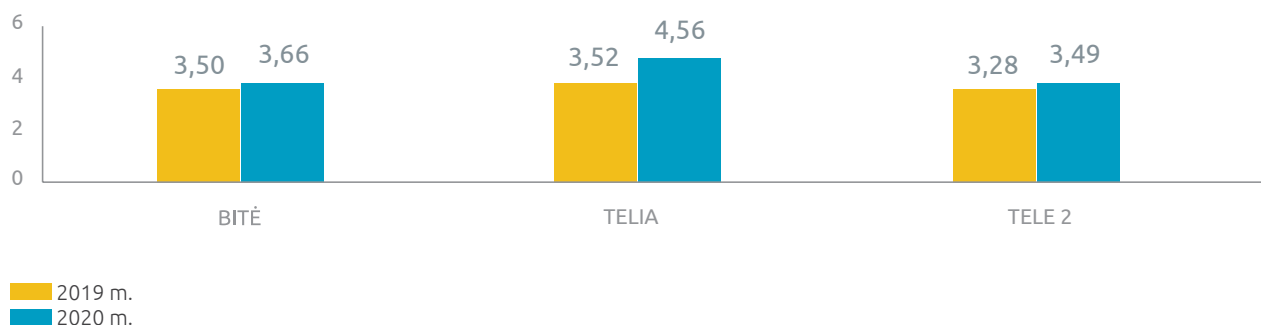
8.7.4.1. Viešojo mobiliojo telefono ryšio paslaugų kokybė

2020 m. RRT atliko judriojo telefono ryšio paslaugų kokybės rodiklių bandomuosius matavimus su atnaujinta sistema „Smart Benchmarker“. 2020 m. atlikta 9 079 bandomieji balso telefonijos (toliau – BT) skambučiai, išsiųsta 9 156 trumpoji tekstinė žinutė (toliau – SMS) UAB „Bitė Lietuva“, „Telia Lietuva“, AB, ir UAB „Tele2“ viešojo judriojo telefono ryšio tinkluose.

Toliau pateikiami (žr. 17, 18 ir 19 pav.) kokybės rodiklių – BT skambučio sujungimo trukmės, BT balso perdavimo kokybės ir SMS pristatymo trukmės – verčių palyginimai tarp trijų operatorių.

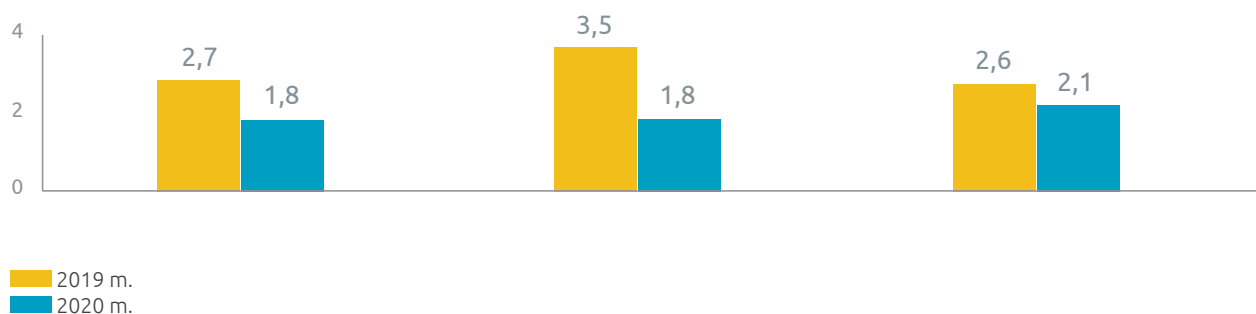

17 pav. Vidutinė balso telefonijos skambučio sujungimo trukmė, s

18 pav. Vidutinės balso telefonijos perdavimo kokybės vertės (plačiajuosčio įverčio P.863-SWB, POLQA' balai)

Pastaba: kuo didesnis MOS-LQO balas, tuo geresnė balso perdavimo kokybė.

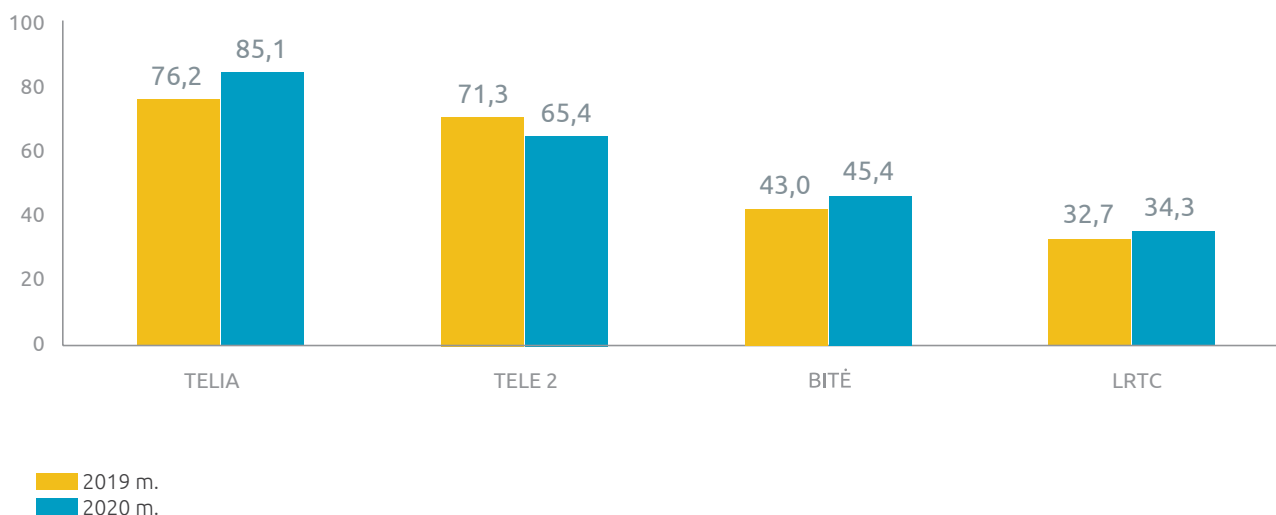
19 pav. Vidutinė SMS pristatymo trukmė, s

8.7.4.2. Mobiliosios interneto prieigos paslaugų kokybė

Mobiliosios interneto prieigos stebėsenos sistemoje **matavimai.rtt.lt** RRT nuolat skelbia atnaujintus matavimų rezultatus. Ši informacija naudinga vartotojams, vertinant mobiliosios interneto prieigos paslaugų kokybę ir renkantį jų poreikius atitinkančias paslaugas.

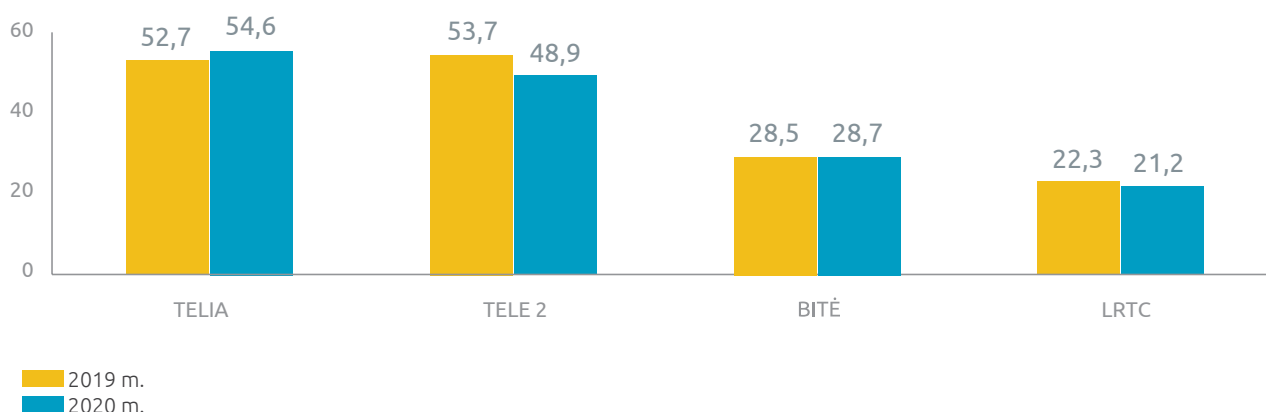
2020 m. atlikta 87 817 duomenų perdavimo bandymų AB Lietuvos radijo ir televizijos centro, UAB „Bitė Lietuva“, „Telia Lietuva“, AB, ir UAB „Tele2“ operatorių tinkluose. Matavimo įranga buvo sumontuota tarnybiniame RRT automobilyje, matavimai atlikti daugumoje Lietuvos miestų, važiuojant pagrindiniais keliais ir geležinkelių keleiviniais maršrutais.

Interneto prieigos kokybės rodiklio – vidutinės duomenų gavimo spartos, apskaičiuotos pagal stebėsenos sistemos surinktus duomenis – vertės yra pateikiamos toliau (žr. 20 ir 21 pav.).

20 pav. Vidutinė duomenų gavimo sparta miestuose ir keliuose, mobiliosios interneto prieigos tinkluose, 2019–2020 m., Mb/s

Pastaba: atliekant matavimus buvo naudojamas automatinis tinklo parinkimo režimas.

21 pav. Vidutinė duomenų gavimo sparta geležinkelių keleiviniuose maršrutuose, mobiliosios interneto prieigos tinkluose, 2019–2020 m., Mb/s

8.7.4.3. Interneto prieigos spartos matavimo sistema „matuok.lt“

RRT administruoja interneto prieigos spartos matavimo sistemą <http://matuok.lt/>. Naudodamiesi šiuo įrankiu, vartotojai savarankiškai gali įvertinti jiems teikiamos interneto prieigos ryšio spartą, kaupti ir analizuoti gautus matavimų rezultatus. Atnaujintoje matavimo sistemoje įdiegtas naujas matavimo modulis, paremtas OOKLA duomenų perdavimo spartos matavimo technologija, kuri užtikrina vartotojams galimybę itin tiksliai įvertinti ne tik tai, kokią duomenų perdavimo spartą suteikia jų interneto prieigos paslaugų teikėjas, bet ir sužinoti kitus interneto prieigos paslaugos kokybės rodiklius, tokius kaip delsa, fluktuacija. Taip pat galima palyginti gautą spartos vertę su to paties paslaugų teikėjo vartotojų gautų verčių vidurkiu ir su visų **matuok.lt** vartotojų atliktų matavimų vidutine verte.

2020 m. interneto prieigos spartos matavimo sistemos vartotojai iš viso atliko daugiau nei 436 tūkst. matavimų, t. y. vidutiniškai 1 194 matavimus per dieną.

Pagal šiuos vartotojų matavimų duomenis vidutinė duomenų gavimo sparta, išmatuota 2020 metais, buvo 47,3 Mb/s, o vidutinė duomenų išsiuntimo sparta – 38,9 Mb/s, o delsos ir fluktuacijos (angl. jitter) vidutinės vertės atininkamai buvo 30 ms ir 25 ms.

8.7.5. UNIVERSALIOJI PAŠTO PASLAUGA

8.7.5.1. Universaliosios pašto paslaugos pašto tinklo charakteristikų priežiūra

Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2019 m. gegužės 15 d. nutarimu Nr. 467 „Dėl įpareigojimo teikti universaliąją pašto paslaugą“ AB Lietuvos paštas buvo įpareigotas teikti universaliąją pašto paslaugą iki 2026 m. gruodžio 31 d.

Universaliosios pašto paslaugos teikėjo pašto tinklas turi atitikti Universaliosios pašto paslaugos teikėjo pašto tinklo charakteristikų²¹ (toliau – Charakteristikos) reikalavimus. RRT prižiūri, kaip universaliosios pašto paslaugos teikėjas laikosi LR Susisiekimo ministerijos nustatytų universaliosios pašto paslaugos teikėjo pašto tinklo charakteristikų.

RRT 2020 m. sausio – vasario mėn. atliko periodinį AB Lietuvos pašto valdomo pašto tinklo atitikties Charakteristikoms vertinimą. Siekiant įvertinti AB Lietuvos pašto tinklo atitiktį Charakteristikoms buvo naudojama taikomoji programa „Akis“, taip pat papildomi duomenys buvo naudojami iš viešai prieinamų šaltinių: www.geoportal.lt, www.regia.lt, www.maps.lt. Reikšmingų pokyčių, lyginant su 2019 m. RRT atliktu universaliosios pašto paslaugos teikėjo pašto tinklo atitikties Charakteristikoms įvertinimu, nustatyta nebuvo.

Rezultatas: AB Lietuvos pašto valdomo pašto tinklo vertinimo metu buvo nustatyti tam tikri nežymūs Charakteristikose nustatytų universaliosios pašto paslaugos teikimo vietų reikalavimų neatitikimai: pašto paslaugų teikimo vietų išdėstymo sąlygos mieste 2020 m. iš esmės nepasikeitė lyginant su 2019 m., kaimiškose vietovėse vykdyta „Mobilaus laiškininko“ projekto plėtra, o viešai naudoti skirtų pašto dėžučių tinklas mažėjo tiek miesto, tiek kaimiškose teritorijose.

2020 m. vyko Charakteristikos peržiūrėjimas, aktyviai dalyvaujant ir RRT atstovams. Charakteristikos buvo išdėstytos nauja redakcija²².

Rezultatas: naujojoje Charakteristikų redakcijoje buvo apibrėžtos nestacionarios, stacionarios ir sutartosios universaliosios pašto paslaugos teikimo vietų sąvokos, pakeistos universaliosios pašto paslaugos teikėjo pašto tinklo išdėstymo sąlygos bei nustatyti kiti reikalavimai, tarp kurių ir reikalavimai, leidžiantys koreguoti universaliosios pašto paslaugos teikimo vietų išdėstymą, atsižvelgiant į tam tikrose Lietuvos gyvenamosiose vietovėse susidariusią situaciją, pvz., tam tikrų kurortinių teritorijų specifika, negyvenamas ar mažai apgyvendintas teritorijas, miesto gyvenamųjų vietovių ribų plėtrą, gyventojų mažėjimą kaimo gyvenamosiose vietovėse ir pan.

8.7.5.2. Universaliosios pašto paslaugos tarifai ir sąnaudų apskaita

2020 m. pagal Tarptautinių siuntinių reglamento įpareigojimus RRT įvertino universaliosios pašto paslaugos teikėjo AB Lietuvos pašto tarptautinių siuntinių tarifų dydžius.

Atliktas AB Lietuvos pašto 2019 m. sąnaudų apskaitos sistemos patikrinimas. Nustatyta, kad naudojama sąnaudų apskaitos sistema iš esmės atitinka teisės aktų reikalavimus.

2020 m. RRT įvertino AB Lietuvos pašto prašymų kompensuoti periodinių leidinių pristatymo kaimo gyvenamųjų vietovių prenumeratoriams paslaugos teikimo nuostolių pagrįstumą. Nustatyta, kad nuostoliai yra pagrįsti.

2020 m. RRT pagal Reglamento (ES) 2018/644²³ nuostatas įvertino AB Lietuvos pašto į ES/EEE šalis siunčiamų universaliosios pašto paslaugos siuntinių tarifus. Pagal EK sukurtą filtrą RRT analizavo į 8 ES/EEE šalis (į Belgiją, Islandiją, Jungtinę Karalystę, Maltą, Norvegiją, Portugaliją, Suomiją ir Vokietiją) siunčiamų universaliosios pašto paslaugos 1 kg, 2 kg ir

²¹ Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2013 m. sausio 25 d. Nr. 3-46 „Universaliosios pašto paslaugos teikėjo pašto tinklo charakteristikų patvirtinimo“.

²² Dėl Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2013 m. sausio 25 d. įsakymo Nr. 3-46 „Dėl Universaliosios pašto paslaugos teikėjo pašto tinklo charakteristikų patvirtinimo“ pakeitimo.

²³ 2018 m. balandžio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/644 dėl tarptautinių siuntinių pristatymo paslaugų.

5 kg paprastųjų siuntinių tarifus. RRT, vadovaudamasi Reglamento (ES) 2018/644 6 str. nustatytais elementais, atliko atrinktų tarifų, įskaitant šių tarifų pagrindimo sąnaudomis, vertinimą.

Rezultatas. RRT, išnagrinėjusi atrinktus AB Lietuvos pašto tarptautinių universaliosios pašto paslaugos siuntinių tarifus ir jų atitiktį sąnaudoms, nustatė, kad kai kurie tarifai yra nesubalansuoti, t. y. vieni tarifai yra žemesni už sąnaudas, kiti – didesni. Ypač didelis skirtumas nustatytas tarp bendrovės į Vokietiją siunčiamų 1 kg ir 2 kg universaliosios pašto paslaugos siuntinių tarifų ir jų atitikties sąnaudoms, todėl šie tarifai buvo laikytini nepagrįstai dideli ir turėjo būti mažinami. RRT įpareigojo AB Lietuvos pašta pakeisti į Vokietiją siunčiamų 1 kg ir 2 kg universaliosios pašto paslaugos siuntinių tarifus, pagrindžiant jų dydį sąnaudomis. AB Lietuvos paštas šiuos pakeitimus atliko ir 2020-09-01 patvirtino naujus 1 kg ir 2 kg universaliosios pašto paslaugos siuntinių siuntimo į Vokietiją tarifus.

RRT užsakymu „BDO apskaita ir auditas“, UAB, atliko universaliosios pašto paslaugos teikėjo AB Lietuvos pašto 2019 m. sąnaudų apskaitos sistemos auditą.

Rezultatas. Audito metu nustatyta, kad AB Lietuvos pašto naudojama sąnaudų apskaitos sistema, taip pat už 2019 m. parengta metinė universaliosios pašto paslaugos ataskaita ir jos analitiniai priedai iš esmės atitinka teisės aktų reikalavimus. Audito išvadoje pateikta sąlyginė nuomonė dėl AB Lietuvos pašto sąnaudų apskaitos sistemos aprašo detalumo, faktiškai neįgyvendinančio Universaliosios pašto paslaugos teikėjo sąnaudų apskaitos taisyklių²⁴ reikalavimų, taip pat dėl naudojamų darbo laiko normatyvų, kurie įtraukti į sąnaudų paskirstymą, pagrįstumo. Audito išvada skelbiama RRT svetainėje²⁵.

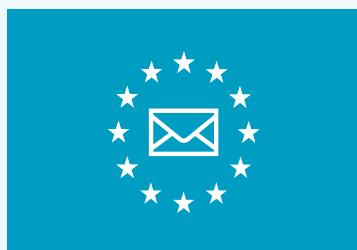
RRT 2020 m. gavo AB Lietuvos pašto prašymus kompensuoti 2019 m. ir 2020 m. I pusmečio periodinių leidinių pristatymo kaimo gyvenamųjų vietovių prenumeratoriams paslaugos teikimo nuostolius. Bendrovės apskaičiuotas nuostolis už 2019 m. buvo 7,16 mln. Eur, o 2020 m. I pusmečio nuostolis – 3,41 mln. Eur.

Rezultatas. RRT išnagrinėjo kartu su AB Lietuvos pašto prašymu pateiktą informaciją bei kitus turimus duomenis ir nustatė, kad bendrovės prašymai kompensuoti nuostolius yra pagrįsti. Atliktos analizės išvadas RRT pateikė Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijai.

8.8. ĮRENGINIŲ PRIEŽIŪRA

8.8.1. RADIO RYŠIO ĮRENGINIŲ BEI ELEKTRINIŲ IR ELEKTRONINIŲ APARATŲ RINKOS PRIEŽIŪRA

RRT atlieka Lietuvos Respublikos rinkoje esančių radijo ryšio įrenginių atitikties privalomiems Radijo ryšio įrenginių techninio reglamento²⁶ (toliau – RRĮ techninis reglamentas) reikalavimams priežiūrą ir rinkoje esančių elektrinių ir elektroninių aparatų atitikties privalomiems Elektromagnetinio suderinamumo techninio reglamento²⁷ (toliau – EMS techninis reglamentas) reikalavimams priežiūrą.

Dalyvauta 11-toje ir 13-toje ES šalių rinkos priežiūros kampanijose.

Tiek patikrinta elektrinių ir elektroninių aparatų atitiktis administraciniams EMS techninio reglamento reikalavimams.

Tiek patikrinta radijo ryšio įrenginių atitiktis administraciniams RRĮ techninio reglamento reikalavimams.

²⁴ Patvirtintos RRT direktoriaus 2005 m. liepos 1 d. įsakymu Nr. 1V-625 „Dėl Universaliosios pašto paslaugos teikėjo sąnaudų apskaitos taisyklių patvirtinimo“.

²⁵ AB Lietuvos pašto 2019 m. sąnaudų apskaitos sistemos audito išvada skelbiama RRT svetainėje adresu: <https://www.rtt.lt/wp-content/uploads/2020/12/RRT-užsakymu-atlikto-nepriklausomo-audito-išvada.pdf>

²⁶ Radijo ryšio įrenginių techninis reglamentas, patvirtintas Tarybos direktoriaus 2016 m. birželio 14 d. įsakymu Nr. 1V-670 „Dėl Radijo ryšio įrenginių techninio reglamento patvirtinimo“.

²⁷ Elektromagnetinio suderinamumo techninis reglamentas, patvirtintas Tarybos direktoriaus 2006 m. gruodžio 15 d. įsakymu Nr. 1V-1328 „Dėl Elektromagnetinio suderinamumo techninio reglamento patvirtinimo“.

Radijo ryšio įrenginių atitiktis administraciniais RRĮ techninio reglamento reikalavimams. 2020 m. RRT, vykdydama Lietuvos Respublikos įrenginių rinkos priežiūrą, patikrino 50 tipų radijo ryšio įrenginių atitiktį administraciniais RRĮ techninio reglamento reikalavimams dėl ženklavimo, ES atitikties deklaracijos pateikimo. Iš jų 41 tipo įrenginiai atitiko, o 9 – neatitiko administracinių RRĮ techninio reglamento reikalavimų. Įgaliojams RRT pareigūnams pareikalavus, ekonominės veiklos vykdytojai pateikė 4 tipų įrenginių ES atitikties deklaracijas, o kiti 5 tipų įrenginiai buvo paimti iš rinkos bandymams RRT Aparatūros ir įrenginių EMS kontrolės skyriuje atlikti dėl atitikties esminiams RRĮ techninio reglamento reikalavimams nustatymo.

Elektrinių ir elektroninių aparatų atitiktis administraciniais EMS techninio reglamento reikalavimams. 2020 m. RRT, vykdydama Lietuvos Respublikos aparatų rinkos priežiūrą, patikrino 50 tipų elektrinių ir elektroninių aparatų atitiktį administraciniais EMS techninio reglamento reikalavimams dėl ženklavimo, ES atitikties deklaracijos pateikimo. Šių reikalavimų neatitiko 11 aparatų, nes nebuvo pateiktos jų ES atitikties deklaracijos. Aparatų tiekimas į rinką buvo sustabdytas iki nustatytų trūkumų pašalinimo. Ekonominės veiklos vykdytojai pateikė 2-jų tipų aparatų ES atitikties deklaracijas, prekyba šiais aparatais buvo atnaujinta, tačiau 9-ių tipų aparatai, kurių ES atitikties deklaracijos taip ir nebuvo pateiktos, buvo paimti iš rinkos bandymams RRT Aparatūros ir įrenginių EMS kontrolės skyriuje atlikti dėl atitikties esminiams EMS techninio reglamento reikalavimams nustatymo.

Radijo ryšio įrenginių bei elektrinių ir elektroninių aparatų atitiktis esminiams techninių reglamentų reikalavimams. 2020 m. RRT įgaliojoti pareigūnai paėmė iš rinkos 31 tipo radijo ryšio įrenginius ir 26 tipų elektrinius ir elektroninius aparatus, siekdami nustatyti, ar jie atitinka esminius techninių reglamentų reikalavimus. Įrenginių ir aparatų atitiktis buvo tikrinama RRT Aparatūros ir įrenginių EMS kontrolės skyriuje.

Vadovaujantis techniniais reglamentais, informacija apie reikalavimų neatitinkančius radijo ryšio įrenginius bei elektrinius ir elektroninius aparatus buvo paskelbta Bendrosios rinkos priežiūros informacijos archyvavimo ir informacijos mainų bazėje ICSMS (toliau – ICSMS mainų bazė), kad ir kitose ES šalyse būtų išvengta šių reikalavimų neatitinkančių įrenginių ir aparatų tiekimo į rinką.

Dalyvavimas ES šalių vykdomose rinkos priežiūros kampanijose. RRT 2020 m. dalyvavo ES šalių administracinio bendradarbiavimo grupės ADCO RED (pagal Direktyvą 2014/53/ES)²⁸ vykdomoje **11-toje ES šalių rinkos priežiūros kampanijoje** (MSC-RED-11). Jos metu tikrino radijo ryšio stotis (PMR/PMR446), kuriomis prekiaujama Lietuvos Respublikos įrenginių rinkoje. Vykdamas rinkos priežiūros kampaniją, iš rinkos paimta 10 tipų (iš viso 17 vnt.) radijo ryšio stotelių (PMR/PMR446) administracinių ir esminių RRĮ techninio reglamento reikalavimų atitikties vertinimui atlikti. Atlikus bandymus, dėl 8 tipų radijo ryšio įrenginių buvo nustatytas neatitikties esminiams reikalavimams lygis ir, remiantis šiomis bandymų išvadomis, buvo pareikalauta, kad ekonominės veiklos vykdytojas imtųsi visų būtinų taisomųjų veiksmų, kad būtų užtikrinta įrenginių atitiktis tiems reikalavimams, arba pašalintų įrenginius iš rinkos.

RRT taip pat dalyvauja 2020 m. pradėtoje vykdyti EMC ADCO **13-toje ES šalių rinkos priežiūros kampanijoje** (MSC-EMS-13) pagal EMS direktyvą (2014/30/ES)²⁹, kurios objektas – mikrobangų krosnelės. Šios kampanijos metu planuojama patikrinti nuo 5 iki 10 mikrobanginių krosnelių atitiktis esminiams bei administraciniais EMS techninio reglamento reikalavimams. 2020 m. patikrinta 19 tipų mikrobangų krosnelių atitiktis administraciniais EMS techninio reglamento reikalavimams ir 7 tipų (iš viso 8 vnt.) aparatų atitiktis esminiams ir administraciniais reikalavimams. Atlikus bandymus, 2 tipų aparatams nustatyta neatitiktis esminiams reikalavimams ir pareikalauta, kad susijęs ekonominės veiklos vykdytojas imtųsi visų taisomųjų veiksmų arba pašalintų aparatus iš rinkos. Ši kampanija bus tęsiama ir 2021 metais.

Pažymėtina, kad RRT specialistai parengė ir 2020 m. lapkričio mėn. vykusiam 48-ame ES šalių administracijų bendradarbiavimo pagal EMC Direktyvą EMC ADCO posėdyje pristatė bendras ES šalių kampanijų MSC-EMS-11 ir MSC-EMS-12 ataskaitas ir MSC-EMS-13 ES šalių kampanijos, vykdomos EEE šalių (ES bei EFTA šalių narių) teritorijoje, kurioje tikrinama rinkoje esančių mikrobangų krosnelių atitiktis formaliesiems bei esminiams reikalavimams, 2020–2021 m. vykdymo tvarką.

2020 m. išanalizuoti iš Muitinės departamento prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos gauti duomenys apie 1 932 tipų iš trečiųjų šalių į Lietuvos Respubliką įvežtus radijo ryšio įrenginius ir elektrinius bei elektroninius aparatus. Pažymėtina, kad 2020 m. pabaigoje į šalį buvo įvežtas didelis kiekis (keliasdešimt tonų) dekoratyvinių girliandų ir LED apšvietimo lempučių – tai sietina su prieššventiniu laikotarpiu ir dėl įvesto karantino ženkliai išaugusia internetine prekyba.

Iš rinkos paimtų elektrinių ir elektroninių aparatų bei radijo įrenginių atitikties vertinimas

Išbandyti iš rinkos paimti 57 tipų elektriniai ir elektroniniai aparatai ir radijo ryšio įrenginiai (iš viso 65 vnt.) Atlikus 196 elektromagnetinio suderinamumo bei efektyvaus radijo spektro naudojimo bandymus, nustatyta, jog 21 tipo elektriniai ir elektroniniai aparatai ir radijo įrenginiai neatitiko esminių elektromagnetinio suderinamumo bei efektyvaus radijo spektro naudojimo reikalavimų.

Akredituotas RRT Aparatūros ir įrenginių EMS kontrolės skyrius atliko iš Lietuvos rinkos paimtų elektrinių ir elektroninių aparatų bei radijo ryšio įrenginių atitikties esminiams reikalavimams vertinimą³⁰.

²⁸ Radijo ryšio įrenginiai turi atitikti esminius Direktyvos 2014/53/ES dėl valstybių narių įstatymų, susijusių su radijo ryšio įrenginių tiekimu rinkai, suderinimo, kuria panaikinama Direktyva 1999/5/EB (OL 2014 L 153, p. 62), reikalavimus.

²⁹ Aparatai turi atitikti esminius Direktyvos 2014/30/ES dėl valstybių narių įstatymų, susijusių su elektromagnetiniu suderinamumu, suderinimo (nauja redakcija), kuria panaikinama Direktyva 1999/5/EB (OL 2014 L 96, p. 79), reikalavimus.

³⁰ Aparatai turi atitikti esminius Direktyvos 2014/30/ES dėl valstybių narių įstatymų, susijusių su elektromagnetiniu suderinamumu, suderinimo (nauja redakcija) (OL 2014 L 96, p. 79), radijo ryšio įrenginiai – Direktyvos 2014/53/ES dėl valstybių narių įstatymų, susijusių su radijo įrenginių tiekimu rinkai, suderinimo, kuria panaikinama Direktyva 1999/5/EB (OL 2014 L 153, p. 62) reikalavimus.

Iš rinkos paimtų radijo ryšio įrenginių atitiktis esminiams reikalavimams

2020 m. RRT pagal ERĮ vykdydama radijo ryšio įrenginių rinkos priežiūrą ir siekdama įvertinti, ar rinkoje esantys radijo įrenginiai atitinka esminius efektyvaus radijo spektro naudojimo bei elektromagnetinio suderinamumo reikalavimus, atliko 117 akredituotų bandymų pagal darniuosius standartus. Išbandyti 31 tipo 38 radijo ryšio įrenginiai. Buvo nustatyta, kad 12 tipų iš rinkos paimtų radijo ryšio įrenginiai neatitiko Direktyvos 2014/53/ES³¹ ar RRĮ techninio reglamento esminių reikalavimų.

Sustabdyta prekyba šiais esminių reikalavimų neatitinkančiais įrenginiais, kol nebus pasiektas pakankamas elektromagnetinio suderinamumo lygis bei efektyvus radijo dažnių spektro naudojimas.

Tarp esminių reikalavimų neatitinkančių radijo ryšio įrenginių buvo PMR446 radijo stotelės, mažojo nuotolio įrenginiai (radijo bangomis valdomi žaislai). Pagrindinis neatitikimo parametras – **šalutinės siųstuvo spinduliuotės neatitiktis** darniuosiuose standartuose EN nustatytiems reikalavimams. Šių įrenginių tiekimas rinkai³² sustabdytas iki nustatytų trūkumų pašalinimo.

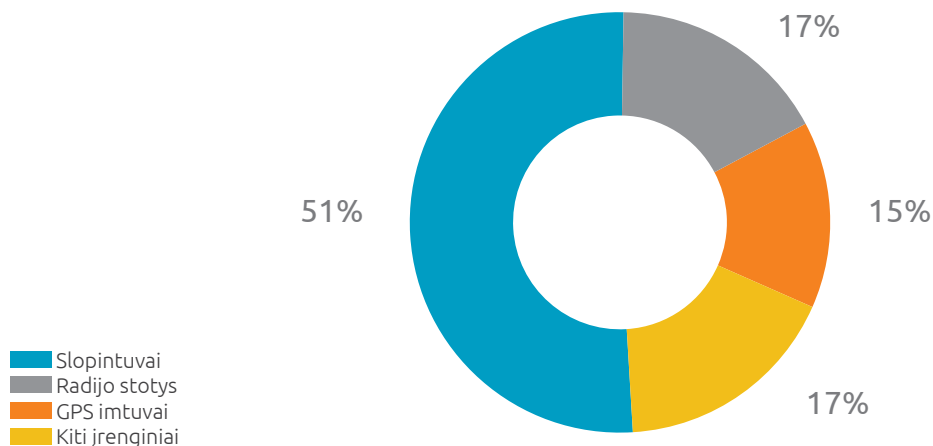
Iš rinkos paimtų elektrinių ar elektroninių aparatų atitiktis esminiams elektromagnetinio suderinamumo (EMS) reikalavimams

2020 m. RRT pagal ERĮ vykdydama elektrinių ar elektroninių aparatų rinkos priežiūrą ir siekdama įvertinti, ar rinkoje esantys elektriniai ar elektroniniai aparatai atitinka esminius elektromagnetinio suderinamumo reikalavimus, atliko 79 akredituotus bandymus pagal darniuosius standartus. Išbandyti 26 tipų 27 elektriniai ar elektroniniai aparatai. Buvo nustatyta, kad 9 tipų iš rinkos paimti elektriniai ar elektroniniai aparatai neatitiko Direktyvos 2014/30/ES³³ ar EMS techninio reglamento esminių reikalavimų. Sustabdyta prekyba šiais esminių reikalavimų neatitinkančiais aparatais, kol nebus pasiektas pakankamas elektromagnetinio suderinamumo lygis.

Tarp esminių reikalavimų neatitinkančių, rinkoje esančių aparatų buvo apšvietimo įrenginiai (LED lempos) bei mikrobangų krosnelės. Pagrindinis neatitikimo parametras – laidininkais sklindantys trikdžiai, maitinimo tinklo srovės harmonikų iškraipymai bei aparatų skleidžiamos elektromagnetinės spinduliuotės neatitiktis darniuosiuose standartuose EN nustatytiems reikalavimams. Šių aparatų tiekimas rinkai³⁴ sustabdytas iki nustatytų trūkumų pašalinimo.

Įrenginių techninė ekspertizė. 2020 m. iš teisėsaugos institucijų RRT gavo prašymus patikrinti 41 įrenginį ir atlikti jų technines ekspertizes (20 prašymų gauta iš Kriminalinės policijos, 21 – iš Valstybės sienos apsaugos tarnybos prie LR VRM).

Dažniausiai teisėsaugos institucijos sulaikydavo asmenis su radijo ryšio slopintuvais, kurių neteisėtas naudojimas ir (arba) laikymas užtraukia administracinę atsakomybę pagal Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 464 straipsnį. Patikrintų įrenginių tipų pasiskirstymas pateiktas diagramoje (žr. 22 pav.).

22 pav. Patikrintų įrenginių pasiskirstymas pagal tipus

Radijo ryšio slopinimo įrenginių tvarkymas. 2020 m. 6 asmenims, iš kurių policijos pareigūnų atliktų kratų metu buvo paimti radijo ryšio slopinimo įrenginiai (toliau – RRSJ), buvo surašyti administracinio nusižengimo protokolai su administraciniais nurodymais pagal Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 464 straipsnio 1 d. Į valstybės biudžetą asmenims sumokėjus baudas, RRT priėmė nutarimus dėl RRSJ konfiskavimo. RRSJ bus išmontuoti, o jų atliekos bus perduotos specializuotam elektros ir elektroninės įrangos atliekų tvarkytojui.

³¹ 2014 m. balandžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/53/ES dėl valstybių narių įstatymų, susijusių su radijo įrenginių tiekimu rinkai, suderinimo, kuria panaikinama Direktyva 1999/5/EB.

³² Tiekimas rinkai – radijo ryšio įrenginio, skirto platinti, vartoti ar naudoti ES rinkoje, tiekimas vykdant komercinę veiklą už atlygį arba be jo.

³³ 2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/30/ES dėl valstybių narių įstatymų, susijusių su elektromagnetiniu suderinamumu, suderinimo (nauja redakcija) (OL 2014 L 96, p. 79).

³⁴ Tiekimas rinkai – radijo ryšio įrenginio, skirto platinti, vartoti ar naudoti ES rinkoje, tiekimas vykdant komercinę veiklą už atlygį arba be jo.

8.8.2. RRT VEIKLA UŽTIKRINANT LAISVĄ ĮRENGINIŲ JUDĖJIMĄ IR TIEKIMĄ RINKAI

915

Atliktas per visą matavimų istoriją (19 m.) didžiausias skaičius efektyvaus radijo spektro naudojimo bei elektromagnetinio suderinamumo bandymų (206 tipai).

ES rinkai teikiamų elektrinių bei elektroninių aparatų bei radijo įrenginių atitikties vertinimas

Išbandyti rinkai pateikti 149 tipų elektriniai ir elektroniniai aparatai, radijo ryšio įrenginiai bei transporto priemonės (iš viso 159 vnt.). Atliktus 719 elektromagnetinio suderinamumo spinduliavimo ir atsparumo bandymų, nustatyta, jog 42 tipų aparatai ar transporto priemonės neatitiko esminių elektromagnetinio suderinamumo reikalavimų.

EMS bandymai su pirmuoju lietuvišku elektriniu autobusu

Akredituotas RRT Aparatūros ir įrenginių EMS kontrolės skyrius atliko ES rinkai pirmą kartą teikiamų naujų elektrinių ir elektroninių aparatų (t. y. buityje naudojamų elektrinių įrenginių, apšvietimo prietaisų, pramonėje, mokslo srityje, medicinoje naudojamos elektrinės ir elektroninės įrangos, taip pat liftų, eskalatorių bei judamųjų takų), radijo ryšio įrenginių bei transporto priemonių atitikties vertinimą³⁵ pagal sutartis su ekonominės veiklos vykdytojais (gamintojais, įgaliotais atstovais, importuotojais ir platintojais).

Prieš pateikiant į rinką, buvo atlikta naujų elektrinių ar elektroninių aparatų bei medicinos prietaisų 550 akredituotų bandymų pagal elektromagnetinio suderinamumo darniuosius standartus. Išbandyti 108 tipų elektriniai ar elektroniniai aparatai bei medicinos prietaisai (iš viso 118 vnt.). Buvo nustatyta, kad 25 tipų rinkai teikiami elektriniai ar elektroniniai aparatai bei 7 medicinos prietaisai neatitiko Direktyvos 2014/30/ES³⁶ ar medicinos prietaisų direktyvos 93/42/EEB³⁷ bei EMS techninio reglamento esminių reikalavimų. Tokiu būdu buvo užkirstas kelias tokių esminių reikalavimų neatitinkančių aparatų patekimui į rinką ir šalies vartotojai buvo apsaugoti nuo nekokybiškų, žalingus elektromagnetinius trikdžius skleidžiančių įrenginių.

Naujiems radijo ryšio įrenginiams, prieš pateikiant juos į rinką, buvo atlikti 143 akredituoti bandymai pagal darniuosius standartus. Išbandyti 28 tipų radijo ryšio įrenginiai. Buvo nustatyta, kad 8 tipų rinkai teikiami nauji radijo įrenginiai neatitiko Direktyvos 2014/53/ES³⁸ ar RRĮ techninio reglamento esminių reikalavimų.

2020 m. buvo išbandyta 13 tipų transporto priemonių atitiktis UN ECE R.10³⁹ elektromagnetinio suderinamumo reikalavimams. Dviejų tipų transporto priemonės neatitiko reikalavimų.

Tarp esminių reikalavimų neatitinkančių rinkai teikiamų aparatų buvo apšvietimo įrenginiai (LED lempos), mokslo įrenginiai, įvairūs medicinos prietaisai bei mikrobangų krosnelės. Pagrindinis neatitikimo parametras – **laidininkais sklindantys trikdžiai, maitinimo tinklo srovės harmonikų iškraipymai bei aparatų skleidžiamos elektromagnetinės spinduliuotės neatitiktis** darniuosiuose standartuose EN nustatytiems reikalavimams, taip pat **nepakankamas atsparumo** radijo dažnių laukams lygis. Šie reikalavimų neatitinkantys aparatai nebus pateikti rinkai, kol nebus pasiektas pakankamas elektromagnetinio suderinamumo lygis.

³⁵ Aparatai turi atitikti esminius Direktyvos 2014/30/ES dėl valstybių narių įstatymų, susijusių su elektromagnetiniu suderinamumu, suderinimo (nauja redakcija) (OL 2014 L 96, p. 79), radijo ryšio įrenginiai - Direktyvos 2014/53/ES dėl valstybių narių įstatymų, susijusių su radijo įrenginių tiekimu rinkai, suderinimo, kuria panaikinama Direktyva 1999/5/EB (OL 2014 L 153, p. 62) reikalavimus.

³⁶ 2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/30/ES dėl valstybių narių įstatymų, susijusių su elektromagnetiniu suderinamumu, suderinimo (nauja redakcija) (OL 2014 L 96, p. 79).

³⁷ 1993 m. birželio 14 d. Tarybos direktyva dėl medicinos prietaisų 93/42/EEB (OL 1993 L169, p.1).

³⁸ 2014 m. balandžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/53/ES dėl valstybių narių įstatymų, susijusių su radijo įrenginių tiekimu rinkai, suderinimo, kuria panaikinama Direktyva 1999/5/EB.

³⁹ Jungtinių Tautų Europos ekonominės komisijos (JT EEK) taisyklė Nr. 10. Suvienodintos transporto priemonių patvirtinimo, atsižvelgiant į elektromagnetinį suderinamumą, nuostatos (OL 2012 L 254, p.1).

Pagal sutartį su Suomijos rinkos priežiūros administracija TUKES, RRT atliko 28 tipų elektrinių ir elektroninių aparatų, paimtų Suomijos rinkoje, atitikties esminiams elektromagnetinio suderinamumo reikalavimams vertinimą (akredituotus bandymus). Šis tarptautinis ES šalių administracijų bendradarbiavimas bus tęsiamas ir 2021 metais.

8.9. PATIKIMUMO UŽTIKRINIMO PASLAUGŲ PRIEŽIŪRA

Patikimumo užtikrinimo paslaugomis vadinamos elektroninio parašo, elektroninio spaudo ir interneto svetainių tapatumo nustatymo sertifikato kūrimo, elektroninių laiko žymų kūrimo, elektroninio parašo ir elektroninio spaudo galiojimo patvirtinimo, elektroninio parašo ir elektroninio spaudo ilgalaikės apsaugos bei elektroninio registruoto pristatymo paslaugos, apibrėžtos 2014 m. liepos 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) Nr. 910/2014 dėl elektroninės atpažinties ir elektroninių operacijų patikimumo užtikrinimo paslaugų vidaus rinkoje, kuriuo panaikinama Direktyva 1999/93/EB, (toliau – eIDAS reglamentas). Nuo 2016 m. RRT paskirta patikimumo užtikrinimo paslaugų priežiūros įstaiga ir įstaiga, atsakinga už nacionalinio patikimo sąrašo sudarymą, tvarkymą ir skelbimą.

4

Tiek Lietuvoje įsisteigusių ir prižiūrimų teikėjų 2020 m. pabaigoje teikė kvalifikuotas patikimumo užtikrinimo paslaugas: Asmens dokumentų išrašymo centras prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos (toliau – ADIC), VĮ Registrų centras (toliau – RC), UAB „BalTstamp“ ir UAB „Dokobit“.

5

Tiek skirtingų tipų kvalifikuotų patikimumo užtikrinimo paslaugų iš 9 galimų 2020 m. pabaigoje teikė Lietuvoje įsisteigę ir prižiūrimi kvalifikuoti patikimumo užtikrinimo paslaugų teikėjai. Tai didžiausias paslaugų asortimentas visame Šiaurės Europos ir Baltijos regione.

85%

www.elektroninisparasas.lt vartotojų skaičius 2020 m. padidėjo 85 proc. Tai lėmė COVID-19 pandemijos metu išaugusios elektroniniu būdu teikiamų paslaugų apimtys ir atitinkamai padidėjęs naudojimosi elektroniniu parašu poreikis.

2020 m. pradžioje kvalifikuotas patikimumo užtikrinimo paslaugas teikė ADIC, RC ir UAB „BalTstamp“. RRT įvertino UAB „Dokobit“ pranešimą apie ketinamas teikti kvalifikuotas patikimumo užtikrinimo paslaugas bei kitus veiklos dokumentus ir atsižvelgusi į tai, kad šio paslaugų teikėjo veiklos procesai buvo pakoreguoti pagal RRT pastabas, patvirtino, kad bendrovė ir jos patikimumo užtikrinimo paslaugos atitinka eIDAS reglamento reikalavimus. RRT direktoriaus 2020 m. gegužės 12 d. įsakymu⁴⁰ buvo priimtas sprendimas suteikti UAB „Dokobit“ ir jos numatomoms teikti elektroninių parašų ir elektroninių spaudų galiojimo patvirtinimo paslaugoms **kvalifikuotą** statusą.

2020 m. RRT įvertino kvalifikuotų patikimumo užtikrinimo paslaugų teikimo pakeitimus (RC – dėl kvalifikuotų elektroninių laiko žymų kūrimo, ADIC – dėl elektroninio rezidento atpažinimo elektroninėje erdvėje sertifikato ir kvalifikuoto elektroninio parašo sertifikato sudarymo). Paslaugų teikėjams, pagal RRT pastabas pakoregavusiems veiklos procesus, RRT patvirtino minėtus paslaugų teikimo pakeitimus, kaip atitinkančius eIDAS reglamento reikalavimus.

Vykdydama kvalifikuotų patikimumo užtikrinimo paslaugų teikėjų priežiūrą, RRT sprendė klausimus, susijusius su paslaugų teikėjų platinamų elektroninio parašo kūrimo įtaisų saugumu ir kriptografinių algoritmų patikimumu. RRT išanalizavo informaciją, gautą iš patikimumo užtikrinimo paslaugų teikėjų ir įtaisyte sertifikavusių įstaigų, įvertino kitų Europos Sąjungos šalių patirtį ir pateikė siūlymus Europos Komisijai dėl informacijos atnaujinimo jos rengiamame bei prižiūrimame kvalifikuotų elektroninio parašo kūrimo įtaisų sąrašė.

Apibendrinus 2020 m. iš ADIC ir RC gautus duomenis apie sudarytus galiojančius kvalifikuotus elektroninio parašo sertifikatus, matyti, kad, palyginti su 2019 m., bendras šių dviejų Lietuvos paslaugų teikėjų sudarytų galiojančių kvalifikuotų sertifikatų skaičius 2020 m. sumažėjo 2,6 proc.: 2019 m. pabaigoje buvo 678 017, o 2020 m. pabaigoje – 660 451 galiojantis kvalifikuotas sertifikatas. ADIC sudarytų kvalifikuotų elektroninio parašo sertifikatų skaičius sumažėjo 1,2 proc. (nuo 621 018 sertifikatų 2019 m. pabaigoje iki 613 419 sertifikatų 2020 m. pabaigoje), o RC sudarytų sertifikatų skaičius sumažėjo 17,5 proc. (2019 m. pabaigoje buvo 56 999, o 2020 m. – 47 032 sertifikatai).

⁴⁰ Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos direktoriaus 2020 m. gegužės 12 d. įsakymas Nr. (1.9E)1V-513 „Dėl kvalifikuoto patikimumo užtikrinimo paslaugų teikėjo statuso suteikimo UAB „Dokobit“ ir įrašymo į patikimą sąrašą“.

Nepaisant to, kad Lietuvos paslaugų teikėjų sudarytų kvalifikuotų elektroninio parašo sertifikatų skaičius per metus mažėjo, bendras Lietuvos gyventojams išduotų sertifikatų skaičius per 2020 m. padidėjo net 36,5 proc. (2019 m. pabaigoje buvo 1 555 048, o 2020 m. pabaigoje – 2 122 822 galiojančių sertifikatų), kadangi didelė Lietuvos gyventojų dalis naudojasi Estijos bendrovės „SK ID Solutions“⁴¹ sudarytais kvalifikuotais elektroninio parašo sertifikatais, skirtais pasirašymui su mobiliaisiais įrenginiais. Šios bendrovės kartu su SIM kortelėmis ir „Smart-ID“ programėle išduotų galiojančių kvalifikuotų sertifikatų skaičius per 2020 m. padidėjo 66,7 proc. (2019 m. pabaigoje buvo 877 031, o 2020 m. pabaigoje – 1 462 371): kartu su SIM kortelėmis išdavė 322 605 sertifikatus (2019 m. pabaigoje – 258 701) ir 1 139 766 kvalifikuotus sertifikatus su Smart-ID programėle (2019 m. pabaigoje – 618 330).

2020 m. pabaigoje didžiąją elektroninio parašo sertifikatų rinkos dalį Lietuvoje (68,9 proc. visų sudarytų kvalifikuotų elektroninio parašo sertifikatų, arba 99,8 proc. sertifikatų, skirtų pasirašymui su mobiliaisiais įrenginiais) užėmė ne Lietuvoje, o Estijoje įsisteigęs patikimumo užtikrinimo paslaugų teikėjas „SK ID Solutions“. Nors šio paslaugų teikėjo paslaugos teikiamos Lietuvos gyventojams, tačiau, atsižvelgiant į eIDAS reglamento 17 straipsnio nuostatas, šio paslaugų teikėjo priežiūra vykdoma Estijos priežiūros įstaigos⁴² ir RRT priežiūros veiksmų šio paslaugų teikėjo atžvilgiu taikyti negali.

Beje, nors Lietuvos paslaugų teikėjų sudarytų kvalifikuotų elektroninio parašo sertifikatų skaičius 2020 m. sumažėjo, tačiau kitų kvalifikuotų patikimumo užtikrinimo paslaugų Lietuvos paslaugų teikėjai kasmet suteikia vis daugiau. Vienos iš populiariausių – kvalifikuotų elektroninių laiko žymų kūrimo – paslaugų apimtys per 2020 m. padidėjo daugiau nei 1,5 karto. Kvalifikuotų elektroninių laiko žymų kūrimo paslaugas Lietuvoje teikė 2 paslaugų teikėjai: RC ir UAB „BalTstamp“. 2020 m. iš viso sukurta 91 980 297 kvalifikuotos elektroninės laiko žymos (2019 m. – 59 611 852). RC sukūrė 65 825 297 (2019 m. – 22 503 572), o UAB „BalTstamp“ – 26 155 000 (2019 m. – 37 108 280) kvalifikuotų elektroninių laiko žymų.

2020 m. pabaigoje RC buvo sudaręs du kvalifikuotus elektroninio spaudo sertifikatus (2019 m. – vieną). Tikėtina, kad ateityje, augant skaitmeninių operacijų svarbai, elektroninis spaudas taps vis patrauklesniu sprendimu įmonėms, turinčioms tvirtinti operacijas internete, ir jo naudojimas didės. UAB „Dokobit“ 2020 m. atliko 27 410 kvalifikuotų elektroninių parašų ir kvalifikuotų elektroninių spaudų sertifikatų patikrų.

RRT fiziniams ir juridiniams asmenims (įskaitant patikimumo užtikrinimo paslaugų teikėjus) 136 kartus teikė konsultacijas bei metodinę pagalbą dėl elektroninių laiko žymų kūrimo, pasirašymo elektroniniu parašu ir kitais su patikimumo užtikrinimo paslaugomis susijusiais klausimais.

2020 metais RRT toliau administravo interneto svetainę www.elektroninisparasas.lt⁴³, kurioje skelbiama informacija apie patikimumo užtikrinimo paslaugas ir jų priežiūrą Lietuvoje. Taip pat šioje svetainėje skelbiamas nacionalinis patikimumo sąrašas – automatiniam apdorojimui skirtas sąrašas, kuriame pateikiama informacija apie Lietuvos kvalifikuotus patikimumo užtikrinimo paslaugų teikėjus ir jų teikiamas paslaugas. Svetainėje taip pat viešinama kartu su partneriais⁴⁴ vykdomo projekto „Prisijungusi Lietuva: efektyvi, saugi ir atsakinga Lietuvos skaitmeninė bendruomenė“ metu RRT užsakymu sukurta medžiaga apie patikimumo užtikrinimo paslaugas ir elektroninį parašą.

Interneto svetainės www.elektroninisparasas.lt vartotojų skaičius 2020 m. padidėjo 85 proc. (2019 m. naudojosi 7 589 vartotojai, o 2020 m. – 14 050 vartotojų). Tam turėjo įtakos COVID-19 pandemijos metu išaugusios elektroniniu būdu teikiamų paslaugų apimtys ir šių paslaugų vartotojų susidomėjimas elektroniniu parašu bei kitomis patikimumo užtikrinimo paslaugomis. 2020 m. atlikti svetainės modernizavimo darbai, padidintas tikrinimo įrankio funkcionalumas, atnaujintas mokymo sistemos turinys.

RRT drauge su asociacija INFOBALT suorganizavo 2 virtualius renginius rinkos dalyviams „eIDAS reglamentas: elektroninis parašas ir kiti įrankiai procesų skaitmenizavimui“, skirtus viešinti įvairius skaitmeninių operacijų patikimumui skirtus įrankius ir dalintis gerąja jų panaudojimo verslo poreikiams patirtimi.

RRT dalyvavo Mokslo, inovacijų ir technologijų agentūros organizuojamoje „GovTech laboratorija“ iššūkių serijoje⁴⁵. „GovTech laboratorija“ siekia paskatinti inovatyvių technologinių sprendimų kūrimą bei pritaikymą viešajame sektoriuje. RRT siekia surasti sprendimą, padėsiantį iš dalies automatizuoti patikimumo užtikrinimo paslaugų teikėjų priežiūros procesus. Su šiuo RRT iškelto iššūkiu dirbo UAB „Novian Systems“ komanda. 2021 m. rengiamasi išbandyti iššūkio rezultatų pritaikymo RRT galimybes.

⁴¹ Šis teikėjas platina kvalifikuotus elektroninio parašo sertifikatus su kartu su SIM kortelėmis ir „Smart-ID“ programėle.

⁴² „Information System Authority (RIA).“

⁴³ Svetainėje taip pat prieinamas elektroninių parašų, elektroninių spaudų, interneto svetainių tapatumo nustatymo sertifikatų ir elektroninių laiko žymų tikrinimo įrankis <https://tikrinti.elektroninisparasas.lt> bei elektroninio parašo nuotolinio mokymo sistema <https://mokykis.elektroninisparasas.lt>, kurioje asmenys gali ne tik rasti naudingos informacijos apie elektroninį parašą, elektroninį spaudą, praktinius jų panaudojimo būdus, detalias instrukcijas, kaip pasirašyti elektroninį dokumentą su tam tikra programine priemone, bet ir pasitikrinti įgytas žinias atlikdami testą.

⁴⁴ Informacinės visuomenės plėtros komitetas, asociacija „Langas į ateitį“, Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka ir Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerija.

⁴⁵ Iš viso RRT dalyvavo dviejuose MITA iššūkiuose, apie antrąjį skaitykite skyriuje „Projektas „Saugusis internetas“ ir interneto karštosios linijos „Švarus internetas“ veikla“.

9.

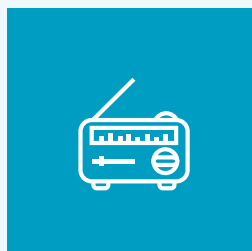
INVESTICIJŲ SKATINIMAS IR PAŽANGIŲ IRT PLĖTRA

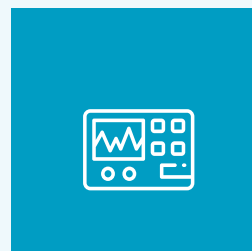
Patvirtintos Lietuvos penktosios kartos judriojo ryšio (5G) plėtros 2020–2025 m. gairės.

Derinamas Aukciono suteikti teisę naudoti radijo dažnius (kanalus) iš 700 MHz radijo dažnių juostos sąlygų aprašo projektas.

Patvirtintas Radijo ryšio plėtros 24,25–27,50 GHz radijo dažnių juostoje planas.

Laikinam nekomerciniam naudojimui AB „Telia Lietuva“ skirti 3,6 GHz laisvi radijo dažniai 5G ryšio veikimui išbandyti.

5G technologijos diegimas šiuo metu yra vienas iš ES ir Lietuvos strateginių tikslų. Šios technologijos įdiegimas ne tik leis pasiūlyti naujos kokybės elektroninių ryšių paslaugas, bet atsivers naujos galimybės radijo ryšį naudoti daiktų interneto, procesų robotizacijos ir dirbtinio intelekto pritaikymo sferose.

Siekiant užtikrinti efektyvią ir sparčią 5G ryšio plėtrą Lietuvoje, RRT aktyviai dalyvaujant **buvo parengtos ir LR Vyriausybės patvirtintos Lietuvos Respublikos penktosios kartos judriojo ryšio (5G) plėtros 2020–2025 m. gairės**⁴⁶. Gairėse nustatyti 5G ryšio plėtros etapai, identifiikuotos ir apibrėžtos techninės, teisinės ir organizacinės priemonės, kurias įgyvendinus būtų sudarytos palankios sąlygos Lietuvoje diegti ir plėtoti 5G ryšį. Pagal patvirtintas gaires, 5G plėtra Lietuvoje, kaip ir kitose ES valstybėse, pirmiausia siejama su 694–790 MHz (toliau – 700 MHz), 3400–3800 MHz (toliau – 3,6 GHz) ir 24,25–27,50 GHz radijo dažnių juostomis.

700 MHz radijo dažnių juostos plėtros planas RRT buvo parengtas ir patvirtintas 2018 m.⁴⁷ Pagrindinis uždavinys 2020 m. buvo susitarti su kaimyninių valstybių radijo ryšį reguliuojančiomis administracijomis dėl šios radijo dažnių juostos suderinto atlaisvinimo nuo televizijos transliavimo paslaugų. Lietuva, Latvija ir Baltarusija apsikeitė raštais, kuriuose išreikšti ketinimai 700 MHz radijo dažnių juostą atlaisvinti per 2021–2022 m. Deja, Rusijos Federacijos ir Lenkijos Respublikos telekomunikacijų administracijos vis dar neapsisprendusios dėl 700 MHz radijo dažnių juostos atlaisvinimo datos. Nežiūrint to, jau artimiausiu metu ketiname surengti aukcioną, suteikiantį teisę naudoti radijo dažnius (kanalus) iš 700 MHz radijo dažnių juostos.

2020 m. buvo tęsiamas Radijo ryšio plėtros 3400–3800 MHz radijo dažnių juostoje plano projekto rengimas.

Įvertinus viešųjų konsultacijų metu gautus rinkos dalyvių ir suinteresuotų valstybės institucijų pastabas bei pasiūlymus, nuspręsta atidėti Radijo ryšio plėtros 3400–3800 MHz radijo dažnių juostoje plano tvirtinimą, kol bus išspręsti kibernetinio saugumo ir tarpvalstybinio radijo dažnių koordinavimo klausimai. Juos išsprendus, bus galima pereiti prie radijo dažnių aukciono sąlygų rengimo.

Rusijos Federacijos telekomunikacijų administracija informavo RRT, kad laikomasi pozicijos, jog jų veikiančios radijo ryšio sistemos turėtų būti saugomos ypač griežtomis sąlygomis, tai labai apribotų Lietuvos 5G tinklų vystymą šiame diapazone, todėl susitarimo su Rusijos Federacija nepavyko pasiekti. RRT, išanalizavusi Kaliningrado srityje 3,6 GHz radijo dažnių juostoje veikiančių ir planuojamų naudoti palydovinių žemės stočių suderinamumo galimybes su Lietuvoje planuojamais diegti 5G antžeminiiais tinklais, įtrauks pagal Tarptautinės telekomunikacijų sąjungos (ITU) Radijo ryšio reglamentą nustatytas Rusijos Federacijos žemės stočių apsaugos zonas į 5G tinklų diegimo sąlygas ir skelbs aukcioną šiai radijo dažnių juostai. Tokiu būdu, nors susitarimo su Rusijos Federacija nėra, aukciono laimėtojai galės diegti judriojo radijo ryšio 5G tinklus, laikydamiesi Radijo ryšio reglamente nustatytų sąlygų, arba diegti fiksuotojo ryšio 5G tinklus.

RRT parengė ir 2020 m. rugsėjo 23 d. **patvirtino Radijo ryšio plėtros 24,25–27,50 GHz radijo dažnių juostoje planą**. Pagal šį teisės aktą, RRT aukcioną suteikti teisę naudoti radijo dažnius (kanalus) iš 26,3–27,5 GHz radijo dažnių juostos paskelbs nustačiusi, kad yra rinkos poreikis. Aukciono laimėtojai privalės bent miestuose teikti elektroninių ryšių paslaugas 5G technologijos ryšiui tinkamais elektroninių ryšių tinklais ir užtikrinti ne mažesnę kaip 1 Gb/s siunčiamojo ryšio spartą. Viešoji apklausa, kurios metu RRT kvietė elektroninių ryšių rinkos dalyvius ir kitus suinteresuotus asmenis pateikti savo nuomonę dėl naujos kartos antžeminio judriojo radijo ryšio (5G) diegimo Lietuvoje ir 24,25–29,5 GHz radijo dažnių juostos naudojimo ateities planų, vyko iki 2020 m. sausio 31 d. Ji parodė, kad tokio poreikio kol kas nėra.

2020 m. sausio 29 d. Europos Komisija patvirtino bendrą ES valstybių narių suderintų priemonių, skirtų mažinti saugumo riziką, susijusią su penktosios kartos (5G) judriojo ryšio tinklų diegimu, rinkinį. Jame numatyta griežtinti saugumo reikalavi-

⁴⁶ 2020 m. birželio 3 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu Nr. 577 „Dėl Lietuvos Respublikos penktosios kartos judriojo ryšio (5G) plėtros 2020–2025 m. gairių patvirtinimo“.

⁴⁷ RRT direktoriaus 2018 m. rugpjūčio 10 d. įsakymu Nr. 1V-731 „Dėl radijo ryšio plėtros 470–790 MHz radijo dažnių juostoje plano patvirtinimo“.

mus, vertinti tiekėjų rizikos profilius, taikyti atitinkamus apribojimus tiekėjams, kurie vertinami kaip keliantys didelę riziką, ir įdiegti pardavėjų diversifikavimo strategijas. Šios priemonės privertė dar kartą peržiūrėti rengiamų 5G judriojo radijo ryšio aukcionų dokumentų projektus. **RRT mano, kad su nacionaliniu ir kibernetiniu saugumu susijusios priemonės turėtų būti nustatytos Lietuvos Respublikos nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų apsaugos įstatyme ir Lietuvos Respublikos kibernetinio saugumo įstatyme bei šių įstatymų įgyvendinamuosiuose teisės aktuose,** o aukcionų sąlygose galėtų būti nuorodos į šiuos teisės aktus. Ši nuostata yra tebederinama su kitomis suinteresuotomis institucijomis.

Nepaisant to, kad 2020 m. planuoti 5G plėtrai reikalingų radijo dažnių juostų aukcionai nukelti į 2021 m., visi operatoriai intensyviai rengėsi kuo sklandesniam ir greitesniam 5G technologijos diegimui Lietuvoje.

Radijo ryšį Lietuvoje reglamentuojantys teisės aktai numato galimybę iki aukciono laimėtojų paskelbimo skirti laisvus radijo dažnius jų pageidaujantiems operatoriams paslaugų testavimo tikslais nekomerciniam naudojimui. RRT, gavusi AB „Telia Lietuva“ prašymą ir palaikydama šios bendrovės iniciatyvą praktiškai išbandyti 5G ryšio veikimą, skyrė šiam operatoriui laisvus radijo dažnius iš 3,6 GHz radijo dažnių juostos laikinam nekomerciniam naudojimui. 5G technologijos bazinių stočių radijo signalų matavimai ne tik leidžia operatoriams pasirengti tinklų diegimui, bet ir RRT suteikia papildomų argumentų derantis su kaimyninių šalių administracijomis. Mūsų visų bendras siekis – kad visavertės 5G ryšio paslaugos atsirastų Lietuvoje kuo greičiau ir iškart po atitinkamų dažnių aukcionų operatoriai galėtų pradėti teikti 5G paslaugas.

Atsižvelgdami į dėl pandemijos susidariusią situaciją, su radijo dažnių (kanalų) skyrimu, sąlygų nustatymu, leidimų išdavimu susiję dokumentai pradėti rengti elektroninėje erdvėje ir pasirašomi elektroniniu parašu, o vietoje „popierinės formos“ leidimų daromi įrašai RRT administruojamoje duomenų bazėje. Dėl to ne tik sumažėjo socialinių kontaktų skaičius, kanceliariinių priemonių naudojimas, bet ir gerokai paspartėjo IRT veiklai taip reikalingų elektroninių ryšių išteklių skyrimo procesai.

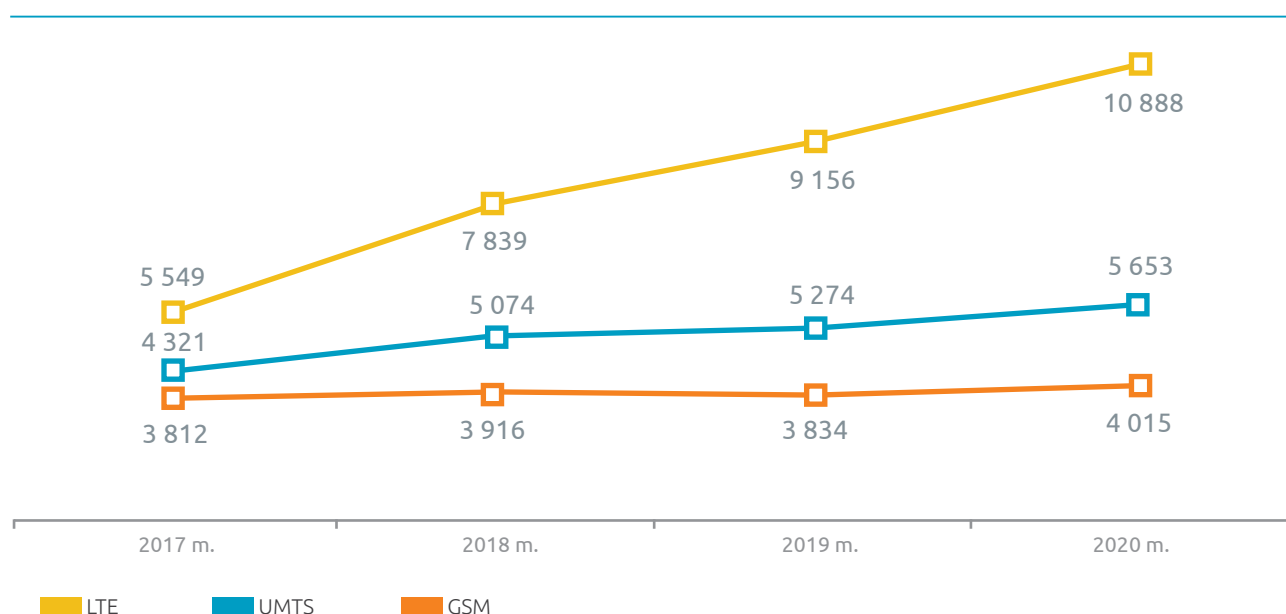
9.1. JUDRIOJO RADIOJO RYŠIO PLĖTRA

Atlikti LTE (4G) tinklais perduodamų duomenų spartos zonų skaičiavimai. Paskelbti duomenų perdavimo spartos tikėtinų zonų žemėlapiai, atitinkantys 10 % ir 50 % operatorių tinklų apkrovą.

2020 m. viešųjų judriojo radijo ryšio sistemų GSM, UMTS, LTE ir WiMAX (judriojo) tinklų operatoriai užregistravo 2 551 bazinę stotį, 309 bazinės stotys išregistravo. Metų pabaigoje naudojo 20 775 bazinės stotys.

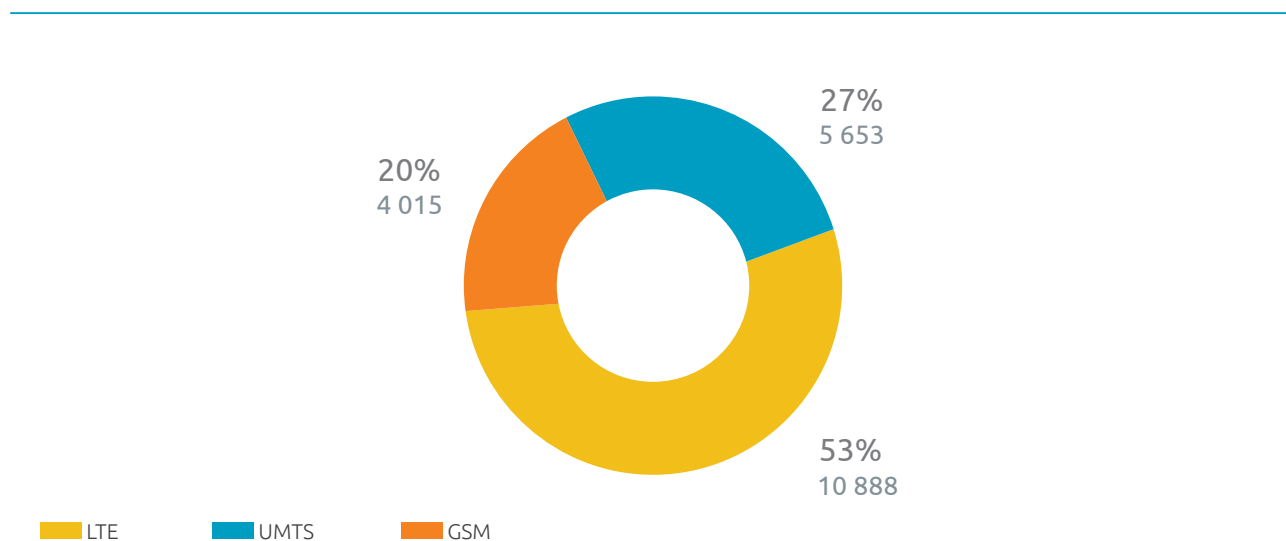
Lyginant su 2019 m., GSM bazinių stočių skaičius išaugo 3,37 proc., UMTS bazinių stočių skaičius išaugo 7,18 proc., o LTE bazinių stočių skaičius išaugo 24,48 proc. Ženkliai sumažėjo UMTS bazinių stočių skaičius 2100 MHz radijo dažnių juostoje (išregistruotos 198 stotys), o UMTS bazinių stočių skaičiaus padėjimas užregistruotas dėl aktyvesnio stočių registravimo 900 MHz radijo dažnių juostoje (užregistruota 518 stočių). Viešųjų judriojo radijo ryšio tinklų bazinių stočių augimo tendencijos 2017–2020 m. pavaizduotos 23 pav.

23 pav. Viešųjų judriojo radijo ryšio tinklų bazinių stočių dinamika 2017–2020 m., vnt.

2020 m. RRT vykdė judriajam ryšiui skirtų radijo dažnių, kuriais veikė 1 044 vidaus radijo ryšio tinklai, priežiūrą.

2020 m. sparčiausiai augo LTE bazinių stočių skaičius 1800 MHz, 2100 MHz ir 2600 MHz dažnių juostose. RRT užregistravo 806 LTE bazines stotis 2100 MHz dažnių juostoje, 406 LTE bazines stotis 1800 MHz dažnių juostoje, 315 LTE bazinių stočių 2600 MHz dažnių juostoje, 254 LTE bazines stotis 800 MHz dažnių juostoje, 28 LTE bazines stotis 2600 MHz dažnių juostose (TDD) ir 10 LTE bazinių stočių 2300 MHz dažnių juostoje. LTE bazinių stočių skaičiaus didėjimas didžiąja dalimi yra susijęs su tuo, kad operatoriai GSM ir UMTS technologijoms naudojamų 1800 MHz ir 2100 MHz dažnių juostų dalį naudojo LTE (4G) technologijai. Ši tendencija, kai kasmet fiksuojamas didžiausias LTE (4G) tinklų bazinių stočių skaičiaus augimas, lyginant su kitomis technologijomis, stebima nuo 2017 m. Tai rodo, kad LTE technologija pastaraisiais metais neabejotinai tapo pagrindine technologija judriojo radijo ryšio paslaugoms teikti Lietuvos gyventojams. Viešųjų judriojo radijo ryšio tinklų bazinių stočių pasiskirstymas 2020 m. pateiktas 24 pav.

24 pav. Viešųjų judriojo radijo ryšio tinklų bazinių stočių skaičius 2020 m., vnt. ir proc.

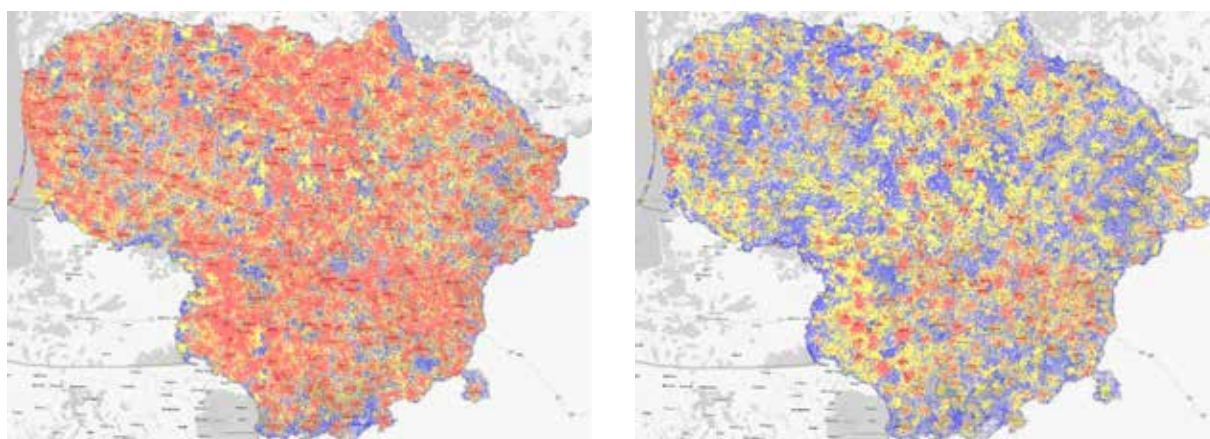
2020 m. RRT atliko UAB „Bitė Lietuva“, „Telia Lietuva“, AB, ir UAB „Tele2“ GSM (2G) ir LTE (4G) tikėtinų aprėpties zonų skaičiavimus ir atnaujino tikėtinų aprėpties zonų žemėlapius. Jie skelbiami [RRT svetainėje](#). Skaičiavimų rezultatai rodo, kad visų trijų judriojo ryšio operatorių radijo ryšio tinklai beveik vienodai gerai dengia Lietuvos teritoriją (žr. 11 lentelę).

11 lentelė. GSM, UMTS ir LTE tinklų tikėtina aprėptis, proc. Lietuvos Respublikos teritorijos

	GSM tinklų tikėtina aprėptis			UMTS tinklų tikėtina aprėptis			LTE tinklų tikėtina aprėptis		
	-95 dBm	-85 dBm	-75 dBm	-105 dBm	-95 dBm	-85 dBm	-115 dBm	-105 dBm	-95 dBm
UAB „Bitė Lietuva“	99,1	90,8	66,4	99,6	97	79,7	97,8	76,1	44,4
„Telia Lietuva“, AB	99,7	96,3	76,9	99,8	98,4	84,7	98,4	77,2	46,9
UAB „Tele2“	99,7	97,8	83	99,8	97,7	80,6	98,8	81,2	50,2

Aprėpties zonos pateiktos pagal skirtingus elektromagnetinio signalo lygius, pradedant nuo minimalaus, leidžiančio užmegzti ryšį atviroje vietovėje, iki lygio, užtikrinančio ryšį pastatų viduje.

[RRT svetainėje](#) taip pat paskelbti pagrindinių judriojo ryšio operatorių LTE (4G) tinklų tikėtinų spartų zonų žemėlapiai. Teoriniai duomenų atsiuntimo spartos LTE tinkle skaičiavimai atlikti pagal visiems operatoriams taikytus vienodus metodus. Skaičiavimų tikslas yra palyginti tikėtiną duomenų atsiuntimo spartą operatorių LTE tinkluose esant 10 % ir 50 % tinklo apkrovai (25 pav.).

25 pav. LTE tinklų perduodamų duomenų sparta, esant 10 % (kairėje) ir 50 % apkrovai (dešinėje)

Siekiant judriojo ryšio operatoriams palengvinti bazinių stočių registravimą, buvo įsigyta Bazinių stočių registravimo sistema [Inventory3D](#). Ji leidžia operatoriams įkelti savo bazinių stočių duomenų bazę, atlieka stočių duomenų palyginimą su jau užregistruotomis ir Spekro valdymo sistemoje saugomais duomenimis, tai padeda operatyviai aptikti stočių parametrų pakeitimus bei identifikuoti naujas bazines stotis.

9.2. SKAITMENINĖ TELEVIZIJA IR RADIJAS

2020 m. pabaigoje Lietuvoje veikė 91 skaitmeninės antžeminės televizijos stotis: 16 iš jų buvo naudojamos vietinių ir regioninių transliuotojų televizijos programoms siųsti, likusios 75 – dviejų nacionalinės aprėpties tinklų (Lietuvos radijo ir televizijos centro pirmojo tinklo ir Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos tinklo) programoms perduoti.

2020 m. vasarą, atsižvelgiant į Vištyčio miestelio ir jo apylinkių vietos gyventojų išreikštą susirūpinimą, buvo pagerintos AB Lietuvos radijo ir televizijos centro (toliau – Telecentras) pirmojo skaitmeninės antžeminės televizijos tinklo ir VŠĮ Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos skaitmeninės antžeminės televizijos tinklo signalų priėmimo sąlygos. Atlikti skaičiavimai parodė, kad artimiausios Kalvarijoje ir Marijampolėje įrengtos skaitmeninės antžeminės televizijos tinklų stotys dėl reljefo ypatumų neužtikrina geros televizijos programų priėmimo kokybės Vištytyje, kai sąlygos į šią vietovę atsklisti kaimyninių šalių siųstų signalams yra labai palankios. Vištytis yra šalia valstybės sienos, tad galimybės pagerinti televizijos signalo pri-

ėmimą, nepažeidžiant tarptautinių radijo dažnių koordinavimo susitarimų, yra ribotos. Buvo rastas priimtinas sprendimas. Vištyčio lauko I k. (Vilkaviškio r.) buvo įrengta nauja skaitmeninės antžeminės televizijos stotis, kurioje nuo 2020 m. rugpjūčio 11 d. 21 ir 44 televizijos kanalais (474 MHz ir 658 MHz radijo dažniais) pradėjo veikti du televizijos signalų siųstuvai. Nauja stotis leido matyti lietuviškas televizijos programas ir kitapus valstybės sienos.

RRT kartu su kitomis institucijomis įgyvendina vieną iš „Globalios Lietuvos“⁴⁸ projektų, kurio tikslas – sudaryti sąlygas antžeminiu skaitmeniniu būdu siųsti televizijos programą LRT LITUANICA lietuvių bendruomenei Lenkijos Suvalkų krašte, specialiai šiam tikslui Lietuvos nacionaliniam radijui ir televizijai paskirtu radijo dažniu (kanalu). Pagal šią priemonę buvo nuspręsta tankiai lietuvių gyvenamuose Lenkijos Palenkės vaivadijos Suvalkų ir Seinų apskričių regionuose LRT LITUANICA programos patikimą priėmimą užtikrinti skaitmeninės antžeminės televizijos signalą perduodant iš Lazdijų anteninio stiebo bei panaudojant Suvalkų anteniniame stiebe įrengtą kartotuvą. RRT atliko jai pavestą funkciją – 2020 m. liepos 27 d. Lietuvos nacionaliniam radijui ir televizijai išdavė leidimą, kuris suteikė teisę naudoti 23 televizijos kanalą (490 MHz) Lazdijų skaitmeninės antžeminės televizijos radijo ryšio stotyje iki 2025 m. liepos 26 d.

Pagal 2019 m. priimtą naujos redakcijos Skaitmeninės antžeminės televizijos plėtros planą, televizijos programoms transliuoti tebenaudojama 700 MHz radijo dažnių juosta iki 2021 m. birželio 30 d. turės būti atlaisvinta, kad joje būtų galima pradėti diegti plačiajuosčio judriojo ryšio sistemas. Šiuo metu 700 MHz radijo dažnių juostoje veikia 18 skaitmeninės antžeminės televizijos stočių: 16 stočių – Telecentro pirmajame skaitmeninės antžeminės televizijos tinkle, 2 stotys yra skirtos vietinėms televizijos programoms perduoti.

2020 m. pabaigoje veikė 12 nacionalinės aprėpties antžeminio radijo (FM) tinklų, kuriuos sudarė 223 ultratrumpųjų bangų radijo stotys, dar 96 stotimis buvo transliuojamos vietinės ir regioninės radijo programos. 2020 m. naujais radijo dažniais pradėjo veikti 5 radijo transliavimo stotys įvairiose Lietuvos vietovėse. Pakeistos 2 radijo dažnių naudojimo sąlygos, dėl to atitinkamose vietovėse pagerėjo radijo programų priėmimo galimybės.

2020 m., atsižvelgdama į valstybės lygio ekstremaliosios situacijos metu atsiradusį poreikį panaudoti transliavimo paskirties radijo dažnius (kanalus) viešųjų renginių garso perdavimui, RRT paskyrė 38 radijo dažnius (kanalus) iš 87,5–108 MHz radijo dažnių juostos naudoti eksperimentiniams tikslams nekomerciniam naudojimui. Taip pat RRT ir Lietuvos radijo ir televizijos komisija atliko Radijo dažnių skyrimo radijo ir televizijos programoms transliuoti ir siųsti plano pakeitimą, įsigaliojusį nuo 2020 m. gegužės 8 d. Juo supaprastinta Lietuvos radijo ir televizijos komisijos licencijų išdavimo ir radijo dažnių (kanalų) skyrimo viešųjų renginių programoms transliuoti ne ilgesniam kaip 6 mėnesių terminui tvarka.

9.3. FIKSUOTASIS RADIJO RYŠYS

Fiksuotasis ryšys – tai duomenų perdavimas elektromagnetinėmis bangomis tarp dviejų geografiškai fiksuotų taškų. Dažniausiai tai linijos, skirtos radijo ryšiui tarp nejudančių, tiksliai nustatytų punktų užmegzti, vadinamos radiorelinėmis linijomis (toliau – RRL).

2020 m. dėl COVID-19 pandemijos įvedus karantiną, duomenų perdavimo poreikis stipriai išaugo, daugiausia – dėl nuotolinio darbo. Jei anksčiau dirbančiųjų telefono ir interneto ryšį operatoriai užtikrindavo viename geografiniame taške, tai karantino metu atsirado didelės talpos perdavimo linijų poreikis įvairiuose šalies taškuose.

Lietuvos operatoriai vis dažniau naudoja platesnius 56 MHz ar net 112 MHz radijo ryšio kanalus, tokių RRL pralaida siekia iki 1 Gb/s. Taip galima užtikrinti geresnį ryšį mobiliojo interneto naudotojams. Lietuvos operatorių prašymu, 2020 m. buvo užregistruotos 1 066 naujos RRL, tokiu būdu išduoti leidimai 2 132 radijo stočių. Palyginti su 2019 metais, 2020 m. buvo įrengta 196 % arba beveik dvigubai daugiau duomenų perdavimo linijų. Iš viso Lietuvoje šiuo metu veikia apie 9 500 radiorelinių linijų.

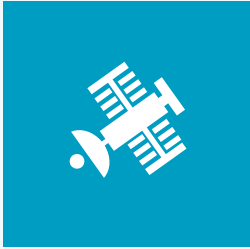
Operatoriams suteikta galimybė paprasčiau registruoti radijo ryšio perdavimo sistemas, kurių naudojamas dažnis yra aukštesnis už 40 GHz. RRT svetainėje veikia 64–64,5 ir 65–65,5 GHz bei 74,625–75,875 ir 84,625–85,875 GHz radijo dažnių juostose galinčių veikti RRL stočių elektroninė registracija – radijo dažnių naudotojams yra lengviau pradėti naudoti tokias RRL, kadangi nereikia gauti individualaus leidimo, o pakanka tik užregistruoti tokias RRL. Tikėtina, kad dėl patrauklios reguliavimo sistemos ir labai mažų eksploatacijos mokesčių ateityje RRL naudotojų daugės. Šiuo metu aukštesniuose nei 40 GHz radijo dažniuose operatoriai yra registravę apie 70 RRL.

Didelę dalį RRT veiklos užima fiksuotosios tarnybos stočių koordinavimas su kaimyninėmis šalimis pagal tarpusavio susitarimus arba Radijo ryšio reglamentą. Radijo stočių elektromagnetinio suderinamumo koordinavimas atliekamas siekiant Lietuvos fiksuotosios tarnybos naudotojus apsaugoti nuo žalingų trukdžių iš kitų valstybių. Visos naujai įrengtos fiksuotosios tarnybos radijo ryšio stotys yra koordinuojamos su kaimyninėmis šalimis ir notifikuojamos Tarptautinės telekomunikacijos sąjungos (toliau – ITU) Tarptautiniame radijo dažnių registre pagal ITU nustatytas taisykles.

2020 m. iš kaimyninių šalių buvo gautas 61 paklausimas dėl fiksuotosios tarnybos 2 190 stočių koordinavimo. Buvo sukoordinuotos visos.

⁴⁸ „Globalios Lietuvos“ – užsienio lietuvių įsitraukimo į valstybės gyvenimą – kūrimo 2012–2021 metų programa, patvirtintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011 m. kovo 30 d. nutarimu Nr. 389 „Dėl „Globalios Lietuvos“ – užsienio lietuvių įsitraukimo į valstybės gyvenimą – kūrimo 2012–2021 metų programos patvirtinimo“.

9.4. PALYDOVINĖ TARNYBA

2020 m. RRT toliau bendradarbiavo su Lietuvos palydovinio ryšio operatoriais UAB „Nanoavionika“ ir AB „Space Union“ dėl palydovinių sistemų koordinavimo.

2020 m. RRT išnagrinėjo 20 palydovinių tarnybų Tarptautinio dažnių registro aplinkraščių ir pateikė komentarus dėl naujai koordinuojamų palydovinio ryšio tinklų kitų šalių ryšių administracijoms, siekiant apsaugoti Lietuvos planinius dažnių paskyrimus, antžemines radijo ryšio sistemas ir Lietuvos operatorių palydovinėms sistemoms skirtus orbitinius išteklius.

RRT, koordinuodama Lietuvos operatorių palydovines sistemas, bendradarbiauja su 45 valstybėmis (26 pav.). Teiktos konsultacijos „OneWeb“, „Inmarsat“, SES, „Echostar“, „Eutelsat“, „Viasat“, „Astrocast“, SWARM, HIBER ir kitiems palydoviniams operatoriams dėl galimybės teikti palydovinio ryšio paslaugas Lietuvoje.

26 pav. RRT palydovinių sistemų tarptautinio koordinavimo veikla 2020 m.

2020 m. RRT toliau bendradarbiavo su Lietuvos palydovinio ryšio operatoriais UAB „Nanoavionika“ ir AB „Space Union“, atlikdama tarptautinį palydovinių sistemų koordinavimą ir skirdama naudoti orbitinius išteklius. Bendrovei „Nanoavionika“ skirti papildomi neplaniniai orbitiniai ištekliai LTU–DLX1, LTU–UHF1 ir M6P palydovinėms sistemoms. AB „Space Union“ skirti orbitiniai ištekliai naudoti 2 GHz, 8 GHz, 26 GHz ir 32 GHz juostų dažnius ryšiui tarp palydovų ir tarp palydovų ir Žemės stočių. ITU pateiktos palydovinių sistemų M6P ir LTU–UHF1 bei Žemės stoties NALT-01/ M6P notifikavimo paraiškos. „Space Union“ palydovinės sistemos išankstinės informacijos paraiška pateikta ITU ir publikuota tarptautiniame dažnių aplinkraštyje, kuriame nurodyta, kad komentarus pateikė 36 šalys ir tarptautinės organizacijos.

9.5. RADIO MĖGĖJAI. LAIVŲ IR ORLAIVIŲ STOČIŲ NAUDOTOJAI

Nuo 2020 m. visi leidimai išduodami pasirašyti elektroniniu parašu.

135

Tiek išduota leidimų užsiimti radijo mėgėjų veikla.

177

Tiek išduota leidimų naudoti orlaivių stotis.

187

Tiek išduota leidimų naudoti laivų stotis.

2020 m. Lietuvoje **radijo mėgėjų veikla** užsiėmė 674 radijo mėgėjai, turintys galiojančius 475 A klasės ir 208 B klasės (pradedančiųjų) leidimus, veikė 13 radijo mėgėjų vienijančių klubų. Radijo mėgėjai naudojo jiems paskirtus 768 radijo šaukinius. 2020 m. RRT išdavė 135 leidimus užsiimti radijo mėgėjų veikla, 47 leidimus naudoti radijo šaukinius, 16 darniųjų radijo mėgėjų egzaminų pažymėjimų. Kvalifikacinius egzaminus išlaikė ir leidimus gavo 22 nauji radijo mėgėjai.

2020 m. Lietuvos vartotojai turėjo 609 galiojančius leidimus naudoti **orlaivių stotis** ir 962 leidimus naudoti **laivų stotis**. 2020 m. RRT išdavė 177 leidimus naudoti orlaivių stotis ir 187 leidimus naudoti laivų stotis. 107 laivų sočių naudotojai pasi-naudojo supaprastinta tvarka įgyti teisę naudoti laivo stotį – elektroninėmis priemonėmis užregistruojant stotį RRT. Išduota 10 leidimų naudoti radijo dažnius oreivystės judriosios tarnybos antžeminėms stotis, 6 dažniams pakeistos naudojimo sąlygos. Išduoti 4 leidimai naudoti radijo dažnius jūrų judriosios tarnybos kranto stotims.

2020 m. atsisakyta „popierinės formos“ leidimų išdavimo, išduodami tik elektroniniu parašu pasirašyti leidimai. Radijo mėgėjai RRT administruojamoje duomenų bazėje turi galimybę patikrinti leidimo duomenis. Pradėjo veikti automati-zuota laivų ir orlaivių stočių naudotojų informavimo el. pašto sistema, perspėjanti naudotojus apie besibaigiantį leidimo galiojimą.

9.6. RADIO SPEKTRO STEBĖSENA

Bepilotis orlaivis prie Girulių bokšto. Matuojama antenos spinduliavimo diagrama.

Pirmą kartą praktiškai išbandyta galimybė matavimams pasitelkti bepiločius orlaivius – nustatyta skaitmeninės televizijos siųstuvo antenos spinduliavimo diagrama.

Bepiločio orlaivio naudojimas – tai naujos stacionariai įrengtų siųstuvų antenų spinduliavimo parametrų nustatymo galimybės, kai galima atlikti matavimus sunkiai prieinamose vietovėse.

Visoje Lietuvos Respublikos teritorijoje vykdyta stacionarioji ir mobilioji stebėseną, kurios metu buvo kontroliuojama ir analizuojama, kiek radijo dažnių spektro užima įvairi radijo ryšio priemonių spinduliuotė, ar spinduliuočių spektrai ir radijo trikdžių lygiai atitinka teisės aktų reikalavimus, taip pat ar radijo dažniai naudojami teisėtai pagal nustatytas radijo dažnių naudojimo sąlygas. Aptikus neteisėtai naudojamus radijo dažnius, buvo atliekama naudotojų paieška bei inicijuotas neteisėtos veiklos nutraukimas.

Siekiant, kad vartotojų pasiektų aukštos kokybės radijo ir televizijos transliuojamos programos, buvo nuolat atliekama jas transliuojančių stočių veikimo kontrolė. Pagrindiniai matavimai pateikti 12 lentelėje:

12. Lentelė. Transliavimo stočių spinduliuočių parametrų ir tų stočių sukuriamų elektromagnetinių laukų (EML) stiprių matavimai

Matuota	Matavimų kiekis
Radio dažnio nuokrypis	1397
Radio dažnio moduliavimo galia	1394
Antžeminės televizijos stočių signalų parametrai	79
Lietuvos radijo transliavimo stočių sukeliamas EML	481
Lietuvos televizijos transliavimo stočių sukeliamas EML	181
Užsienio šalių radijo transliavimo stočių sukeliamas EML	572
Užsienio šalių televizijos transliavimo stočių sukeliamas EML	56
Iš viso:	4160

Siekiant užtikrinti Lietuvos teisės aktuose numatytų radijo dažnių naudojimo sąlygų ir tarptautiniuose susitarimuose nustatytų tarpvalstybinių įsipareigojimų vykdymą, pasienio su kitomis valstybėmis zonose buvo atliekami Lietuvos ir užsienio šalių (Rusijos Federacijos ir Baltarusijos Respublikos) operatoriams priklausančių bazinių judriojo ryšio stočių sukuriamų elektromagnetinių laukų stiprio matavimai. Dėl užfiksuotų pažeidimų pašalinimo buvo kreiptasi į Lietuvos operatorius ar į atsakingą užsienio šalių instituciją. Rezultatai pateikti 13 lentelėje.

13. Lentelė. Šalies teritorijos padengimo stočių signalais matavimų rezultatai

Parametras	Lietuvos antžeminės televizijos tinklų ir stočių padengimo matavimai	Lietuvos ir kaimyninių šalių viešųjų judriojo ryšio tinklų bazinių stočių sukuriamų EML stiprių matavimai pasienio zonoje
Kontrolinių taškų, kuriuose atlikti Lietuvos stočių matavimai, skaičius	22	25
Kontrolinių taškų, kuriuose atlikti užsienio stočių matavimai, skaičius	–	95
Gyvenviečių skaičius	17	–
Pažeidimų skaičius, nustatytas Lietuvos tinkluose	0	196
Pažeidimų skaičius, nustatytas užsienio tinkluose	–	866

Atliekant stebėseną, 2020 m. buvo nustatyti 2165 pažeidimai, iš kurių 1062 įvyko dėl Lietuvos ir užsienio šalių viešųjų judriojo ryšio tinklų operatorių, o 1103 – dėl Lietuvos IRT paslaugų teikėjų kaltės. Radijo dažnių naudojimo sąlygų neatitiko įranga, esanti tiek mūsų, tiek kitų valstybių teritorijose.

Nustačiusi pažeidimus, RRT nedelsdama ėmėsi priemonių tam, kad minėti pažeidimai būtų kuo greičiau nutraukti.

Vykdamas viešojo judriojo ryšio tinklų kontrolę, nustatytos 194 Lietuvos operatorių naudojamos, tačiau neįregistruotos bazinių stočių celės ir 46 radijo relinės stotys, taip pat 18 retransliatorių (kartotuvų). Spektro stebėsenos metu skiriama nemažai dėmesio neteisėtai naudojamų radijo dažnių nustatymui, identifikuojant jų naudotojus ir inicijuojant tokios veiklos nutraukimą. Iš viso nustatyta 30 atvejų, iš kurių 5 atvejais ryšio priemonių naudotojų nustatyti nepavyko, nutrūkus dažnių

naudojimui. Kitais atvejais neteisėtai buvo naudotos radijo ryšio stotys (6), turto apsaugos įranga (14), programų transliavimo stotis (1), nustatyti kitos ryšio įrangos naudotojai (4).

RRT kartu su kitų šalių administracijomis dalyvauja tarptautiniame trumpųjų bangų (nuo 4 iki 30 MHz) stebėsenos projekte. Nuolat vykdomas automatizuotas spektro užimtumo stebėjimas. Spektro užimtumo stebėjimų rezultatai pateikiami Europos pašto ir telekomunikacijų administracijų konferencijos (CEPT) darbo grupei FM22 „Stebėsenos ir vykdymas“. Stebėsenos rezultatai naudojami atliekant efektyvesnį trumpųjų bangų radijo dažnių paskirstymą ir naudojimą pasauliniu mastu.

Tęsiami 2019 m. pradėti eksperimentiniai bandymai, pritaikant bepiločius orlaivius antenų diagramų bei sunkiai pasiekiamų radijo signalų šaltinių parametrų matavimams. 2020 m. gauti pirmieji praktiniai rezultatai: naudojant bepilotų orlaivį, buvo nustatyta skaitmeninės televizijos siųstuvo Giruliuose antenos spinduliavimo diagrama. Baigus eksperimentinę dalį ir įteisinus tokių metodų ir technologijos naudojimą, tikimasi, kad jau artimiausioje ateityje bus atvertos naujos stacionarių įrengtų siųstuvų antenų spinduliavimo parametrų nustatymo galimybės, o tai savo ruožtu užtikrins geresnį elektromagnetinį suderinamumą ir radijo dažnių naudojimo sąlygų laikymosi kontrolę.

Siekiant įsisavinti naujas technologijas, atlikti bandymai matuojant eksperimentinių 5G stočių spinduliuotės parametrus.

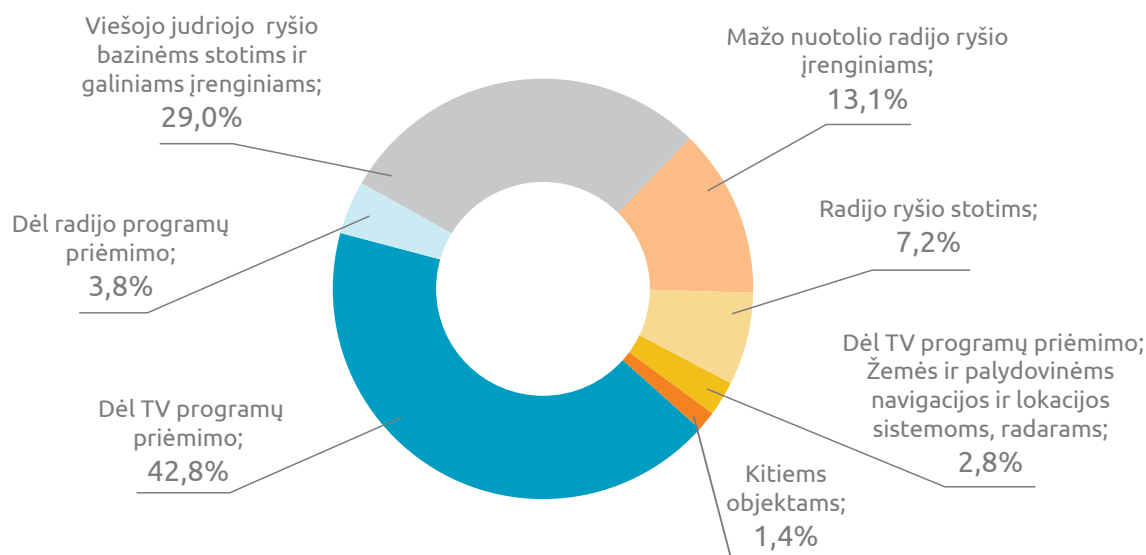
9.7. RADIO RYŠIO TINKLŲ IR STOČIŲ INSPEKTAVIMAS

2020 m. atlikti 23 vidaus radijo ryšio tinklų ir 30 radijo ir televizijos transliavimo stočių planiniai patikrinimai. Patikrinti 2 nauji vidaus radijo ryšio ir 5 naujos radijo transliavimo stotys. Nustatyti 5 projekto sąlygų neatitikimai arba radijo dažnių (kanalų) naudojimo sąlygų pažeidimai. Tarp nustatytų pažeidimų – be leidimo arba netinkamai įrengta antena, naudoti neleisti radijo dažniai arba registruotos ne visos radijo tinklo stotys. Visi minėti neatitikimai ir pažeidimai buvo pašalinti. Daugiau dėmesio buvo skirta nuotoliniams signalų parametrų matavimams, atlikta 60.

Dėl COVID-19 pandemijos dalis planinių patikrinimų atšaukta, vengiant tiesioginių kontaktų tarp tikrinimą atliekančių pareigūnų ir radijo dažnių naudotojų.

9.8. RADIO TRUKDŽIŲ ŠALINIMAS

2020 m. RRT iš fizinių ir juridinių asmenų gavo 290 prašymų pašalinti radijo trukdžius. Tyrimai atlikti pagal 285 prašymus.

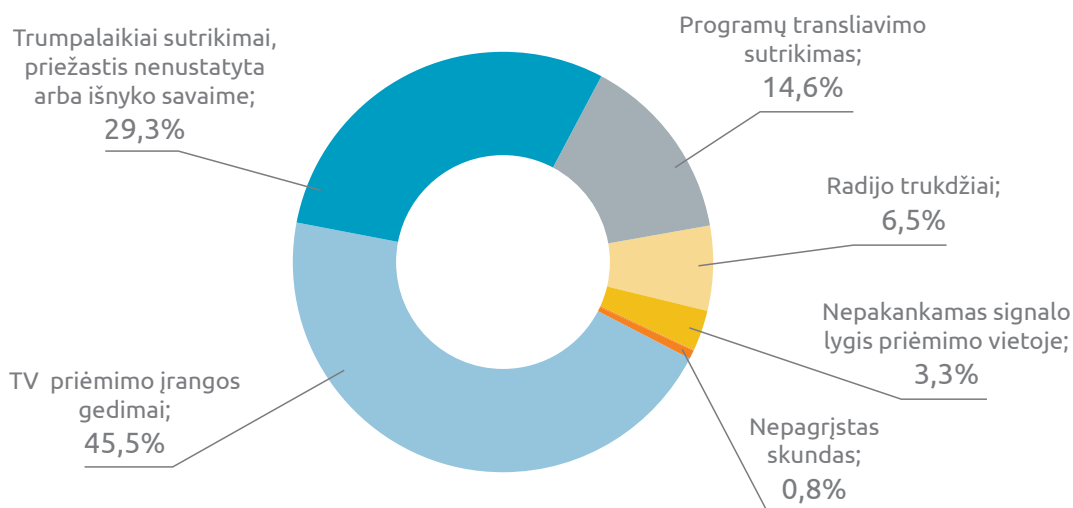

27 pav. Tyrimų pagal gautus prašymus pašalinti radijo trukdžius televizijai (DVB-T) rezultatai.

Daugiausia prašymų (žr. 27 pav.) gauta dėl televizijos programų priėmimo sutrikimo (124). Antrą vietą užima prašymai, gauti dėl radijo trukdžių viešojo judriojo ryšio tinklams (84). Pažymėtina, kad šis skaičius, palyginti su 2019 m., išaugo beveik du kartus (nuo 46 iki 84) – tam galėjo turėti įtakos COVID-19 pandemija, t. y. padidėjęs ryšių išteklių naudojimas. Kiti prašy-

mai gauti dėl radijo trukdžių mažo veikimo nuotolio radijo ryšio įrenginiams (38), radijo ryšio stotims (21), antžeminio radijo programų priėmimui (11), žemės ir palydovinėms navigacijos ir lokacijos sistemoms arba radarams (8) ir kitiems objektams (4). Nustatyti šie radijo trukdžių šaltiniai: viešojo judriojo ryšio tinklų retransliatoriai (23 atvejais), šių tinklų bazinės stotys ir galiniai įrenginiai (12 atvejų), mažo veikimo nuotolio radijo ryšio įrenginiai (17 atvejų), radijo ryšio stotys (5 atvejais), neteisėtai naudoti radijo įrenginiai (3 atvejais), kita radijo arba ne radijo įranga (10 atvejų).

Prašymai pašalinti skaitmeninės antžeminės televizijos priėmimo trukdžius sudarė didžiausią dalį, tačiau, atlikus tyrimus, nustatyta, kad realūs radijo trukdžiai sudarė tik 6,5 proc. nuo visų ištirtų atvejų (žr. 28 pav.). Visais kitais atvejais buvo nustatyta, kad televizijos programų priėmimo sutrikimai įvyko dėl sugedusios arba neteisingai naudojamos TV signalų priėmimo įrangos (45,5 proc.), programų transliavimo sutrikimo (14,6 proc.), trumpalaikių sutrikimų (29,3 proc.), taip pat dėl nepakankamo elektromagnetinio lauko stiprio signalų priėmimo vietoje (3,3 proc.), o nemažame atvejų skaičiuje priežasties nepavyko nustatyti arba ji išnyko savaime (29,3 proc.).

28 pav. DVB-T priėmimo sutrikimų priežastys

9.9. KITŲ IŠTEKLIŲ VALDYMAS

9.9.1. TELEFONO RYŠIO NUMERIŲ VALDYMAS

RRT 2020 m. toliau vykdė Nacionalinio telefono ryšio numeracijos plano priežiūrą ir skyrė telefono ryšio numerius (žr. 14 lentelę).

14 lentelė. 2020 m. išduotų ir panaikintų telefono ryšio numerių suvestinė Interneto adresai

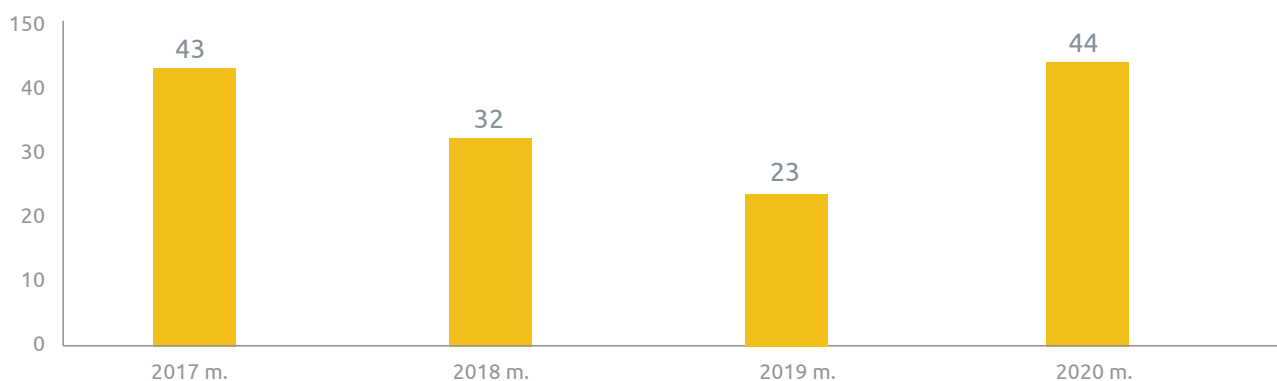
Numerių paskirtis	Paskirta numerių	Panaikinta teisė (atsisakyta numerių)	Paskirta numerių, iš viso
Trumpieji numeriai 10XX	1	0	20
Trumpieji numeriai 18XX	19	3	89
Trumpieji numeriai 19XXX	6	3	51
Trumpieji numeriai 116 XXX	0	0	3
Viešųjų fiksotojo telefono ryšio paslaugų numeriai	20 124	104 300	961 502
Viešųjų judriojo telefono ryšio paslaugų numeriai	164 037	21 967	8107262
Paslaugų numeriai 7XX XXXXX, 8XXXXXXX ir 9XXXXXXX	231	46 601	167 194

9.9.2. INTERNETO ADRESAI

RRT yra įgaliota išduoti leidimus asmenims vartoti Lietuvos vardą prieš aukščiausiojo lygio domeną „.lt“. RRT suteikti įgaliojimai užtikrina, kad Lietuvos vardas bus vartojamas tinkamai ir Lietuva bus deramai reprezentuojama internete. Lietuvos vardas – tai oficialusis ilgasis ar trumpasis Lietuvos valstybės pavadinimas – Lietuvos Respublika ar Lietuva – visomis oficialiomis ES kalbomis ir visomis šių kalbų gramatinėmis formomis.

RRT 2020 m. išdavė 44 leidimus (žr. 29 pav.), suteikiančius teisę asmenims vartoti Lietuvos vardą antrojo lygio domeno varde prieš aukščiausiojo lygio domeną „.lt“. 2019 m. buvo išduoti 23 tokie leidimai. Išaugęs išduotų leidimų skaičius parodo, kad 2020 m. asmenys ypatingą dėmesį skyrė interneto vardams su Lietuvos vardu.

RRT 2020 m. panaikino 32 leidimus, suteikiančius teisę pareiškėjui vartoti Lietuvos vardą antrojo lygio domeno varde prieš aukščiausiojo lygio domeną „.lt“ – šis skaičius panašus į 2019 m. (33).

29 pav. Suteiktų leidimų naudoti aukščiausiojo lygio domeno „.lt“ statistika

INTEGRACIJA Į ES IR TARPTAUTINĘ REGULIAVIMO ERDVĘ IR EFEKTYVI RRT VEIKLA

ITU	Tarptautinė telekomunikacijų sąjunga
UPU	Pasaulinė pašto sąjunga
EBPO	Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacija
BEREC	Europos elektroninių ryšių reguliuotojų institucija
CEPT	Europos pašto ir telekomunikacijų administracijų konferencija
ERGP	Europos pašto reguliuotojų grupė
EaPeReg	Rytų Partnerystės tinklas
ICANN	Skirtųjų vardų ir numerių interneto korporacija
IRG–Rail	Nepriklausomų geležinkelio reguliuotojų grupė
INHOPE	Tarptautinė karštųjų linijų asociacija
FESA	Europos patikimumo užtikrinimo paslaugų teikėjų priežiūros įstaigų forumas
EUROCONTROL	Europos oro navigacijos saugumo organizacijos
ICAO	Tarptautinės civilinės aviacijos organizacijos
ECO	Elektroninių ryšių biuras

2020 m. spalio 22 d. direktoriaus pavaduotoja Lina Rainienė dalyvavo nuotolinėje tarptautinėje konferencijoje „ITU virtualusis skaitmeninis pasaulis 2020“ (angl. ITU Virtual Digital World 2020). L. Rainienė Ministrų apskritojo stalo diskusijoje „Skaitmeninių technologijų vaidmuo COVID 19 pandemijos metu ir po jos“ pristatė Lietuvos reguliuotojo patirtį sprendžiant su COVID-19 pandemijos iššūkius.

343

Dalyvauta tarptautinių renginių el. ryšių, pašto ir geležinkelių reguliavimo klausimais.

33

Fiziniai susitikimai.

310

Nuotolinių renginių.

49	23	60	4
Tarptautinių organizacijų darbo grupės (DG)	DG pirmininkai, projektų rengėjai	Parengta pozicijų	Tarptautiniai projektai

2020 m. RRT atstovai dalyvavo 49 tarptautinių organizacijų darbo grupių veikloje, 23 darbo grupių buvo pirmininkai arba dokumentų projektų rengėjai, parengta 60 pozicijų, dalyvauta įgyvendinant 4 tarptautinius projektus.

RRT ATSTOVAUJAMOS TARPTAUTINĖS ORGANIZACIJOS

ITU	UPU	EBPO
EK komitetai ir darbo grupės	ES Tarybos darbo grupės	CEPT
BEREC	ERGP	IRG-Rail
EaPeReg	ICANN	INHOPE
Šiaurės-Baltijos šalių reguliuotojų grupė	EUROCONTROL	ICAO
FESA	ECO	

10.1. TARPTAUTINIS BENDRADARBIAVIMAS

10.1.1. TARPTAUTINĖ TELEKOMUNIKACIJŲ SĄJUNGA (ITU)

2020 m. vyko pasiruošimas svarbiausiems ITU-R ir ITU-D sektorių renginiams – Pasaulinei radijo ryšio ir Pasaulinei telekomunikacijų plėtros konferencijoms.

RRT atstovė toliau pirmininkavo ITU Europos kompetencijų centrų priežiūros komitetui.

2020 m. vyko pasirengimas 2023 m. vykiančiam svarbiausiam ITU Radijo ryšio sektoriaus (ITU-R) renginiui – Pasaulinei radijo ryšio konferencijai (angl. *World Radiocommunications Conference*, toliau – WRC-23). WRC-23 priimti sprendimai turės įtakos antžeminių bei palydovinių radijo ryšio sistemų tolesniam vystymuisi. Vienu iš svarbiausių WRC-23 darbotvarkės klausimų išlieka radijo dažnių juostų priskyrimo tolesnei tarptautinių judriojo ryšio telekomunikacijų (angl. *International Mobile Telecommunications*, IMT) sistemų plėtrai, įskaitant galimus papildomus radijo dažnių paskyrimus judriajai tarnybai naudoti pirmine teise, klausimas.

RRT atstovai dalyvauja ITU-R darbo grupių WP5D ir TG 6/1 veiklose. WP5D atsakinga už visų IMT radijo ryšio sistemos atmainų (IMT-2000, IMT-Advanced, IMT-2020, IMT-2030) vystymo aspektus, o TG 6/1 peržiūri 470–960 MHz radijo dažnių juostos naudojimą pirmajame regione. IMT radijo ryšio sistemos pagrindu kuriama pasaulinė platforma ateinančioms judriojo ryšio kartoms bei būsimoms jų paslaugoms, todėl WP5D grupė sprendžia antžeminės IMT sistemos techninius, eksploatavimo bei radijo dažnių valdymo klausimus, kad būtų patenkinti būsimi IMT sistemų poreikiai, o TG 6/1 turi parengti IMT ir skaitmeninės antžeminės transliavimo sistemų suderinamumo ir bendro naudojimo studijas 470–960 MHz radijo dažnių juostoje. Šie dokumentai bus pristatomi per WRC-23, o jos metu priimti sprendimai turės įtakos pasaulinėms IMT vystymo tendencijoms, taip pat ir Lietuvoje.

2020 m. aktyviai dalyvauta ITU telekomunikacijų plėtros sektoriaus (ITU-D) veiklose. RRT atstovė tęsė pirmininkavimą ITU Europos kompetencijų centrų⁴⁹ (CoE) priežiūros komitetui. Per metus įvyko du nuotoliniai komiteto posėdžiai, vieno iš jų oficiali priimančioji organizacija buvo RRT. Posėdžiuose apžvelgta kompetencijos centrų veikla pandemijos sąlygomis, aptartos kylančios problemos ir galimi jų įveikimo būdai. Viešinant CoE programą ir siekiant didesnio Europos šalių įsitraukimo, centrų veikla pristatyta Lietuvos ir Europos⁵⁰ administracijoms.

2021 m. lapkričio 9–18 Etiopijoje vyks svarbiausias ITU-D renginys – ITU Pasaulinė telekomunikacijų plėtros konferencija (WTDC-21). Jos tikslas – nustatyti telekomunikacijų bei IRT plėtros strategijas ir tikslus, apibrėžiant ITU telekomunikacijų plėtros sektoriaus ateities veiklos gaires keleriems metams. Europos pasirengimo WTDC-21 procesą ir pasiūlymų rengimą koordinuoti Europos pašto ir telekomunikacijų administracijų konferencija (CEPT) vėl patikėjo RRT atstovei⁵¹. 2020 m. dalyvauta Telekomunikacijų plėtros patariamosios grupės (TDAG) posėdžiuose, parengtas ir 2020-11-23 TDAG posėdyje pristatytas bendras CITEC ir CEPT regionų pasiūlymas dėl pasirengimo pasaulinei konferencijai proceso tobulinimo. Dalyvauta TDAG darbo grupių WG-SOP (strateginio plano), WG-Prep (pasirengimo proceso) ir WG-RDTP (rezoliucijų ir kitų dokumentų) posėdžiuose, koordinuotos Europos pozicijos, rengti ir pristatyti daugiašaliai pasiūlymai, informuota apie CEPT pasirengimo WTDC-21 eigą.

RRT tarnautojai aktyviai dalyvavo ITU renginiuose, juose pristatė pranešimus apie Lietuvos ekspertinę patirtį radijo ryšio, kovos su COVID-19, vaikų apsaugos internete ir kitomis temomis.

⁴⁹ ITU CoE programos paskirtis – paremti gebėjimų vystymą informacinių ir ryšių technologijų (IRT) srityje, teikiant pastovius mokymus IRT specialistams. Vienu iš Europos kompetencijų centrų pirmą kartą tapo Lietuvos bendrovė „NRD Cybersecurity“.

⁵⁰ CEPT ir ITU Europos regiono renginių metu.

⁵¹ 2017 m. spalio 9–20 d. vykusioje ITU Telekomunikacijų plėtros konferencijoje (WTDC-17) Lietuvos atstovas iš RRT buvo konferencijos vicepirmininkas ir Europos pašto ir telekomunikacijų administracijų konferencijos (CEPT) pasiūlymų koordinatorius.

10.1.2. PASAULINĖ PAŠTO SĄJUNGA (UPU)

UPU Kongresas nukeltas į 2021 metus.

2020 m. UPU Administracinės tarybos neeilinėje sesijoje buvo sprendžiamas klausimas dėl 2020 m. planuoto UPU Kongreso, kuris turėjo vykti Abidžane, atidėjimo dėl COVID-19 pandemijos. Nutarta Kongresą perkelti į 2021 m.

2020 m. gruodžio 3–4 d. vykusioje eilinėje UPU Administracinės Tarybos sesijoje buvo patvirtintas 2021 m. UPU biudžetas, nagrinėti UPU atvėrimo platesniam dalyvių ratui, valstybių narių įnašų sistemos reformos ir kiti klausimai. Posėdžio metu buvo aptarti darbo grupės UPU atvėrimo klausimu veiklos rezultatai: norint pakeisti organizacijos struktūrą, narystės sudėtį, reikia pakeisti tam tikras pagrindinių UPU aktų nuostatas. Tai turi būti padaryta Kongrese, taip pat Kongresas turi nuspręsti, kokias paslaugas ir produktus atverti, koks atvėrimo tvarkaraštis. Kol kas darbo grupėje nepasiekta sutarimo dėl tam tikrų narystės aspektų, įskaitant finansinius. Nutarta pratęsti darbo grupės įgaliojimus, ji tęs veiklą iki 2021 m. UPU Administracinės Tarybos sesijos.

10.1.3. EKONOMINIO BENDRADARBIAVIMO IR PLĖTROS ORGANIZACIJA (EBPO)

RRT atstovai dalyvauja EBPO Ekonominių reguliuotojų tinkle.

RRT atstovai dalyvauja EBPO Ekonominių reguliuotojų tinkle (NER), kuriame nagrinėjami reguliavimo institucijoms aktualūs reguliuotojų valdymo, nepriklausomumo, efektyvumo ir atskaitomybės klausimai. 2020 m. dalyvauta NER susitikimuose, kur didesnis dėmesys buvo skiriamas ekonominių reguliuotojų valdymo, veiklos naujų technologijų sąlygomis aptarimui, reguliuotojų įtakai stiprinant reguliuojamų sektorių atsparumą COVID-19 krizei, konkrečių šalių atvejų aptarimui.

Taip pat RRT nagrinėjo ir teikė pastabas dėl EBPO Ryšių infrastruktūros ir paslaugų politikos darbo grupės (WPCISP) parengto 2004 m. Tarybos rekomendacijos dėl plačiajuosčio ryšio plėtros pakeitimo projekto.

10.1.4. SKIRTŲJŲ VARDŲ IR NUMERIŲ INTERNETO KORPORACIJOS (ICANN) VYRIAUSYBIŲ PATARIAMASIS KOMITETAS (GAC)

RRT atstovė pirmininkauja ICANN GAC Žmogaus teisių darbo grupei.

Skirtųjų vardų ir numerių interneto korporacija (angl. *Internet Corporation for Assigned Names and Numbers, ICANN*) yra atsakinga už domenų vardų techninių elementų valdymo koordinavimą. ICANN veikia viešojo ir privataus sektorių bendradarbiavimo pagrindu. Kartu su viešuoju sektoriumi sudarytas Vyriausybės patariamasis komitetas (angl. *Governmental Advisory Committee, GAC*), kurio paskirtis – patarti viešosios politikos ir atskiroms vyriausybėms aktualiais domenų vardų administravimo ar naujų vardų skyrimo klausimais, atkreipti dėmesį į kultūrinius skirtumus, autorių teisių ir vartotojų interesų apsaugą. Lietuvai GAC atstovauja RRT atstovė, kuri yra išrinkta GAC Žmogaus teisių darbo grupės pirmininke. 2020 m. dalyvauta 3 nuotoliniuose ICANN GAC susitikimuose, kuriuose svarstyti naujų bendrųjų aukščiausio lygio domenų vardų (gTLD) procedūros ir registravimas, piktnaudžiavimo atvejai, ypač COVID-19 kontekste, ir kovos su jais būdai, rinkos naujovės, kurios gali turėti įtakos ICANN veiklai ateityje, duomenų ir privatumo apsaugos klausimai.

10.1.5. TARPTAUTINĖ INTERNETO KARŠTŲJŲ LINIJŲ ASOCIACIJA INHOPE

RRT interneto karštoji linija www.svarusinternetas.lt yra INHOPE narė nuo 2008 m.

2020 m. RRT interneto karštosios linijos atstovai nuotoliniu būdu dalyvavo INHOPE Metiniame visuotiniame susitikime, Generalinėje asamblėjoje, Saugesnio interneto forumo sesijoje, kurią organizavo EK kartu su INHOPE, taip pat interneto karštųjų linijų mokymuose.

INHOPE Generalinėje asamblėjoje buvo svarstomi naujų narių priėmimo į asociaciją ar laikinosios narystės pratęsimo klausimai, patvirtintas 2021 m. INHOPE biudžetas, pateikta informacija apie EK finansuojamų projektų LOT1 ir LOT2 eigą, pranešimų valdymo sistemos ICCAM tolesnį vystymą, pristatyta INHOPE atnaujinta svetainė, svarstyti kiti klausimai.

2020 m. nuotoliniu būdu dalyvauta Saugesnio interneto forumo sesijoje, skirtoje ES strategijai dėl veiksmingesnės kovos su seksualine prievarta prieš vaikus (toliau – Strategija). Buvo pristatytas aštuonių pagrindinių tikslų įgyvendinimas per ateinančius penkerius metus, diskusijos dalyviai dalijosi įžvalgomis ir patirtimi, kaip COVID-19 pandemijos metu kovoti prieš padidėjusius draudžiamo turinio, ypač vaikų seksualinio išnaudojimo medžiagos (angl. *CSAM*), srautus internete. Buvo atkreiptas dėmesys į būtinybę tobulinti prevencijos ir apsaugos priemones, kad vaikai, tėvai ir mokytojai taptų tiek atsparesni psichologiškai, tiek išmanesni ir saugesni pasitelkę naujų technologijų, kurios padėtų kovoti su CSAM.

INHOPE interneto karštųjų linijų mokymuose gegužės mėn. RRT atstovas skaitė pranešimą apie RRT interneto karštosios linijos „Svarus internetas“ veiklą.

10.2. ES BENDRADARBIAVIMAS

10.2.1. RYŠIŲ KOMITETAS (COCOM)

2020 m. Ryšių komiteto didžiausias dėmesys – Europos elektroninių ryšių kodeksui ir saugiai 5G tinklų plėtrai.

RRT atstovė dalyvavo EK Ryšių komiteto veikloje. Šiame komitete svarstomi ES aktualūs elektroninių ryšių reguliavimo klausimai, rengiami ir (ar) derinami teisės aktų ir kitų dokumentų projektai, renkama iš valstybių narių atitinkama informacija aktualiais elektroninių ryšių reguliavimo klausimais.

2020 metais Ryšių komitetas daug dėmesio skyrė Europos elektroninių ryšių kodekso perkėlimui ir įgyvendinimui, buvo svarstyti 5G tinklų plėtros ir 5G tinklų kibernetinio saugumo, 112 numerio diegimo ES valstybėse narėse ir kiti klausimai.

Ryšių komitete buvo svarstomi ir pritarta šiems EK parengtiems teisės aktų projektams:

- Komisijos įgyvendinimo reglamentui, kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą Nr. (ES) 2019/517 nustatomi principai, įtrauktini į Europos Komisijos ir Registro, atsakingo už aukščiausio lygio domeną „eu“, sutartį;
- Komisijos įgyvendinimo reglamentui, kuriuo pagal 2018 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2018/1972, kuria nustatomas Europos elektroninių ryšių kodeksas, 57 straipsnio 2 dalį nustatomos mažos aprėpties belaidžio ryšio prieigos taškų charakteristikos;
- Komisijos įgyvendinimo reglamentui, kuriuo nustatomas Sąjungoje taikomų didžiausių leidžiamų skambučio užbaigimo judriojo ryšio tinkluose mokesčių svartinis vidurkis ir panaikinimas įgyvendinimo reglamentas (ES) 2019/2116.

10.2.2. RADIO SPEKTRO KOMITETAS (RSCOM) IR RADIO SPEKTRO POLITIKOS GRUPĖ (RSPG)

RRT atstovas toliau ėjo Radijo spektro politikos grupės pogrupio, sprendžiančio žalingųjų trukdžių ir tarptautinio koordinavimo problemas, kopirmininko pareigas.

RRT atstovai dalyvauja Radijo spektro komiteto (toliau – RSCOM) ir Radijo spektro politikos grupės (toliau – RSPG) veikloje. Šiame komitete ir darbo grupėje svarstomi radijo ryšio suderinimo klausimai ES mastu, rengiami dokumentų projektai ir išvados aktualiais radijo dažnių valdymo ir naudojimo klausimais.

RSCOM parengė:

- 2020 m. balandžio 24 d. EK įgyvendinimo sprendimą (ES) 2020/590, kuriuo dėl 24,25–27,5 GHz dažnių juostai taikomų techninių sąlygų atnaujinimo iš dalies keičiamas Sprendimas (ES) 2019/784;
- 2020 m. gegužės 6 d. EK įgyvendinimo sprendimą (ES) 2020/667, kuriuo dėl atitinkamų 1 920–1 980 MHz ir 2 110–2 170 MHz dažnių juostoms taikomų techninių sąlygų atnaujinimo iš dalies keičiamas Sprendimas 2012/688/ES;
- 2020 m. gegužės 8 d. EK įgyvendinimo sprendimą (ES) 2020/636, kuriuo dėl 2 500–2 690 MHz dažnių juostai taikomų techninių sąlygų atnaujinimo iš dalies keičiamas Sprendimas 2008/477/EB
- 2020 m. spalio 7 d. EK įgyvendinimo sprendimą (ES) 2020/1426 dėl suderinto 5 875–5 935 MHz dažnių juostos radijo spektro naudojimo su saugumu susijusioms intelektinių transporto sistemų (ITS) prietaikoms, kuriuo panaikinamas Sprendimas 2008/671/EB.

Trys pirmieji paminėti sprendimai tiesiogiai susiję su penktosios kartos judriojo radijo ryšio 5G technologijų diegimu ES valstybėse.

RRT atstovas yra Radijo spektro politikos grupės (RSPG) pogrupio, kuris tarpininkauja ES šalims sprendžiant žalingųjų trukdžių ar tarptautinio koordinavimo nesutarimus tarpusavyje ar su trečiosiomis šalimis, kopirmininkas. 2020 m. trijuose pogrupio posėdžiuose spęstas Italijos trukdžių kaimyninių šalių televizijai klausimai – kai kurie atvejai išspręsti, kiti bus nagrinėjami toliau; FM radijo bei skaitmeninio radijo trukdžių klausimai – buvo pasiūlytas tinkamas metodas ir siūlymas priimtas; nagrinėtos 700 MHz radijo dažnių juostos tarptautinio koordinavimo ir kt. problemos.

10.2.3. ES TARYBOS DARBO GRUPĖSE SVARSTYTI DOKUMENTAI

24

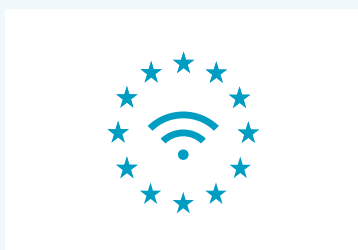
2020 m. RRT derino 24 pozicijas ES svarstomais klausimais.

ES Tarybos Telekomunikacijų ir informacinės visuomenės darbo grupėje 2020 m. toliau buvo svarstomas Europos Komisijos pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl teisės į privatų gyvenimą ir asmens duomenų apsaugos elektroninių ryšių sektoriuje, kuriuo panaikinama Direktyva 2002/58/EB (toliau – e.Privatumo reglamentas). Bendrą Tarybos požiūrį dėl e. Privatumo reglamento pavyko pasiekti 2021 m.

2020 m. RRT derino 24 pozicijas, parengtas Lietuvos Respublikos institucijų ES svarstomais klausimais, įskaitant klausimus, susijusius su teisės į privatų gyvenimą ir asmens duomenų apsauga e. ryšių sektoriuje, sąveikųjų prietaisų kibernetiniu saugumu, Europos skaitmeninės ateities kūrimu, kosmosu tvariai Europai, 2021–2027 m. skaitmeninės Europos programos sudarymu, Duomenų valdymo aktu, Europos Komisijos standartizacijos prašymais Europos standartizacijos organizacijoms.

Kiti aktualūs Tarybos Telekomunikacijų ir informacinės visuomenės darbo grupėje nagrinėti dokumentai – pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl kai kurių nuostatų, numatytų 2002/58/EC direktyvoje, laikinosios išlygos numerio sąsajos neturintiems nepriklausomiems asmeninių paslaugų teikėjams dėl technologijų, siekiant kovoti su seksualiniu vaikų išnaudojimu el. erdvėje, naudojimo; Tarybos išvados dėl Skaitmeninės Europos kūrimo, kuriose didelis dėmesys skiriamas skaitmeninimui, ekonomikos žaliajam kursui, 5 G plėtrai ir kt.

10.2.4. EUROPOS ELEKTRONINIŲ RYŠIŲ REGULIUOTOJŲ INSTITUCIJA (BEREC)

RRT ir Lietuvos operatoriai teikė duomenis BEREC rengiamoms ES šalių ataskaitoms dėl el. ryšių tinklų apkrovos srtauto ryšium su COVID-19.

Intensyviai svarstytos naujosios skaitmeninių platformų ir paslaugų reguliavimo taisyklės.

RRT vadovybė dalyvavo 5 plenariniuose posėdžiuose, RRT atstovai dirbo 10 darbo grupių, dalyvavo 8 kontaktinio tinklo susitikimuose.

Viena iš svarbiausių el. ryšių reguliuotojus, įskaitant RRT, vienijančių institucijų ES lygiu – Europos elektroninių ryšių reguliuotojų grupė BEREC (angl. *Body of the European Regulators in Electronic Communications*). Jos paskirtis – užtikrinti nepriklausomą ir nuoseklų Europos elektroninių ryšių reguliavimo sistemos, teisės aktų ir reguliavimo praktikų taikymą visoje ES.

2020 m. RRT ekspertai dalyvavo dešimties BEREC darbo grupių veikloje, kuri, prasidėjus COVID-19 krizei, buvo vykdoma nuotoliniu būdu. RRT vadovybė dalyvavo 4 eiliniuose ir 1 neeiliniame plenariniame posėdyje, RRT atstovai dalyvavo 4 eiliniuose ir 4 neeiliniuose BEREC kontaktinio tinklo susitikimuose. Tokį aktyvumą lėmė BEREC svarstomų klausimų svarba.

BEREC veikla vyko įgyvendinant 2020 m. BEREC strateginį darbo planą ir Europos elektroninių ryšių kodeksą. Buvo parengti ir pavirtinti plane numatyti dokumentai (gairės, nuomonės, ataskaitos ir kt.) dėl prieigos prie didelio pajėgumo tinklų, 5G tinklų vystymo ir kibernetinio saugumo, skaitmeninių paslaugų teikimo, tinklų neutralumo, vartotojų apsaugos, t. y. penkių praėjusių metų prioritetinių BEREC sričių.

Vienas iš daugiausia diskusijų sukėlusių klausimų – naujosios skaitmeninių platformų ir paslaugų reguliavimo taisyklės, kurioms BEREC aktyviai teikė pastabas ir pasiūlymus. Šias taisykles nustatys Europos Komisijos pasiūlytas Skaitmeninių paslaugų aktas ir Skaitmeninių rinkų aktas. 2021 m. šie dokumentai bus toliau svarstomi ir derinami su suinteresuotomis institucijomis ir rinkos dalyviais.

Kita svarbi sritis, kuriai teko neplanuotai skirti ypatingą dėmesį – ES el. ryšių tinklų pajėgumų stebėseną. Dėl COVID-19 krizės ES gyventojams pradėjus dirbti, mokytis, pramogauti, užsiimti prekybine ir kt. veikla nuotoliniu būdu, išaugo interneto tinklų apkrova. BEREC, siekdama operatyviai reaguoti į galimus el. ryšių tinklų pajėgumų sutrikimus, nuo pat pandemijos pradžios stebėjo ES šalių interneto srtautų situaciją ir reguliariai rinko informaciją iš ES narių. Jos pagrindu BEREC parengė ir viešai paskelbė 23 ataskaitas.

RRT ir Lietuvos operatoriai taip pat aktyviai teikė reikiamus duomenis ataskaitoms, kurie parodė, kad Lietuvoje pandemijos metu el. ryšių tinklai atlaikė padidėjusius gyventojų interneto naudojimo poreikius ir duomenų perdavimo srtautai neviršijo ribinių pajėgumų.

10.2.5. EUROPOS PAŠTO REGULIUOTOJŲ GRUPĖ (ERGP)

RRT atstovė pirmininkavo ERGP Prieigos darbo grupei.

2020 m. ERGP darbo programoje buvo spęsti pagrindiniai klausimai, kylantys daugiausia dėl rinkos raidos, naujų verslo modelių, tarptautinių tinklų, vartotojų poreikių pokyčių ir jų pasekmių reguliavimo sistemai.

Darbo programa buvo organizuota remiantis trimis strateginiais ramsčiais pagal ERGP 2020–2022 m. vidutinės trukmės strategiją:

- pašto sektoriaus reguliavimo peržiūra,
- konkurencingos bendrosios ES pašto rinkos skatinimas,
- galutinių paslaugų gavėjų įgalinimas ir į vartotoją orientuotos universaliosios paslaugos užtikrinimas.

2020 m. lapkričio 27 d. nuotoliniu būdu vykusiam Plenariniame ERGP posėdyje, kuriame dalyvavo RRT atstovai, buvo patvirtintos ERGP ataskaitos apie COVID-19 pasekmes pašto sektoriui, apie pašto paslaugų kokybę, vartotojų apsaugą, tinklų sujungimo modelius ir prieigą prie tarptautinių pašto tinklų, pagrindinius Europos pašto rinkos rodiklius ir kiti dokumentai, susiję su reguliavimo ir rinkos pokyčiais pašto sektoriuje. 2021 m. planuojama pateikti išsamesnę statistinių duomenų ataskaitą apie pandemijos poveikį pašto paslaugoms iš ekonominės ir veiklos perspektyvos.

2020 m. RRT atstovė, kartu su Belgijos nacionalinės reguliavimo institucijos (BIPT) atstovu, pirmininkavo ERGP Prieigos darbo grupei. Ši darbo grupė pagal patvirtintą ERGP 2020 m. darbo programą parengė Ataskaitą apie tinklų sujungimo modelius ir prieigą prie tarptautinių pašto tinklų (angl. Report on interconnection models and access to international postal networks). RRT taip pat aktyviai dalyvavo ir kitose ERGP darbo grupėse. RRT atstovė Vartotojų ir rinkos rodiklių darbo grupėje parengė ERGP Ataskaitos apie svarbiausius pašto paslaugos rinkos rodiklius du skyrius – „Pašto paslaugos teikimo vietas“ ir „Užimtumas“, dalyvavo rengiant ERGP Ataskaitos apie pagrindines vartotojų problemas skyrių apie rinkos ir vartotojų iššūkius.

Pašto apibrėžimų, pagrindinių vartotojų klausimų ataskaitose pateikiamas vertingas indėlis rengiantis pašto reguliavimo sistemos peržiūrą. Rinkos pokyčių, paslaugų kokybės, COVID-19 pasekmių, reguliavimo priemonių ir tinklų sujungimo modelių ataskaitos suteikė daugiau žinių apie pašto rinką augančioje elektroninės prekybos aplinkoje, o Reglamento (ES) 2018/644 įgyvendinimo ataskaita bus svarus indėlis Europos Komisijai rengiant minėto Reglamento taikymo ataskaitą.

10.2.6. RYTŲ PARTNERYSTĖS ŠALIŲ EL. RYŠIŲ REGULIAVIMO INSTITUCIJŲ TINKLAS (EaPeReg)

Parengti du svarbūs dokumentai: Regioninis spektro susitarimas ir Regioninis tarptautinio tarptinklinio ryšio susitarimas. Pasirašymas planuojamas 2021 m.

2020 m. RRT tęsė aktyvų dalyvavimą Rytų partnerystės šalių elektroninių ryšių reguliuotojų tinklo (toliau – EaPeReg tinklas) veikloje⁵². Nors dėl COVID-19 pandemijos buvo atšaukti planuoti fiziniai susitikimai, RRT vadovai ir ekspertai dalyvavo EaPeReg tinklo veikloje nuotoliniu būdu: dukart į metus vykusiuose plenariniuose posėdžiuose ir trijų darbo grupių (tarptautinio tarptinklinio ryšio, spektro ir plačiajuosčio ryšio klausimais) veiklose ir susitikimuose.

⁵² 2020 m. EaPeReg tinklui pirmininkavo Lenkija (Lenkijos elektroninių ryšių biuras), vicepirmininkas - Azerbaidžanas (Azerbaidžano transporto, ryšių ir aukštųjų technologijų ministerija).

2020 m. buvo parengti dviejų prioritetinių EaPeReg tinklo iniciatyvų dokumentų tekstai: Regioninio spektro susitarimo ir Regioninio tarptautinio tarptinklinio ryšio susitarimo. Šiuo metu derinamos jų nuostatos. Tikimasi, kad šie dokumentai bus pasirašyti 2021 m.

Regioninis spektro susitarimas tarp šešių Rytų partnerystės šalių dėl judriojo ryšio tinklų 694–790 MHz (700 MHz) ir 3400–3800 MHz (3,5 GHz) radijo dažnių juostose yra svarbus tiek Lietuvai, tiek kitoms ES narėms. Susitarimu siekiama užtikrinti harmonizuotą ir efektyvesnę šių dviejų juostų radijo dažnių atlaisvinimą ir naudojimą tarp šešių Rytų partnerystės šalių ir kartu su ES (ypač su Rytų partnerystės šalimis besiribojančiomis ES narėmis), taip pat suderinti Rytų partnerystės šalių pažangių technologijų diegimą su Europos organizacijų ir institucijų naudojamais standartais bei sprendimais. Šią iniciatyvą koordinuoja EaPeReg tinklo Spektro ekspertų darbo grupė, kuriai pirmininkauja Sakartvelo (Sakartvelo nacionalinės ryšių komisijos) ir Lietuvos (RRT) atstovai.

Regioninis tarptautinio tarptinklinio ryšio susitarimas skirtas tarptinklinio ryšio kainų tarp šešių Rytų partnerystės šalių mažinimui. Šis procesas būtų vykdomas palaipsniui: Rytų partnerystės šalys mažinti kainas pradėtų nuo 2022 m. sausio 1 d., o nuo 2026 m. sausio 1 d. – taikyti ES galiojančias tarptinklinio ryšio kainas su tam tikrais papildomai taikomais vietiniais mokesčiais. Regioninio tarptinklinio ryšio susitarimo pasirašymas – būtina sąlyga, siekiant įgyvendinti dar vieną svarbų tikslą – sukurti bendrą tarptautinio tarptinklinio ryšio erdvę tarp Rytų partnerystės šalių ir ES valstybių narių. 2019 m. Bukarešte (Rumunijoje) vykusiame Trečiajame Rytų partnerystės šalių skaitmeninės ekonomikos ministrų susitikime pasiekus politinį pritarimą svarstyti šios iniciatyvos įgyvendinimo perspektyvas, 2020 m. rudenį buvo pradėta rengti galimybių studija. Joje bus išanalizuotos tarptinklinio ryšio kainų mažinimo teisinės galimybės, poveikis ekonomikai ir kiti svarbūs aspektai. Studijos rezultatus numatoma pristatyti 2021 m. vasaros pabaigoje. 2021 m. rudenį Vilniuje planuojama suorganizuoti tradiciją tapusį Suinteresuotųjų šalių (Rytų partnerystės šalių reguliuotojų ir atsakingų ministerijų) susitikimą ir specialią sesiją Rytų partnerystės bei ES šalių ambasadoriams. Tarptinklinio ryšių kainų mažinimo iniciatyvą koordinuoja EaPeReg tinklo Tarptinklinio ryšio darbo grupė, kuriai pirmininkauja Ukrainos (Ukrainos nacionalinės ryšių reguliavimo ir informatizacijos komisijos) ir RRT ekspertai.

10.2.7. EUROPOS PATIKIMUMO UŽTIKRINIMO PASLAUGŲ TEIKĖJŲ PRIEŽIŪROS INSTITUCIJŲ FORUMAS (FESA) IR eIDAS REGLAMENTO 19 STRAIPSNIO DARBO GRUPĖ

FESA

RRT atstovas eina FESA valdybos nario (sekretoriaus) pareigas.

RRT aktyviai dalyvauja tarptautinių organizacijų Europos patikimumo užtikrinimo paslaugų teikėjų priežiūros įstaigų forumo⁵³ (FESA), Europos tinklų ir informacijos saugumo agentūros (ENISA) veikloje, bendradarbiauja su kitų šalių patikimumo užtikrinimo paslaugų priežiūros įstaigomis ir Europos Komisija. RRT parengė pasiūlymus dėl galimų eIDAS reglamento patobulinimų, kurie pateikti FESA, taip pat ENISA 19 straipsnio ekspertų grupei dėl galimų eIDAS reglamento patobulinimų, susijusių su patikimumo užtikrinimo paslaugų teikėjų saugumo reikalavimais.

RRT 2020 m. dalyvavo ENISA organizuojamuose eIDAS reglamento 19 straipsnio darbo grupės nuotoliniuose susitikimuose: periodiškai vykstančiuose darbo grupės susitikimuose pristatyti saugumo incidentai, įvykę Lietuvos patikimumo užtikrinimo paslaugų rinkoje, o darbo grupės susitikime dėl naujų atakų (angl. „Shadow attacks“), susijusių su elektroniniais parašais pdf formato dokumentuose, siekta aptarti pirminį komunikacijos planą su kvalifikuotais ir nekvalifikuotais elektroninio parašo galiojimo patvirtinimo paslaugų teikėjais. Taip pat šiai darbo grupei buvo teikta techninė informacija, susijusi su tokiais aspektais kaip SHA-1 algoritmo naudojimas formuojant kvalifikuotą elektroninį parašą bei identifikacijos metodai, kurie taikomi kvalifikuotam patikimumo užtikrinimo paslaugų teikėjui išduodant kvalifikuotą sertifikatą.

⁵³ FESA tikslas – skatinti bendradarbiavimą tarp patikimumo užtikrinimo paslaugų teikėjų priežiūros įstaigų, suderinti jų veiklą ir rengti bendras pozicijas. Vykdydama savo veiklą, FESA bendradarbiauja su Europos Komisija, Europos tinklų ir informacijos saugumo agentūra (ENISA), standartizacijos organizacijomis (ETSI ir CEN) ir teikia joms savo pasiūlymus, kaip užtikrinti sklandų Europos Parlamento ir Tarybos reglamento Nr. 910/2014 dėl elektroninės atpažinties ir elektroninių operacijų patikimumo užtikrinimo paslaugų vidaus rinkoje, kuriuo panaikinama Direktyva 1999/93/EB, (toliau – eIDAS reglamentas) įgyvendinimą.

10.3. REGIONINIS BENDRADARBIAVIMAS

10.3.1. EUROPOS TELEKOMUNIKACIJŲ IR PAŠTO ADMINISTRACIJŲ KONFERENCIJA (CEPT)

RRT atstovas toliau pirmininkavo dviem pagrindinėms CEPT ir ITU-R darbo grupėms, kurios nagrinėja IMT judriojo radijo ryšio sistemų techninius aspektus.

RRT atstovė išrinkta CEPT projektinės grupės PT WTDC-21 pirmininke ir Europos pasirengimo Pasaulinei telekomunikacijų plėtros konferencijai koordinatorė.

2020 m. RRT atstovai dalyvavo Europos pašto ir telekomunikacijų administracijų konferencijos (angl. European Conference of Postal and Telecommunications, CEPT) Elektroninių ryšių komiteto (angl. *Electronic Communications Committee, ECC*) pasirengimo 2023 m. Pasaulinei radijo ryšio konferencijai darbo grupės (angl. *Conference Preparatory Group, CPG*) veikloje. Šioje darbo grupėje bus rengiami Europos valstybių siūlymai visais WRC-23 darbotvarkės klausimais: dėl naujos kartos radijo ryšio sistemų diegimo sąlygų, papildomų radijo dažnių nustatymo, palydovinių radijo ryšio tinklų reguliavimo sąlygų, naujų technologijų taikymo laivybos ir skrydžių saugumui užtikrinti ir kt. Visi šie klausimai yra aktualūs Lietuvai, siekiančiai paskatinti judriojo plačiajuosčio ryšio plėtrą ir kartu užtikrinti, kad, radijo ryšio sistemoms numatant naujas radijo dažnių juostas, nebūtų apribojimų Lietuvoje veikiančioms radijo ryšio sistemoms, būtų užtikrintas lankstesnis mažųjų palydovų reguliavimas, taip pat veiksmingas radijo dažnių naudojimas laivybos ir skrydžių saugumui, transporto judėjimo efektyvumui ir saugumui.

ECC Radijo dažnių valdymo darbo grupėje WGFM svarstyti su radijo dažnių valdymu susiję klausimai: plačiajuosčio judriojo radijo ryšio bei kitų sistemų vystymo tendencijos, plačiajuosčių sistemų pagalbos tarnyboms (BB-PPDR) poreikis, mažo nuotolio radijo ryšio įrenginių naudojimo galimybės. Patvirtinta ECC rekomendacija 15(01) dėl mobiliųjų ir fiksuotųjų ryšio tinklų, veikiančių 694–790 MHz, 1427–1518 MHz ir 3400–3800 MHz radijo dažnių juostose, tarptautinio koordinavimo ir CEPT raportas Nr. 73 dėl techninių sąlygų belaidėms sistemoms (įskaitant RLAN) 5925–6425 MHz radijo dažnių juostoje.

Dalyvauta CEPT/ECC WG SE40 bei SE19 grupės susitikimuose, kuriuose buvo vertinamas nekoordinuojamų žemės stočių poveikis RRL stotims 28 GHz radijo dažnių juostoje. Grupių susitikimų metu buvo pristatytas Lietuvoje veikiančių RRL stočių pasiskirstymas atsižvelgiant į jų spinduliuojamą galią bei linijos ilgį. RRT parengtas dokumentas (angl. *FS power and length distribution in 28 GHz band*) buvo pristatytas SE40 grupėje balandžio mėnesį ir SE19 grupėje balandžio bei gegužės mėnesiais. Šis dokumentas buvo parengtas siekiant prisidėti prie CEPT/ECC grupėse atliekamų studijų, įvertinančių nekoordinuojamų žemės stočių imtuvo jautrumo lygį RRL linijų atžvilgiu.

2020 metais RRT atstovas toliau pirmininkavo CEPT ECC PT1 pogrupiui, nagrinėjančiam įvairius techninius judriojo radijo ryšio ir kitų sistemų suderinamumo klausimus CEPT šalyse, bei ITU-R WP5D darbo grupei dėl globalaus suderinamumo tarp judriojo radijo ryšio ir palydovinio judriojo ryšio sistemų ties 1518 MHz dažnio riba (pagal Rezoliuciją 223 (rev. WRC-19)). ECC PT1 ir ITU-R WP5D grupės yra pagrindinės CEPT ir ITU-R darbo grupės, kurios nagrinėja IMT judriojo radijo ryšio sistemų techninius aspektus, rengia radijo ryšio sistemų suderinamumo ataskaitas ir rekomendacijas, ruošia radijo dažnių planus. ECC PT1 taip rengia atitinkamus atsakymus į Europos Komisijos pavedimus.

Parengtos pirminės CEPT pozicijos (CPG23 darbo grupė) dėl judančių Žemės stočių naudojimo geostacionariosiose ir negeostacionariosiose palydovinės sistemos Ku ir Ka juostose, tarppalydovinių linijų panaudojimo principų, papildomų išteklių skyrimo palydovinio daiktų interneto duomenų surinkimo sistemoms bei kitų kosminių sistemų koordinavimo ir notifikavimo klausimų.

RRT atstovai taip pat dalyvavo CEPT ITU politikos komiteto (Com-ITU) ir jo projektinių grupių darbe. Per 2020 m. Lietuva prisijungė prie beveik 20 Europos bendrųjų arba daugiašalių pasiūlymų, skirtų ITU Pasaulinei standartizacijos asamblėjai arba ITU Standartizacijos sektoriaus (ITU-T) darbo bei studijų grupėms. Didelės svarbos svarstyti klausimai dėl veido atpažinimo naudojimo sekimui ir vadinamojo Naujojo IP pasiūlymo, kurį ITU-T sektoriui teikė Kinijos atstovai. RRT atstovė koordinavo Lietuvos prisijungimą prie šioms iniciatyvoms prieštaraujančių Europos daugiašalių pozicijų, sekta klausimų eiga ITU-T, CEPT ir ES formatuose, teikta informacija suinteresuotoms Lietuvos institucijoms.

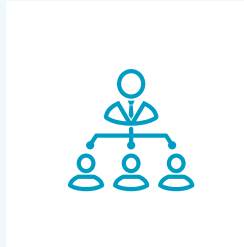
2020-05-29 Com-ITU susitikime RRT atstovė išrinkta CEPT projektinės grupės PT WTDC-21 pirmininke. 2020 m. pirmininkauta trims PT WTDC-21 posėdžiams, parengtas pasirengimo planas (angl. *Milestone Plan*), pirmas bendrasis Europos pasiūlymas WTDC-21 dėl ITU-D vizijos, paskirti teminių klausimų koordinatoriai, parengtas Europos pozicijų planavimo dokumentas, kiti susitikimų dokumentai. Daug dėmesio skirta pasirengti ITU Europos regioniniam susitikimui (angl. *Regi-*

onal Preparatory Meeting, RPM-EUR), kuris įvyko 2021 m. sausį – pirmasis iš regioninių susitikimų. CEPT atstovauta visų ITU regionų (išskyrus CIS) pasirengimo WTDC-21 susitikimuose, skaityti pranešimai apie Europos pasirengimo eigą, prioritetus ir jau pasiektus rezultatus.

10.3.2. ŠIAURĖS–BALTIJOS ŠALIŲ EL. RYŠIŲ REGULIUOTOJŲ TINKLAS

2020 m. įvyko trečiasis kasmetinis Šiaurės – Baltijos šalių reguliuotojų vadovų susitikimas.

Statistikos darbo grupei pirmininkauja RRT atstovas.

RRT dalyvauja 2018 m. oficialiai įkurto Šiaurės Europos ir Baltijos regiono šalių (Danijos, Estijos, Islandijos, Lietuvos, Latvijos, Norvegijos, Suomijos ir Švedijos) elektroninių ryšių reguliavimo institucijų tinklo (toliau – NB tinklo) veikloje. Dėl COVID-19 pandemijos nuotoliniu būdu bendradarbiavo ir susitikimus organizavo trys NB tinklo darbo grupės, vienijančios atitinkamų sričių ekspertus iš aštuonių šalių: Vartotojų teisių apsaugos, Sąnaudų modeliavimo ir sąnaudų apskaitos bei Statistikos darbo grupė. Pastarajai pirmininkauja RRT atstovas.

2020 m. Vartotojų teisių darbo grupėje svarstyti Europos elektroninių ryšių kodekso perkėlimo klausimai, šalys dalijosi informacija apie perkėlimo eigą. Daug dėmesio skirta reguliuotojų iniciatyvoms, įveikiant dėl COVID-19 kilusius iššūkius, buvo apžvelgiami paslaugų palyginimo įrankiai valstybėse, taip pat nagrinėti vartotojų teisių užtikrinimo praktiniai klausimai (sutarties šablonas, paslaugų paketas, nuotolinės sutartys). Susitikimo metu pranešimą apie Lietuvai aktualius vartotojų teisių apsaugos klausimus skaitė ir RRT ekspertė.

Sąnaudų modeliavimo ir sąnaudų apskaitos darbo grupė dalijosi žiniomis apie didmeninių reguliuojamų paslaugų sąnaudų vertinimą. Didesnis dėmesys buvo skirtas vidutinės svartinės kapitalo kainos (angl. WACC) vertinimui, atsižvelgiant į EK pranešimą bei BEREC gaires dėl WACC dedamųjų parametru verčių apskaičiavimo. Taip pat šalys keitėsi informacija, kaip bus įgyvendinamos Europos elektroninių ryšių kodekso nuostatos, susijusios su aukščiausiais ES mastu nustatomais balso skambučių užbaigimo tarifais (angl. *Eurorates*).

2020 m. Statistikos darbo grupė, kuriai pirmininkauja RRT atstovas, nuotoliniu būdu rinkosi du kartus. Pavasario susitikimas buvo skirtas praėjusių metų statistikos duomenų analizės, harmonizavimo ir pan. klausimams. Susitikimo rezultatas – parengta palyginamoji elektroninių ryšių rinkos raidos analizė pagal statistinius duomenis už 2019 metus. Antrojo susitikimo metu kiekviena šalis pristatė naujausius statistinius duomenis, kuriuose labai aiškiai pastebima COVID-19 pandemijos įtaka – išaugusi skambučių trukmė (iki 2020 m. šis rodiklis keletą metų buvo stabilus ar net mažėjantis), perduotų duomenų kiekis (žymiai spartesnis augimo tempas nei ankstesniais metais) ir interneto prieigos abonento skaičius. Šiaurės ir Baltijos šalys pasidalijo aktualijomis ir dėl nacionalinių vartotojų apklausų: kiekviena šalis pristatė savo patirtį, RRT atstovas parengė pranešimą apie TV žiūrovų apklausą. Taip pat susitikimo metu buvo aptarti tarptautiniai palyginamieji statistikos indeksai: pastebėta, kad juose pateiktos įvairių rodiklių statistinės reikšmės skiriasi nuo Statistikos darbo grupės parengtos ataskaitos reikšmių.

NB tinklo bendradarbiavimas vyko ir vadovų lygiu. Dėl COVID-19 pandemijos atšaukus Vilniuje planuotą vadovų susitikimą, rudenį jis vyko nuotoliniu būdu. Tai buvo jau trečiasis kasmetinis Šiaurės–Baltijos šalių reguliuotojų vadovų susitikimas. Jo metu dalyviai pristatė svarbiausias savo šalių el. ryšių rinkų naujienas, rinkų tyrimų aktualijas, reguliuotojų iniciatyvas ir gerąją praktiką ryšium su pandemijos poveikio valdymu. Ypač daug dėmesio buvo skirta šiuo metu tiek Šiaurės, tiek Baltijos šalių reguliuotojams itin aktualiais klausimais dėl 700 MHz radijo dažnių aukcionų ir kitų 5G tinklų vystymo iššūkių, radijo spektro pasidalinamojo naudojimo, Europos elektroninių ryšių kodekso perkėlimo ir įgyvendinimo.

10.4. LINESIS INFORMACINĖ SISTEMA

RRT įvertino 8 ES Teisingumo Teismo nagrinėjamas bylas ir parengė 12 išvadų dėl jo sprendimų.

Įvertinti 39 nauji ES teisės aktai, dėl 5 iš jų RRT turėjo ar turės imtis nacionalinių įgyvendinimo priemonių.

RRT vertino, nagrinėjo naujus ES teisės aktus, užregistruotus Lietuvos narystės ES informacinėje sistemoje (toliau – LINESIS), taip pat ES teisminių institucijų svarstomas bylas ir priimtus sprendimus.

2020 m. RRT įvertino 8 ES Teisingumo Teismo (toliau – ESTT) nagrinėjamas bylas ir parengė 12 išvadų dėl ESTT priimtų sprendimų. Dėl naujai ESTT pradėtų nagrinėti bylų poreikio pagal RRT kompetenciją siūlyti įstoti į šias bylas ir pareikšti Lietuvos Respublikos poziciją jose nebuvo nustatyta. ESTT priimti sprendimai bylose yra reikšmingi nacionalinio teisinio reglamentavimo, perkeliančio ES teisę, tinkamam taikymui ir įgyvendinimui. 2020 m. įvertinti ESTT sprendimai nelėmė poreikio inicijuoti nacionalinio teisinio reglamentavimo pakeitimų ar imtis kitokių nacionalinių įgyvendinimo priemonių pagal RRT kompetenciją, tačiau RRT pritarė Teisingumo ministerijos teiktiems siūlymams sudaryti suinteresuotų institucijų atstovų darbo grupę, kuri įvertintų Lietuvos nacionalinio reglamentavimo atitiktį tam tikriems ESTT ir, prireikus, pasiūlytų reikiamas priemones.

2020 m. buvo įvertinta 13 LINESIS užregistruotų naujų ES teisės aktų, už kurių įgyvendinimą RRT **paskirta atsakinga institucija**. Iš jų dėl 5 ES teisės aktų RRT turėjo ar turės imtis nacionalinių įgyvendinimo priemonių, t. y. parengti naujus ar pakeisti galiojančius teisės aktus ar imtis kitų priemonių pagal RRT kompetenciją.

2020 m. įvertinti 26 LINESIS užregistruoti nauji ES teisės aktai, kurių įgyvendinime RRT **paskirta dalyvaujančia institucija**. Poreikio rengti nacionalines įgyvendinimo priemones pagal RRT kompetenciją dėl šių teisės aktų nenustatyta.

2020 m. suderino 24 pozicijas, parengtas Lietuvos Respublikos institucijų ES svarstomais klausimais.

10.5. TARPTAUTINIAI PROJEKTAI

10.5.1. SKAITMENINIŲ SPRENDIMŲ KONKURAS „NAUJASIS KNYGNEŠYS 2020“

Jau daug metų konkursą kuruoja RRT direktoriaus pavaduotoja leva Žilionienė (centre), kuri yra Lietuvos nacionalinė WSA ekspertė ir viena iš pasaulinės WSA žiuri narių.

Tęsdami daugiametę tradiciją, 2020 metais RRT kartu su Informacinės visuomenės plėtros komitetu organizavo nacionalinį skaitmeninių inovacijų konkursą „Naujasis knygnešys 2020“. Jo tikslas – atrasti Lietuvoje sukurtus originalius, inovatyvius, pažangius ir aktualioms problemoms spręsti skirtus skaitmeninius sprendimus, kurie įgytų teisę vadintis Lietuvos skaitmeniniais knygnešiais ir galėtų atstovauti Lietuvai Jungtinių Tautų globaliam konkurse „Pasaulio viršūnių apdovanojimai“ (angl. *World Summit Awards, WSA*). Rugsėjo pradžioje vykusiam konkurso baigiamajame renginyje atrinkti 23 finalininkai gyvai pristatė savo sprendimus, iš kurių išrinkti 8 nugalėtojai atstovauti Lietuvai skirtingose WSA konkurso kategorijose. Konkurso dalyviai taip pat kovojo dėl „Geriausio sprendimo Lietuvai“ vardo, „Metų startuolio“ 3000 Eur piniginių prizų ir dalyvavimo specialia WSA konkurse „Youth Innovation for Europe“.

2020-ųjų metų pabaigoje sulaukėme džiugių žinių iš WSA 2020 finalo: paaiškėjo, kad Lietuvos nominuotas interaktyvus edukacinis žaidimas „Skrydis per Atlantą“ tapo šių metų „World Summit Awards 2020“ nugalėtoju „Kultūros ir turizmo“ kategorijoje. Šis sprendimas pateko į WSA nugalėtojų 40-tuką, kurį, kaip ir kasmet, sudarė po 5 geriausius sprendimus 8 WSA konkurso kategorijose, atrinktą iš daugiau nei 8 000 nominantų iš viso pasaulio. Ir tai ne pirmasis sėkmingas lietuvių inovatorių pasirodymas WSA: ankstesniais metais džiaugėmės tokių Lietuvos startuolių ir organizacijų sukurtų sprendimų, kaip **ChestEye CAD** („Oxipit“), **BitDegree** („BitDegree“), **Pulsetip** („Pulsetip“), **Kompiuteriukai vaikams** (Kompiuteriukų paramos fondas), **Interactio.io** („Interactio“) ir kiti, sėkme. Daugiau apie konkursą: <https://www.naujasis-knygnešys.lt/pradzia>.

Vytauto Didžiojo karo muziejaus bei Kauno technologijų universiteto jungtinės komandos sukurtas „Skrydis per Atlantą“ – interaktyvus žaidimas, šiuolaikiška ir įtraukiančia forma supažindinantis su legendiniu Stepono Dariaus ir Stasio Girėno 1933 m. skrydžiu. Nemokamai pasiekiamas „Google Play“ programėlių parduotuvėje, o ypač sėkmingai naudojamas Vytauto Didžiojo karo muziejuje, kur saugomi tokį svarbų Lietuvos istorijai įvykį primenantys eksponatai.

10.5.2. PROJEKTAS „SAUGESNIS INTERNETAS“ IR INTERNETO KARŠTOSIOS LINIJOS „ŠVARUS INTERNETAS“ VEIKLA

2020 m. RRT kartu su partneriais⁵⁴ toliau vykdė „Saugesnio interneto“ projektą, kuriame RRT yra atsakinga už interneto karštosios linijos veiklą. RRT interneto karštosios linijos „Švarus internetas“ (www.svarusinternetas.lt) tikslas – priimti interneto vartotojų, skaitmeninėje erdvėje susidūrusių su vaikų seksualiniu išnaudojimu, smurtu ar patyčiomis, pornografija, narkotinių medžiagų platinimu, rasinės ir tautinės nesantaikos kurstymu, kita neteisėta arba žalinga informacija, pranešimus, juos operatyviai iširti ir, pasitvirtinus gautai informacijai, kreiptis į paslaugų teikėją ir (arba) perduoti tolesniam tyrimui atsakingoms institucijoms Lietuvoje arba RRT partneriams užsienyje, kad draudžiama informacija kuo skubiau būtų pašalinta iš interneto.

1373

Tiek pranešimų gauta apie neteisėtą ar žalingą turinį internete 2020 m.

33,5%

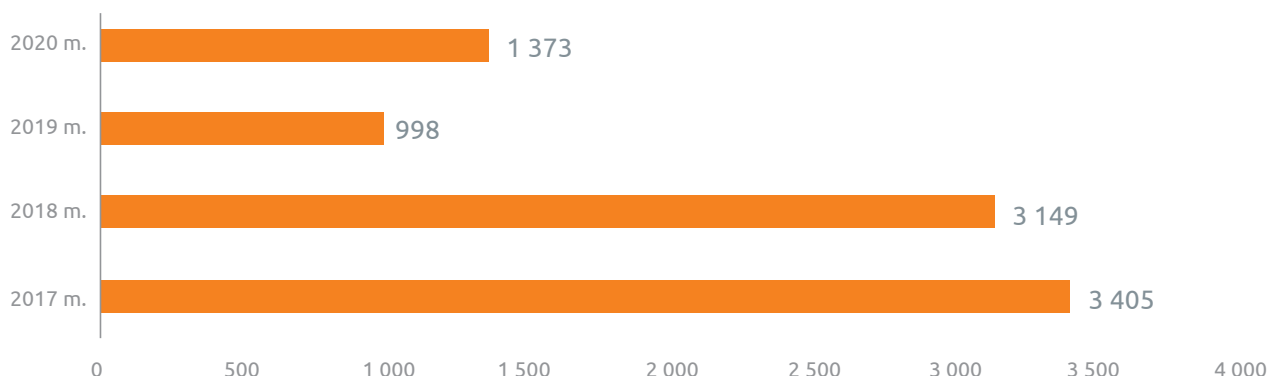
Dėl tokios dalies visų gautų pranešimų buvo imtasi tolesnių veiksmų.

Paskelbtas Memorandumas dėl švarios interneto aplinkos.

⁵⁴ Nacionalinė švietimo agentūra, asociacija „Langas į ateitį“, VŠĮ „Vaikų linija“.

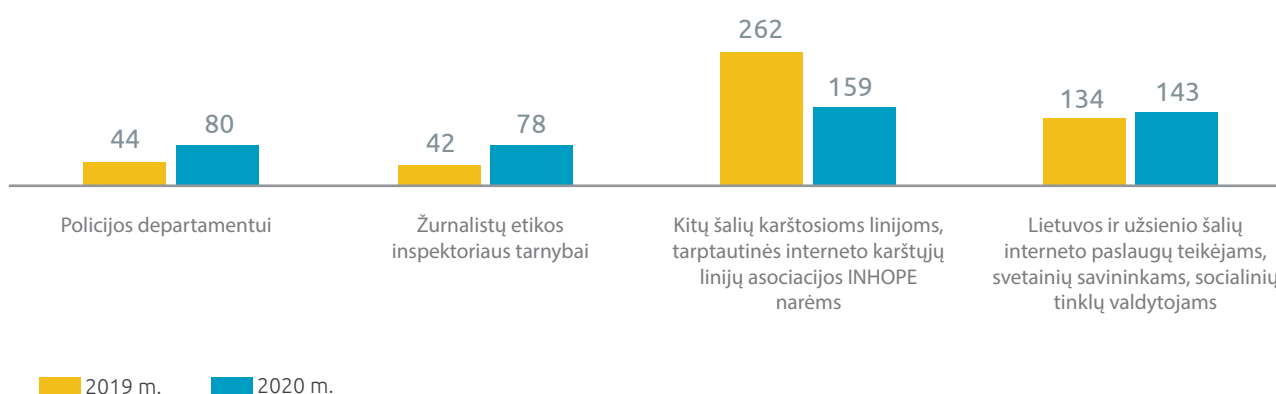
2020 m. RRT interneto karštąja linija gavo 1 373 pranešimus (30 pav.).

30 pav. Interneto karštosios linijos pranešimų, gautų 2017–2020 m., statistika, vnt.

RRT specialistai nustatė, kad 460 pranešimų (tai sudaro 34 proc. visų gautų pranešimų) nurodytas turinys buvo ištis draudžiamas arba darantis neigiamą poveikį nepilnamečiams, dėl kurio buvo galima imtis tolesnių veiksmų.

- **159 pranešimai apie vaikų seksualinio išnaudojimo vaizdus persiųsti kitų šalių interneto karštosioms linijoms**, tarptautinės interneto karštųjų linijų asociacijos INHOPE narėms. 403 gauti pranešimai buvo pasikartojantys, t. y. apie tą patį turinį, kuris jau buvo perduotas INHOPE arba Policijos departamentui, todėl dėl jų papildomų veiksmų nesiimta.
- **143 pranešimai persiųsti įvairių šalių interneto paslaugų teikėjams**, svetainių savininkams, socialinių tinklų valdytojams su NTD (angl. *Notice and Take Down*) žyma apie jų svetainėse ar tinkluose esantį draudžiamą skelsti interneto turinį, nurodant, kad jis būtų kuo skubiau pašalintas.
- **80 pranešimų persiųsta tolesniam tyrimui Policijos departamentui**, įtarus draudžiamą skelsti turinį Lietuvos tarnybinėse stotyse.
- **78 pranešimai**, įtarus neigiamą poveikį nepilnamečiams darančią informaciją, persiųsti tolesniam tyrimui Žurnalistų etikos inspektoriaus tarnybai.

31 pav. Tolesniam tyrimui persiųstų pranešimų statistika 2019–2020 m., vnt.

Siekdama sukurti efektyvaus bendradarbiavimo tarp elektroninės informacijos prieglobos paslaugų teikėjų ir RRT aplinką, 2020 m. RRT paskelbė **Memorandumą dėl švarios interneto aplinkos** <https://svarusinternetas.lt/memorandumas/10> ir pakvietė prie jo prisijungti Lietuvos elektroninės informacijos prieglobos paslaugų teikėjus. Šiuo metu prie Memorandumo jau yra prisijungę 10 paslaugų teikėjų, tuo patvirtinančių savo įsipareigojimą ir siekį prisidėti prie švaresnės ir saugesnės interneto aplinkos kūrimo.

RRT, stiprindama interneto karštosios linijos veiklą, 2020 m. dalyvavo **Mokslo inovacijų ir technologijų agentūros (MITA) „GovTech Lab“ idėjų iššūkių serijoje**. Šios serijos metu buvo sukurtas automatizuotas įrankis, identifikuojantis Lietuvos skaitmeninėje erdvėje skelbiamą draudžiamą interneto turinį (vaikų seksualinio išnaudojimo medžiagą, pornografiją) ir apie jį pranešantis RRT interneto karštajai linijai. Šio automatizuoto įrankio perdavimas RRT reikmėms numatomas 2021 m. pavasarį.

2020 m. kartu su projekto „Saugesnis internetas“ partneriais RRT atstovai dalyvavo vykdydami šias veiklas: organizavo pagrindinius Saugesnio interneto dienos renginius, renginių ciklą „Būk saugus internete“ pradinį klasių mokiniams, skaitė paskaitas vaikams mokyklose, vasaros stovyklose, saugesnio interneto ambasadoriams, dalyvavo virtualioje parodoje „Mokykla 2020“, viešino karštosios linijos veiklas įvairiais medijų kanalais.

10.5.3. PROJEKTAS „PRISIJUNGUSI LIETUVA: EFEKTYVI, SAUGI IR ATSAKINGA LIETUVOS SKAITMENINĖ BENDRUOMENĖ“

RRT kartu su partneriais tęsė projektą „Prisijungusi Lietuva: efektyvi, saugi ir atsakinga Lietuvos skaitmeninė bendruomenė“. RRT veiklos projekte yra skirtos Lietuvos gyventojams informuoti apie patikimumo užtikrinimo paslaugas, elektroninį parašą ir apie saugų naudojimąsi internetu.

www.esaugumas.lt ir www.elektroninisparasas.lt – projekto lėšomis atnaujintos svetainės.

2020 m. RRT užsakymu buvo atnaujintos svetainės www.esaugumas.lt ir www.elektroninisparasas.lt, kuriose naudotojai gali sužinoti daugiau apie saugų ir atsakingą naudojimąsi internetu, patikimumo užtikrinimo paslaugas ir elektroninį parašą. Taip pat buvo atnaujintas sertifikatų ir laiko žymų tikrinimo įrankis <https://tikrinti.elektroninisparasas.lt> bei elektroninio parašo nuotolinio mokymo informacinės sistemos <https://mokykis.elektroninisparasas.lt> turinys.

Tikimasi, kad atnaujintose svetainėse naudotojai galės greičiau ir paprasčiau pasiekti juos dominančią informaciją. Taip pat toliau buvo intensyviai viešinama 2019 m. sukurta mokomoji medžiaga apie saugų naudojimąsi internetu, kad ji pasiektų kuo didesnę interneto naudotojų ratą. Mokomoji medžiaga viešinta RRT administruojamose svetainėse (www.esaugumas.lt; www.elektroninisparasas.lt; www.rrt.lt).

10.5.4. DVYNIŲ PROJEKTAS UKRAINOJE (2019–2021)

PROJEKTO
VERTĖ:

1,3 mln. eurų

PROJEKTO
TRUKMĖ:

2019 09 - 2021 06

PROJEKTO
NUMERIS:

UA 18 ENI TE 01 19

RRT kaip vyresnioji partnerė kartu su Latvijos viešųjų tinklų reguliavimo komisija (angl. *Latvian Public Utilities Commission*) nuo 2019 m. rugsėjo mėn. vykdo Europos Sąjungos Dvynių projektą Ukrainoje „Nacionalinės ryšių reguliavimo ir informatizavimo komisijos reguliavimo gebėjimų stiprinimas rinkos prieigos ir paslaugų kokybės priežiūros srityse“ (toliau – Dvynių projektas). Dvynių projekto tikslas – stiprinti ir gerinti Ukrainos Nacionalinės ryšių ir informatizavimo komisijos (toliau – Ukrainos reguliuotojo) gebėjimus elektroninių ryšių paslaugų kokybės priežiūros, prieigos prie elektroninių ryšių tinklų ir tinklų sujungimo srityse. Projekto lyderis – RRT direktorius, RRT direktoriaus pavaduotojas G. Pūras paskirtas Dvynių projekto nuolatiniu patarėju.

Dideliu iššūkiu projekto vykdymui tapo COVID-19 pandemija. Projekto partnerių bendru sutarimu, nuspręsta Dvynių projekto nestabdyti. Skubiai suderinus veiklų organizavimo ir administracinius klausimus, šis projektas nuo 2020 m. II ketv. buvo tęsiamas nuotoliniu būdu.

Iš viso per 2020 m. įvyko 32 misijos, iš jų nuo gegužės mėnesio įvykdytos 25 nuotolinės misijos. Sėkmingai organizuoti 4 virtualūs mokymai ir seminarai. 2020 m. parengta išsami ataskaita apie Ukrainos teisinės reguliavimo sistemos bazę, jos patobulinimus, pakeitimus ir praktiškai naudojamus elektroninių ryšių kokybės įrankius. 1 teisės akto projektas – Ginčų tarp elektroninių ryšių paslaugų vartotojų ir teikėjų nagrinėjimo ne teismo tvarka taisyklės. 8 gairių ir rekomendacijų projektai elektroninių ryšių kokybės priežiūros ir vartotojų informavimo apie paslaugas srityje. Projektui viešinti parengta 11 pranešimų anglų ir lietuvių kalbomis, jie skelbti RRT socialiniuose tinkluose ir svetainėje.

2020 m. įvyko 4 Dvynių projekto Priežiūros komiteto posėdžiai, kuriuose pristatyta Dvynių projekto veiklų ataskaitos.

2020 m. Ukrainos parlamentas (Aukščiausioji Rada, angl. *Parliament of Ukraine* (Verkhovna Rada) priėmė atnaujintą Elektroninių ryšių įstatymą⁵⁵. RRT ekspertai parengė Elektroninių ryšių įstatymo projekto reglamentavimo analizę. Pateikė pasiūlymus dėl konkrečių nuostatų tobulinimo, siekiant užtikrinti, kad galutinių paslaugų gavėjų teisių ir tinklo neutralumo reglamentavimas atitiktų Europos elektroninių ryšių kodekso nuostatas.

2020 m. Ukrainos parlamente taip pat buvo užregistruotas atskiras Reguliotojo įstatymo projektas, kuriame apibrėžti reguliavimo institucijos funkcionavimo aspektai. Atsižvelgiant į tai, Ukrainos reguliuotojo kolegų pageidavimu, buvo organizuotas seminaras „Esminiai ryšių reguliuotojo nepriklausomumo aspektai“, pristatyta reguliuotojo nepriklausomumo svarba, sprendimų galia ir įtaka elektroninių ryšių rinkos žaidėjams.

Siekiant Ukrainos kolegas dar plačiau supažindinti su ES šalių patirtimi, į ekspertų komandą nuo 2021 m. įtraukti Lenkijos ir Vokietijos reguliuotojų atstovai.

10.6. RRT VALDYMAS

RRT vadovauja direktorius. Jį 5 metams skiria Lietuvos Respublikos Prezidentas Ministro Pirmininko teikimu. Direktorius sprendžia visus RRT kompetencijos klausimus, atstovauja RRT Lietuvoje ir užsienyje, tvirtina RRT struktūrą, struktūrinių padalinių nuostatus, pareigybų sąrašus ir aprašymus, priima ir atleidžia RRT valstybės tarnautojus ir darbuotojus, dirbančius pagal darbo sutartį, tvirtina RRT strateginį veiklos planą, pasirašo RRT Tarybos priimtus nutarimus, leidžia įsakymus, įsakymais tvirtina teisės aktus, užtikrina, kad RRT būtų laikomasi įstatymų ir kitų teisės aktų. 2020 m. svarbiausi, su RRT veikla susiję, direktoriaus įsakymai pateikti 5 priede.

RRT taryba (toliau – Taryba) yra kolegialus RRT organas, sudarytas iš septynių narių, jos pirmininkas yra RRT direktorius.

2020 m. įvyko 8 Tarybos posėdžiai, kuriuose svarstyti ir (ar) derinti:

- RRT strateginiai veiklos tikslai ir jų įgyvendinimas, įskaitant 2019 m. RRT veiklos ataskaitą, Patikimumo užtikrinimo paslaugų rinkos 2019 m. apžvalgą ir 2021–2023 m. RRT strateginio veiklos plano projektą;
- radijo ryšio plėtros planai;
- užmokesčių už RRT teikiamas paslaugas ir atliekamus darbus tarifų pakeitimai ir tarifų balansavimas;
- 2020 m. RRT Ryšių valdymo ir kontrolės programos sąmatos pakeitimai;
- 2021 m. RRT Ryšių valdymo ir kontrolės programos sąmata;
- RRT struktūrinių padalinių nuostatai.

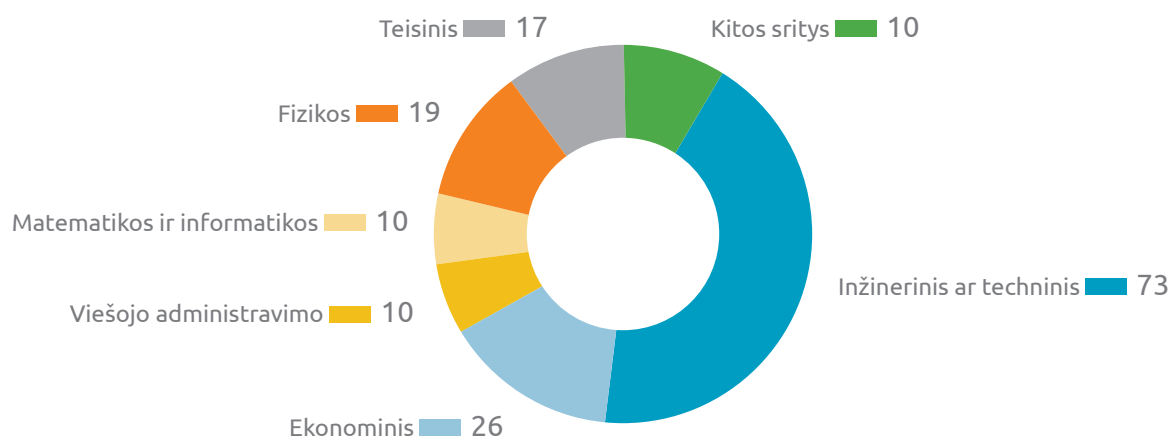
10.7. RRT PERSONALO VALDYMAS IR STRUKTŪRA

2020 m. gruodžio 31 d. Valstybės tarnautojų registro duomenimis, RRT bendras pareigybų skaičius buvo 171: 150 – RRT įstaigų vadovų, politinio (asmeninio) pasitikėjimo ir karjeros valstybės tarnautojų, 21 – darbuotojas, dirbantis pagal darbo sutartis.

⁵⁵ 2021 m. sausio 12 d. Ukrainos prezidentas pasirašė Ukrainos Elektroninių ryšių įstatymą, kurio įsigaliojimas numatytas nuo 2022 m. sausio 1 d.

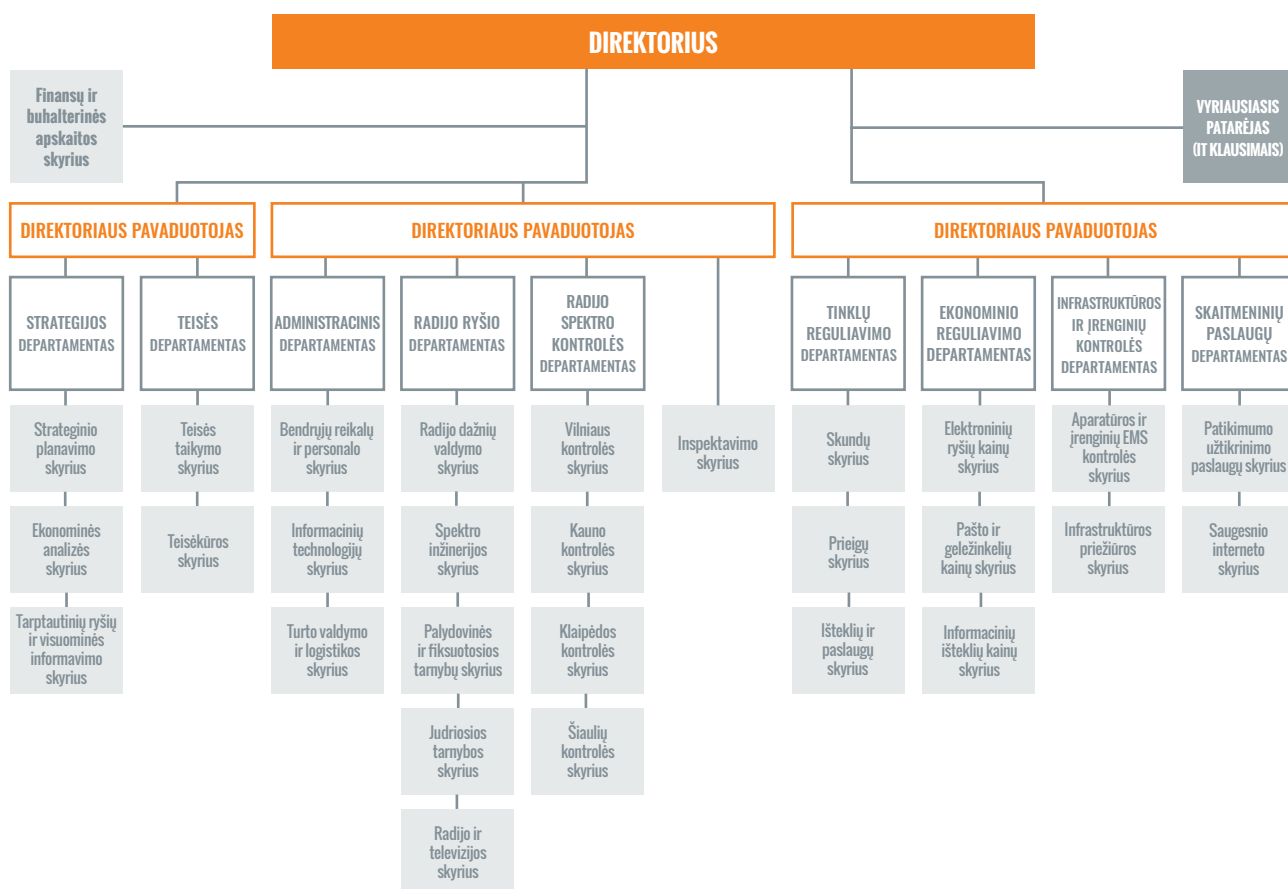
2020 m. pabaigoje RRT dirbo 165 darbuotojai: 75 moterys ir 90 vyrų. Vidutinis RRT darbuotojų amžius – 46 metai. 7 RRT darbuotojai turi mokslų daktaro laipsnį.

RRT darbuotojų išsilavinimo kryptys pateiktos 32 pav.

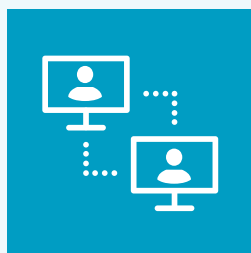
32 pav. Darbuotojų pasiskirstymas pagal įgyto išsilavinimo kryptis, vnt.

RRT struktūrą sudaro 9 departamentai, 27 jų sudėtyje esantys skyriai, 2 savarankiški skyriai (33 pav.)

33 pav. RRT struktūra (įsigaliojo nuo 2019 m. kovo 1 d.)

10.7.1. RRT DARBUOTOJŲ KVALIFIKACIJOS KĖLIMAS

2020 m. RRT sklandžiai perėjo prie nuotolinio kvalifikacijos tobulinimo organizavimo – suorganizuoti 65 nuotoliniai mokymai.

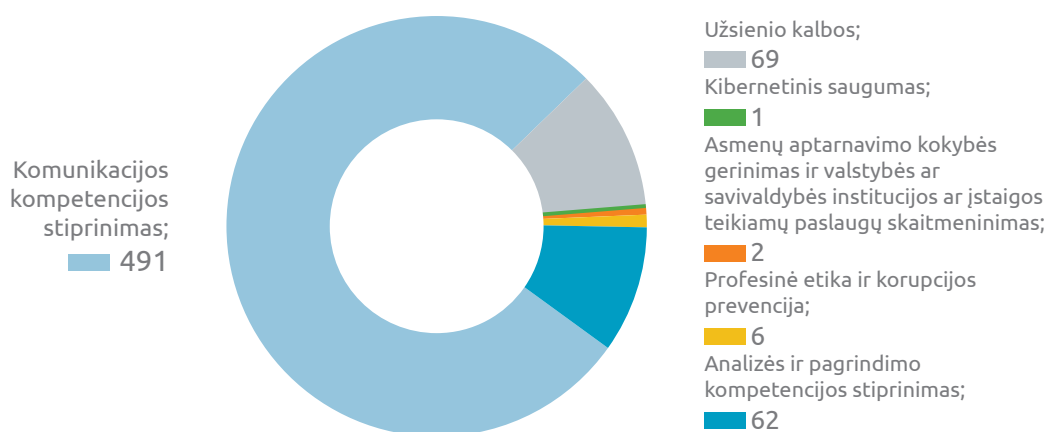
83%

Tiek RRT darbuotojų kvalifikacijos tobulinimą pažymėjo kaip labiausiai motyvuojančią priemonę.

2020 m. Vidaus reikalų ministerija didesnio tyrimo apimtyje atliko RRT darbuotojų pasitenkinimo darbu tyrimą⁵⁶. Tyrimas parodė, kad RRT darbuotojų pasitenkinimo darbu indeksas pastebimai didesnis, palyginti su visu vyriausybinio sektoriu – 83 proc. RRT darbuotojų kvalifikacijos tobulinimą pažymėjo kaip vieną labiausiai motyvuojantį aspektą. Populiariausia profesinių žinių ir įgūdžių įgijimo forma – vidiniai mokymai (darbo vietoje, kai mokomasi iš kolegų arba atvyksta kvestiniai lektoriai) ir savarankiškas mokymasis.

2020 m. suorganizuoti 65 nuotoliniai seminarai, surinkę iš viso 921⁵⁷ dalyvių. Vadovaujantis Vyriausybės nutarimu patvirtintais valstybės tarnautojų tobulinimo prioritetais⁵⁸, RRT dalyvavo:

- Valstybės tarnautojų kvalifikacijos tobulinimo kursuose – 631 dalyviai (34 pav.);
- RRT visų grandžių vadovų kvalifikacijos tobulinimo mokymuose – 42;
- Reguliavimo srities kvalifikacijos tobulinimo mokymuose – 248.

34 pav. Valstybės tarnautojų kvalifikacijos tobulinimo kursai 2020 m., dalyvių skaičius

RRT reguliavimo srities kvalifikacijos tobulinimo mokymuose darbuotojai kėlė kompetenciją šiuose mokymuose:

- 77 dalyviai gilino dalykines kompetencijas neteisminio (alternatyvaus) ginčų sprendimo, mediacijos, geresnio reglamentavimo pagrindų, finansų valdymo ir buhalterinės apskaitos, viešųjų pirkimų, MS Excel, informacijos grafinio atvaizdavimo (infografikų kūrimo), verslo (ūkio subjektų) priežiūros reguliavimo, darbuotojų saugos ir sveikatos bei elektroninių dokumentų valdymo temomis.
- 102 dalyviai rinkosi rinkos reguliavimo ir priežiūros srities bendrųjų kompetencijų stiprinimą elektroninių ryšių ir kitų veiklų sektoriuose, taip pat 5G technologijos temomis.
- 69 dalyviai dalyvavo RRT darbuotojų mokymuose RRT darbuotojams atlyginimo už duomenų registravimą ir teikimą apskaičiavimo priežiūros funkcijos teisiniu ir praktiniu aspektu tema.

⁵⁶ 2020 m. gegužės 25 d. – birželio 19 d. Vidaus reikalų ministerija (VRM) atliko vyriausybinių sektoriaus darbuotojų tyrimą, kurio tikslas – išsiaiškinti visų darbuotojų nuomonę apie pasitenkinimą darbu, darbo sąlygomis, įvertinti įsitraukimą į darbą, santykius su tiesioginiais vadovais ir kolegomis, sužinoti, kaip vertina pokyčius, susijusius su 2019–2020 m. priimtais ir įsigaliojusiais reikšmingais įstatymų pakeitimais, bei nuomonę apie darbo organizavimą karantino metu. Šiame tyrime dalyvavo ir 94 RRT darbuotojai. Tyrimo vadovė – dr. Eglė Vileikienė, VRM Projektų ir kokybės valdymo grupės patarėja. Tyrėjai pasidalijo RRT rezultatais, kuriais remiamasi šioje ataskaitoje.

⁵⁷ Skaičiuojant kiekvieną unikalaus valstybės tarnautojo dalyvavimą (t. y. jei vienas darbuotojas dalyvavo trijuose skirtinguose mokymuose, skaičiuojami trys dalyviai).

⁵⁸ Valstybės tarnautojų kvalifikacijos tobulinimo prioritetų sąrašas <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/bf12f4a6f6ee11e8b5e8d681eb86525b/asr>

10.8. VISUOMENĖS INFORMAVIMO PRIEMONĖS

  Tarnyba informacijos sklaidai pradėjo naudoti „Facebook“ ir „LinkedIn“ socialinius tinklus.

2020 m. RRT skyrė didelį dėmesį informacijos apie RRT sklaidai siekdama pristatyti RRT veiklą, skleisti informaciją ryšių vartotojams, rinkos dalyviams, suinteresuotoms institucijoms ir organizacijoms aktualiomis temomis, didinti RRT žinomumą bei formuoti profesionalios, skaidrios ir patikimos institucijos įvaizdį.

Nuo 2020 m. kovo 1 d. RRT viešajai komunikacijai pradėjo naudoti „Facebook“ ir „LinkedIn“ socialinių tinklų platformas, siekdama didinti įstaigos žinomumą viešojoje erdvėje. Socialiniuose tinkluose šviesdama visuomenę RRT skelbė įrašus apie savo veiklas, atsakingumą naudojantis elektroninių ryšių paslaugomis, formavo patrauklų darbdavio įvaizdį. RRT administruojamų interneto svetainių viešinimas leido didinti jų lankomumą, naujienos pasiekė tikslines, atitinkamomis temomis besidominčias auditorijas.

Per nepilnus 2020 metus (10 mėn.) „Facebook“ platformoje paskelbta 130 įrašų, kurie pasiekė 460 693 internautus, sulaukta 556 nuolatinių sekėjų. Socialinio tinklo „LinkedIn“ paskelbtas 51 įrašas, sekėjų skaičius pasiekė 200.

2020 m. su RRT veikla susijusiomis temomis buvo išplatinti 77 pranešimai spaudai. Įvairiose žiniasklaidos priemonėse (spaudoje, interneto portaluose, televizijoje, radijuje) RRT paminėta 598 kartus (šaltinis – UAB „Mediaskopas“).

Reaguodama į pastebėtas visuomenės reakcijas ir plintančią dezinformaciją 5G technologijos tema, siekdama suteikti ekspertinį požiūrį šia tema, RRT skyrė didelį dėmesį objektyvios informacijos apie 5G sklaidai. Parengti ir paviešinti išaiškinimai „Ką reikia žinoti apie 5G“, paskelbti europinio [tyrimo apie visuomenės požiūrį į 5G rezultatai](#), dalintasi [planais dėl šios technologijos diegimo](#) Lietuvoje, teikti komentarai žiniasklaidos atstovams, dalyvauta radijo, TV laidose, RRT atstovai dalyvavo konferencijose, kur teikė objektyvia informaciją paremtą požiūrį.

Be pagrindinės www.rtt.lt svetainės RRT taip pat administruoja šias interneto svetaines:

www.nebūkbėryšio.lt	Prieiga prie administruojamų informacinių išteklių apie įvairias Lietuvoje teikiamas elektroninių ryšių paslaugas, jų kokybę, plėtrą ir saugumą
www.matuok.lt	Interneto spartos matavimo įrankis
matavimai.rtt.lt	Belaidžio interneto spartos matavimo įrankis
epaslaugos.rtt.lt/apreptis	Judriojo ryšio aprėpties skaičiavimai
www.svarusinternetas.lt	Informacija apie neteisėtą ar žalingą turinį internete
www.esaugumas.lt	Patarimai, kaip saugiai ir atsakingai elgtis internete
www.elektroninisparasas.lt	Informacija apie elektroninį parašą ir patikimumo užtikrinimo paslaugas Elektroninio parašo nuotolinio mokymo sistema Sertifikatų ir laiko žymų tikrinimo įrankis

RRT dalyvauja ir netradiciniuose viešinimo renginiuose: pavyzdžiui, RRT atstovas skaitė pranešimą Vilkiškio „Aušros“ gimnazijos vyresniųjų klasių moksleiviams ir mokytojams apie elektroninių ryšių paslaugų teikimo sutarčių reguliavimo aspektus ir pateikė patarimus, į ką reikėtų atkreipti dėmesį sudarant elektroninių ryšių paslaugų teikimo sutartis, jas vykdant ir nutraukiant.

Viešinti patarimai ir rekomendacijos vartotojams, rinkos dalyviams

2020 m. reaguodama į COVID-19 pandemijos metu kilusius iššūkius ryšių sektoriuje, RRT vykdė aktyvią komunikaciją įvairioms visuomenės grupėms joms aktualiomis temomis. Interneto svetainėje www.rrt.lt sukurta speciali skiltis lietuvių ir anglų kalbomis „COVID-19 AKTUALIJOS“, kurioje paskelbta svarbi informacija ryšių vartotojams, rinkos dalyviams ir kitoms suinteresuotoms grupėms, dalintasi pasauline praktika ir tarptautiniais pavyzdžiais.

RRT, bendradarbiaudama su operatoriais, Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerija, Nacionaline švietimo agentūra parengė ir paviešino šias rekomendacijas bei patarimus tikslinėms grupėms:

Rekomendacijos, kaip sklandžiai organizuoti nuotolinio mokymo procesą ir išvengti tinklų nesklandumų prasidėjus nuotoliniam mokymui;

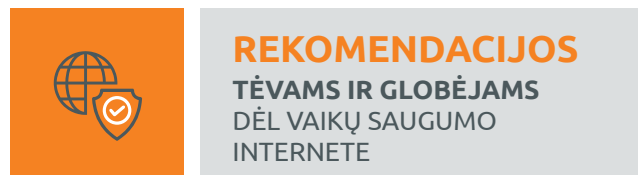
Rekomendacijos dėl elektroninių ryšių paslaugų nenutrūkstamo teikimo užtikrinimo karantino metu;

Rekomendacijos mokytojams dėl nuotolinių mokymų;

Rekomendacijos tėvams dėl vaikų saugumo;

Patarimai dėl ryšių išteklių naudojimosi taupiai ir atsakingai.

Teiktos konsultacijos socialinių tinklų naudotojams, atnaujinta svetainė www.esaugumas.lt

COVID-19 pandemijos metu išaugus socialinių tinklų naudotojų skaičiui, RRT specialistai suteikė 600 konsultacijų dėl neteisėtai paskelbtos asmeninės ar žalingos informacijos pašalinimo, užgrobtų paskyrų susigrąžinimo, tinkamų saugumo ir privatumo parinkčių nustatymo. Konsultacijų poreikis išaugo beveik 40 proc. (2019 m. – 429 konsultacijų). Kaip užtikrinti saugumą socialiniuose tinkluose, tinkamai pasirinkti antivirusines programas, saugiai naudotis viešuoju belaidžiu internetu ar apsaugoti savo privatumą internete interneto Vartotojai gali rasti atnaujintoje svetainėje www.esaugumas.lt.

ĮPAREIGOJIMŲ VALSTYBĖS GYNYBOS, NACIONALINIO SAUGUMO IR VIEŠOSIOS TVARKOS PALAIKYMŲ SRITYSE VYKDYMAS

RRT pavesta įsigyti, valdyti, prižiūrėti ir atnaujinti įrangą, naudojamą Lietuvos Respublikos elektroninių ryšių įstatymo 77 straipsnio 1 ir (ar) 4 dalyse nurodytais tikslais.

Valstybės investicijų 2020–2022 m. programoje buvo numatytas tęstinis (pradėtas vykdyti 2012 m.) investicijų projektas „Specializuotos signalų apdorojimo ir dekodavimo programinės ir aparatinės įrangos įdiegimas operatorių komutaciniuose mazguose“, kurio 2020 m. vertė 1 159 tūkst. Eur, finansuojamas iš valstybės biudžeto lėšų. Investicijų projektui panaudota 1 154,2 tūkst. Eur valstybės biudžeto lėšų.

Lietuvos Respublikos valstybės saugumo departamentas pagal pavedimo sutartis įvykdė pirkimų procedūras 2020 m. numatytai specializuotai signalų apdorojimo ir dekodavimo programinei ir aparatinei įrangai įsigyti. Įsigyta signalų apdorojimo ir dekodavimo aparatinė ir programinė įranga teisės aktų numatyta tvarka perduota Valstybės saugumo departamentui valdyti patikėjimo teise.

**VEIKSMINGOS KONKURENCIJOS
SKATINIMAS GELEŽINKELIŲ TRANSPORTO
PASLAUGŲ RINKOJE**

12.1. KONKURENCIJOS PRIEŽIŪRA GELEŽINKELIŲ TRANSPORTO PASLAUGŲ RINKOJE

2020 m. viešosios geležinkelių infrastruktūros tinkle veiklą vykdė 3 geležinkelio įmonės (vežėjai):

- AB „LTG Cargo“,
- UAB „LTG Link“,
- AB „Akmenės cementas“.

Dvi geležinkelio įmonės (vežėjai) UAB „Gargždų geležinkelis“ ir UAB „LGC Cargo“ taip pat teikė paraiškas skirti viešosios geležinkelių infrastruktūros pajėgumus (toliau – pajėgumai) krovinių vežimo geležinkelių transportu veiklai vykdyti. Dalis prašytų pajėgumų UAB „LGC Cargo“ buvo skirta, tačiau jais minėta bendrovė nepasinaudojo ir nevykdė krovinių vežimo geležinkelių transportu veiklos.

Nepaisant to, kad 2020 m. perpildytomis paskelbtų viešosios geležinkelių infrastruktūros dalių skaičius sumažėjo⁵⁹, tai vis tiek išlieka viena iš esminių priežasčių, užkertančių kelią konkurencijai geležinkelių transporto paslaugų rinkoje. Dėl tam tikrų perpildytų viešosios geležinkelių infrastruktūros dalių kai kurios geležinkelio įmonės (vežėjai) iš viso negavo arba gavo tik dalį visų prašytų pajėgumų 2020–2021 metų tarnybinio traukinių tvarkaraščio galiojimo laikotarpiui.

12.2. GELEŽINKELIŲ TRANSPORTO PASLAUGŲ RINKOS DALYVIAMS NUSTATYTŲ REIKALAVIMŲ VYKDYMO PRIEŽIŪRA

2

Tiek RRT parengė ir patvirtino teisės aktų.

Atliktas AB „Lietuvos geležinkeliai“ apskaitos atskyrimo auditas.

Siekdama užtikrinti Lietuvos Respublikos geležinkelių transporto kodekso (toliau – Kodeksas) 7¹ straipsnio 1 dalies 2 punkto reikalavimus, 2020 m. RRT parengė ir patvirtino **Geležinkelių transporto veiklų apskaitos atskyrimo tvarkos aprašą**⁶⁰, kuriuo nustatyti pagrindiniai geležinkelių transporto veiklų (vykdomų viešosios geležinkelio infrastruktūros valdytojo, geležinkelio įmonių (vežėjų), geležinkelių paslaugų įrenginių operatorių) apskaitos atskyrimo principai, apskaitos atskyrimo sistemai keliama reikalavimai, taip pat informacijos, susijusios su apskaitos atskyrimu, pateikimo RRT reikalavimai.

Siekdama užtikrinti Kodekso 24⁴ straipsnio 5 dalies reikalavimų vykdymą, 2020 m. RRT parengė ir patvirtino **Viešosios geležinkelių infrastruktūros tinklo nuostatų turinio reikalavimų aprašą**⁶¹, kuriuo buvo nustatyti Viešosios geležinkelių infrastruktūros tinklo nuostatų turinio reikalavimai, siekiant, kad viename dokumente būtų pateikta visa su pajėgumų skyrimu ir naudojimosi viešąja geležinkelių infrastruktūra apmokestinimu susijusi informacija, taip užtikrinant skaidrų ir nediskriminacinį pajėgumų paskirstymo ir jų naudojimo procesą.

Vykdydama geležinkelių transporto rinkos priežiūrą, 2020 m. RRT baigė AB „Lietuvos geležinkeliai“ apskaitos atskyrimo auditą už 2018 m. Audito tikslas buvo įsitikinti, kad AB „Lietuvos geležinkeliai“, kaip viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojas, geležinkelių paslaugų įrenginių operatorius ir geležinkelio įmonė (vežėjas), 2018 m. vykdė Kodekse nustatytus geležinkelių transporto veiklų apskaitos atskyrimo reikalavimus; įvertinti, ar išlaidos, patirtos teikiant minimalųjį prieigos prie viešosios geležinkelių infrastruktūros paketą, prieigą prie geležinkelio kelių, sujungtų su geležinkelių paslaugų įrenginiais, prieigą prie geležinkelių paslaugų įrenginių ir šiuose įrenginiuose teikiamų paslaugų, buvo paskirstytos tinkamai; įvertinti, ar užmokesčiai už minimalųjį prieigos prie viešosios geležinkelių infrastruktūros paketą reikalingi duomenys, pateikti Lietuvos transporto saugos administracijai, bei paslaugų, teikiamų AB „Lietuvos geležinkeliai“ valdomuose geležinkelių paslaugų įrenginiuose, įkainiai buvo apskaičiuoti vadovaujantis teisės aktų reikalavimais.

⁵⁹ 2020–2021 metų tarnybiniame traukinių tvarkaraštyje šios viešosios geležinkelių infrastruktūros dalys skelbiamos kaip perpildytos: tarpstotis Viduklė–Tauragė (Radviliškio–Pagėgių ruožas); tarpstotiai Livintai–Gaižiūnai (Kaišiadorių–Radviliškio ruožas); tarpstotis Plungė–Šateikiai (Kušų–Klaipėdos ruožas).

⁶⁰ Patvirtintas RRT direktoriaus 2020 m. sausio 29 d. įsakymu Nr. 1V-139 „Dėl Geležinkelių transporto veiklų apskaitos atskyrimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

⁶¹ Patvirtintas RRT direktoriaus 2020 m. gegužės 18 d. įsakymu Nr. (1.9E)1V-524 „Dėl Viešosios geležinkelių infrastruktūros tinklo nuostatų turinio reikalavimų aprašo patvirtinimo“.

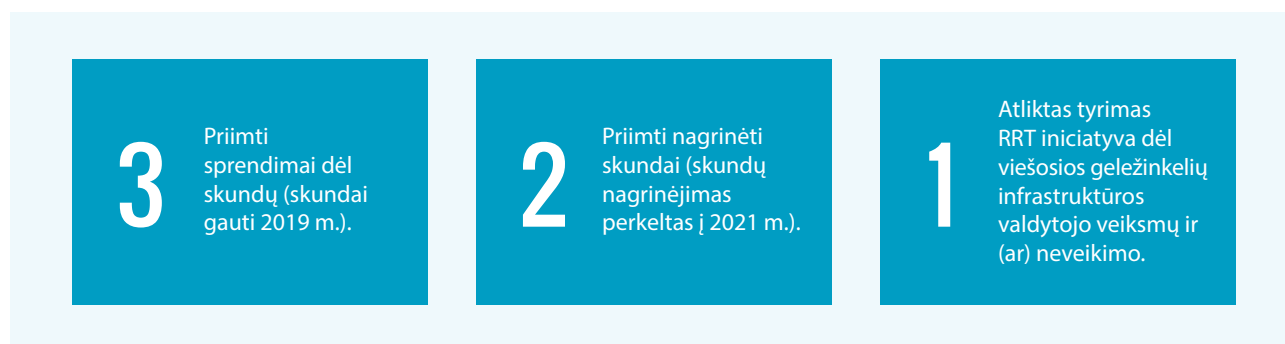
Audito rezultatai. Nustatyta teisės aktų reikalavimų neatitiktis: vykdant geležinkelių paslaugų įrenginių apskaitos atskyrimą ir jų apmokestinimą; taikant viešosios geležinkelių infrastruktūros išlaidų, tiesiogiai patiriamų vykdant geležinkelių transporto eismą, metodiką; atliekant pajamų, gautų teikiant minimaliojo prieigos prie viešosios geležinkelių infrastruktūros paketo paslaugas, panaudojimo atskyrimą. Detali audito ataskaita skelbiama [RRT interneto svetainėje](#)⁶².

Siekiant, kad būtų pašalinti audito metu nustatyti teisės aktų reikalavimų neatitikimai, 2020 m. viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytoji buvo teiktos konsultacijos apskaitos atskyrimo klausimais. Tikimasi, kad 2021 m., viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytoji apskaitą vykdant vadovaujantis Geležinkelių transporto veiklų apskaitos atskyrimo tvarkos aprašo reikalavimais, didžioji dalis audito metu nustatytų trūkumų bus pašalinta.

2020 m., RRT atliekant Reglamento (ES) 2017/2177⁶³ nuostatų vykdymo priežiūrą, 6 geležinkelių paslaugų įrenginių operatoriai pirmą kartą paskelbė jų valdomų geležinkelių paslaugų įrenginių aprašus. Viešai skelbiama informacija apie geležinkelių paslaugų įrenginius ir juose teikiamas paslaugas prisideda prie nediskriminacinės ir veiksmingos konkurencijos Lietuvos Respublikos geležinkelių transporto paslaugų rinkoje užtikrinimo.

12.3. PAREIŠKĖJŲ SKUNDŲ NAGRINĖJIMAS IR RRT INICIATYVA ATLIKTI TYRIMAI

PAREIŠKĖJAS – geležinkelio įmonė (vežėjas), geležinkelio įmonių (vežėjų) tarptautinė grupė, krovinių siuntėjas (gavėjas), ekspeditorius, kuris, norėdamas teikti viešąsias keleivių vežimo geležinkelių transportu paslaugas arba turėdamas komercinių interesų, pageidauja įsigyti pajėgumų.

RRT 2020 m. nagrinėjo 5 iš pareiškėjų gautus skundus (15 lentelė).

15 lentelė. RRT 2020 m. išnagrinėtų ir gautų skundų suventinė

Įmonė	Gautas, data	RRT sprendimas
UAB „Gargždų geležinkelis“	2019-11-13	Skundas atmetas kaip nepagrįstas
UAB „LGC Cargo“	2019-11-14	Skundas atmetas kaip nepagrįstas
UAB „LGC Cargo“	2019-11-15	Skundas iš dalies pagrįstas
UAB „Gargždų geležinkelis“	2020-10-20	Nagrinėjimas tęsiamas 2021 m.
UAB „LGC Cargo“	2020-11-25	Nagrinėjimas tęsiamas 2021 m.

UAB „Gargždų geležinkelis“ 2019 m. kreipėsi į RRT dėl Lietuvos transporto saugos administracijos veiksmų skiriant pajėgumus 2019–2020 m. tarnybinio traukinių tvarkaraščio galiojimo laikotarpiui. Pareiškėjas prašė, kad RRT, ištyrusi Lietuvos transporto saugos administracijos vykdytus veiksmus, įpareigotų ją skirti UAB „Gargždų geležinkelis“ pajėgumus.

Rezultatas. RRT 2020 m., išnagrinėjusi UAB „Gargždų geležinkelis“ skundą, **priėmė sprendimą skundą atmesti kaip nepagrįstą**, kadangi buvo nustatyta, kad Lietuvos transporto saugos administracija tinkamai pritaikė prioriteto taisyklę perpildytos viešosios geležinkelių infrastruktūros dalyje. Pažymėtina, kad RRT priimtą sprendimą UAB „Gargždų geležinkelis“ apskundė teismui ir jis yra nagrinėjamas teisme.

⁶² <https://www.rrt.lt/gelezinkeliai/apskaita-ir-kainos/apskaitos-atskyrimo-prieziura/>

⁶³ 2017 m. lapkričio 22 d. Europos Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2017/2177 dėl galimybės naudotis geležinkelių paslaugų įrenginiais ir su geležinkeliais susijusiomis paslaugomis.

UAB „LGC Cargo“ 2019 m. kreipėsi į RRT dėl viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo veiksmų sudarant naudojimosi viešąja geležinkelių infrastruktūra sutartį ir sankcijų viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojui skyrimo. Pareiškėjas prašė, kad RRT, ištyrusi AB „Lietuvos geležinkeliai“ veiksmus vykdant derybas dėl naudojimosi viešąja geležinkelių infrastruktūra sutarties pasirašymo, įpareigotų viešosios infrastruktūros valdytoją pasirašyti su UAB „LGC Cargo“ naudojimosi viešąja geležinkelių infrastruktūra sutartį ir skirtų viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojui sankcijas (baudą).

Rezultatas. RRT 2020 m., išnagrinėjusi UAB „LGC Cargo“ skundą, **priėmė sprendimą skundą atmesti kaip nepagrįstą**, kadangi buvo nustatyta, kad viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojas pasirašė su pareiškėju naudojimosi viešąja geležinkelių infrastruktūra sutartį. Nebuvo nustatyta, kad valdytojas diskriminavo pareiškėją kitų įmonių atžvilgiu minėtos sutarties sudarymo metu.

UAB „LGC Cargo“ 2019 m. kreipėsi į RRT dėl Lietuvos transporto saugos administracijos veiksmų skiriant pajėgumus 2019–2020 m. tarnybinio traukinių tvarkaraščio galiojimo laikotarpiui. Pareiškėjas prašė, kad RRT, ištyrusi Lietuvos transporto saugos administracijos veiksmus, įpareigotų ją skirti UAB „LGC Cargo“ pajėgumus.

Rezultatas. RRT 2020 m. priėmė sprendimą, kad UAB „LGC Cargo“ **skundas yra iš dalies pagrįstas**. Atsižvelgdama į tai, RRT įpareigojo Lietuvos transporto saugos administraciją panaikinti dėl UAB „LGC Cargo“ priimto sprendimo dalį, kuria pajėgumai buvo neskirti dėl perpildytos viešosios geležinkelių infrastruktūros, ir, įvertinus nagrinėjant skundą nustatytas aplinkybes, priimti naują sprendimą dėl dalies UAB „LGC Cargo“ prašytų pajėgumų skyrimo tam tikrose perpildytos viešosios geležinkelių infrastruktūros dalyse. Pažymėtina, kad RRT priimtas sprendimas nėra įsiteisėjęs ir vykdomas, nes jį teismui apskundė tiek UAB „LGC Cargo“, tiek ir Lietuvos transporto saugos administracija. Atitinkamai teismas, atsižvelgęs į Lietuvos transporto saugos administracijos prašymą, yra sustabdęs RRT priimto sprendimo galiojimą.

UAB „Gargždų geležinkelis“ 2020 m. kreipėsi į RRT dėl viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo veiksmų skiriant pajėgumus 2020–2021 m. tarnybinio traukinių tvarkaraščio galiojimo laikotarpiui. Pareiškėjas prašė, kad RRT, ištyrusi viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo veiksmus, įpareigotų jį skirti UAB „Gargždų geležinkelis“ pajėgumus.

Rezultatas. RRT priėmė nagrinėti UAB „Gargždų geležinkelis“ skundą. Vadovaujantis Kodekso 71 straipsnio 2 dalies nuostatomis, neturint visos skundai nagrinėti reikalingos medžiagos, skundo nagrinėjimas 2020 m. nebuvo užbaigtas ir perkeltas į 2021 m.

UAB „LGC Cargo“ 2020 m. kreipėsi į RRT dėl viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo veiksmų skiriant pajėgumus pagal pavėluotai pateiktą paraišką 2020–2021 m. tarnybinio traukinių tvarkaraščio galiojimo laikotarpiui. Pareiškėjas prašė, kad RRT, ištyrusi viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo veiksmus, įpareigotų jį skirti UAB „LGC Cargo“ pajėgumus.

Rezultatas. RRT priėmė nagrinėti UAB „LGC Cargo“ skundą. Vadovaujantis Kodekso 71 straipsnio 2 dalies nuostatomis, neturint visos skundai nagrinėti reikalingos medžiagos, skundo nagrinėjimas nebuvo užbaigtas 2020 m. ir perkeltas į 2021 m.

2020 m. **RRT savo iniciatyva atliko tyrimą** dėl viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo veiksmų ir (ar) neveikimo, įskaitant pagal kompetenciją priimtus sprendimus dėl pajėgumų panaudojimo laikotarpiu nuo 2019 m. gruodžio 8 d. iki 2020 m. kovo 31 d.

Rezultatas. RRT nustatė, kad viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojas leido pareiškėjams naudoti skirtus pajėgumus nesilaikant sprendimuose dėl pajėgumų skyrimo nustatytų charakteristikų (naudojimosi sąlygų) reikalavimų, t. y. nesilaikant nurodyto traukinio maršruto ir traukinio išvykimo laiko, o traukinių eismo ir skirtų pajėgumų panaudojimo apskaitymą vykdė ne pagal skirtus pajėgumus, o pagal faktinį važiuosiu traukinių skaičių, kuris neatitiko skirtų pajėgumų. Atlikusi tyrimą, RRT konstatavo, kad pagal dabartinį viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo vykdomą traukinių eismo organizavimą, kai nesilaikoma sprendimuose skirti pajėgumus nurodytų traukinių maršrutų juos pakeičiant, nėra galimybės nustatyti, kaip efektyviai geležinkelio įmonės (vežėjai) naudoja joms skirtus pajėgumus, o viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo vykdomas skirtų pajėgumų panaudojimo apskaitymas neleidžia susieti faktinių traukinių važiuosiu skaičių su skirtais pajėgumais. Taip pat RRT konstatavo, kad tinkamas ir tikslus skirtų pajėgumų, atitinkančių sprendimuose dėl pajėgumų skyrimo nurodytas charakteristikas, naudojimas ir apskaitymas yra būtinas, siekiant užtikrinti tinkamą Kodekso 25² straipsnio 1 dalies⁶⁴ ir 296 straipsnio 4 dalies 5 punkto⁶⁵ nuostatų reikalavimų įgyvendinimą bei Prioriteto taisyklių⁶⁶ 1.6 ir 2.8 papunkčiuose numatytų kriterijų taikymą. Todėl RRT įpareigojo viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytoją parengti skirtų pajėgumų faktinio panaudojimo vertinimo ir apskaitos aprašą, pagal kurį skirtų pajėgumų panaudojimo apskaita būtų vykdoma realiuoju laiku, užtikrinant tikslų ir atsekamą duomenų apie skirtų pajėgumų faktinį naudojimą kaupimą. Taip pat RRT įpareigojo valdytoją atlikti ir kitus veiksmus, siekiant spręsti tyrimo metu nustatytas problemas.

Pažymėtina, kad RRT priimtas sprendimas nėra įsiteisėjęs ir vykdomas, nes jį teismui apskundė viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojas. Atitinkamai teismas, atsižvelgęs į viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo prašymą, yra sustabdęs RRT priimto sprendimo galiojimą.

⁶⁴ Pajėgumų panaudojimo perpildytoje viešosios geležinkelių infrastruktūros dalyje ribinės normos nustatymo ir jos laikymosi priežiūra.

⁶⁵ Užmokesčio už skirtus bet nepanaudotus pajėgumus nustatymo ir jo laikymosi priežiūra.

⁶⁶ Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2020 m. balandžio 9 d. įsakymas Nr. 3-197 „Dėl viešosios geležinkelių infrastruktūros pajėgumų skyrimo perpildytoje viešosios geležinkelių infrastruktūros dalyje prioriteto taisyklių nustatymo“.

12.4. NEPRIKLAUSOMŲ GELEŽINKELIŲ TRANSPORTO RINKOS REGULIUOTOJŲ GRUPĖ (IRG-RAIL)

2020 m. RRT dalyvavo šešių IRG-Rail darbo grupių veikloje.

Nepaisant COVID-19 keliamų iššūkių, RRT atstovai ir 2020 m. tęsė aktyvų nuotolinį dalyvavimą Nepriklausomų geležinkelių transporto rinkos reguliuotojų grupės (angl. *Independent Regulators' Group-Rail*) (toliau – *IRG-Rail*) veikloje, kuri apima nuomonių, ataskaitų, apžvalgų ir kitų dokumentų rengimą šešiose IRG-Rail ekspertų darbo grupėse.

RRT atstovai teikė statistinę informaciją ir pristatė Lietuvos geležinkelių transporto paslaugų rinkos reguliavimo aspektus. 2020 m. IRG-Rail savo iniciatyva parengė:

- Pranešimą dėl Europos geležinkelių transporto rinkos reguliuotojų teikiamos pagalbos, atsigauant po COVID-19 krizės;
- 8-ąją IRG-Rail geležinkelių transporto rinkos stebėsenos ataskaitą;
- TTR (angl. *Timetabling and Capacity Redesign*) ir jo vykdomų bandomųjų projektų vykdymo apžvalgą;
- Tarptautinių keleivinio transporto paslaugų apžvalgą;
- Minimaliojo prieigos paketo apmokestinimo patirties Europoje apžvalgą;
- Krovinių terminalų apmokestinimo principų apžvalgą.

12.5. EUROPOS GELEŽINKELIŲ TRANSPORTO RINKOS REGULIUOTOJŲ TINKLAS (ENRRB)

2020 m. RRT dalyvavo Europos geležinkelių transporto rinkos reguliuotojų tinklo (angl. *European Network of Rail Regulatory Bodies, ENRRB*) susitikime, kurio metu buvo pristatyti Lietuvos geležinkelių transporto paslaugų rinkos reguliavimo aspektai, nagrinėjami skundai bei problematika, taip pat susipažinta su kitų ES valstybių geležinkelių transporto rinkos reguliavimo aspektais.

ATLYGINIMO UŽ DOKUMENTŲ TEIKIMĄ IR DUOMENŲ REGISTRAVIMĄ APSKAIČIAVIMO PRIEŽIŪRA

Nuo 2018 m. gegužės 1 d.⁶⁷ RRT atlieka atlyginimo už dokumentų teikimą dydžių apskaičiavimo priežiūros institucijos funkcijas.

Nuo 2019 m. kovo 27 d. RRT⁶⁸ atlieka atlyginimo už registro objekto registravimą dydžių apskaičiavimo priežiūros institucijos funkcijas.

⁶⁷ Vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. sausio 10 d. nutarimo Nr. 45 „Dėl Atlyginimo už registro objekto registravimą, dokumentų teikimą dydžių apskaičiavimo ir atlyginimo už registro objekto registravimą, registro duomenų, registro informacijos, registrui pateiktų dokumentų ir (arba) jų kopijų, valstybės informacinių sistemų duomenų teikimą mokėjimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ 2 punktu

⁶⁸ Nuo 2019 m. kovo 27 d., įsigaliojus Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. sausio 10 d. nutarimo Nr. 45 pakeitimui.

Pateikta teigiama išvada dėl VĮ „Registrų centro“ atlyginimo už dokumentų teikimą ir registro objekto registravimą dydžių apskaičiavimo.

Pateikta teigiama išvada dėl VĮ „Registrų centro“ kompensuojamųjų sąnaudų dydžio pagrįstumo.

Įvertinti pirmieji atlyginimo už dokumentų teikimą ir registro objekto registravimą reformos rezultatai.

RRT pateikė teigiamą išvadą dėl VĮ „Registrų centras“ (toliau – RC) atlyginimo už dokumentų teikimą ir registro objekto registravimą dydžių (toliau – atlyginimo dydžiai) apskaičiavimo.

2019 m. lapkričio 22 d. RRT pateikus neigiamą išvadą dėl RC atlyginimo dydžių apskaičiavimo pagrįstumo, RC įvertino ir ištaisė neigiamoje išvadoje nurodytus trūkumus. 2020 m. sausio 31 d.⁶⁹ RC pakartotinai pateikė RRT dokumentus išvadai dėl RC atlyginimo dydžių apskaičiavimo pagrįstumo gauti: audito įmonės patikrintą atlyginimo dydžių patikrinimo ataskaitą ir patikslintus teisės aktų, kuriais tvirtinami atlyginimo dydžiai, projektus bei juos pagrindžiančius dokumentus.

RRT, išanalizavusi ir įvertinusi RC pateiktus dokumentus, nustatė, kad RC pateikti patikslinti atlyginimų dydžiai yra apskaičiuoti laikantis nustatytų reikalavimų, t. y. skaičiuojant RC atlyginimo dydžius buvo įtrauktos tik būtinos ir pagrįstos sąnaudos, tiesiogiai susijusios su dokumentų teikimo ir (ar) registro objekto registravimo veiklomis. Atsižvelgdama į tai, RRT 2020 m. kovo 24 d. pateikė RC teigiamą išvadą dėl RC atlyginimo dydžių apskaičiavimo pagrįstumo.

Gavus teigiamą RRT išvadą, buvo nustatyti nauji RC atlyginimo dydžiai ir pradėti taikyti nuo 2020 m. spalio 1 d.

RRT pateikė teigiamą išvadą dėl kompensuojamųjų sąnaudų dydžio pagrįstumo

2020 m. RC pateikė RRT informaciją apie 2019 m. patirtas sąnaudas, neatlygintinai registruojant registro objektus ir teikiant dokumentus tokią teisę turinčioms institucijoms⁷⁰. Taip pat buvo pateikta ir audito įmonės „Moore Mackonis“, UAB ataskaita išvadai dėl kompensuojamųjų sąnaudų dydžio pagrįstumo gauti. RC nurodė iš valstybės biudžeto prašomą kompensuoti 2019 m. patirtų sąnaudų sumą – 9 540 566,64 Eur.

RRT, išanalizavusi ir įvertinusi šių kompensuojamųjų sąnaudų dydžio pagrįstumą, nustatė, kad iš valstybės biudžeto gali būti kompensuojama 9 537 023,31 Eur⁷¹, ir pateikė RC teigiamą išvadą dėl šios kompensuojamosios sąnaudų sumos pagrįstumo.

Įvertinti pirmieji atlyginimo už dokumentų teikimą ir registrų objekto registravimą reformos rezultatai

RRT įvertino RC pateiktus atlyginimo dydžius ir jų pagrindu apskaičiuotas kompensuojamąsias sąnaudas. Taip buvo užbaigtas pirmasis visas šios srities vertinimo ciklas.

RRT pažymi tokius įgyvendintos reformos privalumus:

- Sukurta sąnaudomis pagrįsta, skaidresnė ir aiškesnė RC atlyginimo dydžių kainodara.
- RC numatytas dokumentų ir duomenų teikimo būdas „sistema-sistema“ sudaro prielaidas duomenimis tarp informacinių sistemų keistis automatizuotai; šis technologiškai pažangus ir sąlyginai pigus⁷² dokumentų ir duomenų teikimo būdas turėtų būti institucijų naudojamas kuo plačiau, siekiant tiek kurti visuomenei aktualias elektronines paslaugas, tiek taupyti valstybės biudžeto lėšas.
- Atlikti atlyginimo dydžių perskaičiavimai, remiantis atitinkamų paslaugų teikimo sąnaudomis, lėmė ženklus valstybės biudžeto lėšų sutaupymus: jei RC kompensuojamosios sąnaudos už neatlygintiną dokumentų teikimą ir registro objekto registravimą 2019 m. būtų apskaičiuotos pagal RC 2019 m. taikytus atlyginimo dydžius, jos būtų siekusios 39 087 526 Eur (t. y. būtų buvusios net 29 546 959 Eur didesnės).

⁶⁹ Informacija RRT pateikta 2020 m. sausio 31 d. raštu Nr. S-7907 (3.48 E), papildomai informacija buvo tikslinta 2020 m. vasario 25 d. raštu Nr. S-14284 (1.31 E) ir 2020 m. kovo 10 d. raštu Nr. S-17175 (1.31 E).

⁷⁰ Valstybės ir savivaldybių institucijos ir įstaigos, įmonės ir viešosios įstaigos, finansuojamos iš valstybės ar savivaldybių biudžetų ir Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo nustatyta tvarka įgaliotos atlikti viešąjį administravimą arba teikiančios asmenims viešąsias ar administracines paslaugas.

⁷¹ RC prašoma kompensuojamųjų sąnaudų suma buvo sumažinta 3 543,33 Eur, nes 2019 m. RC už 3 515,82 Eur neatlygintinai suteiktos dvi Antstolių informacinės sistemos paslaugos nebuvo įtrauktos į TM sąrašą ir RRT nebuvo pateikti dokumentai, kuriais būtų patvirtinti šių paslaugų teikimo atlyginimo dydžiai, o trijų Neveiksnių ir ribotai veikusių asmenų registro paslaugų RC nurodytas atlyginimo dydis 27,51 Eur neatitiko LRV sąraše nurodytų atlyginimo dydžių.

⁷² Palyginti su įprastiniais tokių paslaugų teikimo būdais, pvz., popieriniu būdu.

- Atsirado galimybė įvertinti, kokie juridiniai ir fiziniai asmenys gali neatlygintinai gauti paslaugas, analizuoti jiems neatlygintai suteiktų paslaugų kiekius ir patikrinti iš valstybės biudžeto lėšų kompensuojamų sumų pagrįstumą – disponavimas šia informacija naudingas institucijoms, atsakingoms už duomenų atvėrimo ir neatlygintino duomenų teikimo politikos formavimą ir racionalų valstybės biudžeto lėšų naudojimą.

Teikta metodinė pagalba

RRT raštu ir žodžiu teikė metodinę pagalbą Aprašo⁷³ nuostatų taikymo klausimais visiems besikreipiantiems subjektams. 2020 m. konsultacija dėl Aprašo nuostatų taikymo buvo suteikta RC, VĮ Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centrui, Lietuvos vyriausiojo archyvaro tarnybai, Lietuvos geologijos tarnybai prie Aplinkos ministerijos ir VĮ „Regitrai“.

⁷³ Atlyginimo už registro objekto registravimą, dokumentų teikimą dydžių apskaičiavimo ir atlyginimo už registro objekto registravimą, registro duomenų, registro informacijos, registrui pateiktų dokumentų ir (arba) jų kopijų, valstybės informacinių sistemų duomenų teikimą mokėjimo tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. sausio 10 d. nutarimu Nr. 45 „Dėl Atlyginimo už registro objekto registravimą, dokumentų teikimą dydžių apskaičiavimo ir atlyginimo už registro objekto registravimą, registro duomenų, registro informacijos, registrui pateiktų dokumentų ir (arba) jų kopijų, valstybės informacinių sistemų duomenų teikimą mokėjimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

2021 M. RRT PRIORITETAİ

RRT, tęsdama ankstesniais metais pradėtus darbus, 2021 m. numatė šiuos RRT veiklos prioritetus:

- **I.** Elektroninių ryšių ir patikimumo užtikrinimo paslaugų gavėjų, pašto paslaugos, radijo ryšio įrenginių bei elektrinių ir elektroninių aparatų naudotojų teisių ir teisėtų interesų apsauga.
 - **II.** Investicijų į naujos kartos belaidžio plačiajuosčio ryšio tinklus bei pažangių technologijų ir paslaugų darnios plėtros skatinimas.
 - **III.** Veiksmingos konkurencijos geležinkelių transporto sektoriuje užtikrinimas ir galimybių piktnaudžiauti įtaka geležinkelių transporto paslaugų rinkoje prevencija.
 - **IV.** Atlyginimo už registro objekto registravimą ir dokumentų teikimą dydžių pagrįstumo sąnaudomis užtikrinimas.
-

priežiūrą (t. y. priežiūrės formaliuosius (administracinius) reikalavimus dėl ženklavimo, atitikties deklaracijų ir pan.) ir esminių elektromagnetinio suderinamumo reikalavimų elektriniams ir elektroniniams aparatams bei radijo ryšio įrenginiams, taip pat efektyvaus radijo dažnių spektro naudojimo reikalavimų radijo ryšio įrenginiams laikymąsi, kad būtų išvengta žalingųjų trukdžių. RRT vykdydama tęstinį, 2019 m. pradėtą investicinį projektą VIP „Specialiosios paskirties pastato su antenų bokštu radijo stebėsenai ir elektromagnetinio suderinamumo laboratorija Kaune, Želvos g. 12, statyba“. Iki 2022 m. gruodžio mėn. planuojama įrengti 10 m pusiau beaidę kamerą SAC, praplėsti akredituotą elektromagnetinio suderinamumo bei efektyvaus radijo spektro naudojimo bandymų laboratoriją ir įkurti radijo ryšio įrenginių saugos laboratoriją. Įgyvendinus projektą, atsirastų galimybė patikrinti radijo ryšio įrenginių techninių charakteristikų atitiktį visiems esminiems reikalavimams, t. y. užtikrinti žmonių ir naminių gyvūnų sveikatos apsaugą ir saugą, nuosavybės apsaugą, elektromagnetinį suderinamumą ir efektyvų radijo dažnių spektro naudojimą, taip pat bus galima atlikti visų, įskaitant ir didelių matmenų, elektrinių ir elektroninių aparatų, medicinos aparatų, mokslinių aparatų, variklinių transporto priemonių ir elektromobilių, geležinkelio riedmenų, bepiločių orlaivių elektromagnetinio suderinamumo bandymus.

RRT, vykdydama patikimumo užtikrinimo paslaugų priežiūros įstaigos funkcijas, sudarys nacionalinį patikimumą sąrašą (angl. *Trusted List, TSL*), kuriame bus pateikiama informacija apie Lietuvoje priežiūrimus kvalifikuotus patikimumo užtikrinimo paslaugų teikėjus ir jų teikiamas kvalifikuotas patikimumo užtikrinimo paslaugas. 2021 m. bus toliau priežiūrima, kaip patikimumo užtikrinimo paslaugų teikėjai vykdo 2014 m. liepos 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos Reglamente (ES) Nr. 910/2014 dėl elektroninės atpažinties ir elektroninių operacijų patikimumo užtikrinimo paslaugų vidaus rinkoje, kuriuo panaikinama Direktyva 1999/93/EB, ir kituose teisės aktuose nustatytus reikalavimus. 2021 m. numatoma atlikti visų kvalifikuotų patikimumo užtikrinimo paslaugų teikėjų veiklos dokumentų ir atitikties vertinimo ataskaitų vertinimą. Taip pat planuojama automatizuoti patikimumo užtikrinimo paslaugų teikėjų priežiūros procesus, įgyvendinus Mokslo, inovacijų ir technologijų agentūros (MITA) paskelbtoje „GovTech“ laboratorijos iššūkių serijoje RRT iškelto iššūkio „Kaip inovatyviai atlikti patikimumo užtikrinimo paslaugų teikėjų priežiūrą?“ sprendimus. Siekiant šviesti visuomenę, RRT interneto svetainėje www.elektroninisparasas.lt toliau bus skelbiama aktuali informacija patikimumo užtikrinimo paslaugų ir elektroninio parašo klausimais.

RRT kartu su partneriais – Nacionaline švietimo agentūra, asociacija „Lengvas į ateitį“ ir VŠĮ „Vaikų linija“ – dalyvaus tęsiniame Saugesnio interneto projekte. 2021 m. bus tęsiama interneto karštosios linijos „Švarus internetas“ veikla, nedelsiant reaguojama į pranešimus apie neteisėtą ir žalingą turinį internete, aktyviai dalyvaujama ir viešinama tarptautinės interneto karštųjų linijų asociacijos INHOPE veikla bei derinami tarptautiniai veiksmai kovai su neteisėtu, žalingu nepilnamečiams turiniu internete. Visuomenei skirta informacija apie interneto karštąją liniją „Švarus internetas“ skelbiama interneto svetainėje www.svarusinternetas.lt. Planuojama automatizuotai ieškoti draudžiamo turinio (vaikų seksualinio išnaudojimo medžiagos ir pornografijos) Lietuvos IP adresų ruože, įgyvendinus „GovTech“ laboratorijos iššūkių serijoje RRT iškelto iššūkio „Kaip automatizuotai identifikuoti draudžiamą interneto turinį?“ sprendimus. RRT sieks, kad visose prieigos prie viešųjų kompiuterių tinklų (internetu) vietose, kur gali lankytis nepilnamečiai, būtų įdiegtos privalomos, RRT aprobuotos neigiamą poveikį nepilnamečių vystymuisi darančios informacijos filtravimo priemonės. Siekdama šviesti visuomenę, RRT ir toliau skelbs mokomąją ir informacinę medžiagą apie saugų elgesį internete interneto svetainėje www.esaugumas.lt.

2018 m. gruodžio 11 d. priėmus Direktyvą (ES) 2018/1972, kuria nustatomas Europos elektroninių ryšių kodeksas, buvo konsoliduoti ir pakeisti iki šiol galioję baziniai ES elektroninių ryšių teisės aktai – keturios 2002 m. ES direktyvos. Direktyva (ES) 2018/1972 siekiama efektyvesnio teisinio Europos elektroninių ryšių rinkos reguliavimo, kuris atitiktų šiuolaikinių technologijų ir rinkų ypatumus, sparčiai augant internetinių paslaugų ir didelio pralaidumo 5G ryšio tinklų poreikiui. RRT 2020 m. parengė Lietuvos Respublikos elektroninių ryšių įstatymo ir susijusių įstatymų bei poįstatyminių teisės aktų pakeitimo projektus, užtikrinančius Direktyvos (ES) 2018/1972 nuostatų perkėlimą į Lietuvos Respublikos nacionalinės teisės sistemą, o 2021 m. toliau tęs nacionalinio teisinio reglamentavimo tobulinimą, siekdama efektyvaus šios Direktyvos nuostatų įgyvendinimo.

RRT, kaip projekto partnerė, dalyvaus Informacinės visuomenės plėtros komiteto vykdomame ES struktūrinių fondų lėšų finansuojamame projekte „Atvirų duomenų platformos, įgalinančios efektyvų viešojo sektoriaus informacijos pakartotinį panaudojimą verslui, ir jos valdymo įrankių sukūrimas“. Šio projekto tikslas – sukurti ir įdiegti centralizuotai valdomas technines priemones, įgalinančias valstybės informacinių išteklių valdytojus parengti ir pateikti atvirų duomenų rinkinius bei jų metaduomenis, o verslo subjektus ir visuomenę be išankstinių sąlygų ir patogiai rasti ir gauti viešojo sektoriaus institucijų tvarkomus duomenis tiek verslo plėtrai, tiek ir nevyriausybinį iniciatyvų įgyvendinimui. Antrajame šio projekto etape (2020 m. kovas – 2023 m. rugsėjis) bus įgyvendintas plataus masto viešojo sektoriaus institucijų ir įstaigų prioritetinių duomenų rinkinių atvėrimas. RRT yra atsakinga už atviro duomenų rinkinio apie elektroninių ryšių išteklius ir radijo ryšio stotis sudarymą.

➤ II. Investicijų į naujos kartos belaidžio plačiajuosčio ryšio tinklus bei pažangių technologijų ir paslaugų darnios plėtros skatinimas

Technologijų evoliucija yra vienas svarbiausių visuomenės gyvenimo ir ekonomikos variklių. Nauja penktosios kartos judriojo radijo ryšio technologija (5G) turės milžinišką įtaką radijo dažnių (kanalų) naudojimo efektyvumui bei infrastruktūros ir kitų sričių vystymuisi. RRT dalyvauja 5G diegimo procese ir yra atsakinga už radijo dažnių (kanalų) paruošimą ir jų skyrimą operatoriams, ketinantiems elektroninių ryšių paslaugas teikti naudojant 5G technologiją. 2021–2023 m. didžiausias dė-

mesys bus kreipiamas į radijo dažnių (kanalų) iš 694–790 MHz (toliau – 700 MHz), 3400–3800 MHz ir 24,25–27,5 GHz radijo dažnių juostų paskyrimą operatoriams.

Pagal patvirtintą Radijo ryšio plėtos 470–790 MHz radijo dažnių juostoje planą iki 2022 m. turės būti išduoti leidimai naudoti radijo dažnius (kanalus) iš 700 MHz radijo dažnių juostos, o leidimų turėtojai turės įrengti antžemines radijo ryšio sistemas ir sudaryti galimybę valstybinės reikšmės magistraliniuose keliuose ir tam tikrose teritorijose esantiems namų ūkiams gauti ne mažesnės kaip 30 Mb/s duomenų perdavimo spartos elektroninių ryšių paslaugas. RRT 2022–2023 m. prižiūrės, kaip leidimų turėtojai laikosi jiems nustatytų radijo dažnių (kanalų) iš 700 MHz radijo dažnių juostos naudojimo sąlygų ir minimalių plėtos reikalavimų.

Įgyvendindama 2017 m. gegužės 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimo (ES) 2017/899 dėl 470–790 MHz dažnių juostos naudojimo Sąjungoje nuostatas – iki 2020 m. birželio 30 d. sudaryti sąlygas 700 MHz radijo dažnių juostą naudoti antžeminėms sistemoms, kuriomis galima teikti belaidžio plačiajuosčio ryšio paslaugas, ir iki 2030 m. užtikrinti, kad 470–694 MHz radijo dažnių juostą būtų galima naudoti transliavimo paslaugoms, įskaitant nemokamą televiziją – RRT 2021–2022 m. atlaisvins 700 MHz radijo dažnių juostą nuo televizijos transliavimo paslaugų Lietuvoje. Vykdydama tarptautinį radijo dažnių koordinavimą, RRT sieks, kad tai būtų padaryta ir kaimyninėse valstybėse.

RRT planuoja 2021 m. paskelbti aukcionus suteikti teisę naudoti radijo dažnius (kanalus) iš 700 MHz ir 3,5 GHz radijo dažnių juostų ir išduoti leidimus naudoti atitinkamus radijo dažnius (kanalus) aukciono laimėtojams. 2022–2024 m. didžiausias dėmesys bus skiriamas prižiūrėti, kaip leidimų turėtojai laikosi šių radijo dažnių juostų naudojimo sąlygų ir minimalių plėtos reikalavimų.

Įgyvendinant 2020 m. liepos 20 d. EK įgyvendinimo reglamento (ES) 2020/1070, kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2018/1972, kuria nustatomas Europos elektroninių ryšių kodeksas, 57 straipsnio 2 dalį nustatomos mažos aprėpties belaidžio ryšio prieigos taškų charakteristikos, 3 straipsnio 3 dalies nuostatas nuo 2021 m. operatoriams bus sudaryta galimybė prisijungti prie RRT Radijo spektro valdymo portalo ir pateikti informaciją apie jų įdiegtus mažos aprėpties belaidžio ryšio prieigos taškus. RRT kasmet praneš EK apie įrengtuose mažos aprėpties belaidžio ryšio prieigos taškuose naudojamas technologijas.

2021–2023 m. RRT analizuos 24,25–27,5 GHz radijo dažnių juostos naudojimą ir nagrinės galimybes ją pertvarkyti, vykdys radijo dažnių (kanalų) iš šios radijo dažnių juostos tarptautinį koordinavimą ir, esant paraiškoms, skyrimo procedūras.

RRT tebevykdo derybas su Rusijos Federacijos telekomunikacijų administracija dėl 1427–1517 MHz, 3400–3800 MHz ir 24,25–27,5 GHz radijo dažnių juostų naudojimo, siekdama, kad Lietuvoje šios radijo dažnių juostos galėtų būti naudojamos pagal EK sprendimuose nustatytus parametrus arba kad nuokrypis nuo šių parametrų būtų kuo mažesnis. 2021–2023 m. RRT sieks susitarti ir surasti abiem pusėms tinkamą sprendimą.

2021–2023 m. bus dedamos visos pastangos, kad Lietuvoje veikiantys operatoriai ES mastu harmonizuotas radijo dažnių juostas galėtų naudoti kuo palankesnėmis sąlygomis, taip skatinant investicijas į naujos kartos belaidžio plačiajuosčio ryšio tinklus bei pažangių technologijų ir paslaugų plėtrą.

Siekiant padidinti elektromagnetinio suderinamumo skaičiavimų tikslumą, 2021 m. planuojama įsigyti geografinių duomenų, gautų atlikus Lietuvos teritorijos skenavimą lazeriu, rinkinį apie Lietuvos Respublikos teritorijoje esančių pastatų aukštumą. 2021–2024 m. šie duomenys bus diegiami į Tarnybos naudojamas sistemas.

Siekiant suteikti asmenims galimybę internetu užpildyti prašymus, susijusius su radijo dažnių (kanalų) skyrimo procedūromis, 2023 m. planuojama modernizuoti Radijo spektro valdymo sistemos interneto portalą. Modernizavimo tikslas – padidinti veikimo spartą, pagerinti bendrą portalo ergonomiką, supaprastinti leidimų naudoti elektroninių ryšių išteklius išdavimo procesus, sumažinant žmogiškųjų klaidų tikimybę.

Įgyvendinant 2020 m. liepos 20 d. EK įgyvendinimo reglamento (ES) 2020/1070, kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2018/1972, kuria nustatomas Europos elektroninių ryšių kodeksas, 57 straipsnio 2 dalį nustatomos mažos aprėpties belaidžio ryšio prieigos taškų charakteristikos, 3 straipsnio 3 dalies nuostatas nuo 2021 m. operatoriams bus sudaryta galimybė prisijungti prie RRT Radijo spektro valdymo portalo ir pateikti informaciją apie jų įdiegtus mažos aprėpties belaidžio ryšio prieigos taškus. RRT kasmet praneš EK apie įrengtuose mažos aprėpties belaidžio ryšio prieigos taškuose naudojamas technologijas.

Lietuvos Respublikos elektroninių ryšių įstatymo projekto, kuriuo perkeliama Direktyva ES 2018/1972, 40 straipsnio 18 dalimi ketinama nustatyti pareigą elektroninių ryšių paslaugų teikėjams nuo 2023 m. sausio 1 d. užtikrinti paslaugų gavėjams teisę gauti viešąsias elektroninių ryšių paslaugas įrenginiais su integruotais abonento identifikavimo moduliais. Taip pat numatoma nustatyti paslaugų gavėjų teisę pakeisti paslaugų teikėją, išlaikant ryšio numerį (kai toks yra), tačiau nekeičiant abonento identifikavimo modulio galiniame įrenginyje ir be fizinės prieigos prie galinio įrenginio. Tam svarbu atlikti gerosios pasaulinės praktikos ir Lietuvos faktinės situacijos analizę, rasti geriausius, savalaikius techninius, saugumo, teisinius, organizacinius sprendimus, dalyvaujant visoms suinteresuotoms šalims: viešųjų elektroninių ryšių tinklų ir (ar) paslaugų teikėjams, galutiniams paslaugų gavėjams ir atsakingoms valstybės institucijoms.

Įgyvendinant Lietuvos Respublikos Vyriausybės pavedimą, suformuotą Ateities ekonomikos DNR plane, RRT 2021 m. rengia studiją „Integruotų abonento identifikavimo modulių (eSIM) naudojimo skatinimo Lietuvoje modelis“. Studijos tikslas – parengti Integruotų abonento identifikavimo modulių (eSIM) naudojimo skatinimo Lietuvoje modelį, paremtą detalio tarptautinės praktikos ir esamos situacijos analize. eSIM sprendimas sudaro galimybes įdiegti ryšio numerius nuotoliniu, belaidžiu būdu (angl. over-the-air provisioning). Lietuvoje jau atsiranda sprendimų, kuriais siūloma naudotis e. ryšių paslaugomis, jas diegiant įrenginiuose integruotuose moduluose, tačiau nesant aiškių eSIM technologija pagrįstų paslaugų

teikimo kriterijų ir praktikos, eSIM sprendimas Lietuvoje vis dar pilnavertiškai nefunkcionuoja. Matomas tam tikrų sektorių ir bendrovių suinteresuotumas, poreikis ir numatoma konkreči nauda galutiniams paslaugų gavėjams gauti inovatyvias e. ryšio paslaugas, pagrįstas eSIM, kita vertus, yra ir trūkščių: trūksta vieningų ir visuotinai pripažintų, praktikoje taikomų, standartų, mechanizmų, apibrėžiančių technologinius ir organizacinius procesus, neaiškūs sprendimų diegimo kaštai, trūksta aiškių, investicijų grąžą užtikrinančių „panaudojimo atvejų“. Detalius, išsamius ir pagrįstus atsakymus į kylančius klausimus padės rasti ši studija, kurią rengia kompetentinga Lietuvos ir užsienio ekspertų komanda. Studiją numatoma parengti iki 2021 m. pabaigos.

➤ III. Veiksmingos konkurencijos geležinkelių transporto sektoriuje užtikrinimas ir galimybių piktnaudžiauti įtaka geležinkelių transporto paslaugų rinkoje prevencija

Vykdant 2019 m. gruodžio 8 d. įsigaliojusią Lietuvos Respublikos geležinkelių transporto kodekso (toliau – GTK) pakeitimų dėl viešosios geležinkelių infrastruktūros pajėgumų skyrimo procedūrų bei prieigos prie geležinkelių paslaugų įrenginių ir juose teikiamų paslaugų suteikimo įgyvendinimo priežiūrą, ypatingas dėmesys bus skiriamas Viešosios geležinkelių infrastruktūros tinklo nuostatų turinio peržiūrai, siekiant užtikrinti skaidrias, nediskriminacines ir iš anksto visiems geležinkelių transporto rinkos dalyviams žinomas prieigos prie viešosios geležinkelių infrastruktūros bei geležinkelių paslaugų įrenginių⁷⁸ ir juose teikiamų paslaugų sąlygas.

Bus skatinamas skaidrumas ir konkurencija geležinkelių transporto paslaugų rinkoje, siekiant visiems ūkio subjektams Lietuvoje užtikrinti tokias pat veiklos sąlygas, kaip ir kitose ES šalyse.

Didelis dėmesys bus skiriamas viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo finansinio skaidrumo reikalavimų laikymuisi, užmokesčio už minimalųjį prieigos paketą įmokų tarifų ir jų perskaičiavimo analizei. Viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojui atlikus vežimo geležinkelių transporto rinkos segmentų vertinimą ir paskelbus vežimo geležinkelių transportu rinkos segmentų, kuriuose gali būti taikomi antkainiai, sąrašą, bus vykdoma vežimo geležinkelių transportu rinkos segmentų nustatymo peržiūra.

➤ IV. Atlyginimo už registro objekto registravimą ir dokumentų teikimą dydžių pagrįstumo sąnaudomis užtikrinimas

2021–2023 m. bus vertinamas atlyginimo už registro objekto registravimą ir dokumentų teikimą sąnaudų pagrįstumas, prašymų kompensuoti iš valstybės biudžeto lėšų sąnaudas, patirtas dėl neatlygintino registro objekto registravimo ir dokumentų teikimo, pagrįstumas.

Nustatytais terminais bus skelbiama apibendrinta informacija apie Atlyginimo už registro objekto registravimą, dokumentų teikimą dydžių apskaičiavimo ir atlyginimo už registro objekto registravimą, registro duomenų, registro informacijos, registruoti pateiktų dokumentų ir (arba) jų kopijų, valstybės informacinių sistemų duomenų teikimą mokėjimo tvarkos aprašo⁷⁹ (toliau – Aprašas) nuostatų įgyvendinimą.

Bus atliekama priežiūra, kaip institucijos ir (arba) registru tvarkytojai, registruojantys registro objektus, įgyvendina Aprašo nuostatas, teikiama metodinė pagalba institucijoms ir (arba) registru tvarkytojams šio Aprašo nuostatų taikymo klausimais.

⁷⁸ Geležinkelių paslaugų įrenginys – įrenginys, įskaitant žemės sklypą, įrangą ir statinį, kuris visas arba iš dalies buvo specialiai paruoštas, kad būtų galima teikti vieną ar daugiau su geležinkelių transportu susijusių pagrindinių, papildomų ir (ar) pagalbinių paslaugų.

⁷⁹ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. sausio 10 d. nutarimu Nr. 45 „Dėl Atlyginimo už registro objekto registravimą, dokumentų teikimą dydžių apskaičiavimo ir atlyginimo už registro objekto registravimą, registro duomenų, registro informacijos, registruoti pateiktų dokumentų ir (arba) jų kopijų, valstybės informacinių sistemų duomenų teikimą mokėjimo tvarkos aprašo patvirtinimo“

1 PRIEDAS

RYŠIŲ VALDYMO IR KONTROLĖS PROGRAMOS TIKSLŲ IR UŽDAVINIŲ VERTINIMO KRITERIJŲ VYKDYMAS 2020 M.

Vertinimo kriterijaus kodas	Tikslų, uždavinių, vertinimo kriterijų pavadinimai ir mato vienetai	2020 m. planinė reikšmė	2020 m. faktinė reikšmė	Įvykdymas, proc.
	1 tikslas – užtikrinta veiksminga ir skaidri konkurencija elektroninių ryšių ir pašto paslaugų rinkose			
R-01-81-01-01	Alternatyvių viešųjų fiksavimo ryšio tinklų ir paslaugų teikėjų rinkos dalis (rinką vertinant pagal galutinių paslaugų gavėjų skaičių, proc.)	15	18,7	124,7
	Pastaraisiais metais matoma bendra viešųjų fiksavimo telefono ryšio paslaugų gavėjų skaičiaus mažėjimo tendencija – per metus šis skaičius sumažėjo 45,9 tūkst., t. y. 12,5 proc. (2020 m. – 321,9 tūkst., 2019 m. – 367,8 tūkst.). „Telia Lietuva“ AB, paslaugų gavėjų skaičius mažėja sparčiau – 34,3 tūkst. (2020 m. – 261,7 tūkst., 2019 m. – 295,9 tūkst.), nei kitų teikėjų – 11,6 tūkst. (2020 m. – 60,2 tūkst., 2019 m. – 71,9 tūkst.), todėl kitų teikėjų rinkos dalis mažėjančios rinkos atžvilgiu auga (jie daugiausia teikia paslaugas, naudojant IP protokolą).			
R-01-81-01-02	Pašto paslaugos teikėjų (išskyrus AB Lietuvos paštą) rinkos dalis (rinką vertinant pagal pajamas, proc.)	64	64,7	101,1
	AB Lietuvos pašto pajamos 2020 m. buvo 75,6 mln. Eur (2019 m. 69,3 mln. Eur); kitų pašto paslaugos teikėjų pajamos 2020 m. buvo 138,6 mln. Eur, (2019 m. 121,8 mln. Eur). Nuo 2019 m. III ketv. prie AB Lietuvos pašto prijungta UAB „Baltic Post“, kuri anksčiau buvo priskiriama prie teikėjų, išskyrus AB Lietuvos paštą.			
R-01-81-01-03	Alternatyvių plačiajuostės interneto prieigos, teikiamos naudojant fiksavimo ryšio technologijas, paslaugų teikėjų rinkos dalis (rinką vertinant pagal galutinių paslaugų gavėjų skaičių, proc.)	47	47,7	101,5
	Bendras plačiajuostės interneto prieigos, teikiamos naudojant fiksavimo ryšio technologijas, paslaugų gavėjų skaičius 2020 m. išaugo 0,6 proc. ir siekė 796,8 tūkst. (2019 m. – 791,8 tūkst.)			
	1 tikslo 1 uždavinys – užtikrinti, kad elektroninių ryšių ir pašto sektoriuose nebūtų konkurencijos iškraipymų ir ribojimų			
P-01-81-01-01-01	Atlikta patikrinimų, kaip didelę įtaką rinkoje turintys ūkio subjektai laikosi jiems nustatytų įpareigojimų, dalis (proc. nuo nustatytų įpareigojimų).	100	100	100
	2020 m. buvo išanalizuoti 5 standartiniai pasiūlymai: 1) Akcinės bendrovės „Telia Lietuva“ pateiktas Didmeninės plačiajuosčio ryšio prieigos paslaugų teikimo standartinis pasiūlymas, įgyvendinantis naujai nustatytus įpareigojimus Telia Lietuva, AB; RRT pateikus pastabas ir nurodymą akcinei bendrovei „Telia Lietuva“, AB, pakoreguoti standartinį pasiūlymą, buvo pakartotinai įvertintas atnaujintas Didmeninės plačiajuosčio ryšio prieigos paslaugų teikimo standartinio pasiūlymo 5 priedas (įsigaliojo nuo 2020 m. lapkričio 1 d.); 2) AB Lietuvos radijo ir televizijos centro pateikti Televizijos transliacijų perdavimo paslaugų teikimo standartinio pasiūlymo pakeitimai (įsigaliojo nuo 2020 m. kovo 1 d.); 3) AB Lietuvos radijo ir televizijos centro pateikti Televizijos transliacijų perdavimo skaitmeniniais antžeminiais tinklais standartinio pasiūlymo pakeitimai (įsigaliojo nuo 2020 m. spalio 1 d.); 4) AB Lietuvos radijo ir televizijos centro pateikti Televizijos transliacijų perdavimo antžeminiais tinklais priemonių teikimo standartinio pasiūlymo pakeitimai (įsigaliojo nuo 2020 m. spalio 1 d.); 5) AB Lietuvos radijo ir televizijos centro pateikti Radijo transliacijų perdavimo antžeminiais tinklais priemonių teikimo standartinio pasiūlymo pakeitimai (įsigaliojo nuo 2020 m. spalio 1 d.).			

Vertinimo kriterijaus kodas	Tikslų, uždavinių, vertinimo kriterijų pavadinimai ir mato vienetai	2020 m. planinė reikšmė	2020 m. faktinė reikšmė	Įvykdymas, proc.
P-01-81-01-01-02	Pagal 2014 m. spalio 9 d. EK rekomendaciją 2014/710/ES dėl elektroninių ryšių sektoriaus atitinkamų produktų ir paslaugų rinkų, kurioms gali būti taikomas ex ante reguliavimas pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2002/21/EB dėl elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų bendrosios reguliavimo sistemos (OL 2014 L 295, p. 79) ir kitų rinkų, kurioms gali būti taikomas ex ante reguliavimas, atliktų tyrimų skaičius (vnt.)	3	2	66,7
	2020 m. buvo ištirtos šios rinkos: 1. Vartotojams ir paslaugų gavėjams, išskyrus vartotojus, teikiamos prieigos prie viešųjų ryšių tinklo fiksuotoje vietoje rinkos tyrimas. Nuo 2020 m. balandžio 28 d. ši rinka dereguluota. 2. Balso skambučių užbaigimo individualiuose viešuosiuose judriojo telefono ryšio tinkluose rinkos tyrimas. Tyrimo metu nustatyta, kad 7 ūkio subjektai („Telia Lietuva“, AB, UAB „Bitė Lietuva“, UAB „TELE2“, UAB „CSC Telecom“, UAB „Ecofon“, UAB „Mediafon carrier services“, UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“) savo viešuosiuose judriojo ryšio tinkluose teikia balso skambučių užbaigimo paslaugas ir turi didelę įtaką rinkoje. Ūkio subjektams „Telia Lietuva“, AB, UAB „Bitė Lietuva“ ir UAB „TELE2“ galios įpareigojimas suteikti prieigą, nediskriminavimo bei skaidrumo, kainų kontrolės įpareigojimas. Ūkio subjektams UAB „Mediafon Carrier Services“, UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“, UAB „CSC TELECOM“ bei UAB „ECOFON“ galios įpareigojimas suteikti prieigą ir kainų kontrolės įpareigojimas. Visiems operatoriams nustatytas kainų kontrolės įpareigojimas siekiant įgyvendinti nuostatą, reglamentuojančią, kad skambučių užbaigimo kaina nuo 2021 m. sausio 1 d. neturi būti didesnė nei 0,76 Eur cento už minutę. 2020 m. nutrauktas pradėtas rinkos tyrimas: 1. Po konsultacijų su Europos Komisija nuspręsta nutraukti pradėtą Didmeninės aukštos kokybės prieigos fiksuotoje vietoje rinkos tyrimą ir atlikti naują pagal 2020 m. gruodžio 18 d. Komisijos rekomendaciją C(2020) 8750 dėl elektroninių ryšių sektoriaus atitinkamų produktų ir paslaugų rinkų, kurioms gali būti taikomas ex ante reguliavimas pagal 2018 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą (ES) 2018/1972, kuria nustatomas Europos elektroninių ryšių kodeksas. Galutinai visos procedūros bus užbaigtos 2021 m. pabaigoje – 2022 m. pradžioje.			
P-01-81-01-01-03	Pagal RRT kompetenciją nustatytais terminais perkeltų į nacionalinę teisę ir įgyvendintų ES teisės aktų dalis (proc. nuo reikalingų perkelti ir įgyvendinti teisės aktų)	100	50	50
	Nustatytais terminais į nacionalinę teisę neperkelti ir (ar) įgyvendinti šie ES teisės aktai: 1. 2020 m. liepos 20 d. Europos Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2020/1070, kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2018/1972, kuria nustatomas Europos elektroninių ryšių kodeksas, 57 straipsnio 2 dalį nustatomos mažos aprėpties belaidžio ryšio prieigos taškų charakteristikos. 2. 2018 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2018/1972, kuria nustatomas Europos elektroninių ryšių kodeksas (nauja redakcija). Komentaras: Direktyva (ES) 2018/1972 ir Reglamentas (ES) 2020/1070 nebuvo perkelti ir (ar) įgyvendinti nustatytais terminais dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės užtrukusių diskusijų dėl Lietuvos Respublikos elektroninių ryšių įstatymo Nr. IX-2135 pakeitimo įstatymo projekto.			
P-01-81-01-01-04	Išnagrinėtų pranešimų dėl elektroninių ryšių infrastruktūros įrengimo ir naudojimo pažeidimų dalis (proc. nuo gautų pranešimų apie pažeidimus)	100	100	100
P-01-81-01-01-05	Atliktų elektroninių ryšių paslaugų teikėjų veiklos planinių patikrinimų skaičius (vnt.)	17*	18	105,9**
	* 2020 m. buvo patikslintas planas – atlikti 20 planinių patikrinimų, tačiau dėl COVID-19 pandemijos įtakos 2020 m. patikrinimų atlikta mažiau nei planuota. ** Patikslinto planinio kriterijaus faktinis įvykdymas 95 proc.			
P-01-81-01-01-06	Atliktų pašto paslaugos teikėjų, įskaitant jų skyrius, veiklos planinių patikrinimų skaičius (vnt.)	14*	14	100**
	* 2020 m. buvo patikslintas planas – atlikta 15 planinių patikrinimų, tačiau dėl COVID-19 pandemijos įtakos 2020 m. patikrinimų atlikta mažiau nei planuota. ** Patikslinto planinio kriterijaus faktinis įvykdymas 93,3 proc.			

Vertinimo kriterijaus kodas	Tikslų, uždavinių, vertinimo kriterijų pavadinimai ir mato vienetai	2020 m. planinė reikšmė	2020 m. faktinė reikšmė	Įvykdymas, proc.
2 tikslas – pagal RRT kompetenciją užtikrinta IRT ir pašto paslaugų naudotojų teisių ir teisėtų interesų apsauga				
R-01-81-02-01	Radijo ryšio įrenginių tipų, atitinkančių Radijo ryšio įrenginių techninio reglamento administracinius reikalavimus, dalis (proc. nuo patikrintų įrenginių tipų)	73	82	112,3
R-01-81-02-02	Elektrinių ir elektroninių aparatų tipų, atitinkančių Elektromagnetinio suderinamumo techninio reglamento administracinius reikalavimus, dalis (proc. nuo patikrintų aparatų tipų)	75	78	104
R-01-81-02-03	Apsilankiusių specializuotoje interneto svetainėje www.elektroninisparasas.lt skaičiaus augimas (proc., palyginti su praėjusiais metais)	5	85	1700
<i>2020 m. interneto svetainėje naudojosi 14 050 vartotojų, 2019 m. – 7 589 vartotojai, COVID-19 pandemijos metu ženkliai padidėjo elektroniniu būdu teikiamų paslaugų apimtys ir tai turėjo įtakos interneto svetainės vartotojų skaičiaus augimui.</i>				
2 tikslo 1 uždavinys – užtikrinti viešųjų ryšių tinklų vientisumą, skatinti saugų naudojimąsi internetu ir vykdyti interneto turinio priežiūrą				
P-01-81-02-01-01	Interneto svetainėje www.esaugumas.lt paskelbtų pranešimų apie saugų ir atsakingą naudojimąsi internetu skaičius (vnt.)	20	45	225
<i>Paskelbti 37 pranešimai (iš jų 21 filmukai vykdant 2019 m. projektą „Prisijungusi Lietuva“) ir 8 nauji straipsniai.</i>				
P-01-81-02-01-02	Ištirtų pranešimų apie patyčias kibernetinėje erdvėje bei kitą draudžiamą ir ribojamą skleisti viešąją informaciją dalis (proc. nuo visų užregistruotų pranešimų)	100	100	100
P-01-81-02-01-03	Paskelbtų pranešimų apie viešo naudojimo kompiuterių tinkluose neskelbtinos informacijos kontrolės ir ribojamos viešosios informacijos platinimo tvarkos pažeidimus skaičius (vnt.)	4	4	100
P-01-81-02-01-04	Išnagrinėtų prašymų dėl filtravimo priemonių aprobavimo dalis (proc. nuo gautų prašymų)	100	100	100
2 tikslo 2 uždavinys – vykdyti veiksmingą elektroninių ryšių ir pašto paslaugų, įskaitant universaliąsias paslaugas, teikimo priežiūrą				
P-01-81-02-02-01	Pagal RRT kompetenciją išnagrinėtų elektroninių ryšių ir pašto paslaugų gavėjų, įskaitant vartotojus, skundų dalis (proc. nuo visų gautų skundų)	100	98,5	98,5
<i>Iš viso gautas 541 elektroninių ryšių ir pašto paslaugų gavėjų skundas, išnagrinėti 533 skundai. 8 gauti skundai bus nagrinėjami 2021 m. I ketv.</i>				
P-01-81-02-02-02	Kabelinės televizijos tinklų (KTV) planinių patikrinimų skaičius (vnt.)	18	3	16,7
<i>Kriterijus neįvykdytas dėl COVID-19 pandemijos paskelbto karantino, nesant galimybės patekti į KTV tiekėjų studijas ar gyvenamuosius namus ir atlikti matavimus.</i>				
P-01-81-02-02-03	Operatorių tinklų, kuriuose vykdoma paslaugų kokybės rodiklių stebėseną, skaičius (vnt.)	4	4	100
2 tikslo 3 uždavinys – užtikrinti Lietuvos rinkoje esančių radijo ryšio įrenginių atitiktį privalomiems Radijo ryšio įrenginių techninio reglamento reikalavimams bei elektrinių ir elektroninių aparatų atitiktį Elektromagnetinio suderinamumo techninio reglamento reikalavimams				
P-01-81-02-03-01	Patikrintų radijo ryšio įrenginių atitikties Radijo ryšio įrenginių techninio reglamento administraciniams reikalavimams tipų skaičius (vnt.)	80*	50	62,5**
<i>* metų pradžioje buvo pakoreguotas planas – 50 vnt.</i>				
<i>** pakoreguotas planas įvykdytas 100 proc.</i>				

Vertinimo kriterijaus kodas	Tikslų, uždavinių, vertinimo kriterijų pavadinimai ir mato vienetai	2020 m. planinė reikšmė	2020 m. faktinė reikšmė	Įvykdymas, proc.
P-01-81-02-03-02	Patikrintų elektrinių ir elektroninių aparatų atitiktis Elektromagnetinio suderinamumo techninio reglamento administraciniais reikalavimams tipų skaičius (vnt.) <i>* metų pradžioje buvo pakoreguotas planas – 50 vnt. ** pakoreguotas planas įvykdytas 100 proc.</i>	37*	50	135,1**
P-01-81-02-03-03	Radio ryšio įrenginių, paimtų iš rinkos ir pateiktų laboratoriniams bandymams, siekiant nustatyti, ar jie atitinka Radio ryšio įrenginių techninio reglamento esminius reikalavimus, tipų skaičius (vnt.) <i>Atsižvelgiant į tai, kad vienas tikrinamas įrenginys turėjo papildomą nuotolinio valdymo radijo bangomis funkciją buvo patikrinta įrenginio atitiktis RRĮ techninio reglamento esminiams reikalavimams.</i>	30	31	103,3
P-01-81-02-03-04	Elektrinių ir elektroninių aparatų, paimtų iš rinkos ir pateiktų laboratoriniams bandymams, siekiant nustatyti, ar jie atitinka Elektromagnetinio suderinamumo techninio reglamento esminius reikalavimus, tipų skaičius (vnt.) <i>Atsižvelgiant į tai, kad nustatyta 1 tipo aparato neatitiktis EMS techninio reglamento esminiams reikalavimams ir siekiant eliminuoti atsitiktinumo faktorių prieš priimant sprendimą šalinti aparatą iš rinkos, buvo papildomai patikrintas dar vienas to paties tipo aparatas.</i>	25	26	104
P-01-81-02-03-05	Atliktų radio ryšio įrenginių naudojimo atitiktis Radio ryšio įrenginių techninio reglamento esminiams reikalavimams (efektyvaus radijo dažnių (kanalų) ir elektromagnetinio suderinamumo) vertinimų ir išduotų bandymų ataskaitų skaičius (vnt.) <i>2020 m. RRT tikrino ekonominės veiklos vykdytojų pateikiamų rinkai įrenginius ir paimtus iš rinkos įrenginius bei dalyvavo ES šalių MSC-RED-11 kampanijoje (patikrino 10 tipų įrenginių). Iš viso atlikta 260 bandymų, parengtos 59 ataskaitos.</i>	50	59	118
P-01-81-02-03-06	Atliktų elektrinių ir elektroninių aparatų atitiktis Elektromagnetinio suderinamumo techninio reglamento esminiams reikalavimams vertinimų ir išduotų bandymų ataskaitų skaičius (vnt.) <i>2020 m. RRT tikrino ekonominės veiklos vykdytojų pateikiamus rinkai aparatus ir paimtus iš rinkos aparatus ir dalyvavo ES šalių rinkos priežiūros kampanijoje MSC-EMC-13 (patikrino 7 tipus aparatų), Suomijos reguliatoriaus prašymu atliko vertinimą iš Suomijos rinkos paimtiems įrenginiams (28 tipų). Iš viso atlikta 655 bandymai, parengtos 148 ataskaitos.</i>	85	148	174,1
2 tikslo 4 uždavinys – vykdyti patikimumo užtikrinimo paslaugų teikėjų ir jų teikiamų patikimumo užtikrinimo paslaugų priežiūrą				
P-01-81-02-04-01	Pagal RRT kompetenciją išnagrinėtų asmenų skundų dėl patikimumo užtikrinimo paslaugų teikėjų veiklos dalis (proc. nuo visų gautų skundų)	100	100	100
P-01-81-02-04-02	Suteiktos metodinės pagalbos patikimumo užtikrinimo paslaugų teikėjams dalis (proc. nuo visų gautų paklausimų)	100	100	100
P-01-81-02-04-03	Suteiktų konsultacijų patikimumo užtikrinimo paslaugų naudotojams dalis (proc. nuo visų gautų paklausimų)	100	100	100
3 tikslas – sudarytos sąlygos ilgalaikėms investicijoms į elektroninių ryšių infrastruktūrą ir pažangiai IRT plėtrai				
R-01-81-03-01	Ketvirtosios kartos (4G) judriojo radijo ryšio tinklų vidutinio stiprumo ryšių aprėpiama Lietuvos Respublikos teritorijos dalis (proc. nuo visos Lietuvos Respublikos teritorijos) <i>Atsižvelgiant į tai, kad didžioji dalis Lietuvos teritorijos jau yra padengta 4G ryšiu, operatoriai nesuinteresuoti didinti mažai apgyvendintų teritorijų padengimą. Šiuo metu operatoriai daugiau koncentruojasi į esamų bazinių stočių talpos didinimą, o ne į naujų stočių statymą ir tai turėjo įtakos kriterijaus įvykdymui.</i>	90	87,9	97,7

Vertinimo kriterijaus kodas	Tikslų, uždavinių, vertinimo kriterijų pavadinimai ir mato vienetai	2020 m. planinė reikšmė	2020 m. faktinė reikšmė	Įvykdymas, proc.
R-01-81-03-02	Paskirtos ES mastu suderintos radijo dažnių juostos plotis (MHz)	960	931	97
	Kriterijaus planinė reikšmė nepasiekta, nes 2020 m. neįvyko 5G aukcionai (nukelti į 2021 m.), kadangi operatoriai prašė nukelti aukcionų terminą, kol baigsis Telecentro dalies verslo perdavimo UAB „Mezon“ procedūros. Verslo perdavimo procedūros užbaigtos 2020 m. gruodžio 31 d.			
R-01-81-03-03	Užregistruotų plačiajuostės prieigos judriojo radijo ryšio radijo stočių skaičius (vnt.)	10 000	16541	165,4
	Kriterijus įvykdytas 165,4 proc., nes operatoriai atsisakė 3G technologijos ir masiškai keitė stotis į LTE (4G) technologijos stotis.			
R-01-81-03-04	Penktosios kartos (5G) judriajam radijo ryšiui vystyti paskirtų radijo dažnių juostų plotis (MHz)	300	100	33,3
	Kriterijaus planinė reikšmė nepasiekta, nes 2020 m. neįvyko 5G aukcionai (nukelti į 2021 m.), kadangi operatoriai prašė nukelti aukcionų terminą, kol baigsis Telecentro dalies verslo perdavimo UAB „Mezon“ procedūros. Verslo perdavimo procedūros užbaigtos 2020 m. gruodžio 31 d. Išduotas leidimas Telia Lietuva, AB eksperimentiniam nekomerciniam naudojimui (100 MHz).			
3 tikslo 1 uždavinys – vykdyti radijo dažnių (kanalų) valdymą, jų naudojimo priežiūrą, įskaitant radijo stebėseną, kitų elektroninių ryšių išteklių valdymą				
P-01-81-03-01-01	Išduota leidimų naudoti radijo dažnius (kanalus) judriojo radijo ryšio vidaus tinkluose (proc. nuo gautų prašymų)	95	100	105,3
	2020 m. gauti 76 prašymai, išduoti 187 leidimai (buvo gauta prašymų, kuriuose yra prašoma skirti ne vieną, o kelis radijo dažnius (kanalus), pratęsti radijo dažnių (kanalų) naudojimo terminą ar perleisti teisę naudoti radijo dažnius (kanalus) ne viename leidime, o keliuose leidimuose).			
P-01-81-03-01-02	Išduota leidimų naudoti radijo dažnius (kanalus) fiksuotosios tarnybos radijo ryšio stotyse (proc. nuo gautų prašymų)	85	100	117,6
	2020 m. atsisakymo išduoti leidimus nebuvo.			
P-01-81-03-01-03	Išduota leidimų eksperimentiniam radijo dažnių (kanalų) naudojimui (proc. nuo gautų prašymų)	90	100	111,1
	Negauta prašymų, kuriems turėtų būti priimtas neigiamas sprendimas.			
P-01-81-03-01-04	Atlikta naujai įrengtų radijo ir televizijos transliavimo stočių patikrinimų ir kontrolinių matavimų (proc. nuo naujai įrengtų stočių skaičiaus)	100	100	100
P-01-81-03-01-05	Radijo ir televizijos transliavimo stočių patikrinimų skaičius (vnt.)	32	30	93,8
	Dėl COVID-19 pandemijos paskelbto karantino patikrinta mažiau stočių nei suplanuota.			
P-01-81-03-01-06	Vidaus radijo ryšio tinklų patikrinimų skaičius (vnt.)	140	23	16,4
	Dėl COVID-19 pandemijos paskelbto karantino vidaus radijo ryšio tinklų patikrinta mažiau nei suplanuota.			
P-01-81-03-01-07	Ištirtų vartotojų skundų dėl radijo trukdžių dalis (proc. nuo visų gautų skundų skaičiaus)	95,5	98,28	102,9
	Iš viso priimta 290 pranešimų, ištirta 285.			
4 tikslas – integracija į ES ir tarptautinę reguliavimo erdvę ir efektyvi RRT veikla				
R-01-81-04-01	ES ir tarptautinių organizacijų nuolatinio darbo grupių, komitetų, kurių veikloje užtikrinamas RRT atstovavimas, skaičius (vnt.)	32	49	153,1
	2020 m. dėl tebevykstančio EI. ryšių kodekso perkėlimo aktyviau dalyvauta BEREC darbo grupėse, ITU ir CEPT darbo grupių veikloje, taip pat pasirengimo svarbiausiems ITU renginiams (WTDC-21 ir WRC-23) posėdžiuose.			
R-01-81-04-02	RRT vykdomos ūkio subjektų veiklos priežiūros pažangumo indeksas (balas)	7	-	-
	Inspektavimo skyrius pateikė Ekonomikos ir inovacijų ministerijai užpildytą klausimyną, sudarytą pagal Ūkio subjektų priežiūrą atliekančių institucijų pažangumo vertinimo (švieslentės) metodiką, tačiau iki šiol EIMIN apie vertinimo rezultatus neinformavo.			

Vertinimo kriterijaus kodas	Tikslų, uždavinių, vertinimo kriterijų pavadinimai ir mato vienetai	2020 m. planinė reikšmė	2020 m. faktinė reikšmė	Įvykdymas, proc.
	4 tikslo 1 uždavinys – užtikrinti efektyvią integraciją į ES ir tarptautinių organizacijų sprendimų priėmimo procesą			
P-01-81-04-01-01	Pranešimų, dokumentų projektų, Lietuvos pozicijų, parengtų ir suderintų dalyvavimui ES Tarybos, EK komitetuose ir darbo grupėse, Europos elektroninių ryšių reguliuotojų institucijos (BEREC), Europos pašto reguliuotojų grupės (ERGP), Europos pašto ir telekomunikacijų administracijų konferencijos (CEPT), Tarptautinės telekomunikacijų sąjungos (ITU), Pasaulinės pašto sąjungos (UPU) komitetuose ir darbo grupėse, Baltijos šalių reguliuotojų susitikime, kituose tarptautiniuose renginiuose, skaičius (vnt.)	40	60	150
	<i>Vertinimo kriterijaus faktui turėjo įtakos išaugęs pozicijų skaičius rengiantis ITU pasaulinei telekomunikacijų konferencijai WTDC-21 ir dalyvaujant darbo grupėse pašto srityje</i>			
	4 tikslo 2 uždavinys – užtikrinti efektyvų RRT veiklos organizavimą, veiklos viešumą ir kontrolę			
P-01-81-04-02-01	Valstybės tarnautojų, per ataskaitinius metus dalyvavusių kvalifikacijos tobulinimo renginiuose, dalis (proc. nuo bendro valstybės tarnautojų skaičiaus)	87	86	98,9
	<i>Dėl COVID-19 pandemijos paskelbto karantino kvalifikacijos tobulinimo renginiuose dalyvavo 122 valstybės tarnautojai iš 142 bendro valstybės tarnautojų skaičiaus. 95 proc. visų mokymų vyko nuotoliniu būdu.</i>			
P-01-81-04-02-02	RRT informacinių sistemų ir jų posistemų pasiekiamumas per metus (proc. nuo viso jų darbo laiko)	90	93	103,3
	<i>Faktinė reikšmė gauta įvertinus IT skyriaus atliktų techninių darbų kiekius, interneto tiekėjo ryšio veiklos sutrikimus, informacinių sistemų neveikimą dėl techninių kliūčių.</i>			
P-01-81-04-02-03	Žiniasklaidos priemonėmis išplatintų pranešimų apie RRT veiklą skaičius (vnt.)	55	77	140
	<i>Atsižvelgiant į tai, kad dėl COVID-19 pandemijos metu išaugo aktualios informacijos ryšių ir pašto paslaugų vartotojams pateikimo poreikis ir į tai, kad atsižvelgus į visuomenės reakciją dėl 5G ryšio buvo skirtas padidintas dėmesys informacijos apie 5G sklaidai, vertinimo kriterijus įvykdytas 140 proc.</i>			
	5 tikslas – užtikrintas įpareigojimų, kurie gali būti nustatyti operatoriams ir elektroninių ryšių paslaugų teikėjams valstybės gynybos, nacionalinio saugumo ir viešosios tvarkos palaikymo interesais, taip pat ypatingų aplinkybių atvejais, vykdymas			
R-01-81-05-01	Užtikrintas su elektroninių ryšių srautų priežiūra susijusių įpareigojimų vykdymas (proc.)	100	100	100
	5 tikslo 1 uždavinys – užtikrinti, kad operatoriai ir elektroninių ryšių paslaugų teikėjai vykdytų įpareigojimus, kurie gali būti nustatyti valstybės gynybos, nacionalinio saugumo ir viešosios tvarkos palaikymo interesais, taip pat ypatingų aplinkybių atvejais			
P-01-81-05-01-01	Įsigytos įrangos, naudojamos Lietuvos Respublikos elektroninių ryšių įstatymo 77 straipsnio 1 ir (ar) 4 dalyse nurodytais tikslais, dalis (proc. nuo reikalingos įsigyti įrangos)	100	100	100

2 PRIEDAS

GELEŽINKELIŲ TRANSPORTO RINKOS REGULIAVIMO PROGRAMOS TIKSLŲ IR UŽDAVINIŲ VERTINIMO KRITERIJŲ VYKDYMAS 2020 M.

Vertinimo kriterijaus kodas	Tikslų, uždavinių, vertinimo kriterijų pavadinimai ir mato vienetai	2020 m. planinė reikšmė	2020 m. faktinė reikšmė	Įvykdymas, proc.
	1 tikslas – sudaryti sąlygas veiksmingai konkurencijai geležinkelių transporto rinkoje			
R-02-82-01-01	Nustatytais terminais pagal RRT kompetenciją išnagrinėtų pareiškėjų skundų dėl viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo, geležinkelių paslaugų įrenginių operatorių, geležinkelio įmonių (vežėjų), institucijų, įstaigų ar organizacijų veiksmų ir (ar) neveikimo dalis (proc. nuo visų gautų skundų)	100	100	100
	1 tikslo 1 uždavinys – užtikrinti, kad geležinkelių transporto rinkoje nebūtų konkurencijos iškreipimų ir ribojimų			
P-02-82-01-01-01	Parengtų ir nustatytais terminais EK pateiktų geležinkelių transporto rinkos stebėjimo ataskaitų skaičius (per metus) (vnt.)	1	1	100

3 PRIEDAS

ATLYGINIMO UŽ REGISTRO OBJEKTO REGISTRAVIMĄ IR DOKUMENTŲ TEIKIMĄ DYDŽIŲ APSKAIČIAVIMO PRIEŽIŪROS PROGRAMOS TIKSLŲ IR UŽDAVINIŲ VERTINIMO KRITERIJŲ VYKDYMAS 2020 M.

Vertinimo kriterijaus kodas	Tikslų, uždavinių, vertinimo kriterijų pavadinimai ir mato vienetai	2020 m. planinė reikšmė	2020 m. faktinė reikšmė	Įvykdymas, proc.
	1 tikslas – užtikrintas atlyginimo už registro objekto registravimą ir dokumentų teikimą dydžių pagrįstumas sąnaudomis			
R-03-83-01-01	Išnagrinėtų prašymų dėl atlyginimo už registro objekto registravimą ir dokumentų teikimą dydžių pagrįstumo dalis (proc. nuo visų gautų prašymų)	100	100	100
	<i>Gautas 1 prašymas, išnagrinėtas 1 prašymas.</i>			
R-03-83-01-02	Išnagrinėtų prašymų dėl neatlygintino registro objekto registravimo ir dokumentų teikimo sąnaudų pagrįstumo dalis (proc. nuo visų gautų prašymų)	100	100	100
	<i>Gautas 1 prašymas, išnagrinėtas 1 prašymas.</i>			
	1 tikslo 1 uždavinys – užtikrinti, kad atlyginimo už registro objekto registravimą ir dokumentų teikimą dydžiai atitiktų būtinas ir pagrįstas šių veiklų sąnaudas, o sąnaudos, patirtos dėl neatlygintino registro objekto registravimo ir dokumentų teikimo, būtų tinkamai apskaičiuotos			
P-03-83-01-01-01	Parengtų ir nustatytais terminais paskelbtų ataskaitų apie Atlyginimo už registro objekto registravimą ir dokumentų teikimą apskaičiavimo tvarkos aprašo nuostatų įgyvendinimą skaičius (per metus) (vnt.)	1	1	100

4 PRIEDAS

RRT 2020 M. FINANSINĖ ATASKAITA

RRT 2020 m. pajamos už suteiktas paslaugas ir atliktus darbus pagal Ryšių valdymo ir kontrolės programą

Eil. Nr.	RRT pajamų grupės	2020 m. pajamos	
		Eur	proc.
1.	Elektroninių ryšių veiklos sąlygų laikymosi priežiūra	25 053,86	0,35
2.	Pašto paslaugos teikimo sąlygų laikymosi priežiūra	17 668,04	0,24
3.	Pajamos iš konkursų ir aukcionų suteikti teisę naudoti radijo dažnius (kanalus) bei telefono ryšio numerius	0	0
4.	Sąlygų naudoti radijo dažnius (kanalus), radijo stotis, sąlygų užsiimti radijo mėgėjų veikla nustatymas	219 619,16	3,04
5.	Radijo dažnių (kanalų) naudojimo priežiūra, įskaitant radijo stebėseną	6 233 025,34	86,25
6.	Telefono ryšio numerių naudojimo priežiūra	658 464,58	9,11
7.	Radijo ryšio įrenginių ir telekomunikacijų galinių įrenginių bandymai, aparatūros ir įrenginių elektromagnetinio suderinamumo bandymai	71 940,92	1,0
8.	Kitos	1 149,86	0,01
9.	IŠ VISO (1+2+3+4+5+6+7+8)	7 226 921,76	100

2020 m. RRT vykdė tris programas:

1. Ryšių valdymo ir kontrolės programą, kodas 01.81;

2. Geležinkelių transporto rinkos reguliavimo programą, kodas 02.82;

3. Atlyginimo už registro objekto registravimą ir dokumentų teikimą dydžių apskaičiavimo priežiūros programą, kodas 03.83.

RRT trijų programų finansavimui pagal Lietuvos Respublikos 2020 m. valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymą buvo numatyta 9 129 000 Eur bendrųjų asignavimų, iš jų darbo užmokesčiui patvirtinta 4 915 000 Eur, turtui įsigyti – 2 430 000 Eur (iš jų 1 159 000 Eur buvo numatyta valstybės biudžeto lėšų įrangai, nurodytai Lietuvos Respublikos elektroninių ryšių įstatymo 77 straipsnio 1 ir (ar) 4 dalyse nurodytais tikslais, įsigyti ir 229 000 tūkst. Eur valstybės biudžeto lėšų atlyginimo už registro objekto registravimą ir dokumentų teikimą dydžių apskaičiavimo priežiūros funkcijos finansavimui).

2020 m. RRT pajamų įmokų planas buvo 7 741 000 Eur. Toliau pateikiama informacija pagal kiekvieną RRT vykdytą programą:

2020 m. Ryšių valdymo ir kontrolės programos finansavimui numatyta 8 760 000 Eur, iš jų darbo užmokesčiui patvirtinta 4 650 000 Eur, turtui įsigyti – 2 419 000 Eur (iš jų 1 159 000 Eur buvo numatyta valstybės biudžeto lėšų įrangai, nurodytai Lietuvos Respublikos elektroninių ryšių įstatymo 77 straipsnio 1 ir (ar) 4 dalyse nurodytais tikslais, įsigyti).

2020 m. Ryšių valdymo ir kontrolės programos pajamų įmokų planas 7 601 000 Eur.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymu, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. gegužės 14 d. nutarimu Nr. 543 „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo tvarkos patvirtinimo“, ankstesniųjų metų viršplaninių ir nepanaudotų pajamų įmokų į valstybės biudžetą 1 119 300 Eur suma buvo perkelta į 2020 m. ir naudojama RRT vykdomai Ryšių valdymo ir kontrolės programai finansuoti, viršijant Lietuvos Respublikos Seimo patvirtintus bendrus asignavimus. Vadovaujantis 2020 m. birželio 19 d. patvirtinta sąmata, RRT vykdomai Ryšių valdymo ir kontrolės programai finansuoti 2020 m. iš viso numatyta 9 879 3000 Eur (8 760 000 + 1 119 300) – tai yra suma su ankstesniųjų metų viršplaninių ir nepanaudotų įmokų į valstybės biudžetą įskaitymais.

RRT, vadovaudamasi Elektroninių ryšių įstatymo nuostatomis, privalo įvertinti sąnaudų ir surinktų užmokesčių atitiktį bei pagrįstumą. RRT, įvertinusi 2019 m. gautas pajamas bei nepanaudotas lėšas ir siekdama balansuoti 2020 m. pajamas ir išlaidas, RRT direktoriaus 2020 m. birželio 16 d. įsakymu Nr. (1.9E) 1V-627 nustatė radijo dažnių (kanalų) naudojimo priežiūros, įskaitant radijo stebėseną, ir telefono ryšio numerių naudojimo priežiūros tarifų perskaičiavimo koeficientą 0,72, kuris galiojo nuo 2020 m. liepos 1 d. iki 2020 m. lapkričio 30 d. Tarifų perskaičiavimo koeficiento taikymas leidžia lanksčiai balansuoti pajamas su išlaidomis, t. y. grąžinti rinkai jos permokas per sumažintus tarifus, jei einamaisiais metais pajamų buvo surinkta daugiau, nei numatyta, ir taip užtikrinti principo, kad rinkos dalyviai sumoka ne daugiau, nei reikalinga rinkai reguliuoti ir priežiūrai vykdyti, įgyvendinimą.

2020 m. RRT iš viso pagal **Ryšių valdymo ir kontrolės programą į valstybės biudžetą pervedė 7 203 929,55 Eur pajamų įmokų.**

RRT 2020 m. vykdytos Ryšių valdymo ir kontrolės programos lėšų panaudojimas, Eur.

Eil. Nr.	Išlaidų pavadinimas	Ryšių valdymo ir kontrolės programai
		Kasinės išlaidos 2020 m. (Eur)
1.	Išlaidos iš viso	5 692 166,08
	iš jų:	
1.1.	darbo užmokestis	4 514 194,79
1.2.	socialinio draudimo įmokos	134 539,34
1.3.	prekių ir paslaugų naudojimo išlaidos	993 386,99
1.4.	socialinės išmokos (pašalpos)	49 733,65
1.5.	kitos išlaidos einamiesiems tikslams	311,31
2.	Materialiojo ir nematerialiojo turto išlaidos	2 328 853,72
	iš jų:	
2.1.	ilgalaikiam turtui įsigyti	2 328 853,72
3.	IŠ VISO (1+2)	8 021 019,80*

*Iš jų 1 154 240,95 Eur buvo panaudota valstybės biudžeto lėšų įrangai, nurodytai LR elektroninių ryšių įstatymo 77 straipsnio 1 ir (ar) 4 dalyse nurodytais tikslais, įsigyti.

2020 m. Geležinkelių transporto rinkos reguliavimo programos finansavimui numatyta 140 000 Eur, iš jų darbo užmokesčiui patvirtinta 103 000 Eur, turtui įsigyti – 0 Eur.

2020 m. Geležinkelių transporto rinkos reguliavimo programos pajamų įmokų planas 140 000 Eur.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymu, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. gegužės 14 d. nutarimu Nr. 543 „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo tvarkos patvirtinimo“, ankstesniųjų metų viršplaninių ir nepanaudotų pajamų įmokų į valstybės biudžetą 27 000 Eur suma buvo perkelta į 2020 m. ir naudojama RRT vykdomai Geležinkelių transporto rinkos reguliavimo programai finansuoti, viršijant Lietuvos Respublikos Seimo patvirtintus bendrus asignavimus. Vadovaujantis 2020 m. kovo 31 d. patvirtinta sąmata, RRT vykdomai Geležinkelių transporto rinkos reguliavimo programai finansuoti 2020 m. iš viso numatyta 167 000 Eur (140 000+27 000) – tai yra suma su ankstesniųjų metų viršplaninių ir nepanaudotų įmokų į valstybės biudžetą įskaitymais.

2020 m. RRT iš viso pagal **Geležinkelių transporto rinkos reguliavimo programą į valstybės biudžetą pervedė 162 892 Eur pajamų įmokų.**

RRT 2020 m. vykdytos Geležinkelių transporto rinkos reguliavimo programos lėšų panaudojimas

Eil. Nr.	Išlaidų pavadinimas	Geležinkelių transporto rinkos reguliavimo programai
		Kasinės išlaidos 2020 m. (Eur)
1.	Išlaidos iš viso	115 531,28
	iš jų:	
1.1.	darbo užmokestis	85 243,36
1.2.	socialinio draudimo įmokos	1 236,04
1.3.	prekių ir paslaugų naudojimo išlaidos	29 051,88
1.4.	socialinės išmokos (pašalpos)	0
1.5.	kitos išlaidos einamiesiems tikslams	0,0
2.	Materialiojo ir nematerialiojo turto išlaidos	0
	iš jų:	
2.1.	Ilgalaikiam turtui įsigyti	0
3.	IŠ VISO (1+2)	115 531,28

2020 m. Atlyginimo už registro objekto registravimą ir dokumentų teikimą dydžių apskaičiavimo priežiūros programos finansavimui numatyta 229 000 Eur, iš jų darbo užmokesčiui patvirtinta 162 000 Eur, turtui įsigyti – 11 000 Eur. Programa finansuojama iš valstybės biudžeto lėšų.

RRT 2020 m. vykdytos Atlyginimo už duomenų registravimą ir teikimą apskaičiavimo priežiūros programos lėšų panaudojimas

Eil. Nr.	Išlaidų pavadinimas	Atlyginimo už duomenų registravimą ir teikimą apskaičiavimo priežiūros programai
		Kasinės išlaidos 2020 m. (Eur)
1.	Išlaidos iš viso	187 469,11
	iš jų:	
1.1.	darbo užmokestis	148 054,30
1.2.	socialinio draudimo įmokos	2 146,82
1.3.	prekių ir paslaugų naudojimo išlaidos	34 189,65
1.4.	socialinės išmokos (pašalpos)	3 078,34
1.5.	kitos išlaidos einamiesiems tikslams	0,0
2.	Materialiojo ir nematerialiojo turto išlaidos	10 955,39
	iš jų:	
2.1.	Ilgalaikiam turtui įsigyti	10 955,39
3.	IŠ VISO (1+2)	198 424,50

5 PRIEDAS

2020 M. PRIIMTI RRT DIREKTORIAUS ĮSAKYMAI

-
- **1.** RRT direktoriaus 2020 m. sausio 29 d. įsakymas Nr. 1V-139 „Dėl Geležinkelių transporto veiklų apskaitos atskyrimo tvarkos aprašo patvirtinimo“;
-
- **2.** RRT direktoriaus 2020 m. vasario 25 d. įsakymas Nr. 1V-223 „Dėl Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos direktoriaus 2016 m. birželio 21 d. įsakymo Nr. 1V-698 „Dėl Nacionalinės radijo dažnių paskirstymo lentelės ir radijo dažnių naudojimo plano patvirtinimo ir kai kurių Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos direktoriaus įsakymų pripažinimo netekusiais galios“ pakeitimo“;
-
- **3.** RRT direktoriaus 2020 m. kovo 26 d. įsakymas Nr. 1V-310 „Dėl Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos direktoriaus 2011 m. balandžio 29 d. įsakymo Nr. 1V-460 „Dėl Abonento teisės išlaikyti abonentinį numerį, keičiant viešųjų telefono ryšio paslaugų teikėją, paslaugų teikimo vietą arba būdą, užtikrinimo sąlygų ir tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“;
-
- **4.** RRT direktoriaus 2020 m. balandžio 7 d. įsakymas Nr. 1V-355 „Dėl Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos direktoriaus 2004 m. rugsėjo 16 d. įsakymo Nr. 1V-292 „Dėl Dokumentų teikimo Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybai taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo“;
-
- **5.** RRT direktoriaus 2020 m. balandžio 29 d. įsakymas Nr. 1V-451/KS-39 „Dėl Ryšių reguliavimo tarnybos prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės direktoriaus 2003 m. spalio 15 d. įsakymo Nr. 1V-125 „Dėl Radijo dažnių skyrimo radijo ir televizijos programoms transliuoti ir siųsti plano patvirtinimo“ ir Lietuvos radijo ir televizijos komisijos 2003 m. spalio 15 d. sprendimo Nr. 89 „Dėl Radijo dažnių skyrimo radijo ir televizijos programoms transliuoti ir siųsti plano patvirtinimo“ pakeitimo“;
-
- **6.** RRT direktoriaus 2020 m. gegužės 18 d. įsakymas Nr. 1V-524 „Dėl Viešosios geležinkelių infrastruktūros tinklo nuostatų turinio reikalavimų aprašo patvirtinimo“;
-
- **7.** RRT direktoriaus 2020 m. gegužės 27 d. įsakymas Nr. 1V-569 „Dėl Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos direktoriaus 2005 m. gruodžio 13 d. įsakymo Nr. 1V-1104 „Dėl Telefono ryšio numerių skyrimo ir naudojimo taisyklių ir Nacionalinio telefono ryšio numeracijos plano patvirtinimo“ pakeitimo“;
-
- **8.** RRT direktoriaus 2020 m. birželio 16 d. įsakymas Nr. 1V-627 „Dėl radijo dažnių (kanalų) naudojimo priežiūros, įskaitant radijo stebėseną, ir telefono ryšio numerių naudojimo priežiūros tarifų koeficiento nustatymo“;
-
- **9.** RRT direktoriaus 2020 m. birželio 19 d. įsakymas Nr. 1V-659 „Dėl Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos direktoriaus 2016 m. birželio 21 d. įsakymo Nr. 1V-698 „Dėl Nacionalinės radijo dažnių paskirstymo lentelės ir radijo dažnių naudojimo plano patvirtinimo ir kai kurių Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos direktoriaus įsakymų pripažinimo netekusiais galios“ pakeitimo“;
-

-
- **10.** RRT direktoriaus 2020 m. rugpjūčio 11 d. įsakymas Nr. 1V-791 „Dėl Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos direktoriaus 2011 m. balandžio 7 d. įsakymo Nr. 1V-367 „Dėl Užmokesčių už Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos teikiamas paslaugas ir atliekamus darbus tarifų bei mokėjimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“;
-
- **11.** RRT direktoriaus 2020 m. rugpjūčio 11 d. įsakymas Nr. 1V-792 „Dėl Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos direktoriaus 2011 m. gruodžio 15 d. įsakymo Nr. 1V-1294 „Dėl Radijo ryšio plėtos 2300–2400 MHz radijo dažnių juostoje plano patvirtinimo“ pripažinimo netekusiu galios“;
-
- **12.** RRT direktoriaus 2020 m. rugpjūčio 11 d. įsakymas Nr. 1V-789 „Dėl Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos direktoriaus 2016 m. birželio 21 d. įsakymo Nr. 1V-698 „Dėl Nacionalinės radijo dažnių paskirstymo lentelės ir radijo dažnių naudojimo plano patvirtinimo ir kai kurių Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos direktoriaus įsakymų pripažinimo netekusiais galios“ pakeitimo“;
-
- **13.** RRT direktoriaus 2020 m. rugsėjo 10 d. įsakymas Nr. 1V-894 „Dėl Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos direktoriaus 2010 m. rugsėjo 9 d. įsakymo Nr. 1V-893 „Dėl Radijo dažnių (kanalų), kuriuos galima naudoti be atskiro leidimo, sąrašo patvirtinimo“ pakeitimo“;
-
- **14.** RRT direktoriaus 2020 m. rugsėjo 23 d. įsakymas Nr. 1V-933 „Dėl Radijo ryšio plėtos 24,25–27,5 GHz radijo dažnių juostoje plano patvirtinimo“;
-
- **15.** RRT direktoriaus 2020 m. spalio 15 d. įsakymas Nr. 1V-984 „Dėl Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos direktoriaus 2006 m. spalio 5 d. įsakymo Nr. 1V-1053 „Dėl Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos stacionariųjų radijo stebėsenos stočių apsaugos nuo stiprių elektromagnetinių laukų, sukiamų jų aplinkoje veikiančių radijo ryšio stočių, taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo“;
-
- **16.** RRT direktoriaus 2020 m. spalio 29 d. įsakymas Nr. 1V-1026 „Dėl Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos direktoriaus 2005 m. gegužės 10 d. įsakymo Nr. 1V-471 „Dėl Trečiosios kartos judriojo radijo ryšio (UMTS/IMT-2000) plėtos plano radijo dažnių juostose 1920–1980 MHz ir 2110–2170 MHz patvirtinimo“ pripažinimo netekusiu galios“;
-
- **17.** RRT direktoriaus 2020 m. lapkričio 23 d. įsakymas Nr. 1V-1073 „Dėl Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos direktoriaus 2005 m. lapkričio 17 d. įsakymo Nr. 1V-986 „Dėl galutinių paslaugų gavėjų įrangos, skirtos televizijos signalams priimti, sąveikos“ pakeitimo“.
-

LIETUVOS RESPUBLIKOS
RYŠIŲ REGULIAVIMO TARNYBA
www.rrt.lt

VILNIUS
Mortos g. 14
Tel. (8 5) 210 56 33

KAUNAS
Zarasų g. 38
Tel. (8 37) 33 41 14

KLAIPĖDA
Statybininkų pr. 47
Tel. (8 46) 34 62 01

ŠIAULIAI
Darbininkų g. 2D
Tel. (8 41) 52 35 91

PANEVĖŽYS
Parko g. 77-46
Tel. (8 45) 43 07 12